

گل ها و گیاهان آپارتمانی

شرکت گل آرا

و

از انتشارات:
شرکت کتاب برای همه (کتابخانه لاروس)

گل ها و گیاهان آپارتمانی

با عرض صمیمانه ترین سپاسگزار یها از:

آقای پیر گیزانس

استاد آموزشگاه عالی باغبانی ورسای

بخاطر همکاری مؤثر و استادانه ایشان در تدوین متون بزبان اصلی

و

آقای محمدرضا شجاع رضوی

که در برگردان متون آن بزبان فارسی همکاری ارزنده ای داشته اند.

تصویر پشت جلد:

با آرایش گیاهان مشروحه زیر تحقیق یافته است:

سیسوس زُمبِقُلیا، اُفُریا پولشر یما (پوتستیا)،

هیپسیرتا گلابرا، هیدرا هلیکس «گلاسیه» و

پپرُمیا اُبتوسیفُلیا «وار یگاتا».

فهرست مندرجات

با تقدم يك صفحه

۷۶	پیلنا	ماشینا	۱۱۹	آمار یلیس	۷	آنکمایا
۹۳	ترا دسکانتیا (برگ بیدی)	رکس	۹	آمپلیسیس (پیچک دیواری)	۴	فاسیاتا
	فلومینانسیس	شوابلند		برو پیدو نکولا تا ایگانس	۹۹	فولزانتس
۹۲	تویر گیا	پلیرن	۱۰	آناناس	۶	آبوتیلن (شجره الملوک)
	آلاتا	پلشوم		گموسوس وار یگاتوس	۶	آپزکا کتوس
۱۲۵	تولیا (لاله)	ژیوم	۱۱	آنتور یوم	۵۱	فلا ژیفرمیس
		بوگن ویلیا (گل کاغذی)		شیر زر یانوم	۶	آدیاتوم (پرسیاوشان)
	د	بیلیرجیا	۱۰۰	آیلسترا	۵۱	کونتاتوم
		رُوسیائنا		دُمینوتا	۱۲	آرالیا
۴۷-۴۸	درا کائنا (خون سیاوشان)		۱۱۲	اُپونتیا (صبار) (انجیر تیغی)	۱۲	ژاپنیکا
	رفلکسا	پ		براز یلینسیس	۶۸	آرژاریا (کاج گرمسیری)
	سانیر یانا			سیلندر یکا	۱۶-۱۷	اکسلازا
	فراگرانس	پاژدیا	۱۰۰	اُرتیسرس	۱۴	آرژاریا
۴۶	دیلا دینا	اُرتیسینا	۴۹	اِر یکا (خلنگ)	۱۴	آزالی (خزره هندی)
	ایکس رُزائینا	پاندانوس		گراسیلیس	۱۶	اُبوسا
۴۶	دیز گیککا	ساندری	۸۹	ایکس و یلثری	۱۴	ژاپنیکا
۴۵	دیفنباخیا	ویشتشی		اِسپارمانیا	۱۴	سیمسی
	اگننا	پیرمیا	۹۰	آر یکانا	۱۴	اِسپاراگوس (مار چوبه ترثینی)
	بومانی	آر ژیرینا	۹۰	اِسپاتیفیولوم		اِسپرنگری
	رژینا	اُبوسیفلیا	۱۱۶	اِستاپلیا		پلومسوس
	ر	اسکاندانس	۹۱	استر پتکار یوس		فالکاتوس
		ساندرسی	۹۰	اِسفانتیسس	۱۵	اِسپلینوم
		سیر پنس		فلر بیوندا		نیدوس
۱۱۳	ر بوتیا	کاپراتا	۱۰۴	اِسینیکا کتوس	۱۳	اِسپیدسترا (عبائی)
۸۱	رُشنا	ماگنلیا نُفلیا	۱۲۵	اِسسیلا (سیر ترثینی)		لوریدا
	گکسیننا	پتریس (سرخس معمولی)	۱۰۳	اِشویا (گل ساق عروس)	۹۹	آسترفینوم
۳۱	رهوئیسوسوس	آنسیفرمیس		دِرنبرژی		میر یستیگما
	رُمنیدینا	سیرولا تا	۱۰۴	اِشیشُرس	۵	آشیمینس
۸۱	رهوتو	کرتیکا	۱۰۴	اِشیشُسلکا کتوس	۱۲	اَقیلاندرا
	دیسگر	مولتفیدا	۱۰۴	اِشینیکا کتوس	۴	آ کالیفا
۱۱۴	ریسا ایلدپسیس	پریمولا (بامچال)		گروسنی		هسپیدا
	ز	اُبگنیکا	۱۰۵ و ۵۰	اُفریا (خورشیدی)	۵	آگروس
		سینانسیس		پولشر یما	۹۸	آگا و (خنجری)
		پلاتیا		مامیلار یس		آمر یکانا
۱۲۶	زانتیدشیا (شیبوری)	رُودیفلیا		میلی ژری		دیکتور یانه - دژینانه
۹۵	ز برینا	ویریدیس	۱۵	اُکوبا (شمشاد ژاپنی)	۸	آگلانوما
	پاندولا	پلاتیسر یوم		ژاپنیکا کرتیفلیا		پیکنا
۱۱۶	زیگکا کتوس	پلا رگنیوم (گل شمدانی)	۱۰۳	اُلیورانوس		نُربی
	ترونکاتوس	گراندیفلوروم	۱۲۱	ایریس (زنبق)	۹۸	آله (صبر سقوطری)
	ز	پلینیا		ب		وار یگاتا
		داوانا		بگنیا	۹	آلاماندا
۵۶	ژسیریا	پوتستیا (بنت فُنسول)	۱۸-۲۰	ایکس لوسرنا		کانارتیکا
	کاردینالیس	پولشر یما				نر نُفلیا
۱۰۷	ژیشنکالیسیوم					

س		ف	
۸۳	سانسوریا تریفاسیاتا	۷۶	فُنیکس دآکنیفر
۸۴	ساکزفراگا سارمانترا «سدرنگ»	۵۱	کانارینیس فاتسهدرا
۱۱۵	سیتیشپیس	۵۱	فاتسیا
۱۱۵	سیدوم (گل ناز) آلامتوادس	۲۹	ژاپنیکا فالانژیوم
	سیبلدی باشفیلم	۱۰۶	فُرکا کتوس فوشیا (گل آویز)
	رو برتینکوم	۵۵	ماژلانیکا فیکوس (انجیر زیتنی)
۱۰۱	سیرس پروو یانوس	۵۲-۵۳	فیکوس (انجیر زیتنی) ایلاستیکا
	پروو یانوس مُستیزنوس		بنژامینا
۱۰۰	سیفالیوس سینلیس		پاندورانا پومیلا
۸۹	شلانوم سُد کاپسکوم		دیورسیفلیا رادیکانس
۸۲	ستیلیا (بنفشه) سینسیو (پیر گیاه)	۷۴-۷۵	فیلد ندرن أرویسانس
۸۷	کروآتوس ماکرگلسوس		ایسکاندانس اکزیکاردیوم
۹۱	سیاگروس ودلیانا		ماندایانوم پاندوریرم
۴۱	سپروس سیتیسوس		پروتوسوم سازیتیفلیوم
۴۴	رایموسوس سیرتوموم		سیلوم گردتوم
۴۴	سینسوس آتارتیکا		هاستاتوم فیلکا کتوس
۳۱	استریاتا رُمبیلیا کاپنسیس	۱۱۴	
	سیکلامن (سیکلامن ایرانی)		ک
۴۲	پرسیکوم سینداپوسوس	۲۸	کابسیکوم (فلفل فرنگی) آنونوم
۸۵	سینزایا سینگنیوم	۲۴	کالادیوم (فیل گوش) بیگلر
۹۲	پدفلوم سیتزیا	۶۳	کالانشه کالیسلاریا (گل کفکشک)
۸۸		۲۵	ایکس هر بوهیبریدا کالیستین (مینا)
	ش	۲۶	کامپانولا (گل استکانی) ایزوفیلا
۲۹	شاماندُرنا (نخا) شفلرا	۲۸	کامپانولا (گل استکانی) ایزوفیلا
۸۵	شلومبرژا گائرتتری	۲۷	کامیلیا گتیلدن
۱۱۴		۱۰۲	اندولاتا
۳۵	مُد بانم (کرچک هندی)		ف
۱۰۲	کراسولا لیگپدئیدس		س
۳۸	گردیلین استرالیس		ن
۶۶	ایستریکتا ترمینالیس		ن
	روبرا گتوستا		ن
۴۰	کُساندرا کُکوس (زعفران)	۴۰	کُساندرا کُکوس (زعفران)
۱۱۸	کریتانتوس آکلیس	۴۱	کریتانتوس آکلیس
۷۰	زیرتا گرانادانسیس	۳۰	کریرانتوموم (گل داودی) کلیستیکا کتوس
۱۱۱	تُتکا کتوس تابولاریس	۱۰۱	کلیستیکا کتوس ایسترسی
۶۹	نِفُرلپیس (سرخس ن) اگرالتانا	۳۲	کلرُندروم (درخت قسمت) تُمُشیانه
۶۸	گردفلیا نیدولاریوم	۲۹	کلرُتوموم ایلانوم
	و	۹۱	گُگس گُلس (حسن یوسف)
۹۵	والتا وریزیا	۶۱	کتینیا کلومینا
۹۴		۳۷	گُگُر نِزا کلیرا
	ه	۳۲	کلیرا کلیویا (گل خورشیدی)
۱۰۸	هاؤرتیا مازگاریتفرا		گ
۱۰۷	هامانکا کتوس سیتیسینوس	۵۶	گرویلنا زبوستا
۵۸	هدرا (پاپیتال) کانارینیس	۸۸	گلکسینیا گوزمانیا
۱۲۰	هیاسینتوس أریانتالیس	۵۷	گوزمانیا گینورا
۶۰	هیاسینکوس (گل خطمی) رُزاسینانسیس	۵۷	گینورا
۶۳	هیپسیرتا گلایرا		ل
۱۱۹	هیباستروم هیدرانژنا (گل ادریسی)	۱۰۹	لیویا فاماتیمانسیس
۶۲	ماکرُفلیا هُویا	۱۰۹	لیتیس لیدیوم (زنبق دشتی)
۶۱	فُرسیر یانا	۱۲۲-۱۲۳	لیدیوم (زنبق دشتی)
			م
		۶۵-۶۴	ماراننا (زنجبیل امریکائی) بیگلر

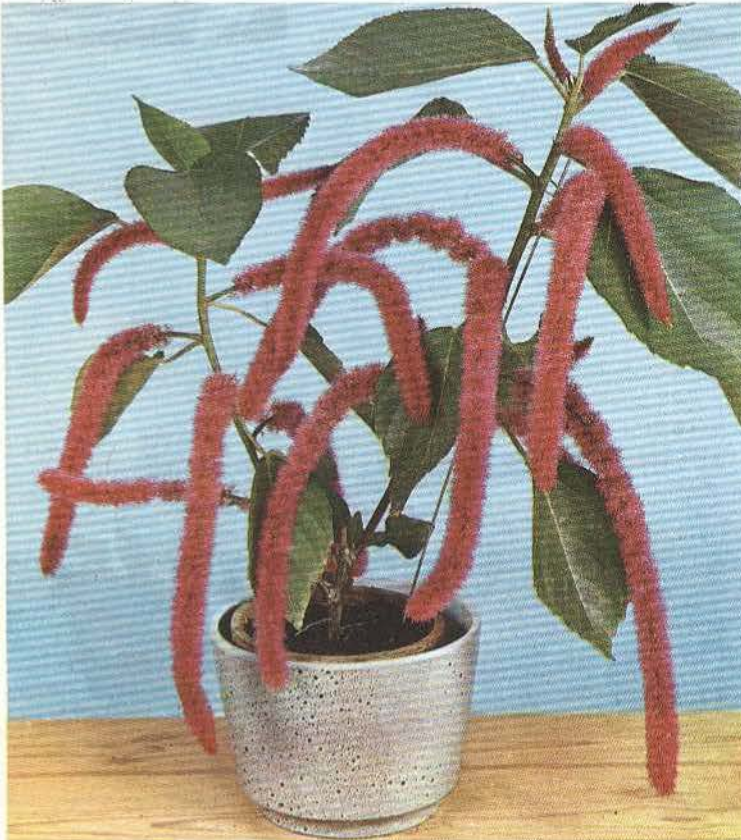

ABUTILON hybride 'Maxima'

آبوتیلن هیبرید «ماکریما»

ACALYPHA hispida

آکالیفا هیسپیدا

Abutilon x hybridum

آبوتیلن ایکس هیبریدوم (شجره الملوک)

مالواسه ها (پنیرکیان)

وارته‌های بیشماری از «آبوتیلن» وجود دارد که همگی از پیوند گیاهان استوائی بدست آمده است. شاخه و تنه این گیاهان چوبیست و ارتفاع آنها به ۱/۵ متر میرسد. شکل برگهانشان پنجه‌ای و منقسم است و بر روی برگها نقشهای زردرنگی دیده میشود. این گیاهان دارای گلهای منفرد و آویخته‌ایست که سرتاسر تابستان برنگهای زرد یا قرمز ویا پرتقالی جلب توجه میکنند.

«آبوتیلن»ها را در بهار و تابستان میتوان در هوای آزاد قرار داد اما جای آنها باید کاملاً آفتابگیر باشد. این گیاهان را در حدود شهر بورما به آپارتمانهای گرم و روشن میبرند و در طول زمستان در آنجا نگهداری مینمایند. در این مدت آب دادن بدانها باید به اندازه باشد. در بهاران هرس کوتاه لازم دارد و پس از آن گلدانش را تغییر میدهند. خاک گلدان را باید از خاک مرغوب باغچه انتخاب نمایند.

Acalypha hispida

آکالیفای هیسپیدا

یا: آکالیفای ساندری أفریاسه ها (فرفیونیان)

گیاهيست که زادگاهش «انسولیند» واقع در آسیای جنوب شرقی است و جنبه تزئینی آن بخاطر خوشه‌های گل زرشکی رنگ آنست. این گیاه را میتوان براحتی در آپارتمانهای نسبتاً روشن نگهداشت. اما توجه برطوبت محیط و آب دادن بدان ضروریست و در زمستان به آب کمتری نیاز دارد.

همه ساله در بهار باید آنرا مختصری هرس نمود. خاک لازم برای پرورش آن مخلوطی از خاک تازه همراه با خاک برگ است.

Achimenes

آشیمینس

ژسراسه‌ها

ACHIMENES

آشیمینس

از پیوند بین انواع مختلف «آشیمینس» که زادگاهشان آمریکای استواییست و آریته‌های تازه‌ای بوجود آمده است که متعلق به خانواده «ژسراسه»ها بوده و از لحاظ گیاهشناسی از تیره‌های مجاور «گلکسنیا»ها و «سنتیلبا»ها میباشند. ریشه این گیاهان غده‌ای است و از آن ساقه‌های باریک و درازی می‌روید که از گل‌های شیبرمانند قرمز یا ارغوانی و یا صورتی با سابه‌روشنهای دلفریبی پوشیده میشود.

پیاز این گیاه را در اوائل فروردینماه در گلدانهای زهکشی شده‌ای که حاوی خاک سبکی مغذی باشد میکازند. برای رشد آن حرارتی معادل ۱۸ تا ۲۰ سانتیگراد و کمی رطوبت لازمست. بزودی ساقه‌ها می‌روید و زمانیکه ارتفاع آنها به حدود ۲۰ سانتیمتر رسید قسمتی از آنها را می‌چینند اما این امکان نیز وجود دارد که آنها را کوتاه ننموده بلکه به صورت ظریفی به یک تکیه‌گاه چوبی بچفته ببندند.

این گیاه در تمام طول تابستان گل می‌دهد. زیرا فصلی است که میتوان بدان سخاوتمندانه آب داد و مقداری آب نیم‌گرم نیز بر روی شاخه‌هایش پاشید. پس از تمام شدن گلها آبیاری آن باید کاهش یابد تا به تدریج پیازان به حالت استراحت بازگردد و از این هنگام باید آنها را تا فروردینماه سال آینده در محل گرمی نگهداری نمود.

آگروس گرامینس «وار یگانوس»

ACORUS gramineus 'Variegatus'

Acorus gramineus

آگروس گرامینس

آراسه‌ها

این گیاه از گونه‌های شرق دور است که ارتفاع آن از ۲۰ سانتیمتر تجاوز نمیکند و بازمینهای سرد و مرطوب سازگار است. نوع موسوم به «وار یگانوس» آن دارای برگهای ابلق سفید مایل به زرد است. گیاه «آگروس» نیاز به آب دادن بی‌بی دارد و معمولاً در باغچه‌های ژاپنی یا در گلدانهای شیشه‌ای زینتی حاوی گیاهان گوناگون دیده میشود.

آدیانتوم کونئاتوم
ADIANTUM cuneatum

Adiantum cuneatum

آدیانتوم کونئاتوم

کاپیلر (پرسیاوشان)

پُلپُئِد یاسه ها (سرخسها)

این گیاه یک سرخس برزیلی است که بخاطر هیکل ظریف و شاخ و برگهای باعلاحتش بیشتر از سایر سرخسها پرورش داده شده است بنحویکه هر یک از برگهایش به دم برگ باریک موئینی ختم شده و وجه تسمیه آنرا به پرسیاوشان توجیه مینماید.

این گیاه دارای انواع مختلفی است که بسیار مقاوم بوده و بخوبی در آبازمانتهائی که هوای معتدل و رطوبت مناسب داشته باشد عادت مینمایند. آب دادن بدانها باید مرتب صورت گیرد و از اشعه مستقیم خورشید دور نگهداشته شده و بخصوص در زمستان در مجاورت رادیاتورها قرار نگیرند.

این گیاهان را باید در مخلوطی از خاکبرگ، زغال طبیعی و خاک خننگ قرار داد. شاخ و برگهای ظریف آنها را در گل آرائی بکار می برند.

آدیانتوم فراگراتیسیموم
ADIANTUM fragrantissimum

Aechmea = Billbergia

آئکمیایا بیلبرجیا

بُرملیاسه‌ها

AECHMEA fasciata

آئکمیایا فاسیاتا

این گیاه که در طبیعت به صورت معلق و آویزان به درخت‌های جنگل زندگی میکند از آمریکا استوایی آورده است یکی از وارثه‌های آن موسوم به «آئکمیایا فاسیاتا» یا «بیلبرجیاروڈسیانا» زیباترین و مشهورترین انواع آنست. در حوالی ماه‌های اردیبهشت و خرداد از وسط مجموعه برگ‌های خاکستری و سخت این بوته توده‌ای مرکب از قسمت‌های متعدد با زبانه‌های کاغذین سرخ‌رنگ (که همان کاسبرگ‌هاست) ظاهر شده و بر روی آن گل‌های آبی رنگ با دوامی می‌روید. در «آئکمیایا فولزانس» توده مزبور فاقد زبانه‌های کاغذین سرخ‌رنگ (کاسبرگ‌ها) می‌باشد. بوته‌ای که گل داده است ابتدا خشک شده و سپس از بین می‌رود و بجای آن یک یا چند جوانه تازه می‌روید که از زیر شروع به رشد میکنند.

این گیاه در برابر حرارت خشک نسبتاً مقاوم است اما در اینصورت آب دادن بدان کاری بس دقیق خواهد بود. هرگز نمیتوان آن را سال‌های متعددی در آپارتمان نگهداشت.

در یک باغچه زمستانی با هوای نسبتاً گرم «گُردیلین» و «آکالیفا»ی بوته‌ای در وسط اتیوه «بیتکرآزیا»ها دیده میشوند.

ALLAMANDA cathartica

آلاماندا کاتارتیکا

Allamanda

آلاماندا آبسیناسه ها

انواع «آلاماندا» ها را از آمریکای استوایی آورده اند. این گیاهان که دارای انواع رونده و با نسبتاً پیچنده هستند برای زینت گلخانه های گرم بکار رفته و بخاطر داشتن برگهای براق و گلهای خیره کننده خود طرفداران بسیار دارند.

برای تزئین داخل آپارتمانها می توان از «آلاماندا کاتارتیکا» که برگهای زرد درشت دارد و یا «آلاماندا اتریشلیا» که هیكلی درشت تر داشته و برگهای زرد آن منقش به خطوط نارنجی رنگ است استفاده نمود. بهتر است این گیاهان را در جایی گرم و کاملاً روشن مشابه محیط طبیعی خودشان نگهداریم. کاشتن آنها خیلی آسانست و در فصل رویش نیاز به آب فراوان و مختصری کود دارند. پس از تمام شدن گل، یعنی در حوالی ماههای مرداد و شهریور باید آنها را بمدت ۵ تا ۶ هفته در حالت استراحت یعنی نوعی خشکی نسبی نگهداشت.

نمویض گلدان آنها در صورت لزوم باید قبل از رسیدن فصل رویش گیاه صورت گیرد. خاک گلدان را باید مخلوطی از خاک نو و خاک برگ و خاک چوب به نسبت مساوی انتخاب نمود و بدنبال این امر چیدن سرشاخه ها بمقداری مختصر و بخصوص در انواع پیچنده آن موجب زیبایی بیشتر قیافه گیاه خواهد شد.

AMPELOPSIS brevipedunculata Elegans

آمپلپسیس بروپیدونکولا تا ایگانس

Ampelopsis brevipedunculata Elegans

آمپلپسیس (پیچک دیواری) برویدونکولا تا ایگانس یا (موبکر)

آمپلپسیس هیتزفیلایگانس ویتاسه ها

این گیاه که قسمتی از برگهای آن به رنگهای سفید و سرخ نیز بچشم میخورد از شرق دور آورده شده است. رشد آن به کندی صورت میگیرد و برگهایش در تزئین سبدهای گل و باغچه های آپارتمانی ارزشی خاص دارد.

«آمپلپسیس» به حرارت نیاز چندانی ندارد و برای حفظ زیبایی هیأت آن باید شاخه های پیچنده اش را با ظرافت به تکیه گاهی ببندند.

Ananas comosus Variegatus

آناناس کُئوس وار یگاتوس

یا

آناناس ساتیوس وار یگاتوس

برهلیاسه ها

موطن این گیاه برزیل است. اشتها آناناس بیشتر از زیبایی خود گیاه بخاطر میوه های لذیذ آنست ولی با اینهمه یکی از انواع آن که برگهای رنگارنگ و متنوع دارد بسیار تزئینی است.

برگهای خاردار و چرم مانند این گیاه به صورت یک گل بزرگ قرار گرفته اند که در وسط آنها ابتدا پرچم گل و سپس میوه میروید. باید دانست که این گیاه برای میوه دادن سه تا چهار سال وقت لازم دارد و در آپارتمانها چون شرایط محیطی مساعد نیست بندرت میوه میدهد. پس از میوه دادن بوته اصلی به تدریج تحلیل رفته و خشک میشود و بجای آن جوانه های تازه ای از زیر بوته مذکور پیدا میشود که شروع به رشد نموده و موجب تکثیر گیاه میشوند.

آناناس ابلق را بایستی در محلی کاملاً گرم و روشن نگهداشت تا برگهای زیبایی و شفافیت خود را حفظ نمایند.

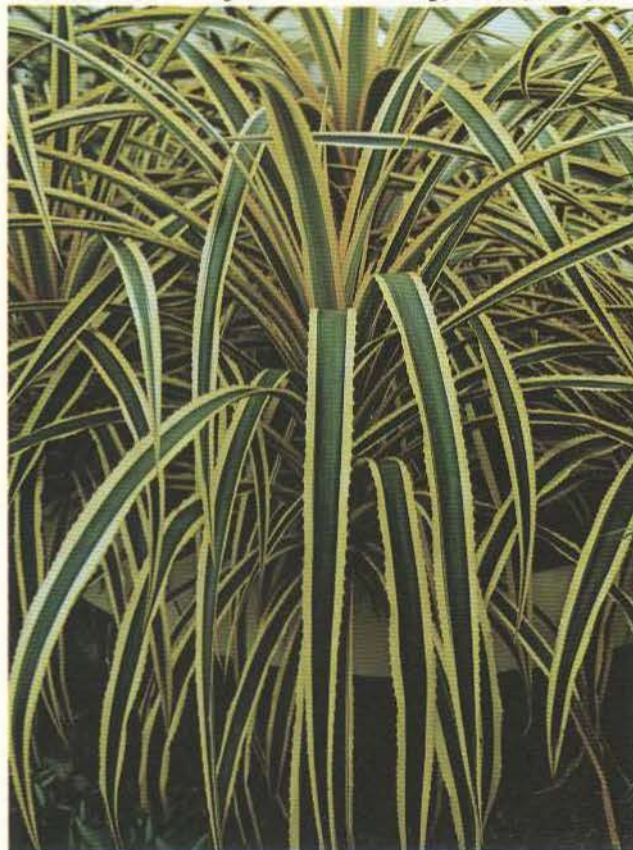
ANANAS comosus 'Variegatus'

آناناس کُئوس وار یگاتوس

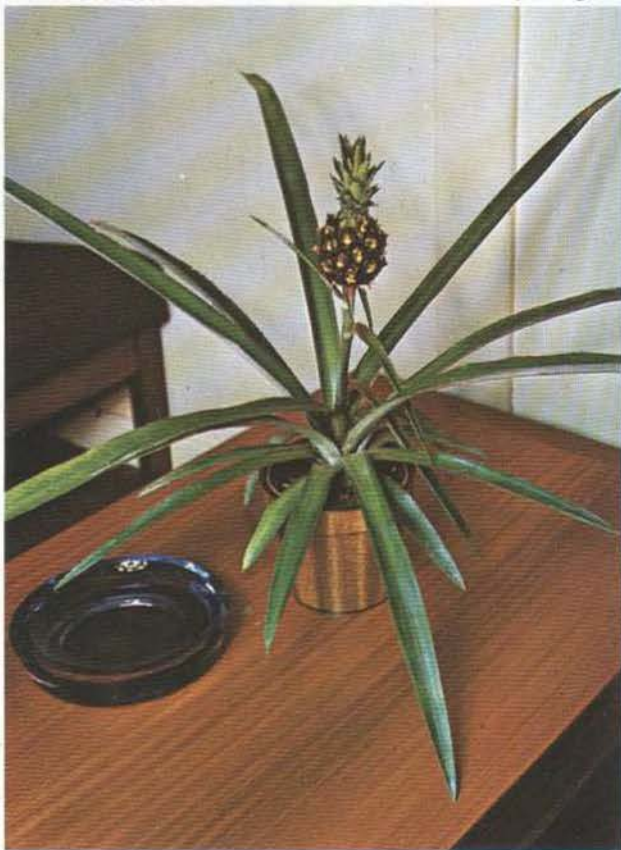
ANANAS comosus 'Variegatus'

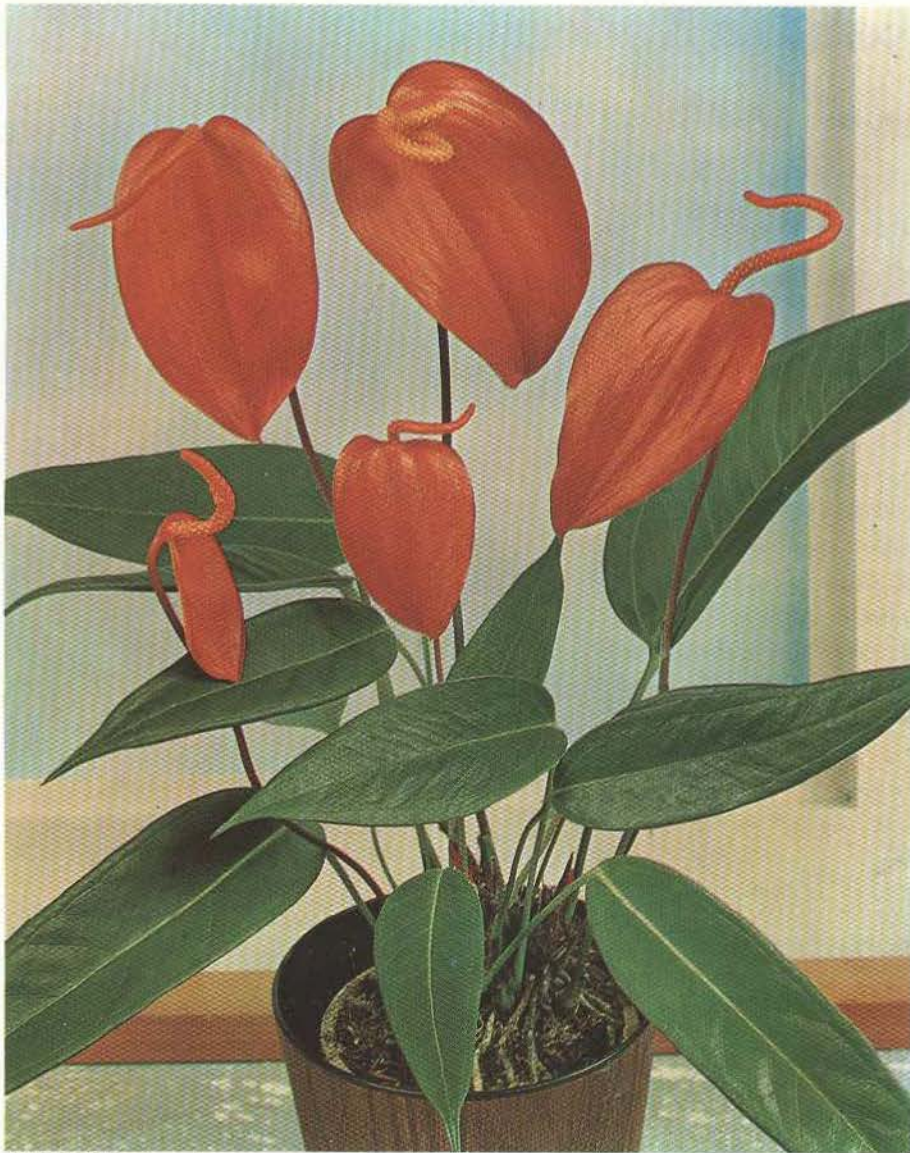
آناناس کُئوس «وار یگاتوس»

ANANAS comosus

آناناس کُئوس

ANTHURIUM scherzerianum

آنتور یوم شِرِزِرِ یانوم

Anthurium scherzerianum

آنتور یوم شِرِزِرِ یانوم

آراسه‌ها

موطن آن آمریکای استوائیست و در مخلوطی از خاک چوب و خاک برگ و مختصری خاک سیاه یا زغال طبیعی که قدری سفا، شکسته بمنظور زه کشی بدان افزوده باشند کاشته میشود.

تعویض گلدان همیشه بایستی پس از اتمام گل آن صورت گیرد و بهتر است خاک گلدان آن همواره با رطوبتی مناسب و دائمی مرطوب نگهداشته شود.

این گیاه از متداولترین گیاهان گلخانه‌های گرم و مرطوب است. زیبایی فوق‌العاده آن بخاطر فاشکھانی است که به عنوان کاسبرگ همراه با باز شدن گلها در فصول زمستان و بهار ظاهر میشوند یکی از مزایای این گیاه مدت طولانی و استثنائی گل دادن آنست که غالباً در حدود سه ماه بطول می‌انجامد. این گیاه بخوبی با محیط آپارتمان سازش یافته و می‌تواند مدتی طولانی بدون آنکه اشکالی در رشدش پیدا شود در آنجا دوام یابد.

APHELANDRA squarrosa 'Diana'

آفیلاندراسکوارزا «دیانا»

Aphelandra squarrosa

آفیلاندراسکوارزا

آکانتاسه‌ها

این گیاه زیباترین بوته گلخانه‌های گرم بوده و از پرزایل آورده شده است. برگهایش درشت و متقارن و سبزی رنگ با خطوط سفید در امتداد رگ برگهاست. گلهای زرد آن که در اطراف سنبله‌ای مجتمع شده دارای کاسبرگهایی به رنگ زرد با برحسب نوع سرخ‌فام است معروفترین انواع آن عبارتند از: «پُلیدی»، با کاسبرگهای سرخ و «داتیا» با کاسبرگهای زرد که لبه آنها سرخ‌رنگ است.

کشت این گیاه آسانست و باید در فصل رویش خود در جای کاملاً روشن و در حرارت نسبتاً زیاد قرار گیرد و میزان رطوبت چه در هوای محیط و چه در خاک گلدان کافی باشد. معمولاً در پائیز گل میدهد ولی در فصول دیگر نیز دیده شده است.

پس از تمام شدن گل باید گل‌های پژمرده را چید و آبیاری بدان را تقلیل داد. حرارت نیز باید کاسته شود ولی از ۱۰ تا ۱۲ سانتیگراد پائین‌تر نیاید. در بهار مقداری سرشاخه‌های این گیاهان را قطع نموده و در گلدانی که مخلوطی از خاک تازه و خاک برگ دارد میکارند و بدین ترتیب گیاه جدیدی بدست می‌آورند.

ARAUCARIA excelsa

آزکار یا اسکرا

Araucaria excelsa

آزکار یا اسکرا (کاج گرمسیری)

آزکار یاسه‌ها (تیره کاجها)

این گیاه که در موطن اصلی خود یعنی جزیره «نورفولک» در بخش جنوبی کالدونی جدید و بر روی ساحل مدیترانه به صورت روستیک می‌روید تا ارتفاع زیادی رشد می‌کند، اما نوع «گلکا»ی آن که ارتفاع مناسبی دارد در گلدان کاشته میشود. شاخه‌های این گیاه که به صورت منظمی از پنج طرف محور اصلی می‌روید بدان حالت یک درخت کاج را می‌بخشد. مورد استفاده آن برای تزئین آپارتمانهاست که زیاد گرم نمیشوند و در تابستان می‌توان گلدان آنرا در هوای آزاد گذاشت اما باید در محلی نیمه‌سایه و مثلاً در بین درختچه‌ها باشد. مخلوطی از خاک برگ و خاک چوب که آب را در خود نگه ندارد مناسبترین خاک برای رشد آنست.

Aspidistra lurida

آسپیدیسترا لوریدا (عباتی)

یا

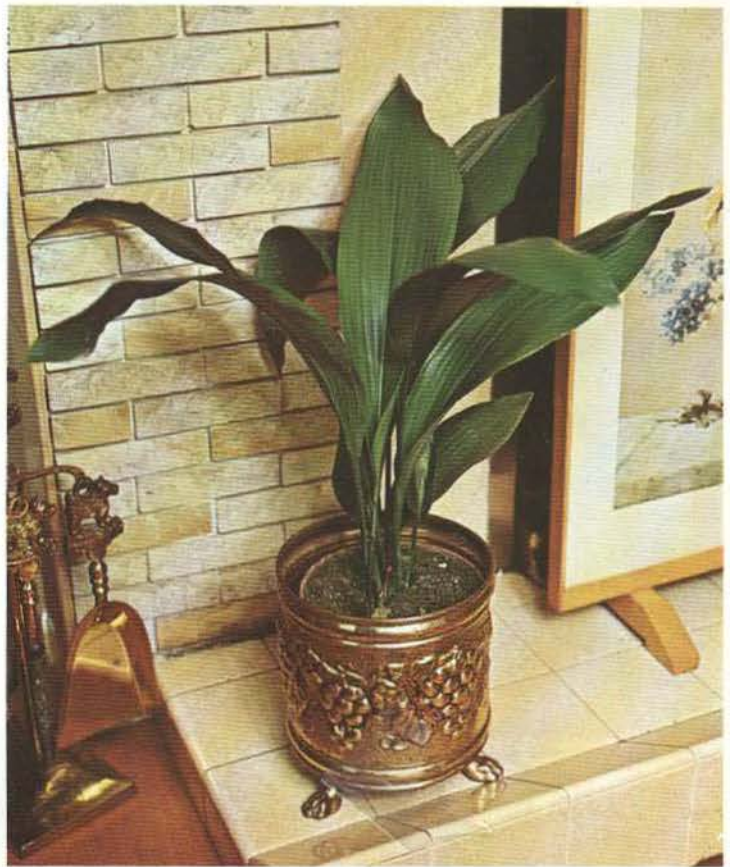
آسپیدیسترا الا تیر

لیلیاسه ها (تیره سوسن ها)

گیاهست که موطن آن ژاپن است و از ساقه های زیرزمینی و زنبقی مانند آن برگهای درشت نوک تیز با الیاف مقاوم به رنگ سبز تیره میروید. بنحویکه بنظر میرسد این برگها از زیر خاک روئیده اند.

نوع خاص آن معروف به «وارِ یگاتا» که دارای برگهای متنوع سبز و سفید درهم می باشد ظریفتر از نوع اصلی است. گلهای بنفش و گردی که از این گیاه گاهی اوقات در سطح خاک گلدان بچشم میخورد جنبه تزئینی ندارد.

این گیاه دارای مقاومتی استثنائی است بطوریکه با کلیه شرایط سازگار بوده و حتی در نامناسبترین موقعیتها از لحاظ نور و حرارت باقی میماند و فقط خواهان خاک خوب باغچه ایست و کافیت گاهگاهی بدان آب برسد.

ASPIDISTRA lurida

آسپیدیسترا (لوریدا)

آسپیدیسترا لوریدا «وارِ یگاتا»
ASPIDISTRA lurida 'Variegata'

Asparagus

آسپاراگوس

آسپرژ (مارچوبه زینتی)

لیلاسه‌ها (سوسن‌ها)

این گیاه دارای انواع تزئینی مختلف است:

الف- «آسپاراگوس فالکاتوس» که زادگاهش هندوستانست و دارای ساقه‌های بلند و خاردار و برگهای درشت کاذبی موسوم به «کلادود» می‌باشد (کلادودها مرکب از شاخه‌های کوچک مسطح و سبز رنگی هستند که بجای برگهای واقعی می‌رویند).

ب- «آسپاراگوس اسپرنگری» این گیاه که از آفریقای جنوبی آورده شده است دارای ساقه‌های بلند خاردار گسترده بوده و این ساقه‌ها پس از پیر شدن بطرف زمین خم میشوند. برگهای کاذب و خطی این گیاه درحد واسط بین «کلادود»های «آسپاراگوس فالکاتوس» و «آبلوئوسوس» رشد می‌نماید.

ج- «آبلوئوسوس» که زادگاهش آفریقای جنوبی است دارای «کلادود»های نخ‌مانند به رنگ سبز شاد بوده و بدین ترتیب به گیاه حالت پردار و سبک می‌بخشد که از نظر هنر گل‌آرایی بسیار مورد توجه است؛ چنانکه برگهای چیده شده آن در این هنر مصرف بسیار دارد.

این گیاهان بسیار مقاومند و فقط در زمستان دوره استراحت کوتاهی را می‌گذرانند. اما نوع یادشده اخیر از انواع دیگر توجه بیشتری لازم دارد.

انواع «آسپاراگوس» برای تزئین میزکنسولها و مخصوصاً اطراف مجسمه‌ها طرفدار بسیار دارد. زیرا شاخه‌های خم شده آنها بنحویجالبی جلب توجه میکند.

«آسپاراگوس» هم از خورشید درخشان و هم از ابر تیره بیزار است در صورتیکه انواع دیگر در این باره سازگاری بیشتری نشان میدهند.

ASPARGUS sprengeri

آسپاراگوس اسپرنگری

ASPARGUS plumosus

آسپاراگوس پلوئوسوس

ASPLENIUM nidus

آسپلنیوم نیدوس

AUCUBA japonica "Crotonifolia"

اکوبا ژاپنیکا کروتنیفلیا

Asplenium nidus

آسپلنیوم نیدوس

پلپتیدیا سه‌ها

این گیاه از سرخسهای هندوستان است و دارای برگهاییست که ارتفاع آنها به یک متر و پهنایشان به حدود ۲۰ سانتیمتر می‌رسد. نوک برگها نیز ولبه آنها صاف است. هر برگ دارای رگ برگهای ضخیم و برجسته‌ایست که از طرف پشت سیاه‌رنگ دیده میشوند. به‌علاوه خطوط برجسته تیره‌ای به چشم می‌خورد که حاوی نخم گیاهست. برگها که به صورت یک گل بزرگ دورهم جمع شده‌اند در وسط خود شکل آشیانه پرنده و یا قیفی را تشکیل میدهند. برگهای ضخیم و درخشان آن که به رنگ سبزخرم است به این سرخس ارزش تزئینی بسیاری بخشد و آرایش جالب برگها چهره فوق‌العاده‌ای بدان داده است.

این گیاه نیاز به محیطی گرم و مرطوب دارد و در زمستان فقط در جاهای بسیار گرم میتوان از آن نگهداری نمود. (حداقل حرارت لازم ۱۸ سانتیگراد است). به‌علاوه باید بروی شاخه‌های آن نیز مرتباً آب نیم گرم پاشیده شود و در این شرایط است که می‌توان آنرا در آپارتمانها و در نزدیکی پنجره‌ها نگهداری نمود.

Aucuba japonica Crotonifolia

اکوبا ژاپنیکا (شمشاد ژاپنی)

کرتنیفلیا

گرناسه‌ها

این گیاه ژاپنی اصولاً یکی از بوته‌های روستیک است و به علت مقاومتش در برابر گرد و خاک و آلودگی محیط در پارکهای عمومی به فراوانی مشاهده میشود.

یکی از گونه‌های آن موسوم به «کرتنیفلیا» که زیباترین برگها با رنگهای درهم و ابلق را داراست در گلدان کاشته شده و برای تزئین تراسها و بالکنها و باغچه‌های نیمه‌آفتابگیر یا سایه بکار می‌رود. این گیاه نیاز به خاک مرغوب داشته و نباید کم آب بماند. «کرتنیفلیا» برای آپارتمانهای گرم که حرارت و خشکی هوا زیاد باشد هرگز مناسب نیست.

AZALEA 'Blushing Bride'

آزالیا «بلوشینگ برید»

AZALEE japonica

آزالیا ژاپنی

Azalea

آزالیا یا آزاله (خرزهره هندی)

ایریکاسه‌ها (خلنگی‌ها)

در فصلهایی که هوای نامساعد دارند «آزالیا»های پیشرس گلبرگهای خود را چه ساده و چه مضاعف با رنگهای تند و با طراوت بنمایش میگذارند. هم‌اکنون پنجاه نوع آزالیا هندی وجود دارد که گل دادن آنها از ماه امرداد در خصوص پیشرسها (مانند «بتریک»ها) تا ماه اردیبهشت در مورد دیر گل‌ها (مانند «هگس» و «ویولایا» و «ارنست تیرز») ادامه مییابد.

«آزالیا»های گلخانه‌ای عموماً از گونه آزالیا «سیمسی» که زادگاهش ناحیه «سوجوان» در چین مرکز است گرفته شده است و از این گونه هنوز امکان بدست آوردن واریته‌های جدیدی با رنگهای تازه وجود دارد. چنانکه کراراً دیده شده است از یک گونه آن با گلهای قرمز ناگهان شاخه جدیدی پر از گلهای سفید یا سرخ که پایه یک واریته تازه می‌تواند باشد بوجود آمده است. اینگونه جهشها چه شاخه‌ای و چه ریشه‌ای موجب شده است که طی پنجاه سال تنها از گونه «وردانه‌آنا» فریب به سی واریته جدید بدست آید. پرورش این گیاه بسته به بزرگی و کوچکی پایه نهالی که انتخاب میشود دو یا سه سال طول میکشد. این گیاهان را ابتدا در خاک معمولی پرورش میدهند و سپس آنها را در گلدانهایی که مخلوطی از خاک برگ و سوزنکهای کاج و غزه دارد میکارند و در نزدیکی رادياتورها میگذارند. انواع پیشرس آن باید در محلی که حرارتی معادل ۱۸ سانتیگراد دارد نگهداری شود. در صورتیکه انواع دیر گل آن را می‌توان در حرارتی کمتر نگهداشت.

بنابر فراوانی و جلوه گلها و طراوت و تنوع گلبرگها «آزالیا»ها نیاز به مراقبت بیشتری دارند. آزالیا ژاپنی از گونه «اپوستا وارژابنیکا» گرفته شده و به نام «کاروم» خوانده میشوند. تفاوت آنها با انواع هندی در آنست که هیکل آنها کوچکتر و برگها و گلهايشان ظریفتر است لیکن تعداد گلها بیشتر و به رنگهای قرمز و سرخ و بنفش زنده آراسته است. برخی از این گیاهان در ماههای اردیبهشت و خرداد و برخی زودتر گل میدهند. این گیاهان متعلق به گلخانه‌های سرد بوده و حتی برفکهای زمستانی را تحمل می‌توانند.

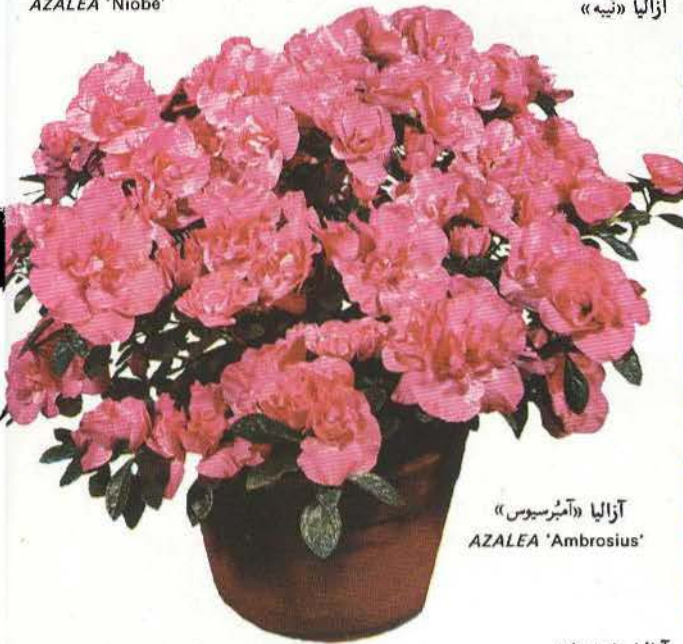

AZALEA 'Niobé'

AZALEA 'Perle de Noisy'

آزالیا «مروارید نوازی»

آزالیا «آمبروسیوس»
AZALEA 'Ambrosius'

AZALEA 'Else Kärger' «السکارگر»

آزالیا «فیستا» AZALEA 'Fiesta'

AZALEA 'Findeisen'

آزالیا «فیندیزن»

Begonia

بگنیا

بگنیاسه ها

Begonia lucernae

بگنیا لوسرنائه

این واریته از بگنیای «گرالینا» ی برزیلی گرفته شده و مانند خود گیاه دارای شاخه های بامبوس مانند ظریف و کشیده و گره های متورم است. شاخه های آن سخت و محکم و تا ۱ یا ۱/۵ متر رشد میکند. برگهای آن بلند و به طول ۲۰ تا ۲۵ سانتیمتر می رسد. رنگ برگها سبزی تونی تیره است اما در روی برگها لکه های سفید تیره ای و در پشت آنها لکه های ارغوانی پچشم میخورد. این بگنیا در بهار و تابستان گل میدهد و گلهای آن سرخ رنگ و بادوام بوده و به صورت خوشه ای آویزان میشود. آنرا باید مرتب آب داد و در ماههای آبان تا بهمن که موقع استراحت گیاهست مقدار آب را تعدیل نمود. اگر گیاه خیلی بزرگ شده باشد میتوان در اواخر زمستان یعنی به هنگام تغییر گلدان شاخه هایش را کوتاه نمود.

BEGONIA Gloire de Lorraine 'Marina'

بگنیا افتخار لرن «مارینا»

Begonia

Gloire de Lorraine

بگنیا

گلوار د لرن (افتخار لرن)

اینگونه «بگنیا» ها حاصل پیوند دو جور بگنیاست که یکی از جزیره سگترا» در اقیانوس هند و دیگری از آفریقای جنوبی آورده شده است. ساقه های آنها چوبی است و شاخه های ظریف و انبوه و برگهای مدور دارند و در زمستان سخاوتمندانه گل میدهند. گلهای آنها دارای نسجی ظریف و به صورتهای ساده و یا نیمه مضاعف و رنگهای سرخ کم رنگ و قرمز تند و گلی دیده میشوند. این گیاهان گلخانه های معتدل پرورششان بسیار مشکل و کارمناقص است. عین شکوفائی گلهای آنها در اواسط زمستانست ولی نه جریان هوای سرد را تحمل میکنند و نه حرارت خیلی زیاد را. آنها را باید با دقت بسیار جایجا کرد زیرا غنچه ها و گلهایشان به آسانی میریزد.

گلدانهای آنها باید حاوی خاک برگ و زغال طبیعی باشد و از خیس کردن زیاد یا خشک نگهداشتن آنها احتراز شود. بهتر است به آنها آب نیم گرم داده شود و بر روی برگها آب ریخته نشود.

BEGONIA masoniana

بگنیا ماسنیانا

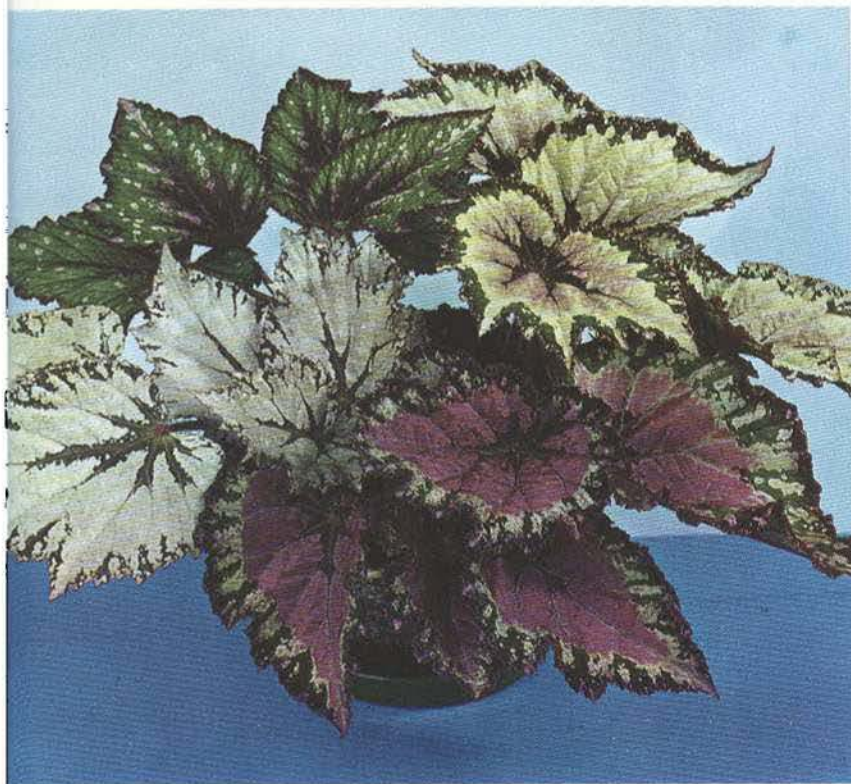

Begonia masoniana

بگنیای ماسنیانا

بگنیای «آیرون کراس»

این بگنیا که معمولاً «آیرون کراس» یا صلیب آهنی گفته میشود از مالزی آورده شده است خصوصیات و نیازمندیهای آن مانند بگنیای «رکس» است. هیکل آن کوچکتر و بر روی شاخه هایش برگهای چین خورده ای به رنگ سبز بادامی با نقشهای قهوه ای مایل به قرمز است. با گذشت زمان این برگها پرتوهای تیره ای بخود میگیرد. «بگنیای ماسنیانا» را که نوع مقاومی است همانند «بگنیای رکس» پرورش داده و مورد استفاده قرار میدهند.

BEGONIA rex

بگنیا رکس

Begonia rex

بگنیای رِکس

واریته‌های بدست آمده از بگنیای «رِکس» که زادگاهش «آسام» بوده است گیاهانی هستند که ساقه‌های زمینی بزرگ و گوشنی و خزانده دارند. برگها به صورت قلب است و یک رگ برگ اصلی برگ را به دو قسمت نامساوی تقسیم کرده است. بدینجهت هر برگ به جهتی متمایل شده و به صورت کف پا درآمده است. در روی این برگها رنگهای سبز زیتونی تیره و ارغوانی و قرمز و سفید نقره‌ای در کنار یکدیگر قرار گرفته و این نوع را نسبت به سایر انواع مشخص میسازد. گلهای آنرا که ارزش چندانی ندارد معمولاً برای حفظ برگها حذف مینمایند.

«بگنیای رکس» برای استفاده در گلدان، باغچه تزئینی و گل آرایی مورد استعمال بسیار دارد. آنها را می‌توان در آپارتمانی که درجه حرارتی بین ۱۶ تا ۱۸ سانتیگراد و رطوبتی کافی داشته باشد نگهداشت. برای ایجاد رطوبت می‌توان گاهگاهی قدری آب نیم گرم بر روی برگها پاشید.

بگنیا شوابلند

BEGONIA 'Schwabenland'

Begonia 'Schwabenland'

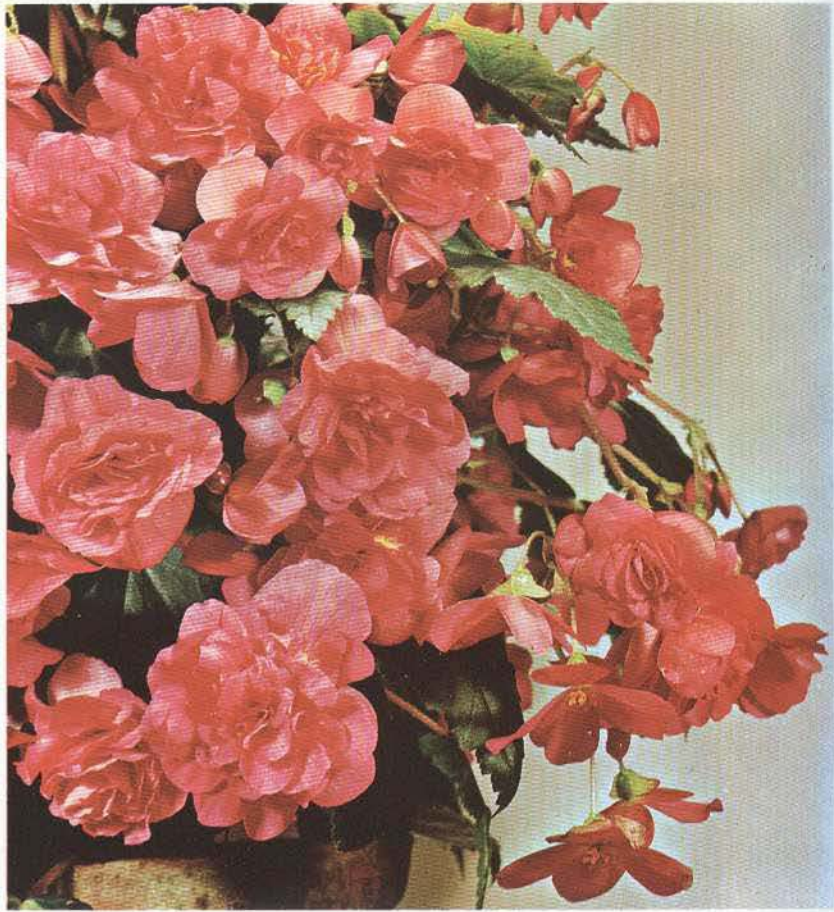
بگنیای شوابلند

این «بگنیا» که فقط چند سالی از پیدایش آن میگذرد. اصلاح شده نوع «الائیر» است که از ابتدای قرن بیستم کاشته میشد. صلابت، کوچکی هیكل و منظره انبوه برگهای سبز تیره و درخشان آن خیره کننده است. هر شاخه در بالای برگها دارای انشعابهاییست که بر نوک آنها تعدادی گل به قطر ۴ سانتیمتر و به رنگ قرمز نارنجی بسیار تند میروید. این رنگ در وسط جام گل یعنی اطراف پرچم قدری روشنتر است و تناقص خوشایندی را موجب شده است. گرچه غنچه‌های فراوان آن باهم شکوفا میشود اما تعدادی نیز میماند تا جای خالی گلهای اولیه را پر کنند.

از گونه اصلی آن چند واریته نزدیک بهم با گلهایی در ماه‌های قرمز و نارنجی بدست آمده است. تکثیر آنها کاری دقیق است زیرا این گیاهان را نوعی باکتری بسیار حمله گر تهدید میکند.

«بگنیا»ها را بهتر است در کنار پنجره‌ها اما بدور از اشعه مستقیم خورشید قرار دهیم.

بگنیاهای در عین رویش خود نیاز به آب مرتب و بی دربی ولی بدون افراط دارند و خاک سیاهی که ریشه های آنها را دربرگرفته است نباید زیاد خیس شود. گلهای آنها در محلی که حرارتی نزدیک ۱۸ سانتیگراد داشته باشد دست کم چند هفته دوام مییابد.

BEGONIA tuberhybrida بگنیای توبره‌هیریدا

Begonia tuberhybrida

بگنیای توبره‌هیریدا بگنیای تکمه‌ای دورگه

این گیاهان وارثه‌هایی هستند که از یک قرن پیش از راه پیوند انواع متعلق به آمریکای جنوبی و بویژه بگنیای «بولیوینسیس» بدست آمده‌اند. پرورش آنها در تابستان و در هوای آزاد ساده است. از آنها علاوه بر تزئین باغچه‌ها و حاشیه سایه‌دار راهروها برای زینت آپارتمانها و بالکنهای شمالی نیز استفاده میشود. گونه‌های متعددی از آنها وجود دارد که برخی شاخه‌های خمیده و متعادل و بعضی شاخه‌های برافراشته دارند. گلهای آنها که گاه ساده و گاه مضاعف است به رنگهای سفید، قرمز، گلی، سرخ، نارنجی، مسی و زرد دیده میشود.

همانند سایر «بگنیای»ها این گیاهان نیز یک پایه‌ای هستند و فقط گلهای نر مضاعف میشوند زیرا گلبرگهای اضافی حاصل تغییر شکل پرچمها به قطعات گلبرگ می‌باشند.

سوخ «بگنیای»ها را در همان گلدانها نگهداری میکنند و آنها را در نیمه دوم اسفند ماه سال بعد دوباره می‌رویانند. اما خاک گلدان باید تعویض شده و گلدان با مخلوطی از خاک خوب باغچه‌ای و خاک برگ پر شود. این گیاهان از اردیبهشت تا شهریور گل میدهند و از آن پس باید آب دادن بدانها بخاطر استراحت زمستانی قطع گردد.

BELOPERONE guttata

بلپرن گوتاتا

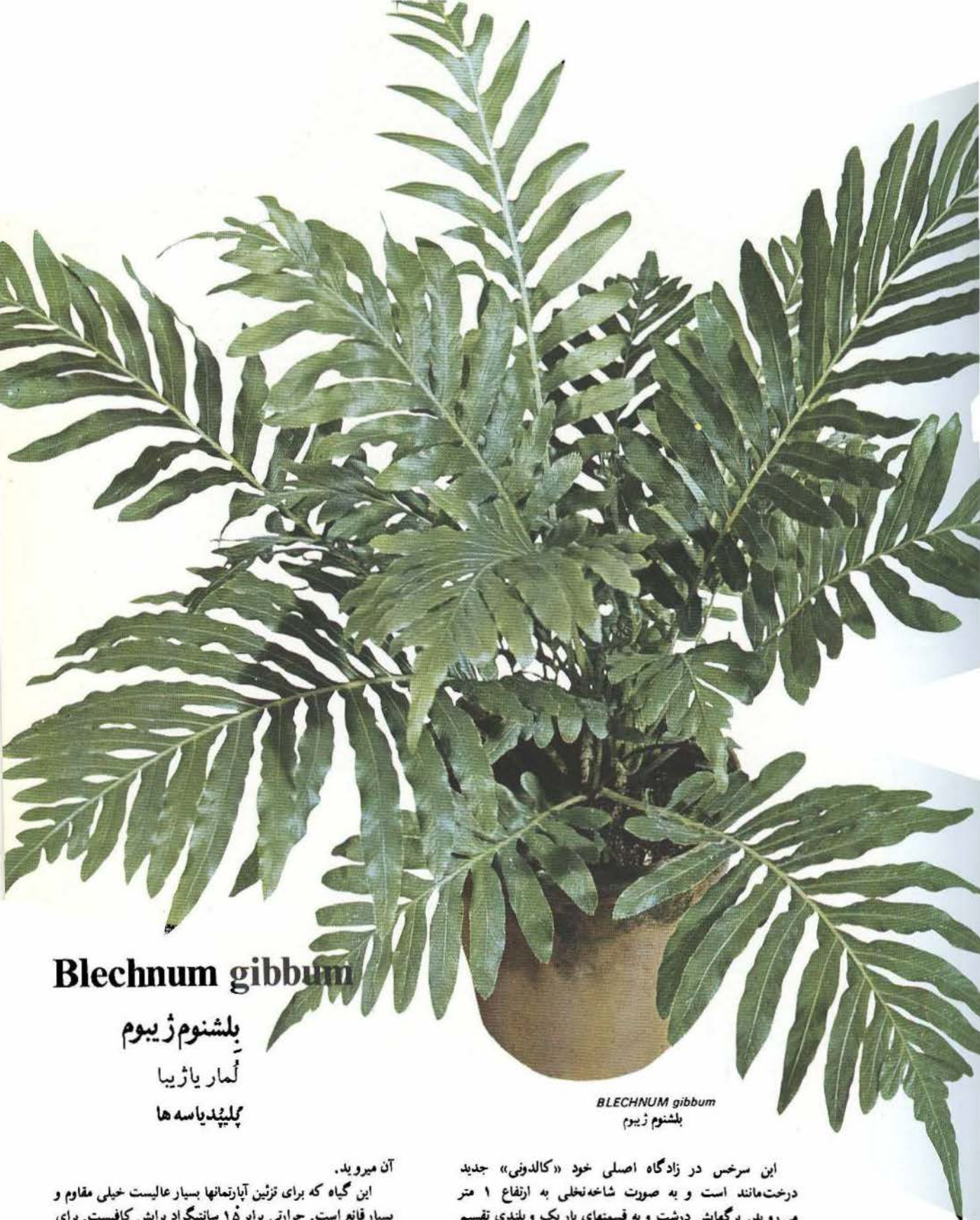
Beloperone guttata

بلپرن گوتاتا

آکانتاسه ها

فصل بهار موقع مناسبی برای هرس این گیاه است. در این موقع آنرا در گلدانی حاوی مخلوطی از خاک تازه و خاک برگ و خاک سیاه قرار میدهند و در محیطی نیمه گرم و نورانی میگذارند. به محض اینکه گل دادن آن آغاز شد بهتر است از هرگونه درجه حرارت بالا احتراز شود، زیرا کاسبرگهای آن در هوای خنک بهتر رنگ گرفته و دوام میابند.

این گیاه را در آلمان بیشتر میکارند. زادگاه این بوته کوچک آمریکای استوایی و مخصوصاً مکزیک است. گلهایش به صورت سنبله‌ای در انتهای شاخه میروید و به طرف زمین خم میشود. هر خوشه دارای گل‌های کم‌اهمیت و بی‌دوام اما کاسبرگهای فلس‌سرخ با آجری‌رنگ جالب است. این گیاه در بیشتر اوقات سال بجز زمستان که موقع استراحت آنست گل میدهد.

Blechnum gibbum

بلشنوم ژییوم

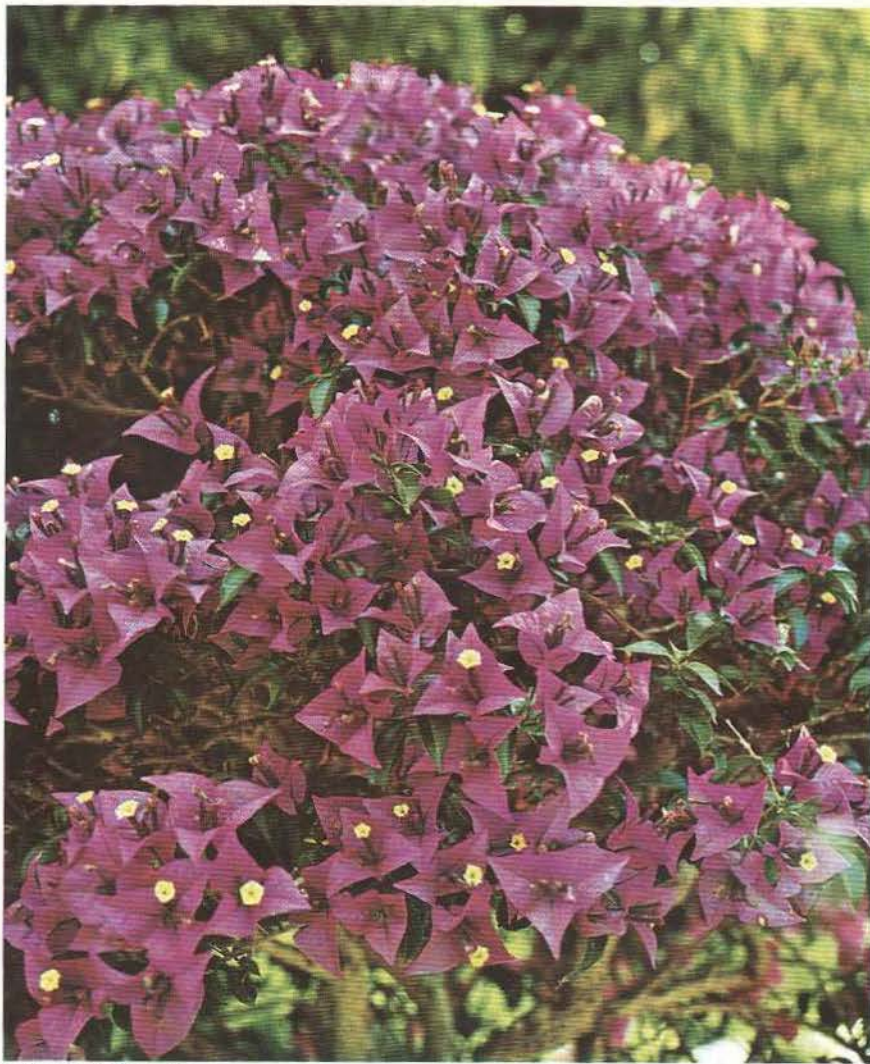
لُمار یازِیا

گلیپدِ یاسه ها

BLECHNUM gibbum
بلشنوم ژییوم

آن میروید.
این گیاه که برای تزئین آپارتمانها بسیار عالیست خیلی مقاوم و بسیار قانع است. حرارتی برابر ۱۵ سانتیگراد برایش کافیست. برای تزئین جاهای گرمتر باید به سراغ سایر گیاهان تزئینی رفت.

این سرخس در زادگاه اصلی خود «کالدونی» جدید درختمانند است و به صورت شاخه‌نخلی به ارتفاع ۱ متر می‌روید. برگهایش درشت و به قسمتهای باریک و بلندی تقسیم شده‌اند. اگر در گلدان کاشته شود تنه‌اش کوتاه می‌ماند ولی تعدادی برگ درشت به طول ۶۰ سانتیمتر و به رنگ سبز زبانی از

BOUGAINVILLEA glabra

بوگن و یلیا گلابرا

Bougainvillea glabra

بوگن و یلیا گلابرا (گل کاغذی)

نیکتازیناسه‌ها

زادگاه آن برزیل است و به صورت روستیک در کرانه‌های شمالی مدیترانه و لابلای بوته‌های رونده دیده میشود. بوته انبوه آنرا در گلدانها نیز میکارند. اما در مورد اخیر از وارته‌های آن مانند «الکساندرا» که ارتفاع کمتر و گل بیشتری دارد استفاده مینمایند. گل‌های آن کوچک، لوله‌ای شکل، زردفام و خالی از جاذبیت زیاد است اما هرگل در میان سه کاسبرگ بزرگ بنفش‌رنگ یا ارغوانی قرار گرفته که قسمت تزئینی این بوته را تشکیل میدهند.

گلدانهای «بوگن و یلیا» را می‌توان به مدت دو یا سه سال نگهداشت و باغبانان آنها را طوری پرورش میدهند که در بهار شروع به گل دادن نمایند و این امر تا بخشی از تابستان نیز ادامه مییابد. در اینموقع میتوان گلدانها را در هوای آزاد و در معرض هوای گرم و آفتابی قرار داد. در اواخر شهریور مجدداً گلدانها را باید به داخل ساختمان آورد و در حرارتی برابر ۱۰ تا ۱۵ سانتیگراد نگهداری نمود. پیش از رسیدن فصل رویش باید آنها را هرس نموده و در گلدان جدیدی قرار داد. بهتر است در زمستان بدانها آب بسیار داده نشود و از معرض حشرات گیاهی مخصوصاً «قرمزدهانه» محفوظ بمانند.

Caladium hortulanum

کالادیوم هرتولانوم (فیل گوش)

آراسه ها

«کالادیوم» های دورگه از گونه «کالادیوم بیگلر» برزیلی گرفته شده‌اند. مدتها ظریفتر از آن تصور میشدند که بتوان آنها را در آبارتمان نگهداشت اما در سالهای اخیر نگهداری آنها در آبارتمانها روز بروز متداول تر میشود. از سوخهای این گیاهان بزرگ برگهای بزرگ نوک تیزی می‌روید که دم‌برگی دراز دارد و پهنه برگ با رنگهای شفاف و متناقض مانند سبز و سرخ یا قرمز و سفید تزئین یافته است. این برگهای ظریف با متن‌های رنگی خوشایند خود ارزش زینتی بسیار دارد.

در دوره استراحت باید سوخهای بی‌برگ و خشک آنها را در گردی‌سیاه پوشانده و در جعبه‌ای قرار دهند و سرتاسر زمستان در محل گرمی نگهدارند. در نیمه دوم اسفندماه سوخها را مجدداً در گلدان میکارند و گلدان را با مخلوطی از خاک برگ رطوبت‌پذیر و مغذی پر کرده در نزدیکی رادیاپتور میگذارند. از این زمان بعد باید گلدان در معرض نور فراوان قرار گیرد و هرگز آب آن کم نشود. شستن برگها به میزان یک یا دو بار در روز با آب نیم گرم مفید است. با شروع پائیز باید به تدریج آب دادن به گیاه کم شود و بالاخره متوقف گردد.

«کالادیوم» ها را به مناسبتهای مختلف در سبدهای گل و همراه با سایر گیاهان زینتی بکار میبرند. در صورت مراقبت میتوان آنها را بمدتی طولانی در آبارتمانها نگهداری نمود.

CALADIUM hortulanum

کالادیوم هرتولانوم

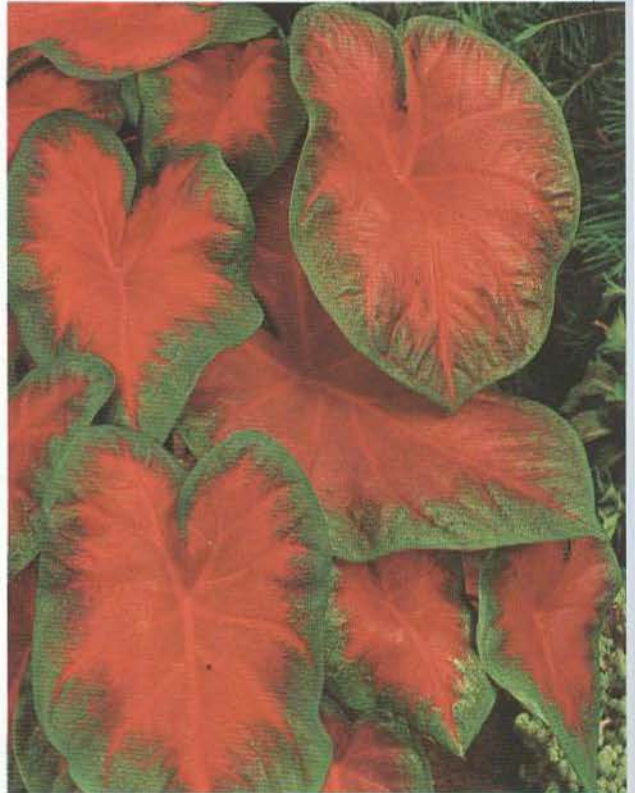
CALADIUM 'White Christmas'

کالادیوم کریستمس سفید

CALADIUM 'Red Ensign'

کالادیوم قرمز نقش

Calceolaria x herbohybrida

کالسیلاریا ایکس هر بوهیبریدا

کالسیلاریا (گل کفشک)

اسکر فولاریا سه ها

CALCEOLARIA x herbohybrida

کالسیلاریا ایکس هر بوهیبریدا

«کالسیلاریا» های دورگه از پیوند گونه های مختلفی که از «شیلی» آورده شده است بدست آمده اند. اینها گیاهانی فصلی به ارتفاع ۳۰ تا ۴۰ سانتیمتر هستند که گل های بسیار جالبی دارند. گل هایشان به شکل سندل است و اسم آنها نیز از همین ریشه (کالسلولوس) به معنی کفش کوچک یا مشک چرمی گرفته شده است. گل های آنها جالب و به رنگ های زرد یا نارنجی و با قرمز دیده میشود و بروی رنگ متن اصلی لکه ها و نقطه هایی به رنگ های دیگر بچشم میخورد. زیباترین نژادهای این گیاه گونه ای با قد کوتاه و گل های درشت و نوعی دیگر با گل های کوچک ولی فراوانست.

با کاشت بذر آن در اواخر تابستان میتوان تعداد بیشتری از آنها بدست آورد که پس از چند بار نشاء کردن هر نهال را در گلدانی محتوی مخلوطی از خاک باغچه ای شن دار همراه با خاک سیاه و خاک برگ میکارند. آنها را در گلخانه های سرد و با تهویه زیاد پرورش میدهند و در هنگام رویش تغذیه آنها با کود مایع ضروریست.

این گیاهان از آغاز اسفند ماه تا پایان اردیبهشت ماه گل میدهند و در همین هنگام است که نهال های پرنسجه را به آبازمانها می آورند تا مدت بیشتری از گل آنها استفاده شود.

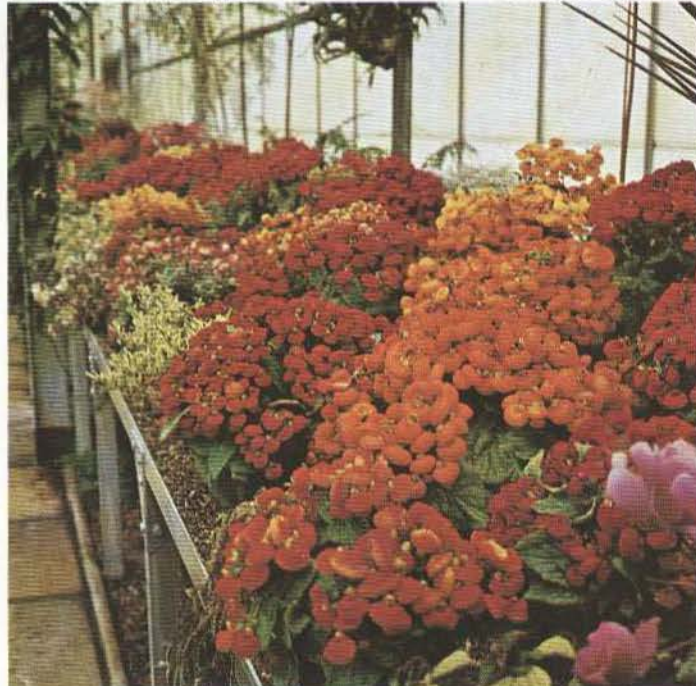
CALCEOLARIA x herbohybrida

کالسیلاریا ایکس هر بوهیبریدا

CALCEOLARIA x herbohybrida

کالسیلاریا ایکس هر بوهیبریدا

Callistemon citrinus

کالیستمن سیترینوس

مترز یدرس سیترینا یا کالیستمن لانیسلا توس

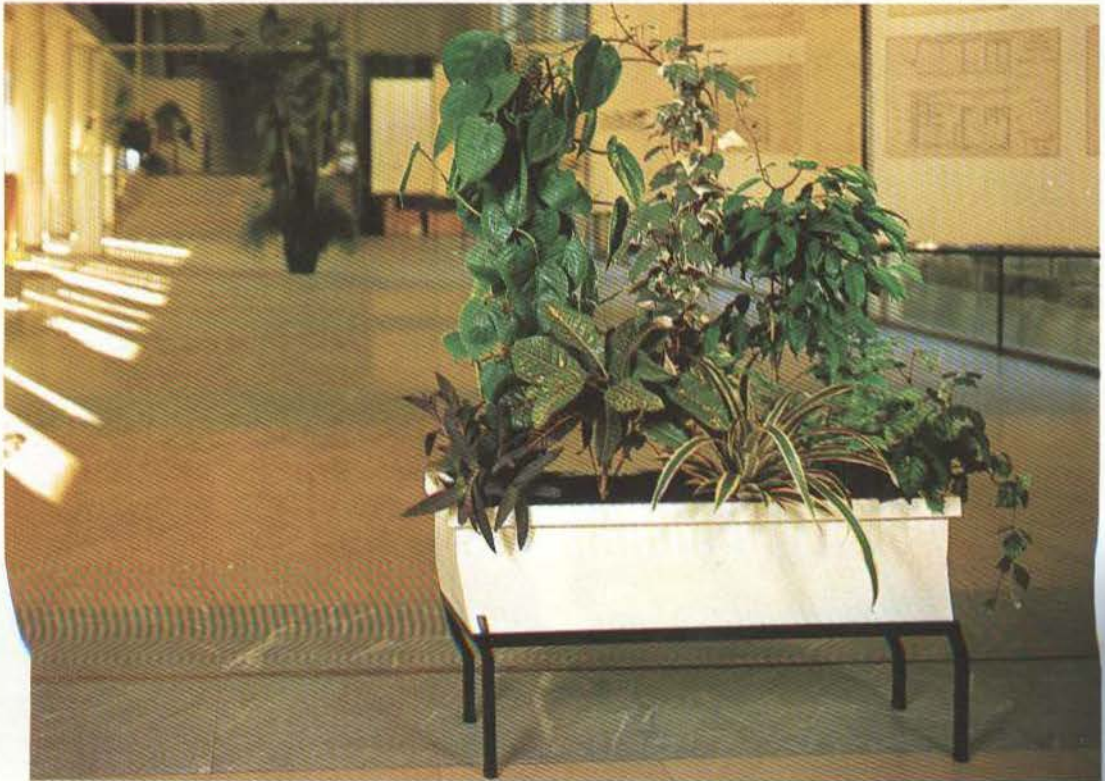
میتراسه ها (موردی ها)

ترکیب قرار گرفتن گل‌های «کالیستمن» انسان را بیاد وسیله شستن شیشه‌ها یا تمیز کردن لوله‌های توب‌های قدیمی می‌اندازد. اما آنچه موجب این شباهت میشود پرچم‌های بشمار و دراز گل است که با رنگ سرخ تند خود بجای مویز قرار گرفته است. در بالای مجموعه گل‌ها دسته‌ای برگ روئیده و محل گل‌ها را انگوئی از نگین میوه‌های خشک خاکستری رنگ فروخته پرمیکند. این گیاه را در اوائل تابستان در گلدانها میکازند. در زادگاه اصلیش یعنی استرالیا به صورت درختی به ارتفاع تقریبی ۲۰ متر دارای برگ‌های دائمی سبز مایل به خاکستریست. آنرا از جمله آسانترین گیاهان تزئینی برای نگهداری در بانک‌های سرپوشیده و راهروها میدانند. در زمستان با رژیم گلخانه‌های سرد و یا نارنجستانها سازگار است و در تابستان نیاز به رطوبت فراوان دارد. موقع تعویض گلدان آن فصل بهار است و خاک آن باید مخلوطی از خاک خوب باغچه‌ای همراه با خاک برگ باشد.

در سرتاسر کرانه‌های شمالی دریای مدیترانه «کالیستمن» ها بومی شده و در زیبایی بخشیدن به باغها با سایر گیاهان رقابت میکنند.

مجموعه‌ای از گیاهان که با برگ‌های زیتنی و رنگارنگ خود شایسته‌ترین سرسراهای بزرگ و سالن‌های پذیرایی است.

Camellia japonica

کامیلیا ژاپنیکا

تپاسه‌ها

این گیاه در مناطقی که زمستانهای ملایم دارد بیشتر به عنوان بوته هوای آزاد شناخته میشود. اما آنرا برای تزئین آپارتمانها و بالکنهای سرپوشیده شمالی ساختمانها در گلدان و یا باغچه‌های سنگی حاشیه‌ها نیز میکارند.

برگهایش زیبا و به رنگ سبز تیره و براق است و گلهایش درشت و به صورت ساده یا مضاعف و نیمه مضاعف بوده و به رنگهای سفید یا قرمز و یا سرخ گاه پکرنگ و گاه رنگارنگ دیده میشود. خیلی زود گل میدهد و موسم گل دادن آن برحسب انواع مختلف و شرایط محیطی بین ماههای بهمن تا اردیبهشت متفاوت است. «کامیلیا» از حرارت زیاد ناراحت است و طی زمستان خواهان هوای خنک و ملایم است. چون جاذب کلسیم است نیازمند به خاک غیرگچی یا خاک خنک میباشد. این گیاه هرگز نباید کم آب بماند و در مدت گل دادن باید در جایی خنک گذاشته شود. از این پس میتوان آنرا در هوای آزاد و در جای نیم سایه تا پایان پائیز قرار داد.

CAMELLIA japonica 'Chandleri Elegans'

کامیلیا ژاپنیکا شانیدری ایلگانس

CAMELLIA japonica 'Mathotiana Rubra'

کامیلیا «ماتتیا ناروبرا»

CAMELLIA x williamsii 'Donation'

کامیلیا ایکس ویلیامسی «عطیه»

CAMPANULA isophylla 'Alba'

کامپانولا ایزوفیلا «آلبا»

Campanula isophylla

کامپانولا ایزوفیلا (گل استکانی)

ستاره مریم
کامپانولاسه‌ها

این گیاه را میتوان نمونه فشرده گی و تراکم دانست. شاخه‌های نازک و ظریفش گسترده شده و به سوی زمین متمایل میشود. گلپاش به رنگ آبی و فراوانند و با شکل زنگوله‌مانند و پنج گلبرگ مجزا از یکدیگر خود حالت ستاره‌ای پیدا میکنند. یکی از وارته‌های آن موسوم به «آلبا» که گل‌های سفید میدهد از نوع اصلی متداولتر است و بدان نام ستاره مریم داده‌اند.

این گیاه از آغاز خرداد ماه تا اواخر شهریورماه گل میدهد. در زمستان باید در جایی خنک اما بدور از یخبندانهای شدید نگهداری شود. پس از استراحت زمستانی میتوان گلدان آنرا عوض نمود. خاک لازم برای اینکار مخلوطی از خاک مرغوب باغچه‌ای و زغال طبیعی است. برای تکثیر آن گلدانهای انبوه را تقسیم نموده و از هر قسمت گیاه جدیدی تشکیل می‌دهند. چیدن سرشاخه‌ها قیافه گیاه را زیاتر میسازد. اما میتوان شاخه را بچفته نیز بست.

کاپسیکوم آنونوم «کنوئیدس»

CAPSICUM annuum 'Conoides'

Capsicum annuum

کاپسیکوم آنونوم (لفل فرنگی)

سُلاناسه‌ها

این گیاه که موسوم به بیان یا فلفل فرنگی است از آمریکای استوایی آورده شده است. علاوه بر انواع خوراکی واریته‌هایی با میوه‌های زینتی نیز از آن گرفته شده است. یکی از آنها «فاسیکولانوم» یا فلفل دسته گل با قد کوتاه و برگهای ظریف است و میوه‌هایی کوچک و بی‌بالا به رنگ قرمز دارد. نوع دیگر موسوم به «کنواد» مقاومتر از نوع نخست بوده و برگهای درشت و میوه‌های مخروطی شکل دارد. این گیاهان برای بصر رساندن میوه‌های خود نیاز به حرارت دارند و میوه‌های آنها هفته‌ها باقی میماند. برای استفاده از این گیاهان درترین آب‌و‌هوای آنها باید آنها را در کنار پنجره و جای کاملاً آفتابگیر قرارداد.

Chamaedorea elegans

شامائِدورِئا اِلِگانس (نخل)

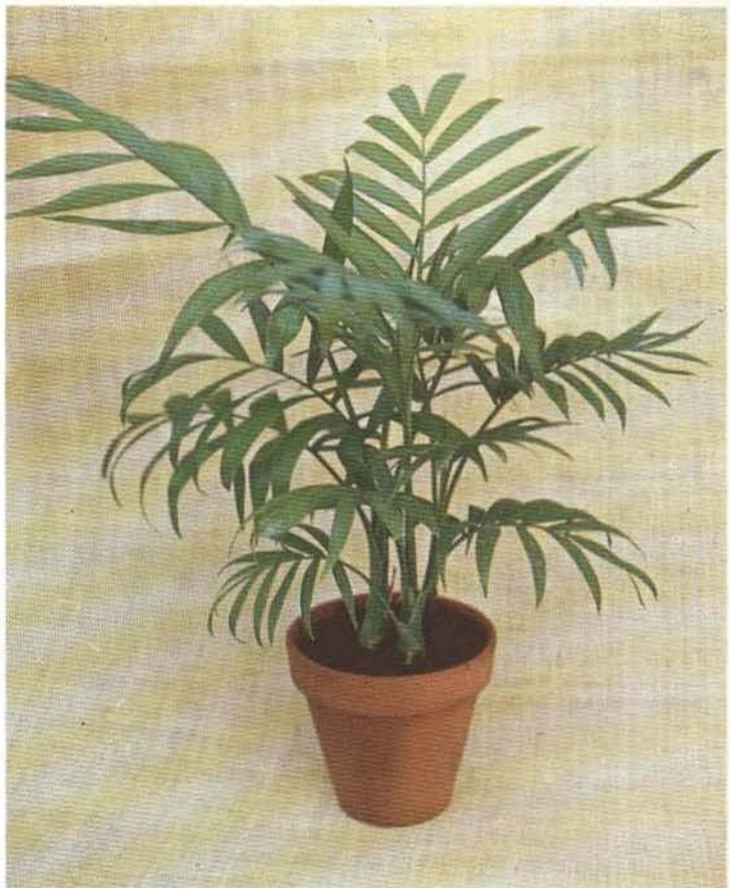
یا: ثنانتِ اِلِگانس

پالمیه‌ها (نخلی‌ها)

نهالهای بزرگسال این نخل زیبای مکزیکی به ۱ تا ۱/۵ متر بالغ میشود. دارای ساقه نازک و حلقه حلقه ایست که بامبوس را بخاطر می‌آورد و ۶ تا ۸ برگ بر مانند زینت بخش آنست. از نخلهای نادر است که در آپارتمان بگل می‌نشیند ولی میوه‌هایش جنبه تزئینی بسیاری نداشته و میتوان به محض پیدا شدن آنها را حذف نمود.

گرچه در زادگاه اصلی خود در سایه درختان بزرگ و در هوای آزاد می‌روید اما به آسانی با فضای نه چندان روشن آپارتمان خو میگیرد. این گیاه خواهان حرارت است و در مخلوطی از خاک تازه و خاک برگ و خاک سیاه بخوبی رشد میکند.

باید آنرا از هجوم شته‌های سفید *coche nilles* که در گلخانه‌ها فراوانست در امان نگهداشت زیرا این حشرات به آسانی در پای برگها یعنی محل خارج شدن برگ از غلاف پناهگاه جسته و هر چند یکبار اجتماع تازه‌ای را بر روی برگها تشکیل میدهند. راه چاره آنست که با پی‌درپی برگها را با ابر نرمی شستشو داده و یا با مایع حشره کش برگها را سمپاشی کنند.

CHAMAEDOREA elegans

CHLOROPHYTUM elatum

شامائِدورِئا اِلِگانس
کلروفیتوم الا توم

Chlorophytum elatum

کلروفیتوم الا توم

یا: کلروفیتوم کاپنس

لیلیاسه‌ها (سوسنی‌ها)

این گیاه را که بطور خودمانی به نام «فالانژیوم» مینامند از دو نظر طرفدار زیاد دارد یکی زیبایی برگها و دیگری آسانی کاشتن آن. زیرا بر روی برگهای آن خطوط سفید رنگ فشنگی دیده میشود. و البته دیگری از آن نیز وجود دارد که برگهایش دارای خطوط زرد رنگ سراسری است. تکثیر آن از راه تقسیم دسته‌های انبوه آن چه در بهار و چه در پاییز امکان‌پذیر است. مقداری خاک باغچه شن دار برای رشد ریشه‌های ضخیم و گوشتی آن کافست و این ریشه‌ها هر سال رشد بیشتری مینمایند. در فصول هوای نامساعد از این گیاه برای زینت آپارتمانها استفاده میکنند. خیلی زود با محیط آپارتمان خو میگیرد و از لحاظ حرارت و آب توقع چندانی ندارد لیکن کمبود نور موجب کمرنگی برگهای آن خواهد شد.

Chrysanthemum

کر یزانتیموم (گل داودی) گمبزه‌ها (مرکبان)

گیاهی است که گل‌های مرکب با رنگهای زنده و متنوع میدهد. گونه‌هایی از آن که در گلخانه‌های سرد پرورش مییابد زینت‌بخش خانه‌های ثروتمند و فقیر است. این گونه‌های تازه را هرگز نمیتوان یادآور گل‌های گورستان دانست زیرا نه قیافه گل‌های قدیمی و نه رنگهای غم‌آلود آنها را دارند. آنها را در تمام طول سال می‌توان در گل‌فروشیها پیدا کرد و باغبانان با استفاده از خصوصیات آن روشی را پی برده‌اند که حتی در زمستان نیز آنها را به گل مینشانند بدین ترتیب که در گلخانه‌ها با ایجاد شب مصنوعی گیاه را به اشتباه می‌اندازند و مقدمات گل دادن آنرا فراهم می‌آورند. باید دانست که روشن کردن محیط گیاه در شب کاملاً جلوگیری از گل دادن آنرا نمیکرد اما با توأم ساختن دوروش یاد شده می‌توان بدون توجه به فصل داودیها را شکوفا ساخت.

حرارتی برابر ۱۶ سانتیگراد اجازه میدهد که داودیها را به مدت زیادی نگهداریم و تنها نیاز آنها آبیاری مرتب است.

Cissus

سیسوس

ویتاسه‌ها

CISSUS antartica
سیسوس آنتارتیکا

این گیاهان از تیره‌های مجاور تاکها و چسبکها هستند و گونه‌های نامبرده در زیر زیباترین و متداولترین آنها محسوب میشوند:

۱- «س. آنتارتیکا» که استرالیانست. شاخه‌های آن نیمه پیچنده و دارای برگهای بزرگ صاف یا دندانه‌دار و محکم و شفاف می‌باشد. هیکلش کوچک و برگهایش انبوه است.

۲- «س. کاینسیس» که زادگاهش آفریقای جنوبیست و دارای ساقه پیچنده و برگهای زاویه‌دار برجسته شبیه برگ مو است.

۳- «س. ژمیفلیا» یا «رواسیسوس ژمیوآدا»، که از جزایر آنتی و امریکای جنوبی آورده شده است. این گیاه دارای ساقه‌های پیچنده و برگهای مرکب از سه برگچه لوزی شکل یا بیضی و درخشانست.

۴- «س. استریاتا» متعلق به شیلی که پیچنده با برگهای پنج قسمتی و ساقه‌های نازک است

از بین این گیاهان زیبا «س. ژمیفلیا» و مخصوصاً «س. آنتارتیکا» مقاوم بوده و در برابر نور ملایم آبارتمان مقاومت مینمایند. آنها را گاه برای آویز و گاه برای تزئین سبدهای گل بکار می‌برند. بهتر است با شاخه‌هایش را کوتاه نموده و با بچفته ببندند. خاک مناسب برای رشد آنها مخلوطی از خاک چمن یا خاک باغچه و خاک برگ است. گیاهانی قانع بوده و در محیط راهروها و اطافهای گرم نیز سازگاری نشان می‌دهند اما در آب دادن بد آنها نباید زیاده روی نمود.

سیسوس استریاتا
CISSUS striata

برگهای انواع سیسوس: ۱- آنتارتیکا ۲- استریاتا ۳- کاینسیس ۴- دیسکلر ۵- ژمیفلیا

CLEODENDRUM thomsoniae

کلرندروم تَمْسِنِیَاثِه

Clerodendrum thomsoniae

کلرندروم تَمْسِنِیَاثِه (درخت قسمت)

وَرَبِنَاسِه‌ها

بوته ایست که از غرب افریقا آورده شده است و امکان دارد رشد آن تا ارتفاع ۳ تا ۴ متر برسد. ساقه‌های پیچنده‌اش دارای برگهای درشت کامل بوده و گل‌هایش به صورت دسته‌ای در نوک شاخه‌ها می‌روید. هر گل حاوی مجموعه گلبرگهای لوله‌ای شکل و قرمز رنگ است که در میان کاسبرگ سفید درشتی جلب توجه میکند. گل‌هایش در بهار باز میشود و در تمام طول تابستان باقی میماند اما نیاز به روشنائی کامل دارد. باید آنرا مرتباً آب داد بجز در زمستان که رشد آن کندتر شده و به آب کمتری نیاز دارد. مقداری خاک مرغوب باغچه‌ای همراه با خاک برگ برای رشد آن کافیست. پس از تمام شدن گلها میتوان شاخه‌های دست و پا گیر آنرا هرس نمود.

CLEYERA japonica "Tricolor"

کلیرا ژاپنیکا «سه رنگ»

Cleyera japonica

کلیرا ژاپنیکا

یا: اُر یا ژاپنیکا

تِیَاسِه‌ها

این گیاه بوته‌ای که ارتفاع آن به ۱/۵ متر میرسد دارای برگهای ساده متقابل و مقاوم است. بطوریکه از این لحاظ برگهای کاملیا را بخاطر می‌آورد. نوع سه رنگ یا «تری گلر» آن که برگهای سبز تیره براق آراسته به نوارهای طولی خاکستری و حاشیه کرمی دارد متداولتر است. ضمناً حاشیه کرمی یاد شده در اکثر موارد و به هنگام جوانی گیاه مختصری رنگ قرمز نیز به همراه دارد.

آنرا در گلدانی که حاوی خاک خنک و خاک برگ باشد میکارند و در سرناسر تابستان در هوای آزاد میگذارند اما در فصول هوای نامساعد برای تزئین بالکنهای سرپوشیده و راهروهای شیشه‌دار که دارای نور کافی و حرارت معتدل باشد بکار میبرند.

یک نمونه زیبای گل آرایی که با گیاهان زیر
ترتیب یافته است:

فیکوس بنزamina، فیکوس الاستیکا، دکرا وار یگانا،
کارکس گراهینس «وار یگانوس»، گدیتم،
فاتسهدرا لیزنی، فیکوس بومبلا، پُرژلیا کارلینانه،
مارا تنا لگنرا «کرسیمانا». سیندابسوس ژوس،
بلینیا دیوانا، یگنیا ایکس «کلویاتر».

Clivia miniata

کلیویا مینیاتا (خورشیدی)

ایمانتفیلوم مینیاتوم

آماریلیداسه‌ها (نرگس‌ها)

زادگاهش آفریقای جنوبیست، ساقه ندارد و برگهایش نوار مانند و غلافی است و بشکل بادبزنی قرار میگیرد و برنگ سبز تیره است. گلهایش به صورت دسته‌های ۱۵ تا ۲۰ تایی بر نوک یک شاخه صاف و نیزه مانند میروید و به رنگ قرمز پرتقالی است. اصلاح نژاد آن سبب پیدایش برگهای درشت‌تر و تغییر رنگ گلها شده است. گیاهبست پر استقامت که بین ماههای بهمن و فروردین گل میدهد. از معایب آن نامنظم بودن فصل گل و نامرغوب بودن برگهای آنست. در زمستان به هوای معتدل نیاز دارد و لذا بالکنها و راهروهای مسقف مناسبتر از اطافهای مسکونی برای آنست اما در تابستان میتوان آنرا بیرون پنجره گذاشت. در سه سالگی شروع به گل دادن میکند و گلهایش بادوام است. بذر آنرا میکارند. خاک مناسب برای آن خاک باغچه‌ای همراه با خاک برگ است و موقع تغییر گلدان آن ماههای فروردین و اردیبهشت است. همه ساله نیاز به تغییر گلدان آن نیست و کافیت خاک قسمت روی گلدان را بدون اینکه به ریشه‌های گوشتی و متورم آن صدمه بزنند تعویض نمایند. در موقع رویش نیاز به آب فراوان دارد اما از آغاز مهر ماه باید به تدریج از میزان آب کاشته شود.

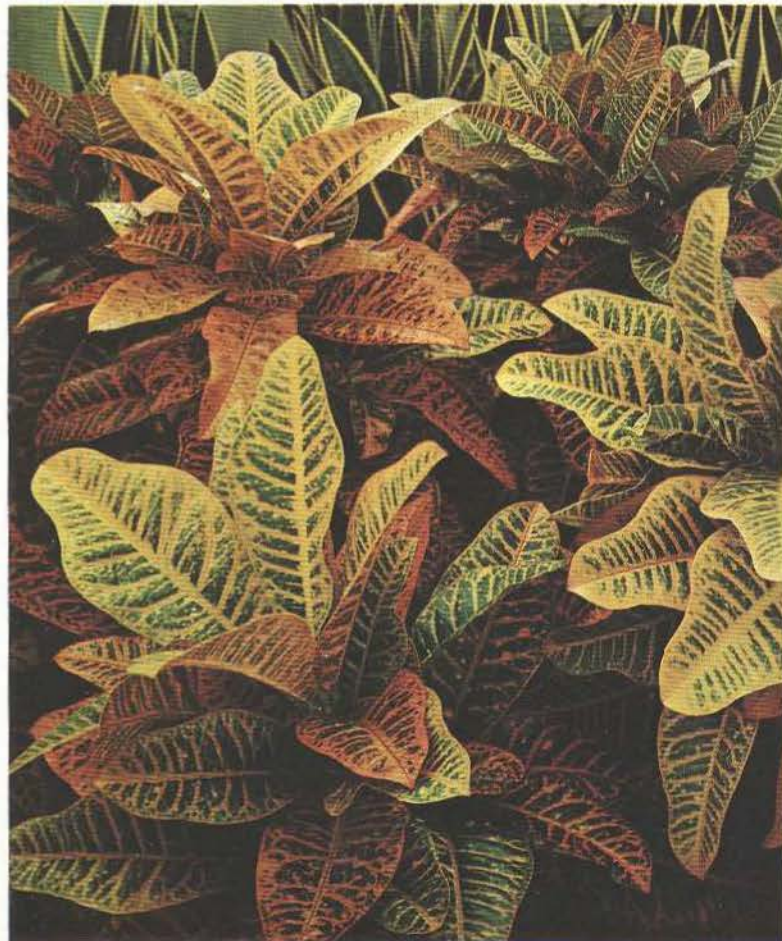
Codiaeum

گدیائتم

کرتن

(کرچک هندی)

أفریاسه ها (فریونیان)

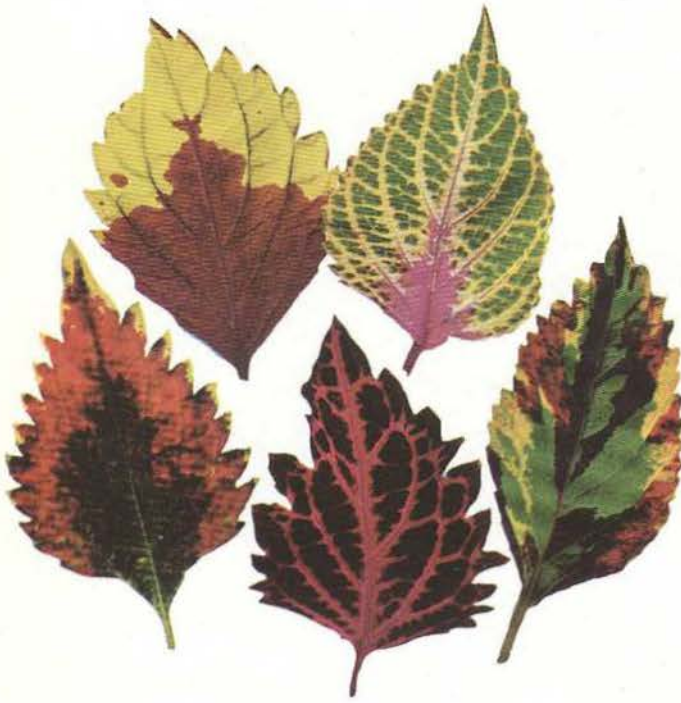
این گیاهان با رنگهای زنده و متنوع خود در مناطق حاره و برچینهای دلفریب و زیبایی تشکیل میدهند. اما واریته‌های متداول فعلی از نوع «ک. بیکنوم» که متعلق به اندونزیست گرفته شده‌اند. قد آنها در آپارتمان از ۶۰ الی ۷۰ سانتیمتر تجاوز نمیکند و برگهایش به رنگ سبز ولی آراسته به لکه‌های زرد و سرخ و ارغوانی است و بریدگیهای هلالی شکلی بر زیبایی آنها افزوده است. بهتر است کاهگاهی برگهای آنرا با یک آستری یا اسفنج نرم و مرطوب تمیز نمایند تا علاوه بر گرد و خاک شته‌هایی هم که معمولاً پشت برگها لانه میکنند زایل شود.

این گیاه گلخانه گرم را باید در مخلوطی از خاک خنک و خاک برگ کاشت و در جایی که در معرض تابش خورشید باشد قرار داد. آب دادن مرتب و آب پاشیدن همه روزه برگها و هفته‌ای دو بار کود محلول از نیازهای این گیاه است. حرارت محیط آن نباید از ۱۶ سانتیگراد پایین‌تر رود و هرگز نباید در معرض جریان هوا قرار گیرد و در اینصورت خواهد بود که میتوان آنرا مدت‌ها در آپارتمان نگهداشت.

Coleus hybrides

گل‌س هیبرید (حُسن یوسف)

لایاسه‌ها

«گل‌س» های دورگه را اصولاً از نوعی به نام «گل‌س بلومی» که زادگاهش جاوه بوده است بدست آورده‌اند. از جمله نباتات فصلی محسوب میشوند، ساقه آنها چهار گوش و برگهایشان با تنوعانی از رنگهای سبز مایل به زرد، زرد طلایی، قرمز یا ارغوانی مایل به سیاه مشاهده میشود و جاذبه تزئینی آنها در زیبایی برگهای درخشانشان نهفته است. آنها را هم در باغچه‌ها و هم در گلدانها میکارند.

مرحله نخست برای تکثیر آنها قلمه زدن است و نهالهای جوانی با قد و قیافه یکسان تهیه میکنند. راه دیگر تکثیر آنها کاشتن بذر است که جالبتر بوده و گیاهانی قویتر با برگهای درشت و رنگهای متنوع را موجب میشود. بذرها را ابتدا در یک خاک سبک میکارند و سپس نهالهای جوان را به خاکی مغذی‌تر که بیشتر حاوی خاک مرغوب باغچه است منتقل میکنند. درجه حرارت بالا، آب دادن فراوان و تغذیه آنها با کود محلول به تناوب سبب رویش عالی و درخشندگی رنگهای آنها خواهد شد. جای روشن ولی نه تابش مستقیم خورشید مناسبترین محل برای آنهاست. گل آنها بی ارزش است و به محض پیدایش باید چیده شود.

COLUMNEA gloriosa

کَلومِنَا گلرِزَا

Columnea gloriosa

کَلومِنَا گلرِزَا

ژسَنر یاسه ها

این گیاه (ایقیت) که بر روی تنه درختان جنگل زندگی میکند از «گستار یکا» آورده شده و در بین گونه‌های مختلف «کَلومِنَا» از همه متداولتر است. برگ‌هایش از نوعی پرزارغوانی رنگ پوشیده شده و ساقه‌های آویزانش تا ۵۰ یا ۶۰ سانتیمتر میرسد. در زمستان گل‌هایی دولبه به رنگ قرمز آتشین میدهد که بنحو یا شکوهی شاخه‌های نورسته‌اش را می‌آراید. هنگامیکه شاخه‌هایش از بالای رفها یا درگاهها بطرف پائین آویزان شود ارزش تزئینی آنها دوچندان میشود ولی آنرا برای زینت گلخانه‌ها و راهروهای روشن نیز بکار می‌برند. این گونه بخصوص در موقع گل دادن خود روشنائی مات را بیشتر دوست دارد و همه ساله گل میدهد. خاک مناسب برای این گیاه مخلوطی از خاک برگ و مختصری خاک سیاه است. در بهار که فصل رویش آنست احتیاج به آب بیشتری دارد اما در سایر فصلها بجز زمستان که آب کمی برای آن کافیت باید مرتب آب داده شود.

Cordyline

گردیلین

لیلیاسه ها (سوسنی ها)

غالباً این گیاهان را به علت شباهتی که با «دراکائنا» ها دارند اشتباهاً مینامند. زیرا همانند آنها دارای ساقه‌ای ساده‌اند که برنوک آن دسته‌ای برگ دراز و باریک روئیده است. اما وجه تمایز اینها ریشه سفید رنگشان است در صورتیکه «دراکائنا» ها دارای ریشه زرد پرتقالی هستند.

انواع نامبرده در زیر را میتوان متداولترین «گردیلین» ها دانست:

۱- «گردیلین استرالیس» یا «دراکائنا ایندیویزا» که دارای وارپته‌های بسیار از جمله «رین بو» میباشد. این وارپته انبوهی از برگهای باریک دارد وحاشیه سرخ رنگ مایل به بنفش برگهای آن با خطی به رنگ زرد مشخص شده است.

۲- «گردیلین روبرا» دارای برگهای درشت و ضخیم به پهنای ۴ تا ۵ و درازای ۳۰ تا ۴۰ سانتیمتر به رنگ سبز تیره است. گونه‌ای از آن به نام «برواتی» کوتاه و ضخیم و تنومند بوده و پشت برگهایش به رنگ قهوه‌ای مایل به قرمز است.

۳- «گردیلین استریکتا» یا «ک. گئوسنا» از استرالیا آورده شده است و برگهای آن باریکتر و قیافه کوچکتری دارد و از تیره مجاور گونه اخیرالذکر است.

۴- «گردیلین ترمینالیس» زادگاهش بخش استوائی قاره آسیاست. برگهای درشت مارپیچ با دمبرگ بلند برنگهای درخشان سبز تیره، قرمز، سرخ و سبز مایل به کرمی دارد.

سه نوع یاد شده نخست نیاز به حرارت بسیار ندارد و برای آپارتمانی که حرارت زیاد ندارد مناسبند اما نوع اخیر متعلق به گلخانه‌های گرم و مرطوب بوده و باید در مخلوطی از خاک خنک و خاک برگ کاشته شود. این گیاه را باید بطور مرتب آب داد و در روشنائی کافی بهتر رنگ میگیرد.

«گردیلین» ها از بهترین گیاهان آپارتمانی هستند اما نوع «ترمینالیس» را به علت توهمات بسیاری که دارد جز برای مدت محدودی نمیتوان در آپارتمان نگهداشت.

CORDYLINE stricta

گردیلین استریکتا

CORDYLINE rubra 'Bruantii'

گردیلین روبرا

CORDYLINE rubra 'Wolkeartii'

CORDYLINE australis 'Rainbow'

گردیلین استرالیس

CORDYLINE terminalis کردیلین ترمینالیس

CROSSANDRA infundibuliformis

کُرساندرا انفوندا بیولیفُرمیس

این گیاه می‌تواند تا ۶۰ سانتیمتر رشد کند. اما در گلدان کوچکتر مانده و به صورت یک گیاه آپارتمانی زیبا با گل‌های زمستانی درمی‌آید. خوشه‌های گل که از اطراف ساقه میرویند دارای چهار ردیف کاسبرگ است که از هر ردیف آن گلی با رنگ درخشان که معمولاً قرمز و منتهی به لوله بلند است می‌روید. کاسبرگها نیز از پرزهای بلند سفید و نرمی پوشیده شده است. مدت طولانی گل دادن آن یکی از ویژگیهای این گیاه زیبای هندی است. آنرا در مخلوطی از خاکهای سبک با واکنش اسیدی می‌کارند و معمولاً دو قسمت خاک سیاه و یک قسمت شن است.

«کُرساندرا» از محیط راحت آپارتمانی گرم خوش می‌آید. اما بهتر است آنرا بیش از فرا رسیدن فصل شکوفائی گلها به محل خنکی منتقل سازند زیرا این امر موجب زنده‌تر شدن رنگ گل‌های آن میشود. در هنگام رویش به آب فراوان نیاز دارد. اما پس از آن باید آب دادن بدان را کاهش داد.

Crossandra infundibuliformis

کُرساندرا

انفوندا بیولیفُرمیس

یا: کُرساندرا

اوندولائیفلیا

آکانتاسه‌ها

Cryptanthus

کر پیتانوس

بُرُ ملیاسه ها (اناناس ها)

این گیاهان به شکل یک گل بزرگ بر سطح زمین میرویند. برگهایشان دراز و نوسان دار و چرم مانند به رنگ سبز زیتونی آراسته به نوارها یا خطوطی سفید مایل به زرد یا قهوه ایست. در صورتیکه گلهایشان اهمیتی ندارد. جالبترین انواع آنها گونه های زیر است:

۱- «ک. آگلیس» که بهنه برگ آن دارای نوار قهوه ای رنگ عرضی است.

۲- «ک. بیوتانوس» که برگهای نوسان دارش آراسته به دو نوار طولی سفید کرمی است.

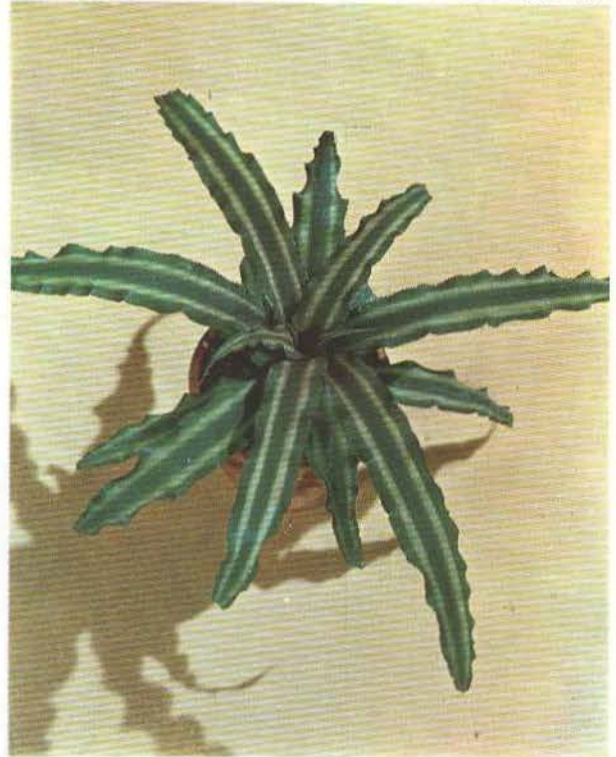
۳- «ک. ژناتوس» برگهای آن نیز نوسان دار اما پهن تر و دارای خطوط عرضی خاکستریست.

هر سه این انواع از برزیل آورده شده است و از جمله گیاهان گلخانه های گرم محسوب میشود. این گیاهان به علت بافت پوست مانند برگهایشان مقاومت بیشتری در برابر هوای خشک نشان میدهند. در موعد رویش بهاری باید پی در پی به آنها آب داده شد و برگهایشان با آب نیم گرم و بوسله آبشان خیس شود.

ارزش تزئینی آنها چه در باغچه های آپارتمانی و چه گلدانهای شیشه ای و یا مینیاتورهای گیاهی زیاد است. همانند سایر آناناسها پس از فصل گل جوانه هایی از پائین ساقه خود میدهند که میتوان آنها را جدا نموده و در تکثیر گیاه بکاربرد و کفایت آنها را در گلدانی حاوی خاک برگ قرار دهند.

CRYPTANTHUS bivittatus

کر پیتانوس بیوتانوس

CYPERUS alternifolius

سپروس آلترنیفلیوس

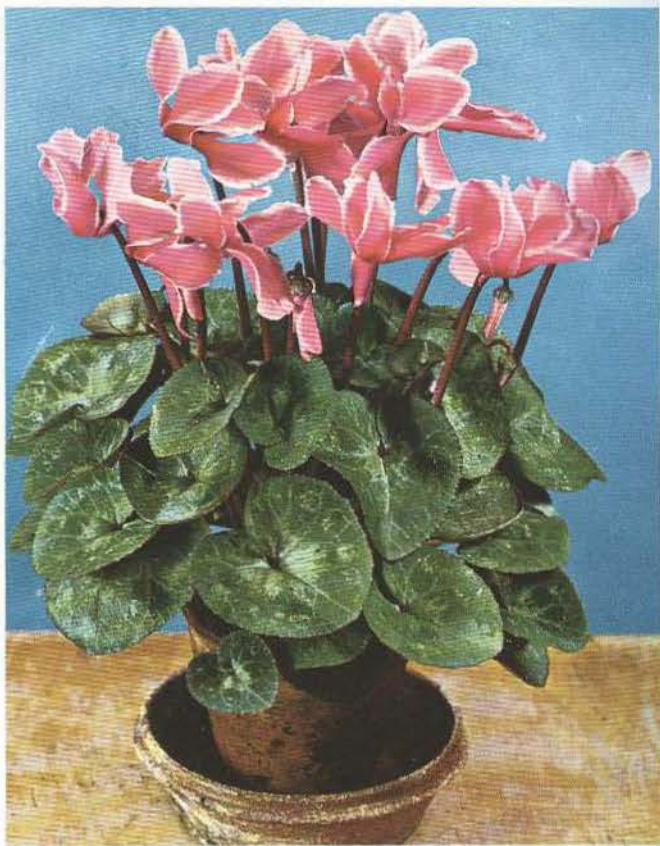
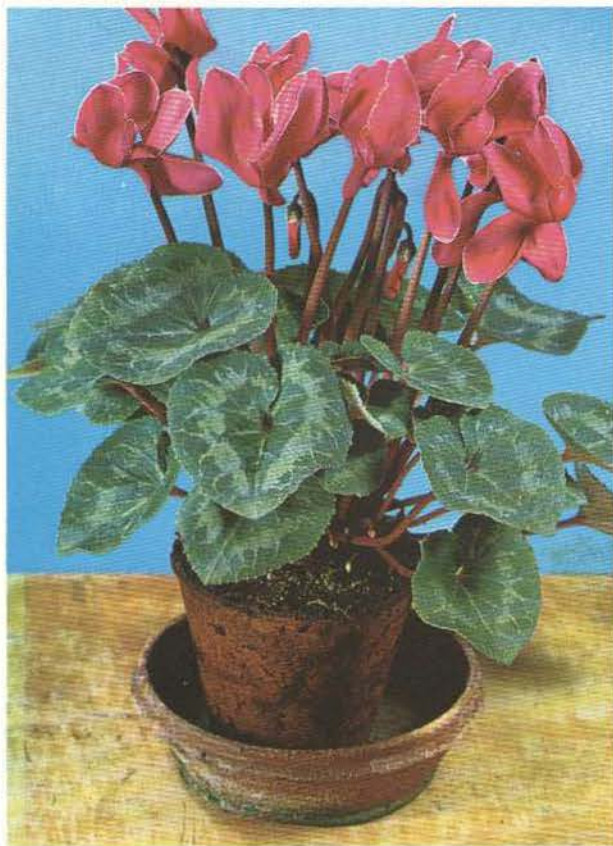
Cyperus alternifolius

سپروس آلترنیفلیوس

سپراسه ها (جنگنی ها)

این گیاه ساکن باطلاحهای ماداگاسکار از خویشان نزدیک پاپیروس مصریهاست. ساقه هایش به صورت انبوه و تا ارتفاع ۸۰ سانتیمتر رشد میکند و بر سر هر ساقه دسته ای برگ خطی و ظریف میروید. گونه ای از آن به نام «گراسیلیس» که کوتاهتر و کوچکتر است بیشتر کاشته میشود. ساده ترین راه تکثیر آن قلمزدن است. بدین ترتیب که هر ساقه را از ۲ تا ۳ سانتیمتر زیر برگها قطع نموده و آنرا به قطعات ۵ سانتیمتری تقسیم مینمایند و هر قطعه را در خاک بسیار مرطوبی فرو میکنند.

پس از ریشه دادن قلمه آنها را در گلدانهایی که از خاک تازه و خاک چوب و خاک برگ بطور مساوی پر شده است میکارند. این گیاه خواهان خاکی با رطوبت زیاد است و لذا گلدانها را در داخل زیر گلدانیهایی که دائماً آب دارد قرار میدهند. و آنها را در محلی که نور زیاد و حرارت معتدل دارد میگذارند. این گیاهان محیط آپارتمان را بخوبی تحمل میکنند.

Cyclamen persicum

سیکلامن پرسیکوم (سیکلامن ایرانی)

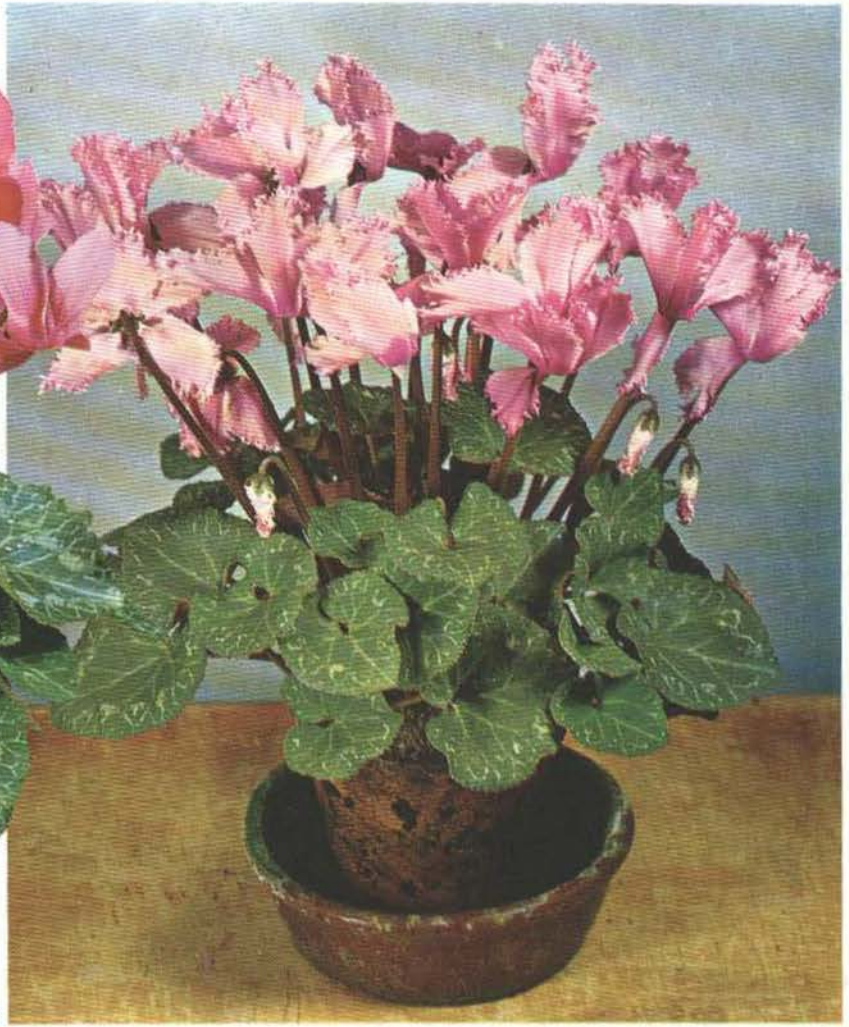
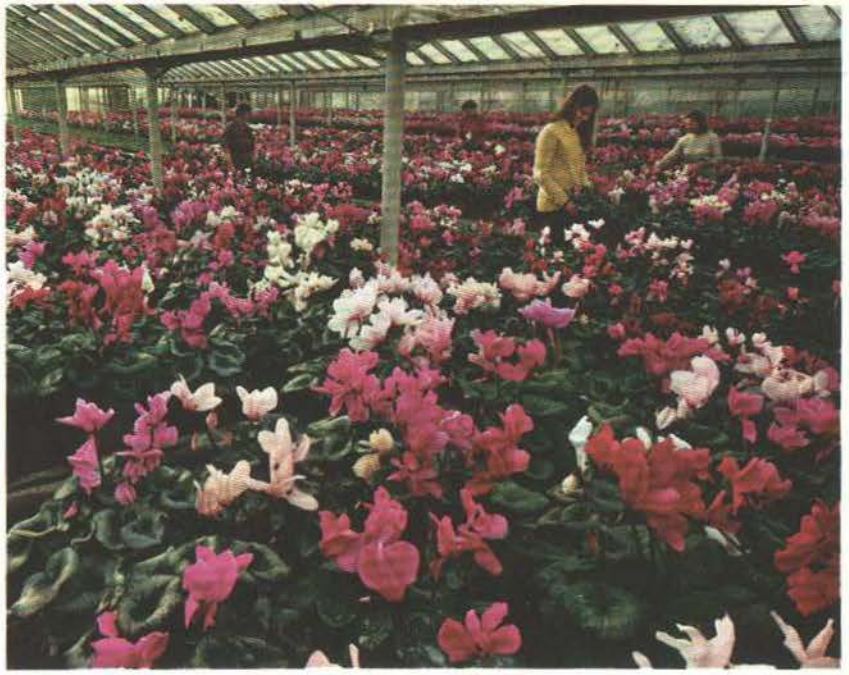
پریمولاسه‌ها (پامچالیان)

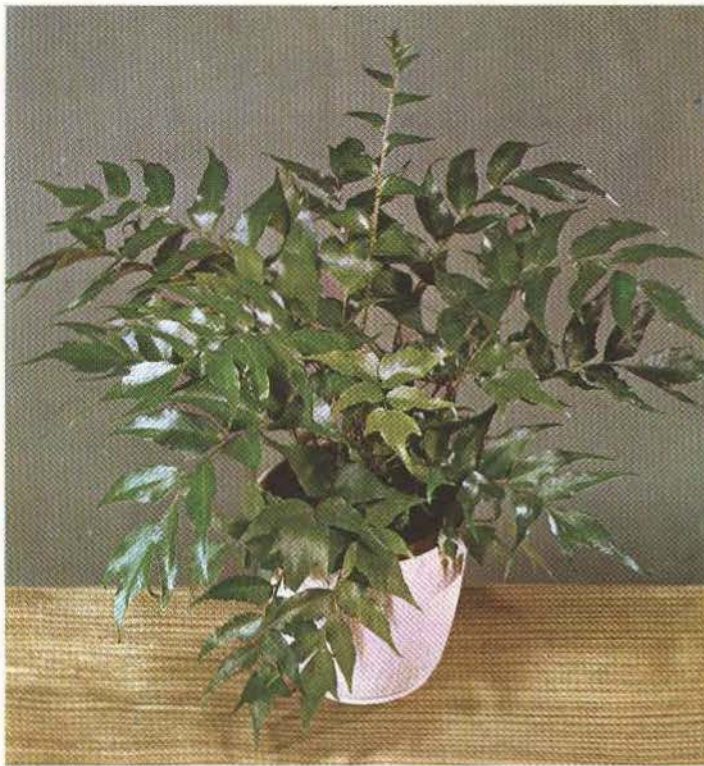
کلیه واریته‌های این گیاه از نوعی به نام سیکلامن ایرانی که از گیاهان بومی خاورمیانه است گرفته شده است.

انواعی که در کشور فرانسه پرورش یافته است دارای گل‌های بسیار درشت با تعداد ۷ یا ۸ گلبرگ و سفید رنگ است. اما انواع کاشته شده در سایر کشورهای اروپائی گل‌های بیشتر اما قد کوتاهتری دارد. حرارت مناسب برای این گیاهان بین ۱۶ تا ۱۳ سانتیگراد است و از جریان هوای سرد و یا نزدیکی به رادیاتور در زحمت خواهند بود. اگر مرتباً آب بدانها بدهند نیازی به پاشیدن آب بر روی برگ‌هایشان نیست. «سیکلامن» ها را اگر در مدت رشد و رویش در خاک مغذی قرار دهند به هنگام شکوفائی گل‌های خود که به ساختمانها آورده میشوند نیازی به کود نخواهد داشت مشروط بر آنکه در نزدیکی پنجره ولی نه در تابش مستقیم آفتاب قرار گیرند.

این گیاهان از اوائل ارداد ماه تا اواخر بهمن ماه در ویرین گل‌فروشها دیده میشوند و مدت‌ها گل میدهند.

نمونه ای از کشت سیکلامن
در گلخانه ها

CYRTOMIUM falcatum 'Rochfordianum

سیرتومیوم فالکاتوم «رُشفردیاتوم»

Cyrtomium falcatum

سیرتومیوم فالکاتوم

یا: اسپیدیوم فالکاتوم

پُلیندیاسه‌ها

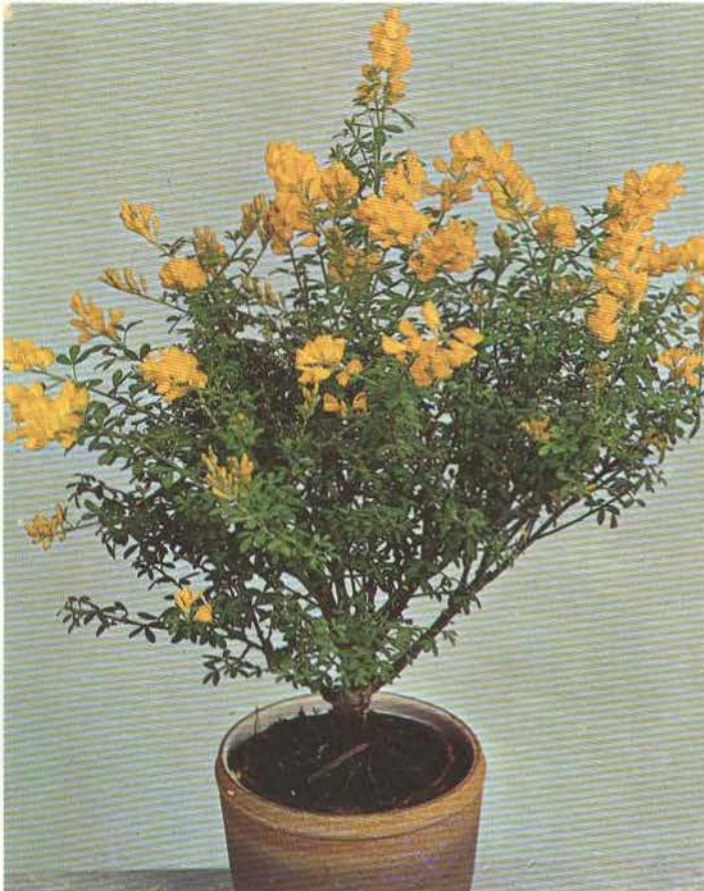
این سرخس گلخانه‌های سرد از چین و ژاپن آورده شده است. گیاهت نیرومند و به خاطر برگهایش که از بافت محکمی ترکیب یافته و به رنگ سبز زیبائست جنبه تزئینی بسیار دارد. طول برگهای آن به ۶۰ تا ۸۰ سانتیمتر میرسد و پر مانند بوده و از برگچه‌های کوچکی به شکل داس تشکیل شده است.

گونه‌ای از آن به نام «رُشفردیاتوم» از نوع اصلی متداولتر است و وجه تمایز آن داشتن رشته‌هایی در انتهای برگهاست.

این گیاه که رشد سریعی دارد برای نگهداری در آپارتمان بسیار مناسب است و خاک لازم برای آن مخلوطی از خاک تازه و خاک برگ میباشد. آنرا در روشنائی کمتر نیز میتوان نگهداشت اما هوای محیط باید خنک باشد. در تابستان می‌تواند آنرا در هوای آزاد و در محل سایه‌ای بگذارند.

CYTISUS racemosus

سیتیسوس راسمُوس

Cytisus racemosus

سیتیسوس راسمُوس (طاووسی)

یگومینزها (پروانه‌داران)

از نوع گیاه اصلی که یکی زادگاهش جزایر قناری و دیگری موطنش جزیره «مادر در غرب مراکش» بوده است گیاهی به نام «سیتیسوس راسمُوس» بوجود آورده‌اند. بوته کوتاهیست که شاخه‌های بسیار و برگهای سه قسمتی مقاوم دارد. گلهای آن زرد رنگ و معطر و خوشه‌ایست و در اواخر بهار یا اوائل تابستان ظاهر میشود.

این گیاه متعلق به گلخانه‌های سرد است و در زمستان حرارتی در حدود ۱۰ سانتیگراد برایش کافیت. به روشنائی احتیاج زیاد دارد و بدینجهت برای راهروهای شیشه‌دار و کنار پنجره‌ها و بالکنهای آپارتمانها مناسب است. در تابستان میتوان آنرا در هوای آزاد و در برابر تابش خورشید قرارداد.

این گیاه را در مخلوطی از خاک تازه و خاک چوب همراه با شن میکازند و از جمله مزایای آن فراوانی گلها، پشرسی آنها و مدت طولانی گل دادن آنست.

دیفنباخیا آمنا *DIEFFENBACHIA amoena*

Dieffenbachia

دیفنباخیا

آراسه‌ها

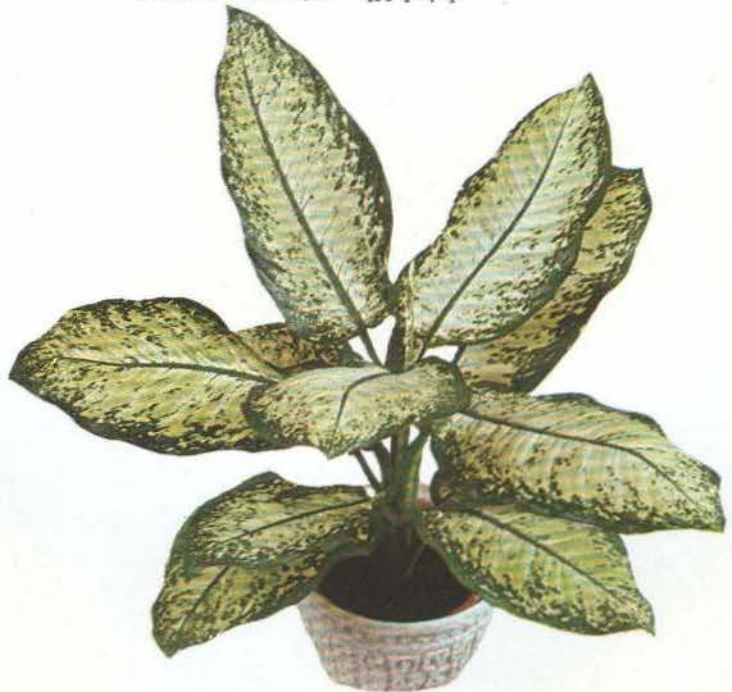
گیاهی از سرزمین آمریکای استوائیست با ساقه‌ای ساده که سرتاسر آن پوشیده از برگهای غلافی رنگارنگ و خالدار است معروفترین گونه‌های آن به شرح زیر است:
 ۱- «د. آئینا» با برگهای متوسط سبز رنگ و آراسته به لکه‌های دراز سفید کرمی و زرد کم‌رنگ که از هر دو طرف برگ دیده میشود.

۲- «د. بومانی» که برگهای بسیار درشت بزرگ سبز تیره با لکه‌های بزرگ نامنظمی به رنگ سبز کم‌حال به موازات رگ برگهای فرعی دارد.

۳- «د. رژینا» با قد نسبتاً کوتاه و ساقه ضخیم که بر روی برگهای سفید مایل به سبز آن رگه‌هایی به رنگ سبز کم‌رنگ و حاشیه‌ای از سبز تیره دیده میشود.

این گیاهان گلخانه‌های گرم و مرطوب را در مخلوطی از خاک چوب و خاک برگ و در گلدانها یا تگاره‌های گود که خوب زه‌کشی شده باشد می‌کارند. در مدت رویش فعال گیاه، آب فراوان و گاهگاهی کود محلول و شستنوی مکرر برگها ضروریست. در پائیز زمستان باید آب دادن بدانها را کاهش داده و گلدانها را در محلی با حرارت حداقل ۱۶ سانتیگراد نگهداری نمایند. سازش این گیاهان با محیط آپارتمان گرم حتی با نور کم خوبست و معمولاً آنها را همراه با سایر برگهای زینتی در جامهای تزئینی بکار می‌برند.

دیفنباخیا رژینا *DIEFFENBACHIA regina*

DIPLADENIA x rosacea

دیپلادِنیا ایکس رُزاسِئا

Dipladenia x rosacea

دیپلادِنیا ایکس رُزاسِئا

آپسیناسه ها

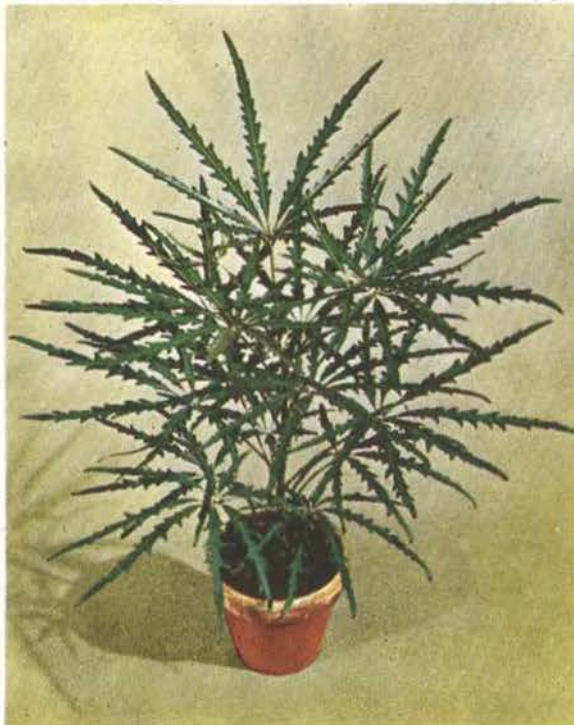
«دیپلادِنیا» ها طبیعتاً ساقه خیزنده دارند. اما از کاشتن نهالهای جوان آنها در گلدان بوته کوچکی بدست می آید که میتوان مدتی در آپارتمان نگهداشت.

«دیپلادِنیا ایکس رُزاسِئا» گیاهست دورگه که گونه های بوجود آورنده آن متعلق به آمریکای استوایی بوده است. موعد گل دادن و همچنین فروش آن تابستان است. این گیاه نیاز به جای کاملاً روشن و آب فراوان به هنگام رشد دارد و پس از دوره رشد موقع استراحت کامل آن فرا میرسد که باید آب دادن بدان نیز کاهش یابد. در زمستان نیز باید در جای گرمی قرار گیرد. موقع تغییر گلدان آن قبل از رویش بهار بست و در گلدانی کاملاً زه کشی شده و در مخلوطی از خاک سیاه و خاک چوب و شن انجام مییابد.

حشراتمانند Cochenilles و thrips غالباً بدان هجوم می آورند و بدینجهت باید بموقع بر علیه آنها سمپاشی شود.

DIZYGOITHECA elegantissima

دیزِگیتِکا اِلگانِتیسیما

Dizygotheca elegantissima

دیزِگیتِکا اِلگانِتیسیما

یا: آرالیا اِلگانِتیسیما

آرالیاسه ها

یکی از ظریفترین گیاهان گلخانه های گرم است. زادگاه آن «هبرید جدید» است و در آنجا به صورت درخت کوچکی میروید. در گلخانه ها به صورت بوته ای به ارتفاع ۶۰ تا ۸۰ سانتیمتر با ساقه های برافراشته در می آید. هر برگ آن شامل ۷ تا ۹ برگچه انگشت مانند کشیده و کنگره دار به رنگ سبز تیره است. بطوریکه رنگ برگها با رنگ دمبرگ و ساقه ها که قهوه ای و دارای خالهای سفید میباشد تناقض چشمگیری را بوجود آورده است.

موقع تغییر گلدان آن اوائل بهار است و در ترکیبی از خاک چوب و خاک برگ صورت میگیرد اما باید مطمئن بود که گلدان کاملاً زهکشی شده باشد. باید آنرا در آپارتمانهای کاملاً گرم نگهداشت و هر چند روز یکبار برگهایش را با آب نیم گرم شستشود. این گیاه در معرض حمله شته ها قرار دارد و باید سمپاشی شود.

DRACAENA fragrans 'Massangeana'
دراکائنا فراگرانس

Dracaena

دراکائنا (خون سیاوشان) لیلیاسه ها (سوسنی ها)

این گیاه نیز همانند «گردیلین» ها دارای ساقه ساده حلقه-حلقه و پوشیده از برگهای باریک و بلند است. قیافه اش به نخل شباهت دارد و ریشه هایش با قطر مساوی و برنگ نارنجی است و همین امر موجب تمایز آن از «گردیلین» ها که ریشه سفید و غالباً متورم دارند میشود. گونه ها و وارته های ابلق آن متداولتر است:

۱- «د. درمنسیس» زادگاهش آفریقای استوائیست. برگهایش درشت و آراسته به خطوط سفید کرمی است. یکی از وارته های آن به نام «وارنکی» علاوه بر آنچه گفته شد لبه برگهایش نیز سفید رنگ است.

۲- «د. گدسیفیاننا» از کنگو آورده شده و قیافه ای کاملاً مشخص دارد. این گیاه با انشعاباتی که در ساقه خود دارد بیشتر به «اکونا» شباهت پیدا میکند و در برگهایش لکه های سفید بسیار زیبایی دیده میشود.

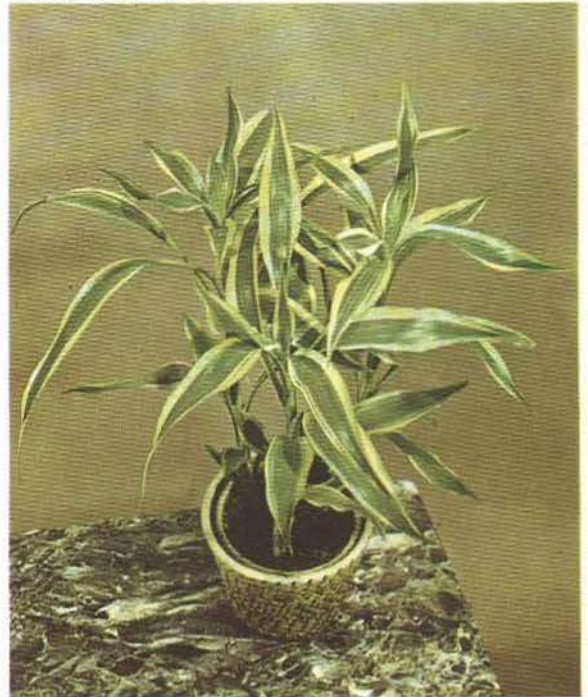
۳- «د. ساندربانا» متعلق به کامرون بوده دارای ساقه باریک و برگهای کوتاه فاصله دار به رنگ سبز واقعی با حاشیه پهن سفید مایل به کرمی است.

۴- «د. فراگرانس» زادگاه آن گینه است و برگهای درشت و درخشان دارد که گاه کاملاً کشیده و گاه انحراف پیدا کرده است. گونه ای از آن به نام «لیندنی» برگهایی با حاشیه زرد و گونه ای دیگر به نام «ماسانزانا» برگهایی با یک نوار میانی و چند خط طولی زرد دارد.

این گیاهان خواهان حرارت معتدل و مختصری رطوبت است. آنها را باید در جایی روشن و دور از رادياتورها نگهداشت. ترکیبی از خاک خوب تازه و خاک سیاه برای آنها کافیست.

DRACAENA sanderiana

دراکائنا ساندربانا

DRACAENA reflexa 'Song of India'

داراکائنا رفلکسا

Dracaena reflexa

داراکائنا رفلکسا

یا: پلنٹل رفلکسا

لیلپاسه‌ها (سوسنی‌ها)

کرمی است. رشد آن کند است اما به علت بزرگی بیش از اندازه‌اش باید آنرا در ظرفی تقریباً بزرگ با فضای کافی کاشت و گلدان را از خاک برگ مقوی پر نمود. آنرا می‌توان در یک آپارتمان کاملاً گرم و روشن نگهداشت.

گاهی این گیاه را از راه خوابانیدن هوای تجدید میکنند بدین ترتیب که دور ساقه را با خزه مرطوب پوشانده و روی خزه را با نواری از نایلون تیره محکم بسته و ثابت نگهدارند.

این گیاه نوبر اروپائی اصلاً متعلق به جزیره موریس بوده است. رشد آن در سرزمین خود به ۳ تا ۴ متر میرسد و تقریباً پیچنده بوده و پرانشعابست. نوع تربیت شده آن برای آپارتمان ساده و انعطاف‌پذیر با برگهای فراوان به رنگ سبز براق است. نوک برگهای آن تیز و دارای برگشتگی است اما ابتدای برگها جمع شده و ساقه را محکم دربر گرفته است. وارینه ابلق آن موسوم به «آواز هندی» دارای برگهایی با حاشیه یمن به رنگ زرد طلائی یا سفید

Erica

اریکا (خلنگ)

برویر

اریکاسه‌ها (خلنگی‌ها)

«برویر» های دماغه امیدنیک که انواع بسیاری از آنها را در آغاز قرن بیستم میلادی میکاشتند پس از مدتی فراموش شدن دوباره مد روز شده است. این گیاهان برای تزئین سرسراها و راهروهای شیشه‌دار و بطور کلی قسمتهای سرد ساختمانها مزایای فوق‌العاده‌ای در بر دارند و از جمله گیاهان گلخانه‌های سرد بحساب می‌آیند. لذا برخی از گونه‌های اصلی و پاره‌ای از واریته‌های آنها که به آزالیا‌ی هندی شباهت دارد پرورش داده میشود. مثلاً گونه‌هایی که نسبت به سرما حساسیت بسیار دارد در دره‌های رود «لوار» و گونه‌ای به نام «اریکا گراسیلیس» که تقریباً روستیک می‌باشد در مشرق فرانسه کاشته میشود.

فصل گل «برویر» ها بسیار متفاوت است مثلاً «اریکا گراسیلیس» با گل‌های زنگوله مانند خود در پائیز و «اریکا هیه مالیس» با گل‌های لوله‌ای خود در زمستان و «اریکا ایکس ویلمری» با گل‌های لوله‌ای دراز خود در اواخر زمستان و اوائل بهار گل میدهند.

در گذشته آنها را در خاک چوب خالص میکاشتند اما امروز خاک برگ و خاک سیاه نیز بدان میافزایند. این گیاهان را باید بطور دقیق مرتباً آب داد زیرا هرگز تحمل رطوبت و خشکی مفرط پی در پی را ندارند.

SANSEVIERIA et POINSETTIA

پونستیا و سانسوریا

Euphorbia pulcherrima

أفربیا پولشیر یما

یا: پونستیا پولشیر یما (بنت فَنسول)

أفربیا سه ها (فرقیونیا)

این گیاه که بیشتر به نام «پونستیا پولشیر یما» شناخته میشود یکی از انواع مکزیکوی جامع نقیضین است. یعنی با وجود آنکه عاشق آفتاب می باشد لیکن تا زمانیکه روزها به کوتاهترین حد خود نرسد غنچه نمیدهد. گلهای زرد رنگ کاملاً یکنواخت آن که در انتهای ساقه میروید هرگز جلب توجه نمیکند اما در عوض کاسبرگهای با رنگهای تابناک قرمز یا سرخ و ندرتاً سفید مایل به کرمی خود چشم را خیره میکنند.

همانند گلهای داودی «پولیتیا» ها نیز بخوبی شیوه استفاده از شبهای مصنوعی طولانی را میپذیرند بطوریکه تاجهای زیبای رنگین آنها در بخش بزرگی از سال زینت بخش ویرین گلروشیهاست. این گیاه نسبت به رطوبت حساسیت بسیار دارد و زمستان را باید در محلی با حرارت حداقل ۱۸ سانتیگراد بگذراند. آنرا میتوان مدت زیادی در آپارتمان نگهداشت.

Fatsyhedera lizei

فاتسهدرا لیزی

آرالیاسه ها

حاصل پیوند دو گیاه کاملاً متفاوت است که از نظر گیاهشناسی متعلق بیک خانواده اند. یکی از ایندو «فاتسیا ژاپنیکا» یا آرالییا ودومی بیچک «هیدرا هلیکس» است. نام خود گیاه نیز یادآور اسامی والدین آنست. بوته ایست با ساقه های بلند و برگهای همیشه سبز پنجه ای. هیکلش به کوچکی و فشردگی «فاتسیا ژاپنیکا» نیست و لذا لازمست گاهگاهی سرشاخه هایش را کوتاه نمایند. برای آنکه پرتر دیده شود معمولاً سه یا چهار نهال را در یک گلدان میکارند. یکی از وارینه های آن بر روی برگهایش لکه های سفید دارد ولی از نوع اصلی ضعیفتر است.

«فاتسهدرا» زینت بخش پارکهای مناطق معتدلت و معمولاً آنرا در کنار دیوارها میکارند. مقاومتش به اندازه والدین خود نیست و قطرات شبنم در حرارت بالاتر از ۸ سانتیگراد برگها و نوک جوانه هایش را ضایع میکند. این گیاه حتی در روشنائی و نور کم آپارتمانها نیز میماند و از این لحاظ خصوصیت «فاتسیا» را داراست و در کشت و پرورش نیز همان مراقبتها را نیازمند است.

Fatsia japonica

فاتسیا ژاپنیکا

یا: آرالییا ژاپنیکا یا آرالییا سیپلیدی

آرالیاسه ها

بوته ای متعلق به گلخانه های سرد یا نارنجستان است. در مناطق معتدل می تواند زمستان را نیز در میان انبوه درختان هوای آزاد بماند. ساقه اش ساده و دارای برگهای درشت همیشگی است. هر برگ دارای هفت برگچه با بافتی مقاوم به رنگ سبز روشن زیبا و درخشان دارد. مقاومتش عالیست و در جاهای کاملاً روشن و خنک بهتر رشد میکند. زیاد بودن حرارت محیط و کمبود نور سبب زرد شدن برگها و ریختن آنها شده و زمینه را برای هجوم شته ها آماده میسازد. یک وارینه آن به نام «وار یگاتا» که لکه های سفیدی بر روی برگهای خود دارد ظریفتر از نوع سبز برگ آنست و مراقبت بیشتری نیاز دارد. دو نوع اخیر را میتوان در گلدانی حاوی خاک باغچه ای مرغوب همراه با خاک برگ کاشته و در تابستان در محلی سایه در هوای آزاد قرار داد. اگر حرارت زیاد نباشد حتی در زوایای آپارتمان مقاومت میکنند. با بالا رفتن عمر برگهای زیرین میریزد و در اینموقع باید نهال جوانی را جانشین آن ساخت.

فاتسیا ژاپنیکا «وار یگاتا»

FATSIA japonica 'Variegata'

Ficus

فیکوس

فُرَاسِه‌ها

نام «فیکوس» دربرگیرنده بسیاری از اهان سرزمینهای گرم با تفاوتی بسیار از سخت انجیر تا کائوجوست. متداولترین و زشمندترین این گیاهان از نظر تزئین آپارتمان فیکوس «الاستیکا» یا کائوجوی جنگلهای توائی قاره آسیاست. امروزه بجز نوع «دِگرا» گیاهی تنومند با برگهای سبز پررنگ و براق است کاشته نمیشود. بطوریکه برگهایش به آبت درشتتر و پهن‌تر از نوع اصلی است. ریفترین این گیاهان موسوم به «وار یگانا» است که بر روی برگهایش لکه‌هایی به رنگ فید کرمی و زرد دیده میشود.

«فیکوس» عالیترین گیاه آپارتمانیست. مالها عمر میکند. بسیار بزرگ میشود و در عین حال برگهای خود را حفظ می‌کند. فقط باید نای آن کاملاً روشن و بدود از وزش باد باشد. وقع تغییر گلدان آن بهار است و مخلوطی از خاک باغچه و خاک چوب و مختصری خاک رگ برایش کاملاً مناسب خواهد بود. در ایستان آب فراوان و گاهی‌گاه کود محلول ززم دارد و بهتر است همواره برگهایش با سفنجی مرطوب تمیز شود.

برای کاشتن «فیکوس دِگرا» قلمه‌های ساده را انتخاب میکنند و گاهی سه یا چهارتای آنها را در یک ظرف میکارند. انواع دیگر این گیاه به شرح زیر است:

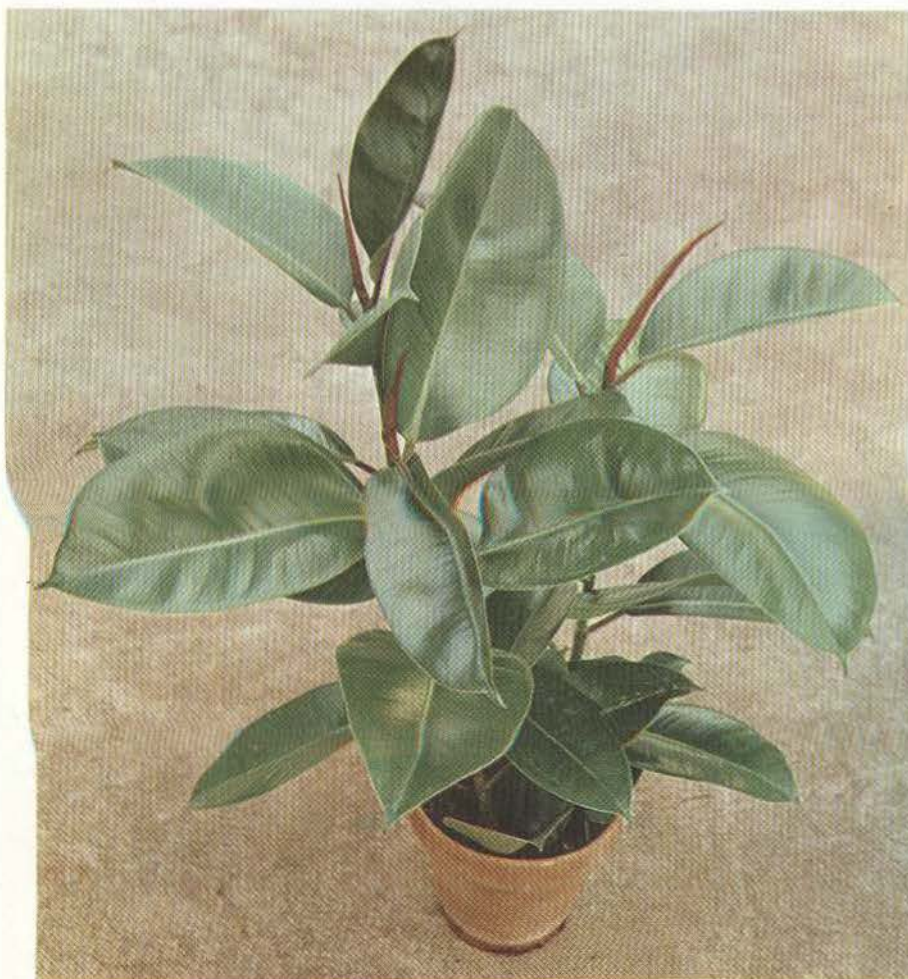
۱- «ف. بنززامینا» زادگاهش هندوستان و شاخه‌های فراوان با برگهای کوچک دارد. بافت برگها محکم و چرم مانند و مقاوم است و مراقبتهای نظیر «ف. الاستیکا» لازم دارد.

۲- «ف. دیورسیلیا» در زادگاه خود هندوستان طبیعتاً بر روی تنه سایر درختان زندگی میکند و گلهای ریز گردش گلهای نوع «گی» را بخاطر می‌آورد.

۳- «ف. پاندورانا» یا «ف. لیرانا» زادگاهش هندوچین است و برگهایش درشت است و بوی بوی همراه با برگهای برجسته سفید رنگ می‌باشد. این نوع اخیر مناسب برای اطفالی بسیار گرم است.

برگهای فیکوس ها: ۱- الاستیکا «دِگرا وار یگانا»، ۲- رادیکانس «وار یگانا»، ۳- پاندورانا، ۴- دیورسیلیا، ۵- الاستیکا «وار یگانا»، ۶- بنززامینا، ۷- بومیلا، ۸- رادیکانس، ۹- الاستیکا «دِگرا».

فیکوس الاستیکا «دِگرا»

Ficus elastica 'Decorata'

FICUS pumila

فیکوس پومیلا

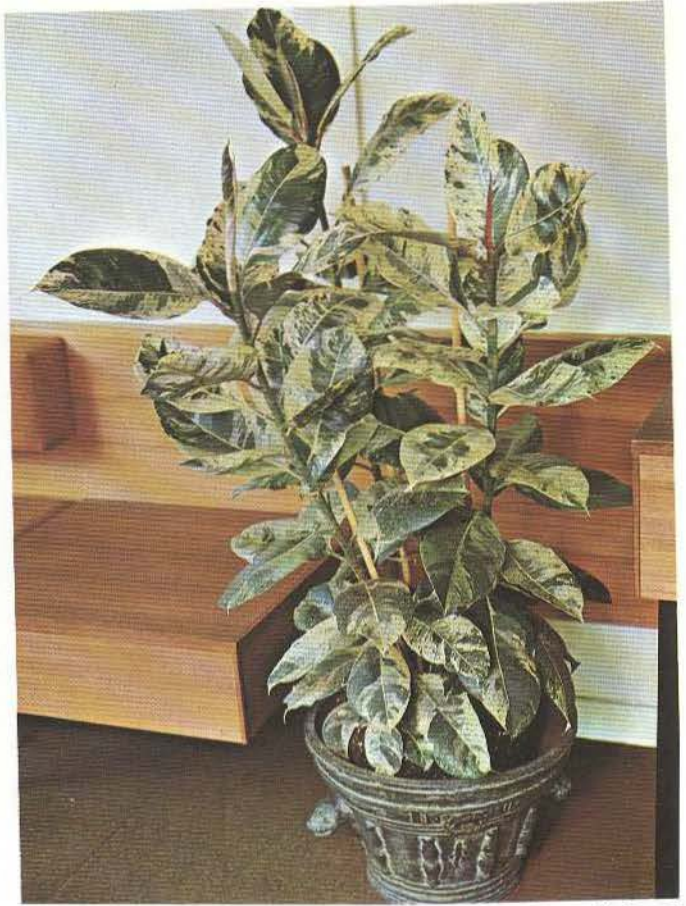
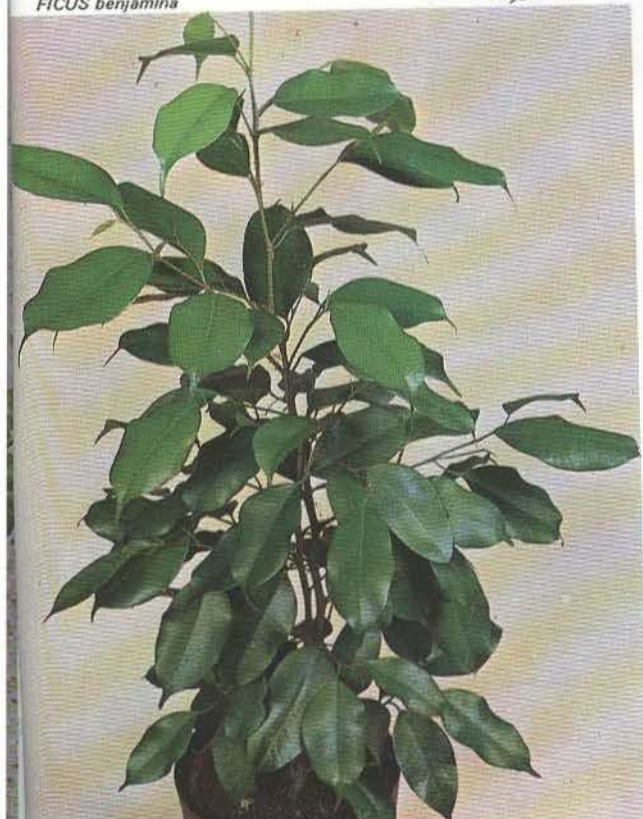
ضمناً دو نوع «فیکوس» پیچنده و خزنده با برگهای ریز وجود دارد که مناسب برای استفاده در آویزها میباشد.

۴- «ف. پومیلا» زادگاهش سرزمینهای چین و ژاپن بوده است این گیاه با چنگهای خود مانند پیچکها به اشیاء میچسبد. نوع روستیک آن در سواحل مدیترانه میروید و غالباً برای پوشاندن دیوارهای گلخانه های سرد و بالکنهای سرپوشیده بکار میرود.

۵- «ف. رادیکانس» برگهای این گیاه کشیده و دراز همراه با رگه های رنگین است بطوریکه در نوع «واریگاتا» ی آن این رگه ها پهن تر و به رنگ سفید کرمی است. این گیاه به سرما حساسیت بیشتری دارد اما در عین حال میتواند هوای زمستانی را تحمل کند.

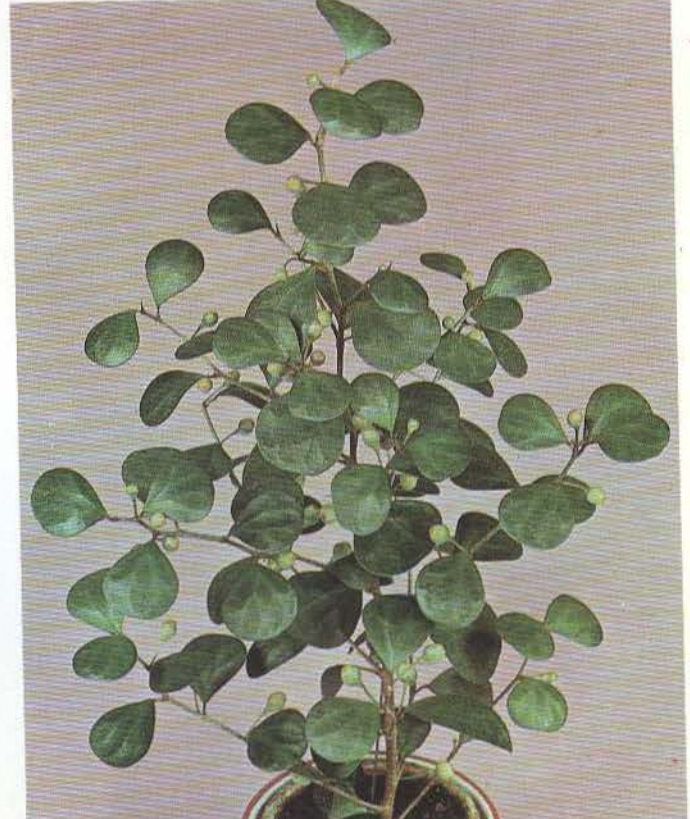
FICUS benjamina

فیکوس بنزamina

Ficus elastica 'Decora Variegata'

فیکوس دیورسیفلیا *FICUS diversifolia*

یک نمونه گل آرائی تزئینی که با گیاهان

نامبرده زیر تحقق یافته است:

گدباثم، دیز یگیکا الگانتیسیما، زینورا سارمانتزا،
دربریا، پلستینیا دوآنا پیرمیا اسکاتدنس، فلیس
وار یگانس، فیکوس پومبلا.

Fuchsia فوشیا (گل آوین)

بُئیراسه‌ها

گلدانی مخلوطی از خاک باغچه‌ای شن دار همراه با کود حیوانی کاملاً تجزیه شده است. اما برای «فوشیا» های گریان که در سبذ یا جام کاشته میشود مقداری خاک چوب نیز باید به ترکیب یاد شده اضافه نمود.

رژیم مناسب برای این گیاهان در زمستان همان رژیم گلخانه‌های سرد (با حداقل ۵ یا ۶ سانتیگراد) و برای نوع گریان آن رژیم گلخانه‌های معتدل (با حداقل ۱۰ تا ۱۴ سانتیگراد) میباشد در مه‌راه پس از قطع ساقه کهنه گیاه را به گوشه کم‌نوری در زیرزمینی‌ها که از گزند یخبندان در امان باشد میبرند.

این گیاهان اصولاً از نوعی موسوم به «فوشیا ماژلانیکا» که زادگاهش آمریکای جنوبیست گرفته شده‌اند و پس از مدتی فراموش شدن دوباره مد روز شده است. این تصمیم بسیار بجاست زیرا وارته‌های جدید آن بمراتب عالیتر از انواع قدیمست.

انواع جدید بسیار زیباست و دارای ساقه‌ای بلند و باریک است بطوریکه حتی در اثر وزن دسته گل انتهائی خود خم میشود. گلهای دلفریب آنها نه تنها گلخانه‌ها بلکه سایبان‌ها و سردر منازل را در تابستان زینت میدهد.

«فوشیا» را میتوان مناسب برای گلداران مبتدی دانست زیرا کاشتن آن آسانست و با مختصر مراقبت موفقیت در پرورش آن حتمی است. خاک مناسب برای نهالهای

Gesneria cardinalis

ژسنیریا کاردینالیس

یا: ریشیتینیریا کاردینالیس

ژسنریا ساهها

زادگاهش احتمالاً برزیل است و در اواسط قرن نوزدهم به اروپا آورده شده است و به نام نادرست «ژسنریا ما کرانتا» نامیده شده است. مدنی به فراموشی سپرده شده بود و اینک دوباره به خاطر گلهای بهاری و تابستانی زیبایش پرورش مییابد. از پیاز حجیم قرمز رنگ آن ابتدا ساقه‌ای قوی به ارتفاع بیست سانتیمتر میروید و سپس به برگهای درشت پرزداری آراسته میشود و بالاخره در نوک ساقه یاد شده دسته‌ای از گلهای لوله‌ای شکل پرزدار به رنگ قرمز تند ظاهر میگردد.

ترکیب خاک گلدان و سایر مراقبتهای آن عیناً همانند «گلکسینیا» است در تمام طول مدت گل خود که آغاز آن بسته به تاریخ کاشتن پیاز است بخوبی در آپارتمان میماند. اما باید از مسیر جریان هوا و نور شدید دور بماند.

GESNERIA cardinalis

ژسنریا کاردینالیس

Grevillea robusta

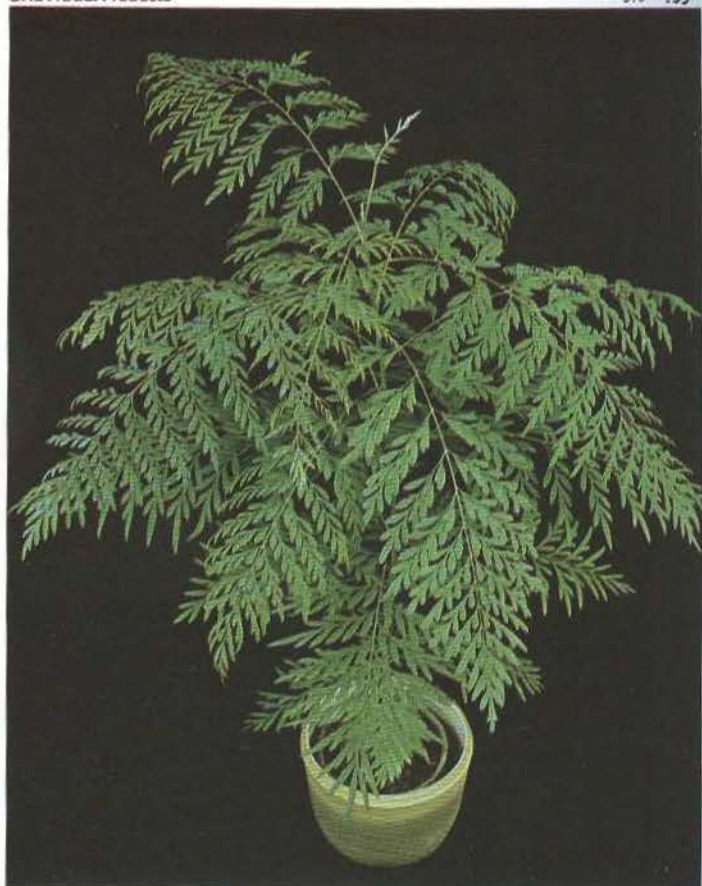
گرویلئا رُبوستا

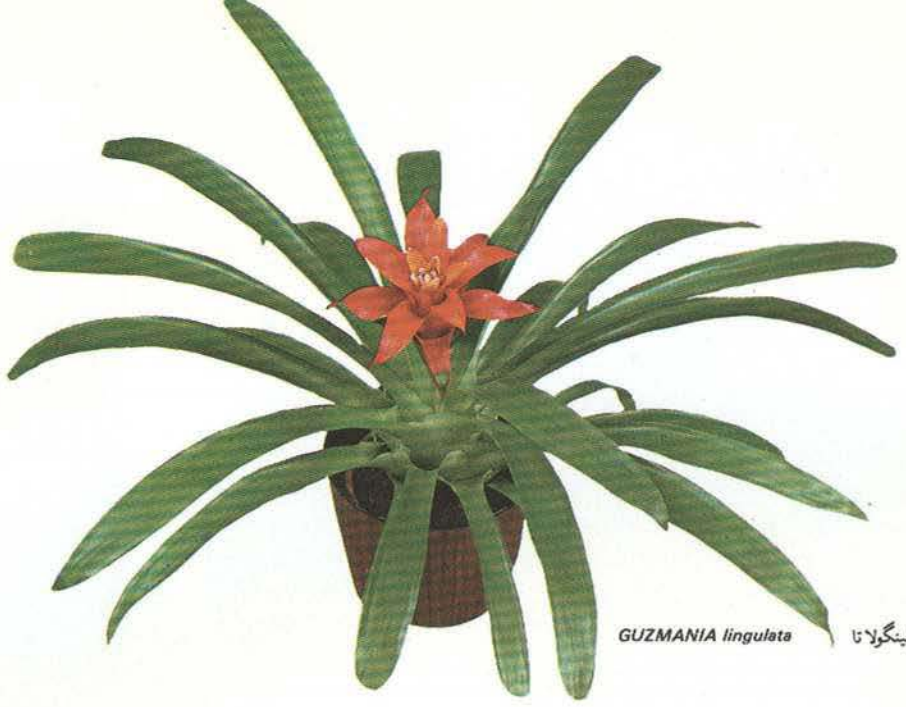
پُرتیاسهها

این گیاه درخت کوچکی است استرالیایی که در باغهای ساحل لاجوردین بسیار متداولست. برگهای ظریف چند قسمتی آن با گیاهان بومی این منطقه متناسب است. هنگامیکه در گلدان کاشته شود گل نمیدهد اما برگهای منظم و سبک آن که بیشتر به فیزرها شباهت دارد و رنگی بُرنزی بخود میگیرد طرفدار زیاد دارد. گیاهست متعلق به گلخانه‌های سرد و کاشتن آن آسانست. آنرا در مقداری خاک خوب باغچه‌ای که مختصری هم خاک برگ داشته باشد میکارند. هنگامیکه خیلی بزرگ شود میتوان آنرا با نهال کوچکی که از کشت بهاری بذران بدست آمده است تجدید نمود.

GREVILLEA robusta

گرویلئا رُبوستا

GUZMANIA lingulata

گوزمانیا لینگولا تا

Guzmania lingulata

گوزمانیا لینگولا تا

برُ ملیاسه ها

سفید یا کرمی رنگ آنرا ارزش فوق العاده میبخشد. این گیاه موجب پیدایش وارینه‌ای به نام «اسپلاندا نس» شده است که خطوط برگهای آن مشخص تر و به رنگ قرمز شرایست. «گوزمانیا» را مطابق شرایط سایر «برُ ملیاسه ها» ی گلخانه های گرم نگهداری میکنند.

بیش از چند سال از ظهور مجدد این گیاه ظریف در گلکاری اروپائی نمیگذرد. برگهایش به صورت یک گل بزرگ بدور هم میرویند و درازای هر برگ به ۳۰ تا ۴۰ سانتیمتر می رسد. پایه برگها بهتر است و بر روی پهنه برگ خطوط سبز رنگی به موازات طول برگ مشاهده میشود. گل که همراه با کاسبرگهای داسی شکلی است از وسط گیاه میروید و همین کاسبرگهاست که با رنگ قرمز تند خود گلهای کوچک

Gynura sarmentosa

GYNURA sarmentosa

گینورا سارمانتزا

گینورا سارمانتزا

گُمپزه ها (مرکبان)

این گیاه دارای پوشش خز مانند بنفش رنگیست که در هیچیک از گیاهان تزئینی دیگر دیده نمیشود. این گیاه که اصلش هندوست ساقه های رونده دارد. برگهای آن که غالباً دنداندار و گاهی نیز صاف است به صورت نامنظمی بر روی ساقه ها میروید. ساقه و برگها پوشیده از پرزهای متراکم بنفش رنگیست که بنابر زاویه دید بیننده رنگارنگ بچشم میخورد.

با کاشتن آن در گلدان و یا جامهای شیشه ای آویزهای جالبی میتوان ترتیب داد. گلهایش که به صورت چند مجموعه پرتقالی رنگ تشکیل میشود نقش تزئینی جالبی دارد. این گیاه گلخانه های سرد را به آسانی میتوان از راه قلمه زدن تکثیر نمود و باید در خاکی شن دار همراه با خاک برگ کاشته شود. این گیاه به آب فراوان و بی دربی نیاز دارد و بایستی مرتباً بر علیه حشرات انگلی سمپاشی شود.

Hedera

هِدِرا

پیچک

آرالیاسه‌ها

هِدِرا هیلِکس (پاپیتال معمولی)

این گیاه همان پیچک بومی جنگلهاست که به عنوان یک بوته پیچنده روستیک با برگهای دائمی خود معروف خاص و عام است. وارپته‌های گوناگونی از آن که از نوع اصلی ضعیفتر بوده ولی برگهای سبزی یا ابلق دارد بیشتر برای تزئین آپارتمانها بکار میرود. زیرا در چنین محیطی مقاومت شگفت‌انگیزی از خود نشان میدهند. از آن میان انواع زیر قابل ذکر است:

- ۱- «ه. شیکاگو» که برگهای ریز سبز و قیافه انبوه دارد.
- ۲- «ه. گلاسیه» که برگهای ریز آن رگبرگهای برجسته داشته و آراسته به لکه‌های سفید و لبه سفید یا سرخ است.
- ۳- «ه. گلد هارت» با قلب‌طلایی که برگهای مثلثی شکل آراسته به لکه‌های طلایی دارد.
- ۴- «ه. اینگرید» که برگهای آن لکه‌های سفید درهم دارد.
- ۵- «ه. مارقرانا» که برگهایش به رنگ سبز پررنگ با نقشهای سفید کرمی یا زرد کمرنگ بوده و رگبرگهای کاملاً مشخص دارد.
- ۶- «ه. بدانا» که برگهای ریز سبز کاملاً مضرس و پنج قسمتی دارد و قسمت میانی آنها باریک و دراز شده است.
- ۷- «ه. رپلگرین» که برگهایی کاملاً منقسم با رگبرگهای سفید مشخص دارد. نیازهای این گیاهان همانند پیچک جزایر قناریست.

هِدِرا کانارینسیس پاپیتال جزایر قناری

منداوترین پیچک آپارتمانیست مخصوصاً نوع ابلق آن که بر روی برگهایش لکه‌های زیبایی به رنگ سبز کمرنگ و سفید کرمی دارد و به نام «گلوار دمارنگو» نامیده میشود و نهالهای یکمتری آنرا به صورت چفته‌های زیبا درمی‌آورند. اگر چه نسبت به سرما حساستر است اما در هوای آزاد می‌تواند شبنمهای ۶ تا ۸ سانتیگراد را تحمل نماید.

این پیچکها را میتوان در خاک مرغوب باغچه‌ای که با خاک برگ تقویت شده باشد کاشت و علی‌رغم طاقت بسیار آنها به نور کم جای روشن و کم حرارتی را بدان اختصاص میدهند. در هوای ملایم و بارانی بهتر است آنها را روی لبه پنجره و یا در هوای آزاد قرار دهند تا جریان مدتی را که در آپارتمان گرم و هوای خشک گذرانده است بشود. نگهداری طولانی آنها در آپارتمان موجب ریختن برگها و حمله حشرات گیاهی بدانها خواهد شد.

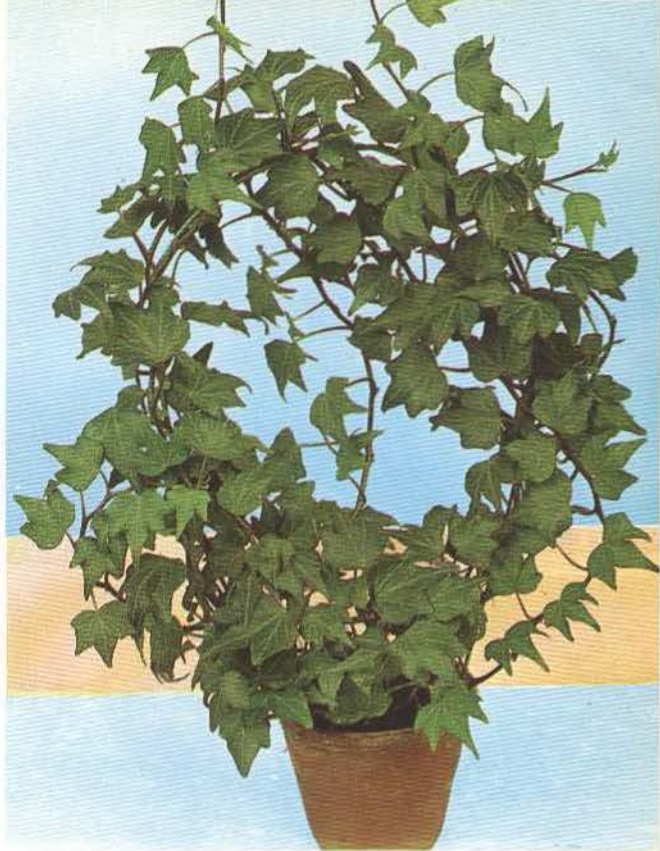
هِدِرا مارقرانا

HEDERA 'Marmorata'

HEDERA 'Gloire de Marengo'

هیدرا گلوارڈ مارنگو «افتخار مارنگو»

HEDERA 'Repelgreen'

هیدرا رِ پلگرین

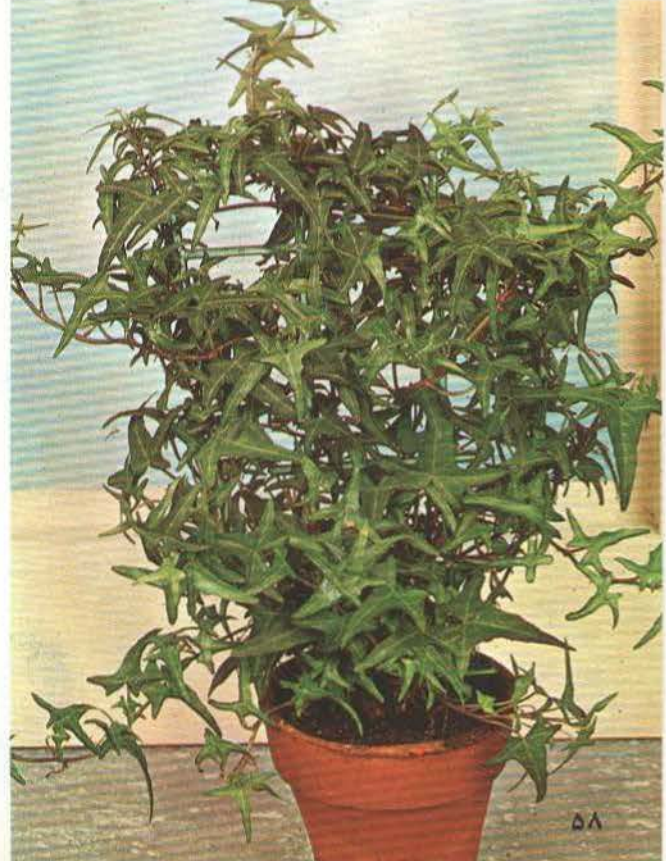
HEDERA 'Chicago'

هیدرا «شیکاگو»

HEDERA 'Pedata'

هیدرا پداتا

Hibiscus rosa-sinensis

هیبیسکوس رُزاسینانسیس (گل خطمی)

مالواسه‌ها (بنیرکیان)

بیش از چند سالی از کاشتن واریته‌های گوناگون «هیبیسکوس» ها نمیگذرد و هر یک از آنها زیباتر از دیگریست.

«هیبیسکوس رُزاسینانسیس» را از چین آورده‌اند و یکی از زیباترین بوته‌های استوائیست. برگهای همیشه‌گی آن به رنگ سبز درخشانست و گل‌هایش که بر فراز شاخه‌های یکساله میروید به رنگ قرمز تند است. از این گیاه واریته‌هایی نیز وجود دارد که برگهای ساده یا مضاعف به رنگ سفید یا سرخ یا گلی و یا زرد دارد و در بهار یا تابستان شکوفا میشود. این گل‌های درشت کوتاهی عمر را با فراوانی و طول مدت باز شدن خود تلافی میکنند. آنها را در گلخانه‌های معتدل و بسیار روشن پرورش میدهند و در آپارتمان نیز باید محیطی مشابه برای آنها تهیه دید. موقع کاشتن آنها در گلدان فصل بهار است و خاک مناسب مخلوطی از خاک تازه و تورب پوسیده است. آنها را کوتاه نگهدارند و در تابستان آب فراوان نیاز دارد اما در زمستان که گیاه در استراحتی نسبی بسر میبرد آب دادن بدان باید خیلی کاهش یابد.

Hoya carnosa

هویا کارنزا

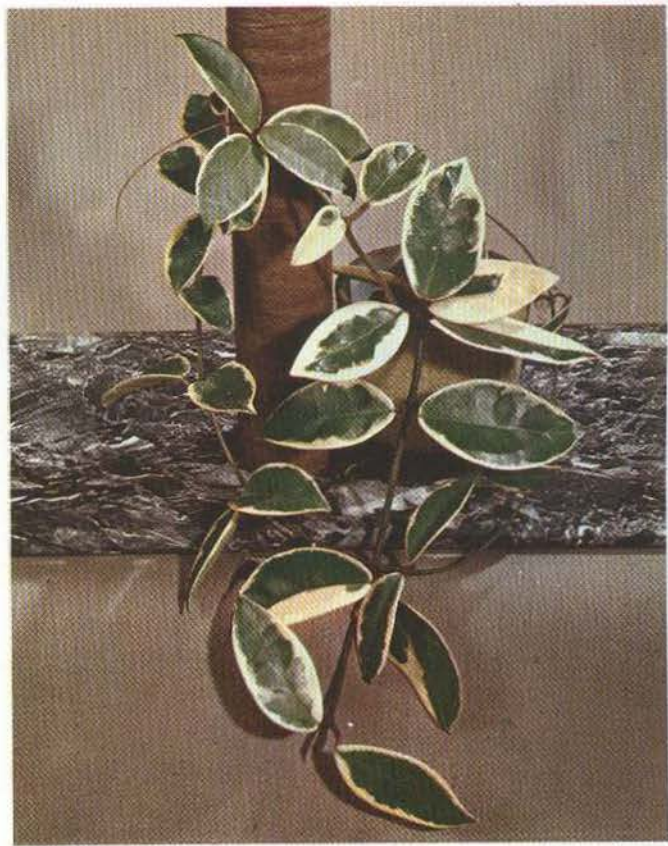
آسکلیپاداسه ها

این گیاه خزنده متعلق به بخش استوائی استرالیاست. ساقه‌هایش می‌تواند به کمک چنگ‌های خود همانند چسبک بدیوارها بچسبد. برگ‌هایش که به صورت متقارن می‌روید بیضی شکل و نوک تیز و ضخیم و چرم مانند برنگ سبز پررنگ زیباست. باغبانان جهشی از این گیاه را پرورش داده‌اند که برگ‌های ابلق با لکه‌های سفید کرمی و حاشیه ظریف دارد.

گل‌های گوشت‌دار و سرخ کمرنگ این گیاه سبب نامیدن آن به گیاه شمعی شده است. نهال‌های بالغ بوفور گل می‌دهد اما نهال‌های جوان فقط از نظر برگ‌های خود جنبه تزئینی دارد.

برای گلدانها بیشتر نوع ابلق آن انتخاب، میشود و در مخلوطی از خاک برگ مغذی و قوی در گلدخانه یا بالکنهای سرپوشیده کاشته میشود. نوع اصلی نیز بخاطر گل‌های تابستانی خود پرورش مییابد.

«هویا کارنزا» از گیاهان گلخانه‌های گرم است اما نوع اصلی آن در زمستان تا درجات پائین یعنی ۱۰° سانتیگراد طاقت می‌آورد و در چنین شرایطی آب دادن بدان باید کاهش یابد. گاهی نیز گیاه را در زیر یک بناهگاه شیشه‌ای و در زمینی که رطوبت زیاد نداشته باشد در طول زمستان نگهداری میکنند.

HOYA carnosa 'Variegata'

هویا کارنزا

Howeia forsteriana

هویا فرستریانا

یا: کینتیا فرستریانا

پالمیه‌ها (نخلیان)

در اوائل قرن بیستم بسیاری از سالنهای منازل با نخل تزئین شده بود و در بین آنها «کینتیا» جایگاهی ارجمند داشت. اکنون نیز همین نخلها با قیافه ظریف و برگ‌های بلند سبز رنگ و زیبای خود مد روز شده است. دوام و پایداری آنها در برابر شرایط نامطلوب آپارتمانها از یکسو و عمر طولانی آنها از سوی دیگر این گیاهان را در زمره عالیترین گیاهان تزئینی منازل درآورده است. زیرا در صورت مراقبت صحیح سالها به رشد و زندگی خود ادامه میدهد.

«هویا فرستریانا» که از جزیره «لرد هوی» در اقیانوس اطلس آورده شده است در مخلوطی از خاک چوب و خاک برگ و در گلدانهای زهکشی شده یا جمبه‌های چوبی کاشته میشود. نیاز به حرارت معتدل و آب دادن متعادل دارد و زمان تغییر گلدان آن اواخر زمستانست. اما باید توجه شود که خاک اطراف ریشه‌ها دست نخورده بماند. چون حشرات گیاهی مرتباً بدان حمله میکنند باید برگ‌هایش پیوسته با اسفنج ظریف مرطوبی تمیز شود.

HOWEIA forsteriana

هویا فرستریانا

Hydrangea macrophylla

هیدرانژنا (گل ادریسی)

ماکرُفِیلا

هَرتانزیا

ساکسیفرازه‌ها

این گیاهان را بخاطر امکان کشت مصنوعی در زمستان به صورت میلیونی در گلدانها میکارند. انواع پیشرس آنها در اسفند ماه و گونه‌های دیر گل در اواخر خرداد گل میدهند. این گلها که گوی‌های درشت برنگهای سفید و سرخ و قرمز را تشکیل میدهد معروف همگانتست. باره‌ای از گونه‌های گل سرخ آن اگر در زمینهای اسیدی کاشته شود گلپایشان به آبی تغییر رنگ میدهد. بنابراین نوع گل آبی بخودی خود وجود ندارد و حاصل اثرات برخی از محلولهای شیمیاییست. برگهای «هَرتانزیا»ها تعریق بسیار دارد پس همه روز باید خاک گلدان را بررسی نموده و همواره بدان آب داده شود. آب دادن مرتب و حرارت کمتر از ۱۶ سانتیگراد ضامن بقای گیاه و دوام گلهای آن در آپارتمانست.

پس از تمام شدن گل میتوان بونه گیاه را در هوای آزاد کاشت اما باید در زیر انبوه شاخ و برگهای درختان و در خاکی فاقد مواد آهکی صورت گیرد.

هیدرانژنا ماکرفیلا «آبی»

HYDRANGEA macrophylla 'Merveille' à fleurs bleues

HYDRANGEA macrophylla 'Merveille' à fleurs roses

هیدرانژنا ماکرفیلا «قرمز»

Hypocyrta glabra

هیپوسیرتا گلابرا

ژسئر یاسه ها

در حالت طبیعی بصورت آویزان به شاخه و تنه خزه دار درختان بزرگ جنگل های برزیل زندگی میکند. گیاه است پر شاخ و برگ که قدش از ۲۵ سانتیمتر تجاوز نمیکند. ساقه های عمودی گوشت داری دارد که از آنها برگهای سبز پر رنگ و درخشانی میروید و گلهایش که دارای جام متورمی به رنگ قرمز پرتقالیست در آغاز تابستان میشکند.

در آپارتمانها باید برای آن شرایطی مشابه با سرزمین اصلیش تهیه دید. همانند سایر گیاهان گلخانه های گرم و مرطوب باید بروی برگهایش آب نیم گرم باشید و در صورت امکان گلدان را در جای سایه روشنی قرار داد. خاک مورد استفاده برای گلدان باید سبک و الک شده و مخلوطی از خاک خنک و خاک کبرگ و خزه باشد. تغییر گلدان این گیاه پس از تمام شدن گلهایش انجام میشود.

هیپوسیرتا گلابرا

HYPOCYRTA glabra

KALANCHOE 'Graveland's Room'

کالانشه «گراولاند روم»

Kalanchoe blossfeldiana

کالانشه بلسفلیدیانا

یا: ک. گلبولیفرا گکسینئا

کراسولاسه ها

زادگاهش جزیره ماداگاسکار است و بیشتر از سایر «کالانشه» ها کاشته میشود. از بین هیبریدهای بیشمار آن که گیاهانی کوتاه قد است «ؤلکان» را میتوان نام برد. شاخ و برگهای این گیاه گرد و مدور و سبز رنگ است و مجموعه جالبی از گلهای کوچک و بیشمار برنگ قرمز روشن آنرا زینت میدهد.

گیاه است قانع و مقداری خاک شن دار همراه با مختصری خاک برگ برایش کافیت. حرارتی در حدود ۱۳ سانتیگراد برای رشد و گل دادن آن مناسب است اما حرارتی معتدلتر سبب پررنگ شدن بیشتر گلهایش میشود. به آب فراوان نیازی ندارد و خاک آنرا مخصوصاً در زمستان نباید زیاد خیس نگهداشت. موقع گل دادن آن زمستانست و معمولاً آنرا برای تزئین باغچه ها، باغهای ژاپونی و در کنار سایر گیاهان زینتی بکار میبرند.

Maranta

مارانتا (زنجبیل آمریکائی)

مارانتاسه‌ها

Maranta leuconeura

مارانتا لُکُنْرا

زادگاه آن برزیل و از گیاهان مجاور «مارانتا ماگیانا» است با این تفاوت که قدش کوتاهتر و برگهای کوچکتر است و قسمت پهن برگها مانند گیاه مذکور صیقلی و براق است. بر روی برگهای سبز کم‌رنگ آن لکه‌هایی به رنگ سبز تیره مخملی و در پشت آنها لکه‌هایی ارغوانی دیده میشود. دو نوع متداول این گیاه به شرح زیر است:

۱- «کِرُشَوَنا» که برگهای درشت دارد و رنگ آنها در جوانی ارغوانیست.

۲- «ماساژانا» که برگهای ریز آن آراسته به لکه‌های قرمز مایل به قهوه‌ای در طول رگبرگ میانی است و رگبرگهای فرعی آن قرمز است.

این گیاه نیز همانند «مارانتای ماگیانا» کاشته میشود و در تزئین باغچه‌ها، جامها و گل‌آرائیها مورد استعمال دارد.

MARANTA leuconeura

مارانتا لُکُنْرا

MARANTA makoyana

مارانتا ماگیانا

Maranta makoyana

مارانتا ماگیانا

یا: کالاتِئا ماگیانا

«مارانتا»ها را سالها دارای خصوصیات مناسب باآبارتمانها نمیدانستند. ولی اکنون مشاهده میشود که «مارانتا ماگیانا» بخوبی با محیط آبارتمانها سازگار میشود. بعلاوه آنرا هم در گلدان و هم در سبدهای گل و گل‌آرائیها بکار میبرند.

از ریشه‌های گوشتی و نسبتاً غده‌ای آن برگهایی انبوه بادمبرگ دراز میروید. پهنهٔ برگها محکم و صاف و برافراشته رنگ زیتون و سفید کرمی است و بر روی آنها لکه‌های مستطیل شکل سبز تیره به موازات رگبرگهای فرعی مشاهده میشود. در پشت برگ این لکه‌ها رنگ ارغوانی بخود گرفته است.

این گیاه زیبای برزیلی خواستار محیطی گرم و مرطوب با نور کافی و آب مرتب است اما در زمستان باید بین دفعات آب آن فاصله بیشتری رعایت گردد. اگر هوای محیط آن خیلی گرم باشد باید برگهای همه روزه با آب نیم گرم شسته شده و گیاه را از رادباتورها دور نگهدارند.

MARANTA bicolor

مارانتا بی‌کالر

این گیاه نیز همانند سایر انواع خود از برزیل آورده شده است. گیاهیست کوتاه که از این لحاظ «مارانتا لگنژا» را بخاطر می‌آورد. در روی برگهای سبز پررنگش لکه‌های سبز کم‌رنگ چه در فاصله بین رگبرگهای فرعی و چه در کناره‌ها دیده میشود. در صورتیکه پشت برگها برنگ ارغوانیست. این گیاه را همانند سایر «مارانتا»ها در مخلوطی از خاک چمن و خاکبرگ که قدری شن بدان افزوده شده باشد میکارند. آب فراوان لازم دارد اما از اواخر فصل رویش تا بهار آینده که موقع تغییر گلدان آنست باید آبرای بتدریج کاهش داد.

مراقبتهای لازم برای این «مارانتا» همانند سایر انواع آنست.

Maranta bicolor

مارانتا بی‌کالر

(مارانتای دورنگ)

MILTONIA 'Salammbô'

میلتنیا «سالامبو»

Miltonia

میلتنیا

ارکیداسه‌ها

«میلتنیا»ی جدید از انواعی بدست آمده است که زادگاهشان آمریکای استواییست. این گیاهان اپیفیت غالباً در جنگلهای مرتفع میروید و از بین هیبریدهای آنها فقط آنهائیکه گلهای زیبایی شبیه بنفشه دارد پرورش مییابد. تفاوت آنها با بنفشه در اینست که گلبرگ زیرین آنها گسترده‌تر شده و رنگهایشان یکی از رنگهای سفید خالص یا سرخ یا قرمز و یا ارغوانیست. دوام گلهای این گیاهان که در تابستان ظاهر میشود بر روی گیاه زیاد و در صورت چیده شدن برخلاف ارکیده‌ها بسیار کم است.

«میلتنیا»ها دست کم تا یکسال نیاز به تغییر گلدان ندارد و در صورت لزوم باید پس از تمام شدن گلها گلدان را عوض نمود. برای اطلاع از ترکیب خاک آنها باید با متخصصان مشورت کرد. گیاهت متعلق به گلخانه‌های سرد و هر گاه درجه حرارت محیط آن از ۱۴ سانتیگراد بالاتر رود نیاز به تهویه دارد.

MILTONIA 'Miami' «میامی»

Monstera deliciosa

مُنسِترا دِلِسِيزا

یا: فیلْدنْدِرُن پرتوسوم

آراسه ها

در باره تفاوت‌های بین «فیلْدنْدِرُن پرتوسوم» و «مُنسِترا دِلِسِيزا» تا کنون توافقی بین گیاه‌شناسان بعمل نیامده و گویا گیاه نخست نام دوره جوانی گیاه دویمست.

«مُنسِترا دِلِسِيزا» به صورت روستیک در غالب نقاط محفوظ ساحل مدیترانه می‌روید. گیاه است بسیار خزانده و ریشه‌های گسترده و برگ‌های پهن کنگره‌دار و سوراخ‌سوراخ دارد. گاهی نیز در اعماق تخته سنگها روئیده و در همانجا گل و میوه می‌دهد.

«فیلْدنْدِرُن پرتوسوم» قدی کوتاهتر دارد. برگ‌هایش ابتدا صاف و سپس کنگره‌های نامساوی پیدا کرده و سوراخ و سوراخ می‌شود. آنرا برای تزئین آپارتمانها در گلدان نیز می‌کارند. زیرا مقاومتش خوبست و تغییرات درجه حرارت را براحتی تحمل مینماید.

مخلوطی از خاک برگ و خاک چوب برای این گیاه آمریکای استوایی مناسب است. باید توجه داشت که ریشه‌های پیر این گیاه بندرت تغییر گلدان را تحمل میکند و بهتر است فقط ریشه‌های جوان را اگرچه کاملاً رشد هم نکرده باشد نگهدارند.

مُنسِترا دِلِسِيزا

MONSTERA deliciosa

Neoregelia

نِیْرُژِلِیا

یا: نیدولاریوم

بُرْمِلیاسه‌ها

NEOREGELIA caroliniae 'Tricolor'

نِیْرُژِلِیا کارلینائه «سه‌رنگ»

NEOREGELIA caroliniae 'Marechalii'

نِیْرُژِلِیا کارلینائه «مارشالی»

«نِیْرُژِلِیا» را بیشتر بنام «نیدولاریوم» می‌شناسند. در حالت طبیعی این گیاه به صورت متصل به تنه یا شاخه‌های درختان جنگلهای استوایی زندگی میکند. برگهایش که به استحکام جرم است به صورت یک گل بزرگ و قیف مانند قرار گرفته و برگهای میانی آن به هنگام پیدایش گل‌ها بزرگ قرمز درخشانی درمیآید. گل‌های آن که از سطح جام مانند برگها تجاوز نمیکنند اهمیت چندانی ندارد. موطن آن آمریکای استوایی و بویژه برزیل است. اگر چه در گلخانه‌های گرم پرورش داده میشود در آب‌انگامان نیز بخوبی مقاومت میکند.

«نِیْرُژِلِیا کارلینائه» یا «نیدولاریوم میندرفی» برگهایی بطول ۳۰ سانتیمتر با لبه دندانه‌دار دارد.

کاسبرگهایش قرمز رنگ با نوک سبز است. «نیدولاریوم استریاتوم» دارای برگهایی به رنگ سبز کم‌رنگ همراه با خطوط سفید است. کاسبرگها که کوتاهتر و بزرگ قرمز لعلگونست بر روی برگها قرار گرفته است. این گیاه از مشخص‌ترین بُرْمِلیاسه‌های ابلق محسوب میشود.

جنبه تزئینی این گیاهان بخاطر برگهای زیبا و کاسبرگهای رنگین و با دوام آنهاست. آنها را در مخلوطی از خاک چوب و خاک‌کبرگ میکارند و در محلی با نور کافی قرار میدهند، نباید نور خورشید مستقیماً بدانها بتابد و حرارت محیط از ۱۵ سانتیگراد بیشتر شود. در تابستان نیاز به آب فراوان دارد اما در فصل استراحت باید کمتر بدانها آب داد. شستشوی برگهای آنها با آب و اسفنج ظریف مجال رشد حشرات گیاهی را بر روی آنها از بین میبرد.

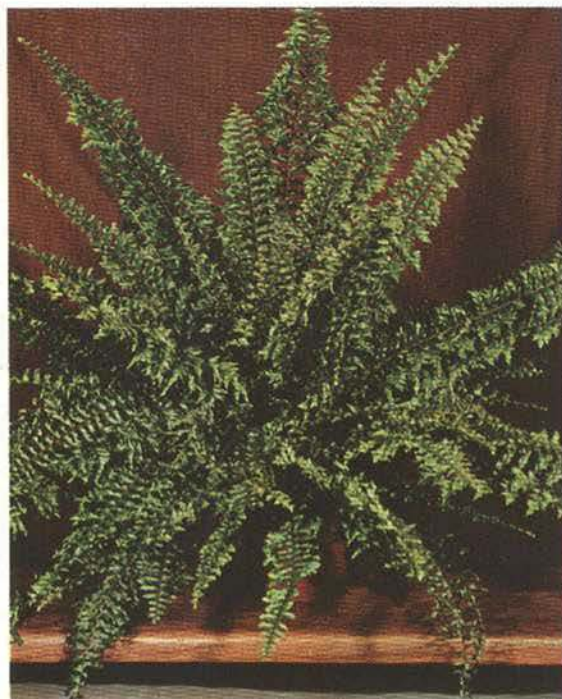
تکثیر این گیاهان از راه جدا کردن و کاشتن جوانه‌های اطراف ریشه که معمولاً پس از تمام شدن گلها ظاهر میشود انجام مییابد.

Nephrolepis exaltata

نفرولپیس اگزالتاتا (سرخس نر)

پُلپید یا سه ها

NEPHROLEPIS exaltata 'Rooseveltii Plumosa' نفرولپیس اگزالتاتا

این فوزر آمریکای استوائی را باید یکی از جالبترین گیاهان دانست برگهای دراز و هلالی شکل آن از قلب گیاه میروید و با حالت پرممانند انبوه خود چه در باغچه و یا روی میز کنسولها و کنار مجسمه ها کاملاً تزئینی است. از ریشه آن شاخه های رونده ای منتشر میشود که در محل گره های خود ریشه دوانده و موجب ازدیاد آن میشود.

این گیاه که مستعد برای جهش و دادن گونه های تازه است تا کنون نیز وارثه های بیشماری را موجب شده که مرغوبترین آنها بدین شرح است:

۱- «روزولتی پلوموزا» که نوک برگچه های آن کنگره دار است

۲- «ندی جونیر» که برگهایش نوسان میکند.

برگهای این گیاهان گسترده و تا حدی خم میشود و از این لحاظ برای تزئین داخل آپارتمان ایده آل محسوب میشود. در زمستان نباید آنها را در نزدیکی رادیاتورها قرار داد و خاک گلدان آنها باید شامل خاک کبرگ و خاک چوب و در صورت امکان مقداری خاک چمن باشد. حرارتی برابر ۱۵ سانتیگراد و مختصری رطوبت هوا و آب فراوان از جمله نیازهای آنست. برای تکثیر این گیاه انبوه برگهای آنرا قسمت نموده و یا از شاخه های رونده و ریشه دار آن استفاده میکنند.

Nephrolepis cordifolia

نفرولپیس گردیفلیا

یا: نفرولپیس توبرزا

پُلپید یا سه ها

نفرولپیس گردیفلیا

NEPHROLEPIS cordifolia

فوزر است که زادگاهش آسیاست و در نواحی استوائی شرق دور فراوانست. برگهایش تا ۵۰ یا ۶۰ سانتیمتر رشد میکند و ابتدا برافراشته و سپس نوک آنها هلالی میشود اما بهر صورت از برگهای «نفرولپیس اگزالتاتا» باریکتر است.

این گیاه نیز دارای شاخه های رونده است که غالباً حاوی پیازهای کوچک بوده و به سادگی در تکثیر گیاه بکار میرود.

با وجود آنکه هیکل کشیده تر و برگهای کمتر از «نفرولپیس اگزالتاتا» دارد اما شرایط محیطی رشد آن و نحوه کاشتش مشابه همانست.

Nertera granadensis

نیرترا گرانادنیسیس

یا: نیرترا دپرسا

روبیاسه‌ها (روناسیان)

NERTERA granadensis

نیرترا گرانادنیسیس

این گیاه که اصلاً متعلق به امریکای جنوبی و استرالیاست نوعی چمن پرپشت است که شاخه‌های بیشمار آن روی زمین دویده و ریشه میکند. گل‌های تقریباً سبز آن که در بهار ظاهر میشود چندان حسنی ندارد لیکن میوه‌هایش که به شکل گلوله‌های کوچک و به رنگ قرمز پرتقالیست هم جالب و هم زینتی است. ارتفاع این گیاه از ۳ الی ۴ سانتیمتر تجاوز نمیکند و میوه‌هایش سرتاسر تابستان میمانند.

گیاهی متعلق به گلخانه‌های سرد است و خواهان حرارت معتدل ولی نور بسیار است. به آسانی میتوان آنرا چه از راه کاشتن بذر و چه قلمه زدن شاخه‌های نرسته بهاری تکثیر نمود. خاک مناسب برای پرورش آن مخلوطی از خاک باغچه شن دار و خاکبرگ است.

باید بخاطر داشت که تهویه «نیرترا» در هوای خوب فروردین بارآوری گل‌های آنرا تسهیل مینماید و در هوای مساعد میتوان آنها را در هوای آزاد قرار داد. خاک آن بجز در زمستان همواره باید مرطوب نگهداشته شود.

PANDANUS veitchii

پاندانوس ویتچی

Pandanus

پاندانوس

پانداناسه‌ها

ساقه ضخیم و کوتاه این گیاه که بر روی انبوهی از ریشه‌های بهم پیچیده نسبتاً هوایی میروید دارای مجموعه برگ‌هایی غلافی و نوارمانند است که به صورت ماریج ساقه را دربر گرفته است. برگ‌های درشت و فاقی شکل آن در کناره‌ها و روی رگیگ میانی خود دندان‌های ظریف و خاداری دارد. این برگ‌ها که گاه طول آنها به ۱ متر میرسد بنحو جالی بطرف پائین متمایل میگردد.

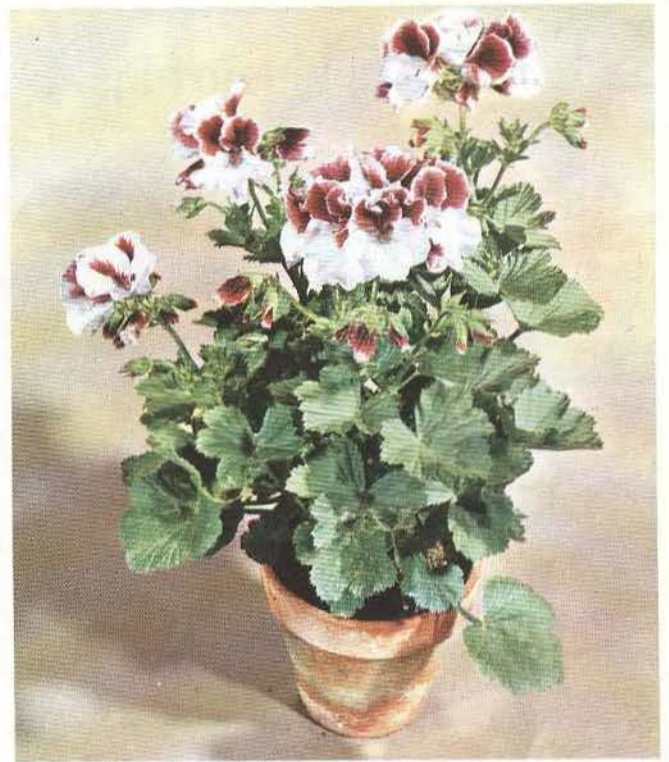
نوع «پاندانوس ساندری» که از جزایر «شند» آورده شده است برگ‌هایی آراسته به خطوط زرد درخشان و نوع «پ. ویتچی» که متعلق به جزایر پلیزی است برگ‌هایی به رنگ سبز پررنگ و درخشان با حاشیه‌ای سفید دارد.

این گیاهان پر استقامت که ارتفاعشان گاه بیک متر و بیشتر هم میرسد در خاکی حاصلخیز از جنس خاک چمن که کاملاً زه کشی شده باشد کاشته میشود. گیاهانی متعلق به گلخانه‌های گرمست و در محل اتصال برگ با ساقه جوانه‌ای با ریشه کوچک میروبانند که میتوان آنرا جدا نموده و با کاشتن آن نهال جوانی بدست آورد. آبارنمانهای روشن و کاملاً گرم مناسب برای نگهداری این گیاهست.

PELARGONIUM grandiflorum

پلارگنیوم گرانديفلوروم

PELARGONIUM peltatum en suspension

پلارگنیوم پلتاتوم آویز

Pelargonium

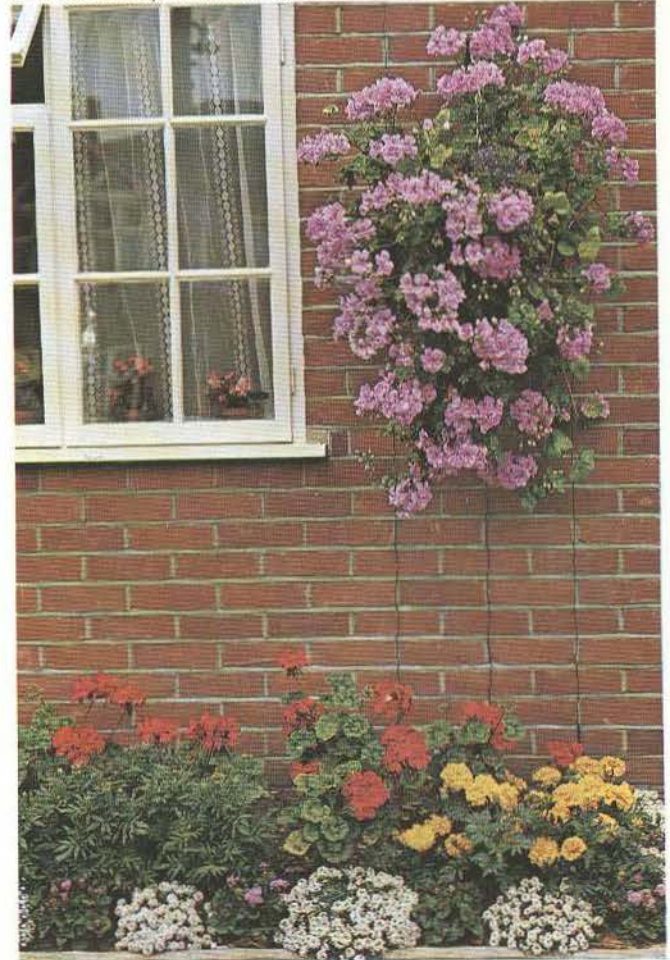
پلارگنیوم (شمعدانی)

ژرانیاسه‌ها (شمعدانیان)

چنانکه میدانیم گیاهان معروف به «ژرانیوم» یا «پلارگنیوم» بیج واریته‌هایی از «پلارگنیوم گرانديفلوروم» است که باغبانان برای آسانی آنرا با نام خلاصه «پلارگنیوم» مینامند.

این گیاهان زیبا شاخ و برگهای انبوه کروی شکل و کرکداری دارند و گل‌های آنها درشت و برنگهای سفید و قرمز یا بنفش است که معمولاً در قسمت زیرین گلبرگها لکه‌های تیره رنگی دیده میشود.

این گیاهان برحسب تاریخ تهیه قلمه آنها از آغاز فروردین تا پایان مرداد ماه بگل مینشینند و از جمله گیاهان گلخانه‌های سرد است. سازگاری آنها بسیار خوبست و در زمستان باید در کنار پنجره و در حرارتی حداکثر ۱۲ سانتیگراد قرار گیرد. خاک مناسب برای آنها مخلوطی از خاک باغچه‌ای شن دار همراه با مختصری خاکبرگ و تورب پوسیده است. در فصل بهار و اوائل تابستان به آب زیاد نیاز دارد و در همین هنگام است که دادن چند بار کود محلول بدن نیز بسیار مناسب خواهد بود.

PELLAEA rotundifolia

پلائیا رتوندیفلیا

Pellaea rotundifolia

پلائیا رتوندیفلیا

پُلپید یاسه ها

این فوژر کوچک که انبوهی از برگهای کوتاه مدور برنگ سبز پر رنگ دارد. غالباً در تزئین جامها و تفرهای خاص گل آرایی بکار میرود. زادگاهش زلاند جدید و از جمله گیاهان گلخانه های سرد محسوب میشود و از نظر نور و حرارت نیاز به مراقبتهای زیاد ندارد. این فوژر را غالباً همراه با سایر گیاهان کوتاه برگ در بطریهای دهانه باریک زینتی میکارند و خاک مناسب برای آن مخلوطی از خاک چوب و خاک کبرگ است. آنرا در کلیه فصلها می توان با تقسیم برگها به آسانی تکثیر نمود.

PELLAEA viridis

پلائیا ویریدیس

Pellaea viridis

پلائیا ویریدیس

یا: پلائیا هاستاتا

پُلپید یاسه ها

فوژریست قانع و میتواند مدتها در آپارتمان بماند بشرط آنکه در گوشه تاریکی محبوس نشود. طبیعی خشن دارد و درازی برگهایش به ۶۰ سانتیمتر بالغ میشود. دمبرگهای قهوه ای رنگ و درخشان آن که غالباً دارای انشعاباتی نیز هست به برگچه های مثلثی شکل و دراز و نوک تیزی آراسته است. این گیاه در ناحیه وسیعی از آفریقای استوایی و هندوستان دیده میشود و متعلق به گلخانه های معتدل است. باید آنرا در جای نسبتاً گرمی نگهداشت. احتیاج به آب زیاد ندارد اما در عین حال بخشکی هم طاقت نشان نمیدهد و نباید مدت آن طولانی شود. گلدان آنرا همه ساله باید تغییر داد و در خاکی مخلوط از خاک چمن و خاک کبرگ همراه با مختصری تورب پوسیده قرار داد. این گیاه در کنار سایر گیاهان سبز در باغچه های آپارتمانی و حاشیه باریک سرسراها و باغهای زمستانی کاشته میشود.

PELLIONIA daveauana

پلینیا داوانا

Pellionia daveauana

پلینیا داوانا

اورتیکاسه ها

این گیاه فصلی از «کوشین شین» آورده شده است. ساقه ای خزنده دارد و چنانچه گلدان آن بر پایه بلندی قرار گیرد این ساقه آویزان میشود. برگهایش فشرده و به رنگ سبز برزی با مایل به قرمز است. شبکه رگبرگهای آن برجسته و نوار میانی برنگ سبز روشن است. خاک مناسب برای آن مخلوطی از خاک خوب باغچه ای همراه با قدری خاک کبرگ میباشد و مرطوب نگهداشتن خاک گلدان ضروریست. این گیاه جای سایه را بخوبی تحمل میکند و از راه قلمه زدن یا تقسیم شاخ و برگها تکثیر میگردد. در باغچه ها ساقه هایی که بر روی زمین مرطوب میدود بطور طبیعی ریشه میدواند.

PEPEROMIA argyrea (PEPEROMIA sandersii)

پپرُمیا آرژیرنیا

PEPEROMIA caperata

پپرُمیا کاپراتا

PEPEROMIA obtusifolia 'Variegata'

پپرُمیا ابٹوسیفلیا

Peperomia

پپرُمیا

پپراسه‌ها (فلفلی‌ها)

«پپرُمیا» شامل گیاهان بیشمار کوتاه‌قد با برگهای ابلق و رنگارنگ است:

۱- «پ. آرژیرنیا» یا «ساندرسی» که زادگاهش برزیل است برگهای سبز پررنگ آن که انبوه فشرده‌ای به ارتفاع ۲۵ سانتیمتر را تشکیل میدهد دارای نوارهای نقره‌ای رنگی در بین رگبرگهاست.

۲- «پ. ابٹوسیفلیا» یا «مگنولیا نُفلیا» که متعلق به جزایر آنتی در حوالی کوبا بوده و گونه موسوم به «واریگاتا»ی آن بیشتر متداولست این گیاه دارای برگهای گوشتی و حاشیه پهن برنگ سفید مایل به کرمی است.

۳- «پ. کاپراتا» که برزیلی است و از آن واریته‌های کوتاهی با شاخه‌های متراکم و برگهای نقش دار برنگ سبز پررنگ بدست آمده است. بر فراز برگهای این گیاه مجموعه گل‌های بیشمار عصا مانند ریزی می‌روید.

۴- «پ. سرپانس» یا «پ. اسکاندانس» «فلیس واریگاتیس» که دارای برگهای سبز درخشان با حاشیه سفید کرمی و دمبرگی قرمز است.

بغیر از نوع اخیر این گیاهان قامت کوچکی دارد و در گلخانه‌های گرم و مرطوب پرورش می‌یابد و میتواند در کلیه فصلها زینت‌بخش آپارتمانها باشد. رطوبت بیش از حد و حرارت بسیار کم موجب ظاهر شدن لکه‌هایی بر روی برگها شده و بلافاصله آنها را ضایع میکند.

موقع تغییر گلدان آنها فصل بهار و خاک مناسب برای اینکار مخلوطی از خاک چوب همراه با مختصری تورب است. تکثیر آنها ساده و از طریق قلمه‌زدن صورت می‌گیرد.

Philodendron mandaianum

فیلدندرون

ماندایانوم

آراسه‌ها

PHILODENDRON x mandaianum

فیلدندرون ایکس ماندایانوم

PHILODENDRON panduriforme

فیلدندرون سلوم

Philodendron selloum

فیلدندرون سلوم

آراسه‌ها

این گیاه از جمله گیاهان گلخانه‌های گرم است و از برزیل آورده شده است. ارزش تزئینی آن در درشتی و بریدگیهای برگهای آنست. هر برگ دارای دمبرگ بلند ارغوانی و پوشیده از دانه‌های ریز سفید است. پهنه برگها ابتدا مثلثی شکل و سپس به نوارهای وسیع کنگره‌داری تقسیم میشود. رنگ برگها سبز پررنگ با لکه‌های کمرنگ ابر مانند است. هنگامیکه هر برگ آن میریزد زخم سفید رنگ عمیقی از خود باقی میگذارد که بر روی ساقه‌های پیر آشکارا دیده میشود.

گیاهیست مقاوم و هنگامیکه تکیه‌گاه چوبی پوشیده از خز به جفته بسته شود زیباتر مینماید. در اینصورت خز اطراف چوب باید همواره مرطوب نگهداشته شود. با توجه بریشه‌های هوای نیرومندی که بر روی ساقه آن می‌روید این گیاه را میتوان به آسانی چه از راه خوابانیدن و چه از طریق قلعه‌زدن تکثیر نمود. خاک گلدان و مراقبتهای لازم برای این گیاه همانند سایر «فیلدندرون»هاست.

Philodendron oxycardium

فیلدندرون اکزیکاردیوم آراسه‌ها

این گیاه چه از نظر نور و چه حرارت مقاومترین «فیلدندرون» هاست. گونه‌ای بالا رونده با رشدی سریع است که برگهای زیبایی پرنگ سبز پررنگ و شبیه به قلب میدهد. باغبانان آنرا به نام «ف. گردانوم» و گاهی نیز «ف. اسکاندنس» مینامند. زادگاهش آمریکای مرکز است و از بهترین گیاهان آپارتمانی محسوب میشود. زیرا مدتی زیاد میتواند با نور کم و درجه حرارت نسبتاً پائین آنجا مقاومت کند. این گیاه رشدی سریع دارد و هنگامیکه در ظروف آویخته کاشته شود شاخه‌هایش بنجیو دلفریبی سرازیر میشود. قلمه‌زدن آن با استفاده از ریشه‌های هوایی اطراف ساقه‌اش بسیار آسانست و نحوه آب دادن و مراقبت از آن همانند سایر «فیلدندرون» هاست.

Philodendron panduriforme

فیلدندرون پاندوریفورم آراسه‌ها

این گیاه عالی آپارتمانی از برزیل آورده شده است. ساقه‌اش خزنده و بند بند است. رنگ برگها سبز کم‌رنگ و شکل آنها متغیر است چنانکه به هنگام جوانی گیاه بیضی و کشیده و بتدریج به شکل ویلن درمیآید سپس به قسمتهائی تقسیم میشود که نوک آنها تیز و برگشته است. این گیاه را به تکیه‌گاه چوبی پوشانده از خزه‌ای مینندند تا گیاه بتواند ساقه خود را بدور آن پیچانده و ریشه‌های هوایی برویاند. اما باید این تکیه‌گاه همواره مرطوب نگهداشته شود. گیاهی متعلق به گلخانه‌های گرم و مرطوب است و نیازهایش با «ف. ماندایانوم» و «سیلوم» تفاوتی ندارد.

Philodendron sagittifolium

فیلدندرون ساژیتیفلیوم آراسه‌ها

گیاهیست مکزیک‌ای که هیکلی برافراشته دارد. فاصله بندهای ساقه‌اش نسبتاً کم است و برگهایش که پهنه سرنیزه مانند وسیعی دارد به ۴۰ تا ۵۰ سانتیمتر طول و ۲۰ سانتیمتر عرض میرسد و لذا نیاز فضای کافی برای رشد دارد. در آپارتمان بندرت گل میدهد و برای اینکار باید آنرا در گلخانه نگهداشت طرز کاشتن و مراقبتهای لازم برای آن همانند سایر «فیلدندرون» هاست.

PHILODENDRON selloum
فیلدندرون سلوم

PHILODENDRON oxycardium
فیلدندرون اکزیکاردیوم

PHILODENDRON sagittifolium
فیلدندرون ساژیتیفلیوم

PHILODENDRON x 'Burgundy'
فیلدندرون ایکس «بورگندی»

PHENIX canariensis
فَنِیکس کاناریسیس

Phoenix canariensis

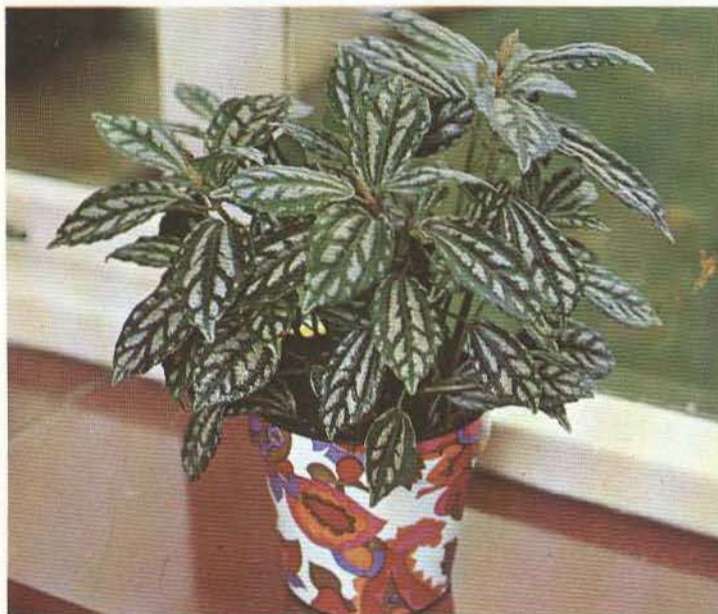
فَنِیکس کاناریسیس

نخل جزایر قناری

نخلی‌ها

گیاهیست که در سرتاسر کراهِ‌های مدیترانه بچشم میخورد و به عبارتی نیرومندترین و روستیک‌ترین نخلهای ناحیه مذکور محسوب میشود. بدون هیچ مشکلی زندگی در گلدان و یا ظروف چوبی را میپذیرد و در تزئین سراسراها و راهروهای شیشه‌دار و روشن بکار میرود. در تابستان آنرا در هوای آزاد میگذارند. هیأت آن در جوانی خشن بنظر میرسد اما با گذشت زمان برگهایش احتیاطی ظریفی پیدا میکنند. یکی از گیاهان تیره مجاور با آن «فَنِیکس داکتیلیفرا» است که جنبه زینتی بیشتری دارد.

نخل جزایر قناری همه ساله در اواخر زمستان نیاز به تغییر گلدان دارد. زیرا ریشه‌های ضخیم و نیرومند آن فضای بیشتری لازم دارد. اما در این هنگام چنانچه گیاه پیر شده باشد بهتر است ریشه‌های اطراف خاک گلدان را کوتاه نمود. خاک مناسب برای اینکار مقداری خاک باغچه‌ای مقوی با مقاومت متوسط است. ضمناً در تابستان باید تغذیه آنرا با کودهای محلول تکمیل نمود. در فاصله بین ماههای مهر تا فروردین که مدت استراحت زمستانی گیاه است باید آب دادن بدان را بسیار کاهش داد.

Pilea cadierei

پیلئا کادیری

اورتیکاسه‌ها

پیدایش چنین گیاه زینتی در بین خانواده گزنه‌ها غافلگیر کننده بود و گیاه «پیلئا» در ناحیه آتام بدست آمد. در گلخانه گیاهی ماندنی محسوب میشود و منظره‌ای انبوه و قوی در حدود ۲۵ تا ۳۰ سانتیمتر دارد. ارزش تزئینی آن بیشتر بخاطر برگهای بیضی شکل و نوک تیز آنست. رنگ برگها سبز پررنگ است ولی در فاصله بین سه رگبرگ اصلی آنها لکه‌هایی به رنگ سفید نقره‌ای دیده میشود. رویش آن سریع است و با گرفتن قلمه‌هایی از آن منظره انبوه و متراکم گیاه زیباتر میشود. مخلوطی از خاک چوب و خاک چمن یا خاک باغچه‌ای مرغوب برای آن مناسب است. در حرارتی معتدل نزدیکی پنجره‌ها مناسب‌ترین محل برای آنست و در فصل رویش به آب زیاد نیازمند است.

Platycerium alcicorne

پلا تیسر یوم آلسیگرن

یا: پلا تیسر یوم بیفور کاتوم

شاخ گوزن

پلئید یاسه ها

بیش از بیست سال از ظهور این فوژر استرالیائی در کلکسیونهای گیاهی و بویژه آپارتمانها نمیگذرد. گیاه است ایفیت که در زادگاهش بر روی تنه درختان زندگی میکند. برگهای عقیق پوست مانند آن به تکیه گاهها میچسبد و برگهای بارآورش که به ارتفاع ۵۰ تا ۶۰ سانتیمتر میرسد برافراشته شده و بطرف انتهای خود متمایل میشود و همین برگهاست که کنگره های جالبی پیدا میکند و به صورت چنگال یا حالت شاخ گوزن درمیآید.

میکند و به صورت چنگال یا حالت شاخ گوزن درمیآید.

این گیاه را به آسانی در گلدان و یا سبدهای کم عمق که حاکی نفوذپذیر و مرطوب داشته باشد میتوان کاشت و خاک آن باید مخلوطی از خزه و الیاف پلئید و قطعاتی از پوست درخت کاج باشد. «پلا تیسر یوم» خواهان نور ملایم و محیط نمناک و مرطوب است. برگهایش مرتباً نیاز به شستشو دارد و چند هفته ای میتوان آنرا در آپارتمان نگهداشت. حرارتی در حدود ۱۸ سانتیگراد برای آن کافیت و لذا در زمستان بایستی از رادباتورها دور نگهداشته شود.

PLATYCERIUM alcicorne

پلا تیسر یوم آلسیگرن

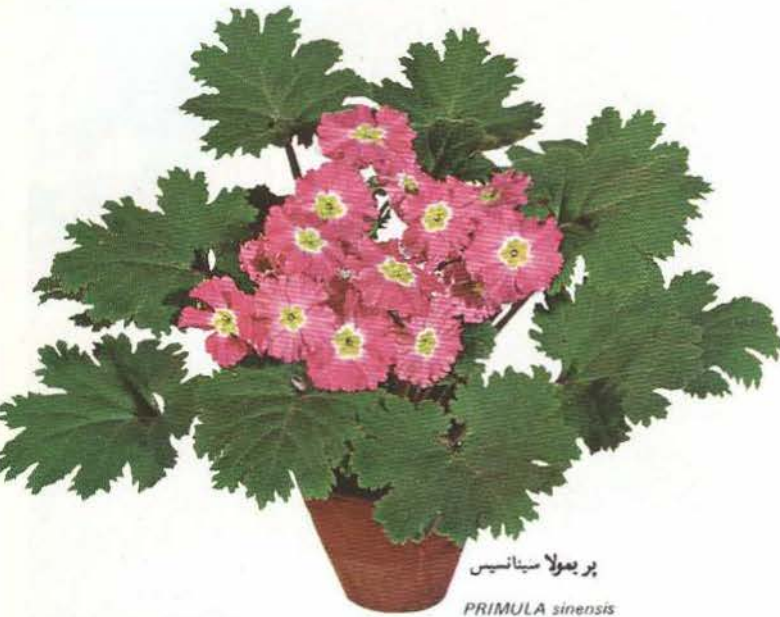

Primula sinensis

پریمولا سینانسیس

پامچال چینی

پریمولا سه ها (پامچالیان)

پریمولا سینانسیس

PRIMULA sinensis

پامچال چینی در گذشته از گیاهان بسیار متداول بود. گل‌های ساده یا مضاعف آن به رنگ‌های سفید و سرخ و قرمز و آبی و غالباً در لابلای برگ‌ها بچشم می‌خورد. برگ‌های گرد و مخمل مانند آن بقدری زیاد است که چیدن تعدادی از آنها بمنظور آشکار ساختن گل‌ها به هیأت کلی گیاه زبانی نمی‌رساند.

گیاهی متعلق به گلخانه‌های سرد است و کاشتن بذران به آسانی صورت می‌گیرد. «پریمولا سینانسیس» را باید در خاکی مشابه با آنچه مورد استفاده «پریمولا اُبکتیکا» است پرورش داد.

گونه‌های مختلف «پریمولا آکولیس» را که روستیک است و گل‌هایی با طراوت و جذاب دارد میتوان در فصل گل دادنشان به آپارتمان آورد.

پریمولا پامچال

PRIMULA acaulis

Primula malacoides

پریمولا مالا گئیدس

پریمولا سه ها (پامچالیان)

دانه های بذری این گیاه که از بیشه های یونان جمع آوری شده است در سال ۱۹۱۰ برای نخستین بار به اروپا آورده شد و جنبه تزئینی زیادی بر آن تصور نمیشد.

طی بیست سال با گزینشهای مکرری که از بین گونه های مختلف آن بعمل آمد گیاهانی با گلهای بسیار زیبا ظاهر شد. گلهای ریز و فراوانی برنگهای سفید و سرخ و بنفش و قرمز و ارغوانی و مسی میدهد که با آرایش منظم بر روی ساقه ها قرار گرفته و دسته گل سبک و ظریف دنباله داری را تشکیل میدهد. برخی از نژادهای این گیاه دارای گلهای مضاعف است.

فصل ویژه گل دادن آن بین ماههای آبان و اسفند است و در همین زمانست که آنرا جهت تزئین سرسراها و راهروهای شیشه شده و جاهای نه چندان گرم بکار میریزند. باید آنرا در نزدیکی پنجره قرار داد و مراقبت نمود تا خاک گلدان آن همواره تازه و مرطوب بماند.

با کاشتن بذرمیتوان همه ساله گیاهان تازه ای بدست آورد. نهالهای بالغ را در گلدانی که خاک مشابه با خاک مورد استفاده برای «پریمولا ابگنیکا» دارد میکارند اما نسبت خاک کبرگ آن باید قدری بیشتر باشد.

PRIMULA malacoides

پریمولا مالا گئیدس

Primula obconica

پریمولا ابگنیکا

پریمولا سه ها (پامچالیان)

علت نامیدن آن بدین اسم داشتن جام گل قیفی شکل آنست. نخستین دانه های بذری آنرا در اواخر قرن گذشته از چین آورده اند. پس از اصلاح نژادهای اساسی اکنون به صورت یکی از زیباترین گیاهان گلخانه های سرد درآمده است. در وسط برگهای مدور و پوشیده از کرک آن ابتدا چند تیره عمودی بی برگ به ارتفاع ۳۰ سانتیمتر میروید و سپس نوک آنها را دسته ای گل درشت برنگهای سفید یا گلی با بنفش و با ارغوانی و یا آبی زینت مبخشد. این گلها در سردترین ماههای سال زیباترین جلوه ها را دارد.

این پامچال در قدری خاک خوب تازه که مختصری خاک کبرگ بدان افزوده باشند میروید. تغییر گلدان آن در صورت لزوم پس از تمام شدن گلپایش که بنابر تاریخ کشت آن بین ماههای آبان تا خرداد است صورت میگیرد. این گیاه خواهان روشنائی بسیار است اما از نور مستقیم خورشید گریزان بوده و در صورت حرارت بیشتر در محیط نیاز به تهویه دارد. درجه حرارت مطلوب آن بین ۱۰ تا ۱۴ سانتیگراد است.

تذکر: تماس مستقیم با برگهای این گیاه یا پامچال چینی ممکنست موجب حساسیت و ایجاد کپهر در پوست بدن شود.

PRIMULA obconica

پریمولا ابگنیکا

Pteris

پتریس (سرخس معمولی)

پلیئدیاسه‌ها

در کنار «آدیانتوم» ها «پتریس» ها را نیز باید از مقاومترین و ارزشمندترین فوزرهای آپارتمانی دانست.

«پتریس» های «مولتیفیدا» یا «سرلاتا» «اوراردی» که زادگاهشان چین و ژاپن است گیاهیست محکم و برگهایی قوی و برافراشته دارد که به صورت دسته گلی دور هم جمع شده است. این برگها بتدریج به اطراف متمایل شده و رشته‌های دراز و باریکی را تشکیل میدهد. آن را به سبب مزایای تزئینی و سازگاریش با محیط متداولترین فوزر آپارتمانی دانسته‌اند.

«پتریس کرتیکا آلبلیناتا» دارای خط سفیدی در میان برگچه‌هاست. «پتریس آنسیفرمیس» «ویکتوریانه» از گیاه پیش گفته کوچکتر است برگهای آن متمایل و برگچه‌هایش به شکل ستون فقرات ماهی است. این برگچه‌ها که دارای خطهای سفیدیست در صورتی بزرگ ابلق درمیآید که در فصل تابستان در جای سایه‌ای گذاشته شود. بنابراین بهتر است محل آن طوری انتخاب شود که از تابش مستقیم خورشید در امان باشد.

«پتریس نرملولا» فوزری نیرومند از سرزمین استرالیاست. برگهایش بریدگیهایی شبیه «فوزر عقابی» روسنیک دارد. این گیاه در گذشته بیشتر متداول بوده است.

«پتریس» ها را در گلدانهای نسبتاً تنگ ولی کاملاً زه‌کشی شده میکارند و خاک آنها را مخلوطی از خاک چوب و خاک برگ انتخاب میکنند هنگام تعویض گلدان آنها اسفندماه است و کلیه آنها بجز نوع ابلق را در جای کاملاً روشنی قرار میدهند.

حرارت لازم برای آنها حرارتی معتدل بوده و به آب مرتب نیاز دارد. در تابستان میتوان هر هفته تغذیه آنها را با مقداری کود محلول در آب تکمیل نمود.

این گیاهان برای آپارتمانها بسیار مناسب است بطوریکه مدت‌ها میتوان آنها را در آنجا نگهداشت.

PTERIS multifida 'Ouvrardii'

پتریس مولتیفیدا

PTERIS ensiformis 'Victoriae'

پتریس آنسیفرمیس

PTERIS cretica 'Albo Lineata'

پتریس کرتیکا

Rhoeo discolor

رِهونئوديسگلر

گَمَليناسه ها

گياهيست فصلی كه زادگاهش آمريكای مركزی و از تيره های مجاور «ترداسكانتيا» هاست. از ساقه کوتاه و متورم آن برگهای ضخيم و سر نيزه مانندی ميرويد كه رنگ آنها سبز پررنگ و پشت برگها ارغوانی مایل به بنفش است. يکی از واژه های آن به نام «ویناتا» بيشتر متداولست. زیرا بر روی برگهایش نوارهای طولی به رنگ زرد تند دارد و به «ئیدلاروم» ابلق شباهت پیدا میکند با این تفاوت كه براحتی ميتوان از آن قلمه گرفت و ساقه اش به سادگی ريشه ميکند. گياهيست متعلق به گلخانه های گرم كه بخوبی در آبارتمانهائی كه در حد معمول گرم باشد باقی ميماند اما پی در پی به آب نيازمند است. در بهار گلدان آنرا عوض ميکنند و خاک آن مخلوطی از خاک خوب باغچه ای شن دار همراه با خاک برگ است.

RHOEO discolor 'Vittata'

رِهونئوديسگلر

ROCHEA coccinea

رُشئا گُکسينئا

Rochea coccinea

رُشئا گُکسينئا

کراسولا گُکسينئا

کراسولاسه ها

همانند ساير گياهانی كه بافت كمابيش گوشتی دارد آنرا نيز از آفريقای جنوبی آورده اند. قد آن در حدود ۳۰ سانتيمتر و برگهایش از بافتی محكم است. برگها در وضعی تقريباً عمودی ميبایستند. گلهای با دوام ارغوانی و لعل رنگ آن در کنار يکديگر قرار گرفته و حالت چتری را بخود ميگيرد و موسم شکوفائی آنها از آغاز اردیبهشت تا اواخر اردماه است. گياهی نسبتاً قانع و تابع رژيم گلخانه های سرد است و خاک مناسب برای آن شامل خاک باغچه ای شن دار همراه با مختصری خاکبرگ ميباشد. در زمستان بايد آب دادن بدان را حداقل کاهش داد و گياه را در جائي خنک و کاملاً روشن گذاشت. اين استراحت زمستانی برای آماده ساختن گياه در سال بعد ضرور است.

Saintpaulia ionantha

سنتپلیا اینانثا

بنفشه اوسامبارا

ژسئر یاسه ها

گیاه کوچکی است با برگهای پهن مخملی و سبزرنگ. در میان این برگها گلهای دلغریبی به رنگ بنفش تیره بچشم میخورد که هر کدام دسته‌ای پرجم طلائی را در میان گرفته است. شدت تناقض این دورنگ موجب آن شده است که «سنتپلیا» به صورت یکی از زیباترین میناتورهای گیاهی درآید و برگ و گل متقابلاً ارزش یکدیگر را نمایان سازد. از این گیاه وارته‌هایی به رنگ سفید و سرخ و مابه‌های مختلف بنفش و آبی نیز بدست آمده است.

«بنفشه اوسامبارا» از آفریقای شرقی یعنی حوالی «کلیمانجارو» آورده شده و برای رشد آن محیطی نسبتاً گرم و مرطوب لازمست. معمولاً آنرا در خاک سیاه یا تورب همراه با مقداری خاکبرگ میکارند. اما چون این ترکیب زود خشک میشود باید همواره خاک گلدان را در رطوبتی نسبی نگهداشت. برگهایش هرگز نباید خیس شود. برای آن باید جایی کاملاً روشن را در نظر گرفت تا بتوان از بهار تا پائیز از گلهایش استفاده نمود.

صدها وارته گوناگون از سنتپلیاها وجود دارد که تنها چند نمونه آن در اینجا مشاهده میشود.

Sansevieria trifasciata Hahnii

سانسویر یا تریفاسیاتا هامنی

لیلیاسه ها

SANSEVIERIA trifasciata 'Hahnii'

سانسویر یا تریفاسیاتا «هامنی»

این گیاه را از جمله جهشهای بذره‌های «س. تریفاسیاتا» که چهره‌ای کاملاً متفاوت دارد می‌دانند. برگهائی پهن و درشت دارد که به صورت گل بزرگی دور هم قرار می‌گیرد و در لابلای یکدیگر فشرده است. این برگها که بزرگ سبز روشن است دارای خطوطی بزرگ سبز پررنگست که بدان ارزشی کاملاً تزئینی بخشیده است. یکی از ویژگی‌های آن علاوه بر خطوط پاد شده حاشیه پهن زرد رنگی دارد که شبیه حاشیه برگهای «س. تریفاسیاتا لرنتی» می‌باشد. جذابترین همین گونه‌های ابلق است که به نام «س. هاهنی» نامیده شده و زینت بخش جامه‌های گل بزرگ و باغچه‌های زائنی است. مراقبتهای لازم برای این گیاه نیز همانند نوع اصلی است و چون رشد سریعی ندارد غالباً نیاز به تغییر گلدان آن وجود ندارد.

سانسویر یا تریفاسیاتا «لرنتی» SANSEVIERIA trifasciata 'Laurentii'

Sansevieria trifasciata Laurentii

سانسویر یا تریفاسیاتا لرنتی

لیلیاسه ها

این گیاه در سال ۱۹۲۰ و در بین گروهی از «س. تریفاسیاتا» در کنگو پیدا شده است. گیاهیست که بقولی حیوان افسانه‌ای «هم شیر و هم بز» را بیاد می‌آورد. زیرا بافتهای درونی آن از جنس بافتهای «س. تریفاسیاتا» و بافتهای سطحی و ظاهری که جنبه تزئینی بسیار دارد خطوط و حاشیه زرد طلایی برگها را تشکیل می‌دهد. چنین ترکیبی در پی یک جهش زادی در گونه‌ای از این گیاه ظاهر شده است.

برای تکثیر «س. لرنتی» باید سوخ آنرا از گلدان خارج نموده و به چند بخش تقسیم نماییم. زیرا اگر از برگهای آن قلمه بگیریم حاصل کار همان «سانسویر یا»ی سبز برگ خواهد بود که از جنس بافت درونی گیاهست.

این گیاه بسیار مقاوم است و در برابر کم‌آبی طاقت بسیار دارد ولی افراط در آب دادن بدان بدفراجه‌تر بوده و موجب پوسیدگی بن برگها خواهد شد. به هنگام تغییر گلدان باید خاک آنرا مخلوطی از خاک برگ و خاک باغچه‌شن دار انتخاب نمایند.

با توجه به مقاومتی که از خود نشان می‌دهد برای نگهداری در سراسرا و راهروها و همچنین آپارتمانهای گرم مناسب است. اما در زمستان به توجه بیشتری نیاز دارد.

Saxifraga sarmentosa Tricolor

سا کز یفراگا سارمانترا تر یگلر

یا: سا کز ایفراگا استلنیفرا تر یگلر

سا کز ایفرا گاسه‌ها

نوع اصلی این گیاه که متعلق به چین و ژاپن است و دارای برگهای سبز است روستیک بوده و میتواند در هوای آزاد پرورش یابد. اما گونه «تر یگلر» یا سه‌رنگ آن که قدری ظریفتر است باید در فصول نامساعد در جای محافظی نگهداری شود و بدین منظور بالکنهای سرپوشیده و یا ز پرزینی‌های نسبتاً روشن که پنجره‌ای برای تهویه نیز داشته باشد مناسب است. بر روی برگهای مدور این گیاه تغییر رنگهایی در ماه‌های سفید مایل به کرمی و سرخ تند و ارغوانی به شکل لکه‌هائی محو شده در یکدیگر دیده میشود بنحویکه حتی از نام «ریش آژن» هم که بدان داده‌اند جالبتر است. این گیاه سرزمین تخته سنگها همانند بوته توت‌فرنگی شاخه‌های رونده نازکی میدهد که بر روی آنها بتناوب برگهایی با ترکیب یک گل بچشم می‌خورد و هر جا خاکی مرطوب وجود داشته باشد ریشه میدواند. بدینجهت بیشتر برای کاشتن در لبه باغچه‌ها و تشکیل آویزه‌ها مناسب است. این گیاه نیاز به خاکی نفوذپذیر و آب کمی دارد و در زمستان باید در جانی با حرارت کاملاً ملایم نگهداری شود.

Schefflera actinophylla

شفیرا آکتیفیلا

آرایاسه ها

درختی چتری شکل از سرزمین استرالیاست که در آنجا تا ارتفاع ۳۰ متر رشد می کند. وقتی در گلدان کاشته شود قدش بسیار کوتاه می ماند بویزه اگر در حرارتی ملایم قرار گرفته و در آب دادن بدان افراط نشود.

برگهای بنجه مانند آن ابتدا از سه برگچه و سپس پنج برگچه به طول ۳۰ سانتیمتر و برنگ سبز درخشان تشکیل می یابد.

این گیاه را در گلدانهای کاملاً زهکشی شده محتوی خاک باغچه ای مرغوب همراه با خاک برگ می کارند؛ موقع تغییر گلدان آن بهار است و در فصل رویش باید مرتباً آب داده شود. در مقابل غفلتهای اتفاقی در آب دادن بدان مقاومت دارد بشرط آنکه مکرر اتفاق نیفتد و مدت آن نیز طولانی نباشد.

برای این گیاه داشتن نور کافی و حرارت ملایم بهترین شرایط می باشد.

SCHEFFLERA actinophylla

شفیرا آکتیفیلا

سینداپسوس اُرس
SCINDAPSUS aureus

Scindapsus aureus

سینداپسوس اُرس

آراسه ها

این گیاه که از «آراسه»های مخصوص گلخانه های گرمساز جزایر سلیمان آورده شده است. نهالهای جوان آن دارای برگهای کامل و بیضی شکل شبیه به قلب است. در صورتیکه در نهالهای بالغ این برگها درشت شده و بریدگیهایی نظیر «فیلدندرن پروسوموس» پیدا می کند.

ارزش تزئینی این گیاه مرهون رنگهای ابلق مرکب از رنگهای زرد تند و سفید مایل به کرمیست که به صورت لکه های درشت و رگه های خوش حالتی بر متن سبز درخشان برگها در هم آمیخته است. مراقبتهایش چه از لحاظ حرارت و رطوبت و چه از نظر ترکیب خاک و آب دادن مرتب درست همانند «فیلدندرن» است.

باید آنرا در جای کاملاً روشنی که در عین حال از تابش مستقیم خورشید در امان باشد قرار داد. زیرا در غیر اینصورت برگهای جوان آن خواهد سوخت. ساقه های دراز و خزانده آن شبیه پیچکهای استوائیست و بهتر است آنها را بچفته ببندند و یا بصورت آویز در آورند.

کمبود نور از شدت رنگهای گوناگون و زیبای آن خواهد کاست.

Sedum sieboldii

سِدوم سِیبلدی

کراسولاسه‌ها

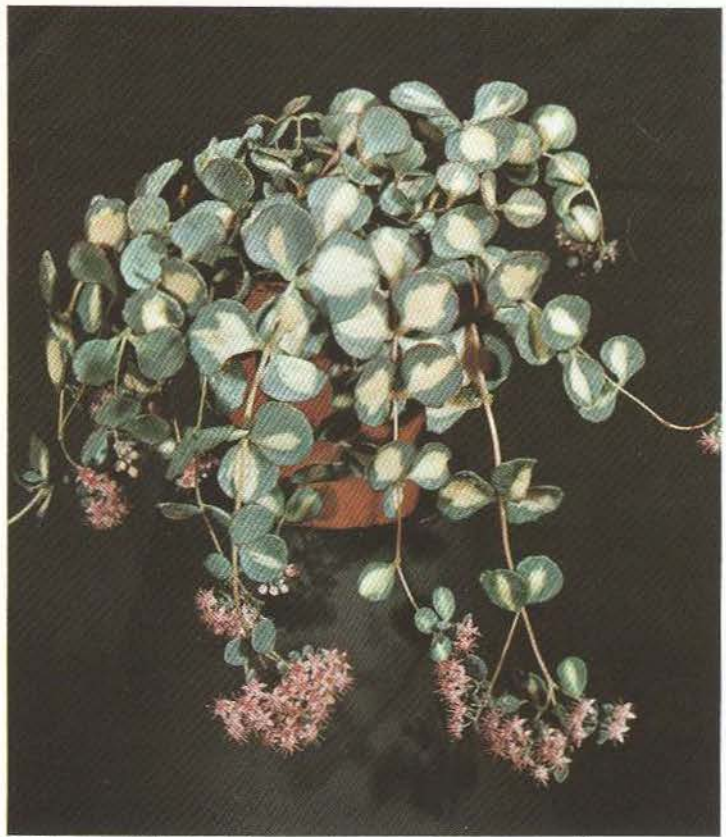
«سِیبلدی»ها را باید در وهله نخست گیاهانی ماندنی و روستیک دانست. اما «سِدوم سِیبلدی» و بویژه گونه «واریگاتوم» آن قادر به تحمل سرما نیست و باید آنرا در گلخانه پرورش داد.

این گیاه که سرزمین اصلیش ژاپن است ساقه‌های نازک بیشماری دارد که گسترده شده و بسوی زمین خم می‌شود. بر روی این ساقه‌ها برگهای مدوری که سه به سه بصورت چتری در کنار یکدیگر قرار گرفته است با رنگ سبز مایل به آبی خودنمایی می‌کند.

گونه ابلق آن لکه‌های سفید مایل به کرمی رنگی بر روی پهنه برگهای خود دارد. و در باینز جلوه‌ای ارغوانی بخود می‌گیرد. گل‌های آن در اواخر شهریور یا اوائل مهر ماه شکوفا می‌شود و دسته‌ای از گل‌های کوچک قرمز رنگ را در انتهای شاخه‌ها بوجود می‌آورد.

قیافه ظریف این گیاهان آنها را شایسته تزئین بالکنها و ایوانهای سرپوشیده می‌سازد آنها را در ظرفهای بزرگ کم عمق و یا جامهای آویخته به سقفها که از مخلوطی خاک مرغوب باغچه‌ای و خاک برگ پر شده باشد می‌کارند.

پس از گل دادن این گیاهان نیاز به استراحت دارد. بدینجهت ساقه‌های آنها را می‌برند و در جایی خنک اما بدور از یخبندانهای شدید قرار می‌دهند. در فصل بهار ابتدا ساقه‌ها را تقسیم می‌نمایند و هر قسمت را در گلدانی می‌کارند و سپس در جایی کاملاً روشن می‌گذارند. اگر چه این گیاهان به کم آب ماندن اتفاقی طاقت می‌آورد اما بهتر است که خاک آنها همواره مرطوب نگهداشته شود.

SEDUM sieboldii 'Variegatum'

سِدوم سِیبلدی واریگاتوم

BELOPERONE guttata, *PILEA cadieri* et *FICUS pumila*.

بَلِرُن گوتاتا و پیلئا کادیری و فیکوس پومیلا.

Senecio cruentus

سِنِسِو کروئنتوس (پیرگیاہ)

یا: سینرار یا کروئنتا

سینرر دورگه

گمپزه ها (مرکبان)

SENECIO cruentus

سِنِسِو کروئنتوس

نام گیاه گورستان که به این گیاه داده اند هرگز شایسته نیست، زیرا یکی از زیباترین گیاهان تزئینی با مجموعه گللهائی برنگهای بسیار زنده است. وارثه های متداول فعلی از گیاهی بنام «سنسیو کروئنتوس» گرفته شده که انبوه بوته های ماندنی آن در ارتفاعات جزایر قناری می روید. مراقبتهای لازم برای آن همانند سایر گیاهان دوساله است و مجموعه گللهای رنگارنگ آن در ماههای اسفند و فروردین ظاهر می شود. نژاد کوتاهی از آن نیز که گللهای درشتی می دهد مورد توجه باغبانانست.

از نظر حرارت توقع چندانی ندارد و در گلخانه های سرد پرورش یافته و در زمستان نیز نیاز به تهویه مرتب دارد. در موقع گل دادن می توان آنرا برای تزئین بالکنهای سرپوشیده و با راهروها بکار برد اما هوای سرد را نباید در باره آن مضایقه کرد و لذا در آپارتمانها زیاد طاقت نمی آورد. مقداری خاک حاصلخیز که با خاکبرگ غنی شده باشد و آب دادن روزانه همراه با کود محلول بطور متناوب رشد کامل آنرا تضمین خواهد نمود.

SENECIO macroglossus

سِنِسِو ما کروگلسوس

Senecio macroglossus

سِنِسِو ما کروگلسوس

گمپزه ها (مرکبان)

این گیاه زیبای رونده خیلی به پیچک ابلق شباهت دارد با این تفاوت که برگهایش دارای لکه های نامنظم و حاشیه سفید کرمی رنگ می باشد. ضمناً این برگها تا زمانیکه کاملاً ابلق نشده باشد کوچک و ضخیم است. ساقه ها که در حالت طبیعی تا ۱/۵ متر رشد می کند در نهالهای گلدانی از چند دسیمتر بزرگتر نمی شود.

گیاهیست متعلق به گلخانه های معتدل که از آفریقای جنوبی آورده شده است و بدینجهت گاهی پیچک دماغه کاب گفته می شود. آنرا به راحتی میتوان در آپارتمان نگهداشت اما باید در نزدیکی پنجره و در حرارتی معتدل قرار گیرد. گاهی ساقه های آنرا به یک نکیه گاه جویبی یا یک اسکلت فلزی چفته می بندند.

موقع مناسب برای تغییر گلدان آن فصل بهار است و خاک آن باید ترکیبی از خاک چمن یا خاک باغچه همراه با مختصری خاک چوب و مقداری شن باشد و گلدانش کاملاً زهکشی شود.

Sinningia

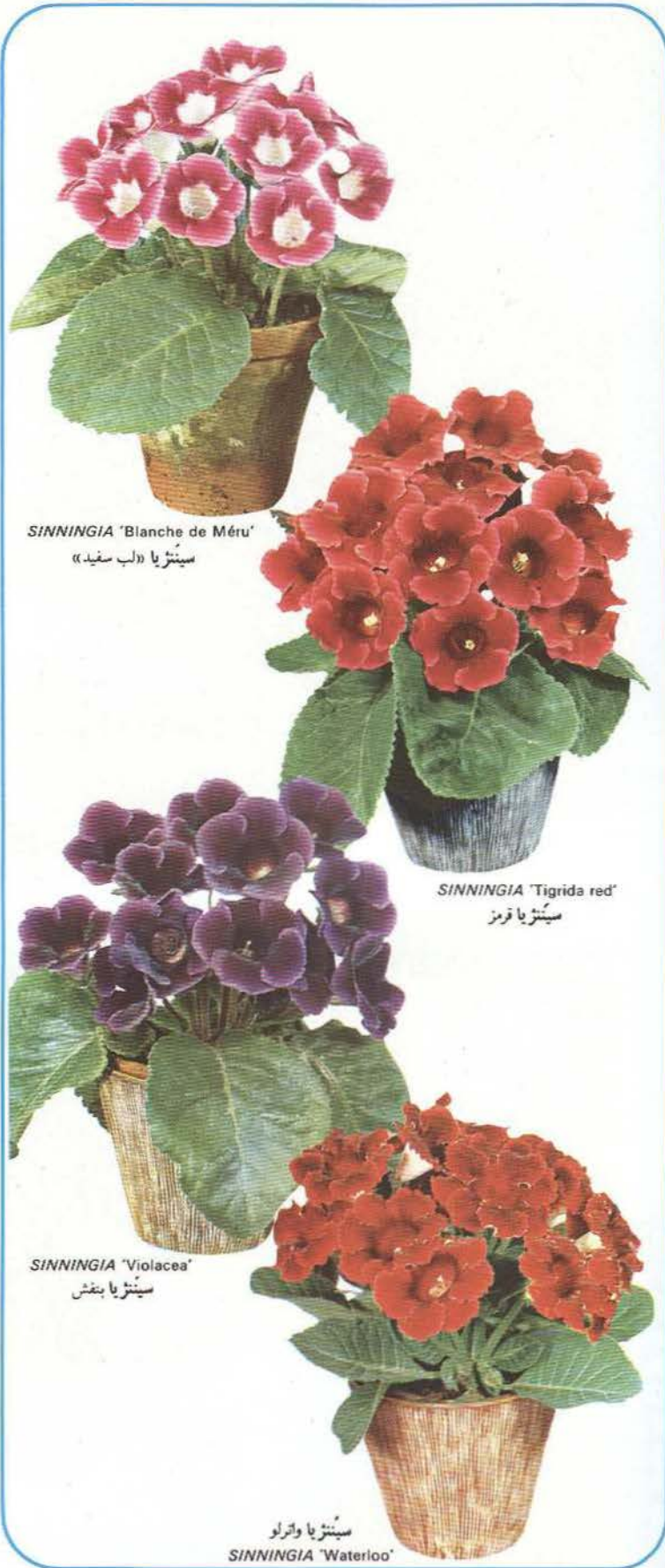
سینتریا

یا: گلکسینیا

رُسنیر یا سه‌ها

سینتریاهاى دورگه که بیشتر بنام «گلکسینیا» معروفست بین ماههای اردیبهشت و شهریور در گل فروشها مشاهده می‌شود. برگهای آنها درشت و ضخیم و پرزدار و کاملاً گسترده است و دسته‌ای گل زنگوله مانند برافراشته رنگهای سفید یا سرخ یا لعلگون و یا بنفش زنده در میان آنها جلب توجه می‌کند. بر روی گلبرگهای این گلها غالباً خالهایی برنگ متفاوت بوجود می‌آید که زیبایی گل را دو چندان می‌کند. اگر چه بدست آوردن این گیاه از راه کاشتن بذر برای افراد غیر حرفه‌ای و بدون دسترسی به گلخانه بطول می‌انجامد اما با استفاده از پیاز که خاص چند نوع آنست می‌توان به آسانی آنرا پرورش داد. چنانکه اگر در اسفند ماه کاشته شود در ماههای خرداد و یا تیر گل می‌دهد.

«گلکسینیا»هایی که از انواع برزیلی بدست آمده است در مخلوطی از خاک خنک و خاک برگ بخوبی رشد می‌کند. اما گلدان آنها باید کاملاً زهکشی شده باشد زیرا رطوبت زیاد برای آنها مخاطره‌انگیز است. اگر این گیاهان را در جایی گرم و کاملاً روشن و بدور از اشعه مستقیم خورشید قرار دهند بخوبی در آبارتمان گل خواهد داد. پس از تمام شدن گلها باید پیاز آنها را در حرارتی نزدیک به ۱۰ سانتیگراد تا کشت سال آینده نگهدارند.

SINNINGIA 'Blanche de Méru'

سینتریا «لب سفید»

SINNINGIA 'Tigrida red'

سینتریا قرمز

SINNINGIA 'Violacea'

سینتریا بنفش

سینتریا واترلو
SINNINGIA 'Waterloo'

SOLANUM pseudocapsicum

سلانوم پَسْد کاپسیکوم

SPARMANNIA africana

اسپارمانیا آفریکانا

Sparmannia africana

اسپارمانیا آفریکانا

یا: تیئل آپارتمانی

تیلیاسه ها

این درختچه متعلق به دماغه کاب امید است. ارتفاع آن پس از چند سال اقامت در آپارتمان به حدود ۲ متر می‌رسد. دارای برگهای دائمی بیشماری به شکل قلب و پرزدار برنگ سبز روشن است. از آغاز فروردین ماه تا اواخر خرداد گل‌هایی برنگ سفید خالص می‌دهد که در وسط آنها دسته‌ای پرچم طلائی زیبا بچشم می‌خورد. این گیاه در نواحی شرقی کشور فرانسه بسیار متداولست. آنرا در مخلوطی از خاک مرغوب باغچه‌ای که مختصری خاک برگ بدان افزوده باشند می‌کارند. محل نسبتاً گرمی مانند بالکنهای سرپوشیده یا نازنجستان برای نگهداری آن مناسب است اما در تابستان می‌توان آنرا در هوای آزاد قرار داد. تکثیر آن از راه تهیه قلمه از برگها بسیار آسانست.

Solanum pseudocapsicum

سلانوم پَسْد کاپسیکوم (تاجریزی)

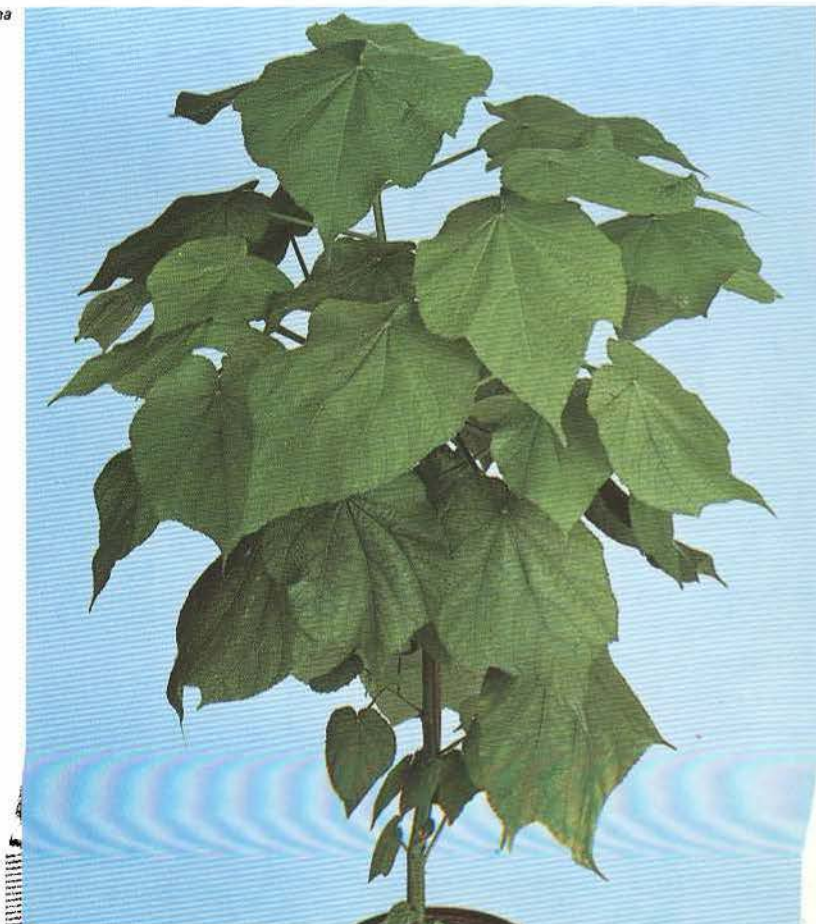
سلاناسه‌ها

این گیاه که تا حدی معروفست تا کنون القاب گوناگونی یافته و در هر نقطه جهان نام ویژه‌ای بدان نهاده‌اند. مثلاً در جایی به آلبالوی بیت‌المقدس نامیده شده و در جایی دیگر آلبالوی عشق و بالاخره در منطقه‌ای به پرتقال کفشدوز معروف است.

نوع اصلی آن متعلق به ناحیه «مادر» است و از جمله گیاهان انبوه با رویش متراکم محسوب می‌شود. گل‌های سفید آن در پائین‌ترین جای خود را به میوه‌های کروی شکلی به اندازه دانه انگورهای لعل و برنگ ارغوانی می‌دهد که سرتاسر زمستان بر شاخه‌ها خودنمایی می‌کند.

واریته‌ای از این گیاه نیز وجود دارد که میوه‌های زرد رنگی بی‌ارزشی را می‌آورد ولی زیاد معروف نیست. آنرا برای تزئین پنجره‌ها و بالکنها و آپارتمانها در گلدان می‌کارند و در این موارد مقاومت خوبی از خود نشان می‌دهد. خاک مناسب برای این گیاه مخلوطی از خاک حاصلخیز باغچه همراه با خاک برگ است. به حرارت احتیاجی ندارد اما باید آنرا طی مدت رویش بفرآوری آب داد. از آغاز پائیز که آنرا به بالکنهای سرپوشیده و یا راهروهای شیشه شده می‌آورند باید آب کمتری بدان داد تا زمستان سپری شود.

این گیاه را می‌توان سالها نگهداشت اما بهتر است همه ساله از راه کاشتن بذر که بسیار آسان نیز هست آنرا تجدید نمایند.

Spathiphyllum wallisii

اسپاتیفیلوم والیسی

آراسه‌ها

این گیاه که زادگاهش کلمبیاست به «آنتوروم» شباهت بسیار دارد. برگهایش نوک تیز و آراسته به نقشه‌های برگ سبز روشن است که بشکل دسته انبوهی در کنار هم قرار گرفته است. کاسبرگهای شیور مانند آن که مجموعه گل‌های آنرا در بر گرفته برنگ سفید و گاهی سفید مایل به سبز است.

«اسپاتیفیلوم»ها بخوبی می‌توانند محیط آپارتمانهای گرم را در زمستان تحمل کند اما از لحاظ آب و خاک توقعی بیش از اندازه دارد. خاک آن باید دارای منافذ بسیار بوده و ترکیبی از خاک برگ همراه با قدری تورب و کود حیوانی کاملاً تجزیه شده باشد. این گیاه را اغلب در باغچه‌های آپارتمانی و در کنار «آنتوروم»ها و «دیفنباخیا»ها می‌کارند زیرا نیاز آنها مشابه یکدیگر است. جایی که نور ملایمی داشته باشد مناسبترین محل برای نگهداری آن است.

SPATHIPHYLLUM wallisii

اسپاتیفیلوم والیسی

Stephanotis floribunda

استیفانتیس فلر یبوندا

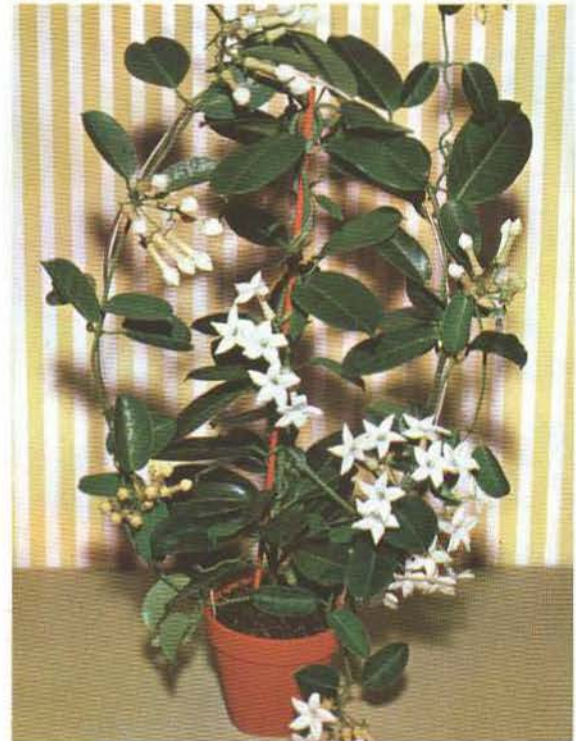
آسکله پیاداسه‌ها

گل‌های خوش‌عطر این گیاه غالباً در گل‌فروشیها به صورت دسته گل‌های کوچکی عرضه می‌شود. اما این گیاه رونده را که بومی «مادانگاسکار» است در گلدان نیز می‌کارند و در اینصورت بهتر است ساقه‌هایش را با مهارت بدور میله آهنی نازکی بچفته ببندند.

«استیفانتیس» را در مخلوطی از خاک باغچه و کود حیوانی تجزیه شده می‌کارند. و برای جلوگیری از جمع شدن رطوبت در اطراف ریشه‌ها گلدانی کاملاً زهکشی شده انتخاب می‌نمایند. این گیاه باید در معرض نور بسیار باشد و بخوبی حرازه‌های بیش از ۸ سانتی‌گراد را تحمل می‌کند. گل‌های آن از آغاز بهمن ماه تا اردیبهشت و خرداد مورد استفاده قرار می‌گیرد.

STEPHANOTIS floribunda

استیفانتیس فلر یبوندا

STREPTOCARPUS

استرپتکارپوس

Streptocarpus hybrides

استرپتکارپوس دورگه

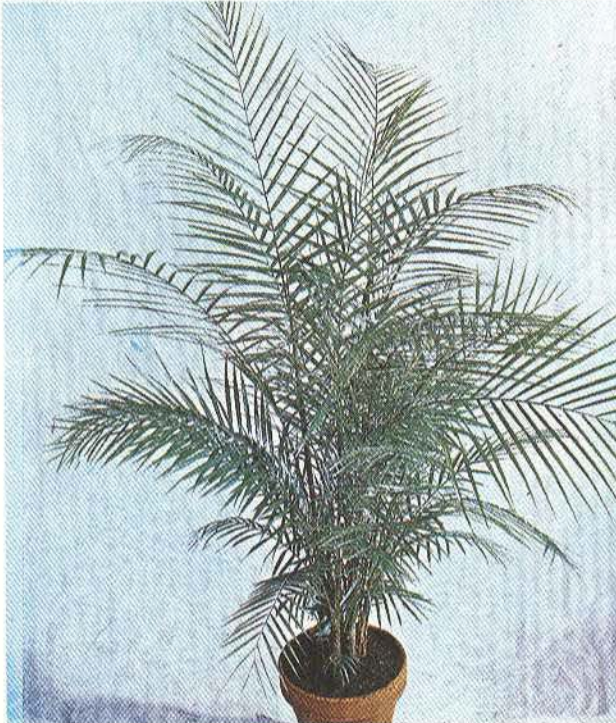
ژسیر یاسه‌ها

این دسته از گیاهان از پیوندهای مرکب بین انواعی که زادگاهشان آفریقای جنوبیست بدست آمده است. برگهایی گسترده و نامتقارن دارند و از وسط برگها تیره‌هایی سربرآورده است که بر فراز هر کدام پنج یا شش گل نامنظم دولبه می‌روید. منظره این گیاهان تا حدی گل‌های «سینتیا» یا «گلکسینیا» را بخاطر می‌آورد. این گل‌های زنده و با طراوت به رنگ‌های سفید، سرخ، قرمز، بنفش و یا آبی بچشم می‌خورد. عیبی که در گذشته بدانها می‌گرفتند بیدوام بودن گلها بود اما امروز این نقیصه نیز در گونه‌های جدید تا حد زیادی مرتفع گردیده است.

«استرپتکارپوس»ها را به سادگی می‌توان در گلخانه‌های معتدل و از راه کاشتن بذر آنها پرورش داد. چنین نهالهایی را در حوالی اردیبهشت به گلخانه‌های سرد می‌برند و گل آنها از آغاز خرداد ماه شروع به شکفتن می‌کند. از این پس می‌توان گلدانها را در کنار پنجره ولی در پناه از نور مستقیم خورشید قرار داد. خاک مناسب برای این گیاهان مخلوطی از خاک خنک و خاکبرگ است ولی همواره باید آنها را از نظر حمله انگلهای گیاهی مراقبت نمود.

SYAGRUS weddeliana

سیاگروس ودلیانا

Syagrus weddeliana

سیاگروس ودلیانا

یا: گُگس ودلیانا (نارگیل ودلیانا)

پالمیه‌ها (نخلیان)

این گیاه را احتمالاً می‌توان ظریفترین نخل آب‌رمانی دانست. در آغاز ساقه ندارد اما با گذشت زمان ساقه نازکی بهم می‌رساند که پیرامون آنرا شبکه‌ای از لیفهای سیه‌فام درهم فرورفته فرا گرفته است. برگهای ظریف و سبک آن که انحناى زیبایی نیز دارد به ۳۰ تا ۶۰ سانتیمتر می‌رسد و مجموعه با شکوهی را تشکیل می‌دهد.

این نخل که زادگاهش برزیل است بخوبی با آب‌رمانهایی که گرمای معمولی دارد سازگار می‌شود و نور ملایم و آب دادن مرتب ولی با اعتدال برایش مساعدتر است. اما کمبود آب حتی بمدتی کوتاه موجب خشک شدن نوک برگهایش می‌شود.

هنگامیکه تغییر گلدان لازم آید بهتر است در بهار و در گلدانی حاوی خاک خنک و تورب انجام شود و توجه گردد که توده خاک اطراف ریشه‌ها صدمه نبیند.

مراقبت‌های آن شامل آب دادن مرتب و از بین بردن انگلهای گیاهیست. این گیاه هوای آزاد را نمی‌تواند تحمل کند و بایستی در تابستان نیز داخل ساختمان نگهداری شود.

Syngonium podophyllum

سینگنیوم پدوفیلوم

آراسه‌ها

غالب «سینگنیوم» ها از گیاهان رونده‌اند. «سینگنیوم پدوفیلوم» برگهایش به رنگ سبز روشن ز بیا و شبیه به سرنیزه است بطوریکه شباهت زیادی به کماندار یا «سازتر» پیدا می‌کند. وارپته‌ای از آن وجود دارد که برگهایش مرکب از سه تا هفت بخش است. وارپته دیگری نیز بدست آمده است که برگهایی برنگ سبز زمردین و رگبرگهایی به رنگ سبز کمرنگ دارد.

این «آراسه» که متعلق به آمریکای مرکزیست خواهان آبارتمانهای بسیار گرم و با نور ملایم است اما در زمستان می‌توان آنرا در جای کاملاً روشنی قرار داد. برای آن باید خاک رطوبت‌پذیر و خنک تهیه نمود و آن مخلوطی از خاک شن دار و تورب و خاک برگ است.

با گذشت زمان این گیاه خیلی بزرگ می‌شود و در اینموقع می‌توان شاخه‌هایش را کوتاه نموده و گیاه کوچک و فشرده‌ای بدست آورد. آب فراوان نیاز دارد اما از آغاز پائیز تا بهمن ماه که مدت استراحت آنست باید آب دادن بدان کاهش یابد.

SYNGONIUM podophyllum

سینگنیوم پدوفیلوم

Thunbergia alata

تونبرگیا آلا تا

سوزان سیه چشم

آکانتاسه‌ها

THUNBERGIA alata

تونبرگیا آلا تا

این گیاه به گیاهشناسی موسوم به «تونبرگ» اهداء شده‌است و انواع گوناگونی دارد که همه را در گلخانه پرورش می‌دهند؛ اما «تونبرگیا آلا تا» که زادگاهش آفریقای استوائیست به صورت یک گیاه رونده یکساله کاشته می‌شود. این گیاه ساقه‌های نازک و پرزدار دارد و در گلخانه از ۵۰ سانتیمتر بزرگتر نمی‌شود و بدینجهت برای تشکیل داربست‌های کوچک و ز بیا کاملاً مناسب است. برگهای آن مثلی شکل با دوزاو به قاعده کاملاً متباعد و برنگ سبز پررنگ است. گل‌های آن قیفی شکل برنگ نخودی زیباست و در گلوگاه خود خال سیاه‌رنگی دارد و نام قشنگ «آلا تا» که در کشورهای انگلیسی زبان بدان داده‌اند از همین جا ناشی می‌شود. ضمناً جام گسترده گل بنحو جالبی لکه سیاه یاد شده را در میان گرفته است. از نوع اصلی آن وارپته‌های مختلفی با گل‌های نارنجی یا زرد تند و یا زرد کمرنگ بوجود آمده‌است و بذرها معمولاً حاوی کلیه این اقسام می‌باشد. از اسفند ماه بعد چه در گلخانه و چه در آبارتمان‌های گرم می‌توان با کاشتن بذر «تونبرگیا» اقدام به پرورش آن نمود و تعدادی از بذرها را در ظرف کوچکی کاشت. ظرف چند روز جوانه می‌زند بطوریکه در طول بهار می‌توان چندین بار اینکار را تکرار نمود. چون ساقه‌ها سرعت رشد می‌کند بهتر است که در هر گلدان قطعه چوبهائی بعنوان تکیه‌گاه ساقه‌های جوان قرار داده‌شود. مخلوطی از خاک باغچه و تورب زمین مساعدی برای رشد این گیاه رونده است.

این گیاهان نیاز به نور و حرارت بسیار دارد و برای گل دادن بهتر باید آنها را در نزدیکی پنجره‌ها که کاملاً روشن است قرار دهند.

Tradescantia fluminensis

ترادِ سکانتیا فلومینانسیس (برگ بیدی)

گیلیناسه‌ها

TRADESCANTIA fluminensis

ترادسکانتیا فلومینانسیس

TRADESCANTIA 'Quick Silver'

ترادسکانتیا قره‌ای

این نوع از «ترادِ سکانتیا» که غالباً به نام «بی‌ارزش» خوانده می‌شود گیاهی بسیار زیبا و ظریف است. بر روی ساقه‌های باریک و بلند آن برگهایی می‌روید که دارای خطوطی بزرگ سبز روشن و سفید و لبه‌ای سرخ رنگ است. رنگ برگها در اثر نور کافی پررنگتر می‌شود اما در نور کم که گیاه بجزئی تحمل می‌نماید بیشتر بزرگ سبز باقی می‌ماند. این گیاه غالباً با «ترادسکانتیا آلیفولر» که خیلی هم بدان شباهت دارد اشتباه می‌شود و تفاوت آنها در اینست که گیاه یاد شده اخیر برگهای همیشه سبز است.

این گیاه را برای تزئین طاقچه‌های گلخانه‌ها و پشت پنجره‌ها و قرار دادن در آویزها اختصاص می‌دهند فقط در خاکهای مقوی و تازه رشد می‌کند. تکثیر آن بسیار آسانست و تنها دو هفته کفایت که شاخه‌ها بتواند ریشه بدواند. در بالکنهای سرپوشیده و یا جاهائی که حرارت معتدل داشته باشد می‌توان آنرا بمدت زیادی نگهداری نمود.

Vriesia splendens

وریزیا اسپلانندانس

برملیاسه‌ها

این گیاه از زیباترین گیاهان گلخانه‌ای و زادگاهش «گینه» است. برگهای برافراشته آن که به صورت گلی گرد هم روئیده است دارای انحنای ظریفی است. این برگها دارای بافتی محکم و به شکل تاودان بوده پشت و روی آنها را نوارهای عرضی قهوه‌ای رنگ بسیار منظمی پوشانده است. مجموعه گلهای آن که روی پایه برافراشته‌ای بطول چهل سانتیمتر قرار گرفته است حاوی کاسبرگهای چرم مانند برنگ قرمز خردچنگی و درخشان است و گلهای زرد آن که در زیر کاسبرگها ظاهر می‌گردد دوام چندانی ندارد.

این گیاه در بهار گل می‌دهد و مجموعه گلهايش تا مدت‌ها رنگ بسیار زنده خود را حفظ می‌کند و همین خصوصیت بدان جنبه تزئینی بخشیده است.

آنها در مخلوطی از خاک خنک و خاک برگ و در گلدان کاملاً زهکشی شده‌ای می‌کارند و مرتباً بایستی آب داده شود. در زمستان کنار پنجره‌ای که نور زیاد بدان نتابد برایش مناسب خواهد بود. «وریزیا اسپلانندانس» خواهان حرارت زیاد و از جمله گیاهان گلخانه‌های گرم است. باید توجه نمود که بمحض پیدا شدن انگلهای گیاهی بر روی جوانه‌ها و یا برگهای آن فوراً بدفع آنها اقدام گردد.

VRIESIA splendens
وریزیا اسپلانندانس

VALLOTA purpurea

والتا پور پورا

Vallota purpurea

والتا پور پورا

آماریلیداسه‌ها (ترگسی‌ها)

«آماریلیس» با گل‌های ارغوانی و نیازهای حداقل خود از جمله شایسته‌ترین گیاهان برای تزئین پنجره‌ها و بالکنهاست. این گیاه ساقه‌های قوی و نیزه ماندنی می‌رویانند که بر فراز آنها ۳ تا ۴ گل درشت کاملاً باز برنگ ارغوانی شکفته می‌شود. یکی از وارینه‌های آن دارای گل‌های سفید است. برگ‌های آن که همزمان با گل‌ها پدیدار می‌شود در یک سطح رشد می‌کند. این گیاه پیازدار که از آفریقای جنوبی آورده شده‌است در عین تابستان و بین ماه‌های تیر و شهر یور شروع به گل دادن می‌کند.

موقع کاشتن پیاز آن بهار است و هر ۳ یا ۴ سال یکبار نیاز به تغییر گلدان دارد و در خاکی مرکب از خاک باغچه‌ای شن دار و خاک برگ کاشته می‌شود. برای آنکه صدمه‌ای به پیازها نخورد بجای تغییر گلدان تنها به تعویض خاک سطحی آن قناعت می‌کنند. در تابستان می‌توان آنرا در هوای آزاد گذاشت و در اینصورت بهتر و بیشتر گل می‌دهد. آب دادن بدان در بهار کمتر است لیکن با نزدیک شدن فصل گل باید افزایش یابد. در زمستان آب دادن بدان بکلی متوقف می‌شود و گیاه را در گوشه‌ای از انبار یا گاراژ ساختمان به انتظار باز گشت بهار نگه‌میدارند.

Zebrina pendula

زبرینا پاندولا

گمیلیناسه‌ها

این گیاه که زادگاهش مکزیک است بیشتر به نام «تراد سکانتیا» شناخته می‌شود. بر روی ساقه‌های پیچنده و ضخیم و گوشتی آن برگ‌هایی دراز و نوک‌تیز و آراسته به خطوطی نقره‌ای قام در زمینه سبز وجود دارد. این رنگ زمینه در پشت برگ‌ها ارغوانی است. گل‌های سرخ و ناپایدار آن ارزش تزئینی ندارد. یکی از وارینه‌های آن به نام «چهار رنگ» دارای برگ‌هایی به رنگ سبز فلزی همراه با نوارهایی به رنگ سبزرش با قرمز و یا سفید نقره‌ایست. تکثیر آنها از راه قلمه زدن آسانست و کافیت قطعات ده سانتیمتری ساقه آنرا در خاکی مرطوب و خنک بکارند. از آنجا که این گیاه به سرعت رنگ‌های خود را از دست می‌دهد بهتر است همه ساله در آغاز بهار آنرا بداخل ساختمان و در محل گرمی مانند راهروها که کاملاً روشن ولی بدور از پرتو مستقیم خورشید باشد ببرند. «زبرینا»ها در تمام طول دوره رشد خود نیاز برطوبت دارد.

جای مناسب برای گلدانهای آن آویزها، طارمی‌ها و طاقچه‌های بالای شمشینه‌هاست. زیرا شاخه‌هایش بنحودلفریبی آویزان می‌شود. مقاومت آن در آبارت‌ها عالیست.

ZEBRINA pendula

زبرینا پاندولا

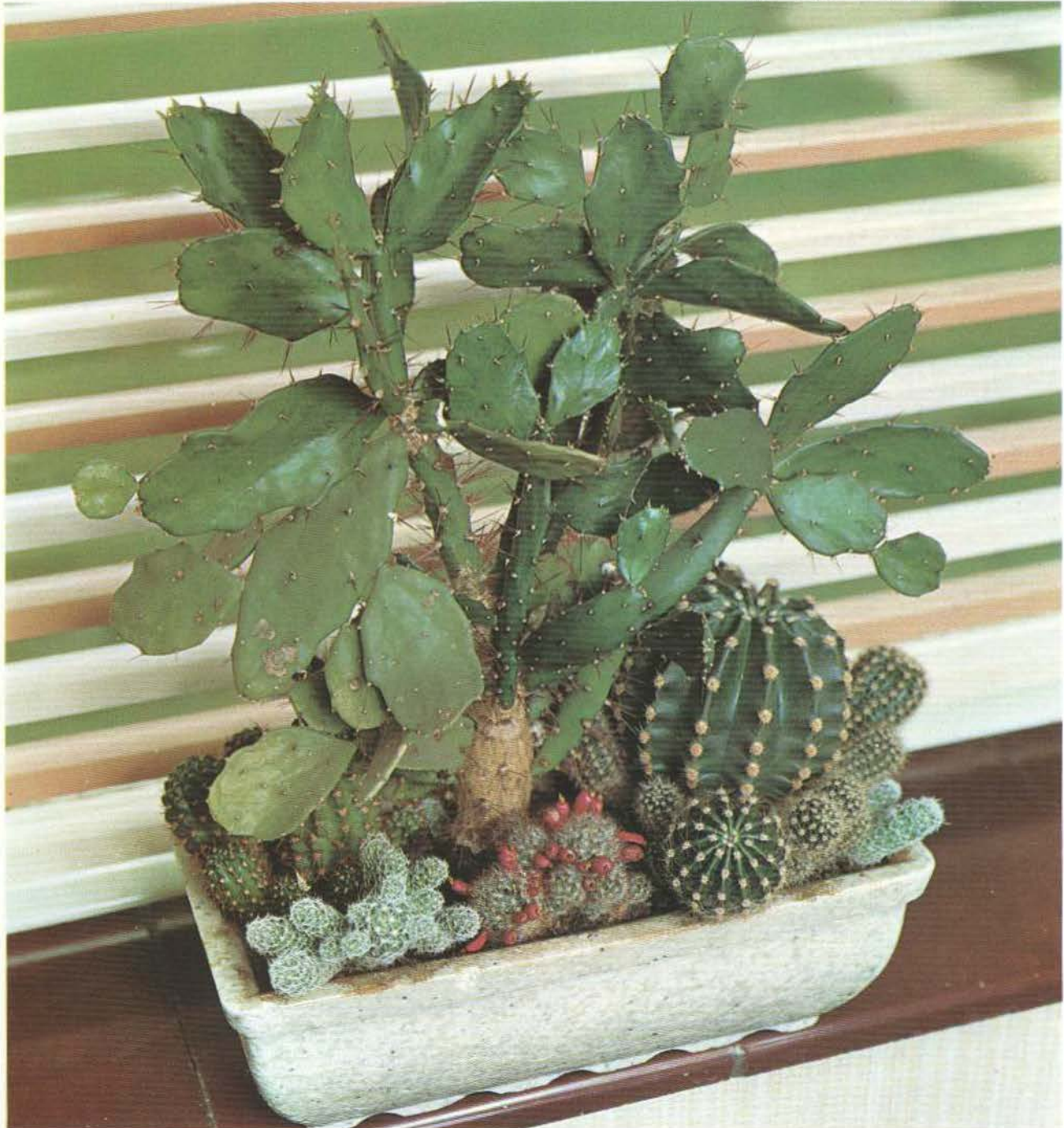

CACTEES et plantes grasses

کاکته‌ها و گیاهان فر به (کاکتوس‌ها)

اکثر این گیاهان را به علت بافت گوشتی و پر آب آنها بنام گیاهان «شیره دار» نیز خوانده‌اند. اینها گروهی از بهترین گیاهان آبارتمانی را تشکیل می‌دهند، زیرا با هر گونه شرایط نا مساعد اعم از خشکی هوا و یا نامنظم بودن آب دادن سازگارند. بطور کلی نیاز آنها به آب کمتر است و در زمستان به آب کمتری احتیاج دارند. درین این گروه از نباتات «کاکتوس»ها بخاطر داشتن ویژگیهای کلی همه «کاکته»ها معروفتر از سایر گیاهان فر به‌اند که از جمله ویژگیهای یاد شده داشتن هاله قرمز قابل ذکر است. هاله مورد بحث انبوهی از پرزها بوده و شبیه تکه نم‌دی در محل برآمدن خارهاست. از این ناحیه است که شاخه‌ها و گلها نیز می‌روید.

نمونه‌ای از آرایش گیاهان ترثینی که با گیاهان زیر تحقق یافته است: اپونتیا براز یلینسیس در میان مجموعه‌ای از کاکته‌ها که از چپ براست عبارتند از: مامیلار یا، اشینرس، ر بوتیا (در حال میوه)، یلکاکتوس، اشینرس.

در تابستان نیازهای این گیاهان همانند سایر گیاهان گلدانست و چنانچه روی لبه پنجره‌ها که هم آفتاب و حرارت و هم هوای کافی دارد قرار گیرند محتاج به آب زیاد مثلاً هفته‌ای دو بار است. هنگام آب دادن باید توجه نمود که سطح گلدان کاملاً مرطوب شده و آبرای بخود جذب نماید. اما افراط در آب نیز ممکنست موجب بیماریهای فارجی و پژمردن گیاه شود. یکی از شیوه‌های مناسب برای آب دادن آنها آنست که هر گلدان را در ظرفی پر از آب فروبرند بنحویکه سطح خاک گلدان پائین تر از آب قرار گیرد و دیگر هیچگونه حباب هوایی از خاک گلدان خارج نشود.

سایر گیاهان «شیره دار»، نیز با همین شیوه نگهداری میشود اما برخی از انواع آنها مانند «گیاهان ریگی» و از جمله «کنفیتوم»ها در تابستان نیاز به یک دوره استراحت دارد.

غالب «کاکته»ها در زمستان استراحت میکنند. اما «کاکتوس نُئیل»، از این قاعده مستثنی میباشد. و در موقع استراحت باید آنها را در نزدیکی پنجره‌های شمالی قرار دهند جای آنها خنک باشد. حرارت مطلوب در این زمان برای آنها بین ۶ تا ۸ درجه سانتیگراد است و نباید به آنها آب داده شود. اگر درجه حرارت بیشتر شود گیاه شروع به چروکیدن میکند و باید فوراً بدان آب داد. برای آنکه در تابستان خوب گل بدهد باید آنرا در زمستان ناز و سالم نگهدارند.

سایر این گیاهان بجز «کاکته»ها نیاز به چنین رژیم سختی ندارد و بسیاری از آنها مانند «اشوریا»ها و «کالانشه»ها در اواسط زمستان گل میدهند. آنها هوای نسبتاً خنک را در زمستان تحمل میکنند و تقریباً هر پانزده روز یکبار نیاز به آب دارند.

این گونه گیاهان بندرت نیاز به تغییر گلدان پیدا میکنند مگر آنکه بقدری بزرگ شده باشد که نتوان بدان آب داد. در اینصورت موقع تغییر گلدان آنها بهاری یا پائیزی است. گلدان جدید باید دهانه‌اش در حدود ۲ سانتیمتر بزرگتر از گلدان قبلی باشد. آنگاه مقداری خاک را در ته گلدان ریخته و ریشه‌ها را همراه با خاک اطراف خود در وسط گلدان جدید میگذارند و اطراف آنرا مجدداً با خاک پر نموده و با انگشتان خاک اطراف را میفشانند. معمولاً میتوان خاک مناسب مورد نیاز برای اینکار را از فروشندگان کالاهای باغبانی خرید اما در صورت عدم دسترسی بدان میتوان با مخلوط کردن خاک مرغوب باغچه‌ای سترون شده و شن درشت و تورب به نسبت مساوی ترکیب مناسب برای اینکار را بدست آورد.

کودهایی که حاوی مقدار زیادی نیترات باشد برای کلیه گیاهان فربه، نامناسب است زیرا رویش گیاه را بیشتر و قدرت گل دادن آنها را کمتر میکند. بنابراین باید کودهای مناسبتری انتخاب نمود و به هنگام آب دادن آنها را در آب حل نموده و به گیاه داد.

Agave

آگاو

آمار یلیداسه ها

AGAVE victoriae-reginae

آگاو ویکتور یانه-رژینانه

کسانیکه از سواحل دریای مدیترانه می گذرند این گیاه تپه ماهورها و تخته سنگهای آن نواحی را بخوبی می شناسند. اما باید دانست که زادگاه آن مکزیک است و متعلق به سواحل مدیترانه نیست. «آگاو» آمریکائی نوعی بسیار مقاوم و قانع است و برگهائی پهن و ضخیم برنگ سبز مایل به آبی دارد. این برگها دارای نوکی محکم و دندانهای خمیده است. یکی از وارته های آن به نام «مارژیناتا» که برگهایش حاشیه ای پهن برنگ زرد دارد بیشتر در آپارتمانها نگهداری می شود.

علی رغم «آگاو» آمریکائی که برگهائی، دراز و خوابیده دارد برگهای «آگاو ویکتور یانه-رژینانه» برافراشته نوک تیز و ضخیم و به صورت یک گل فشرده است. این برگها که برنگ سبز پررنگ و بسیار محکم است بسوزن نوک تیز سیاهی ختم می شود. بطوریکه برگها به شکل خارپشت جالبی دیده می شود. بویزه طرز قرار گرفتن منظم برگها و حاشیه سفید آنها که بصورت خط سفید منتهی جلوه می کند و ارزش تزئینی بسیار بدان می بخشد.

«آگاو» ها گیاهانی است که سالها در آپارتمان می ماند و با بدترین شرایط می سازد این گیاهان را باید در خاکی ضعیف و پر از ریگ و در گلدانهای نسبتاً تنگ کاشت. اگر کمتر بدانها آب داده شود دیرتر دست و پاگیر خواهند شد.

Aloe

آلئه (صبر)

لیلیاسه ها

آلئه وار یگانا
ALOE variegata

اگر چه از نظر گیاهشناسی این گیاه نیز از تیره مجاور «آگاو» ها بوده و کاملاً بدانها شباهت دارد. اما دارای این تفاوت است که برگهای میانی آن یکدیگر را نپوشانده و به صورت قلب در نیامده است. زادگاه این گیاه آفریقای جنوبیست و برگهائی ضخیم و مثلثی شکل دارد. این برگها در سه ردیف منظم بر روی ساقه قرار گرفته است و هر برگ لکه های سفیدی بر روی متن سبز پررنگ خود دارد بدینجهت آنرا «آلئه» ببری نامیده اند. این وارته خاص گلهای قرمزی به صورت خوشه های کوچک بار می آورد که در زمستان یا پائیز مشاهده می شود. نهالها با عمر بسیار کم شروع به گل دادن می کند و با جوشهائی می دهد که می توان آنها را جدا نموده و در گلدانها کاشت. این گیاه را هرگز نباید در معرض پرتوهای مستقیم خورشید گذاشت زیرا رنگ برگها ارغوانی شده و کم گل می شود.

«آ. آر یستانا» گیاهیست که با گذشت زمان بوته اش به صورت گل بزرگ فشرده ای در می آید و بفراوانی گل می دهد.

Aporocactus flagelliformis

آپُر کاکتوس
فلاژلیفرمیس
کاکتاسه‌ها

منظره این گیاه موجب نامیدن آن به کاکتوس دم‌موشی شده است ولی به نسبت شایستگی و ارزش خود معرفی نشده است زیرا هم به سادگی می‌روید و هم از سال چهارم زندگی شروع به گل دادن می‌کند. بهتر است آنرا همواره در گلدانهای آویخته بکارند و در زمستان در جای روشن و خنک و خشکی نگهدارند تا ساقه‌هایش که نسبت به رطوبت حساس است پلاسیده نشود. اگر قسمتی از ساقه‌ها پلاسیده شد باید آنها را چیده و در محل زخمها مقداری داروی ضد قارچهای انگلی مالیده شود.

گل‌های لعلگون ۸ تا ۹ سانتیمتری آن معمولاً در بهار و در گلخانه‌ها گاه در حدود اسفند یا فروردین ماه ظاهر می‌شود. اگر در زمستان بر روی ساقه‌های آن مختصری آب پاشیده شود هم موجب برطرف شدن خشکی آنها و هم از بین رفتن کارتنکهای فرمی که گیاه بدان حساسیت دارد خواهد شد. این «کاکته» نیز مکر یکی است.

APOROCACTUS flagelliformis

آپُر کاکتوس فلاژلیفرمیس

Astrophytum myriostigma

آسْتِرُ فیتوم میریُستیگما
ایشینکاکتوس میریُستیگما
کلاه اسقف
کاکتاسه‌ها

این «کاکته» مکر یکی دارای شکلی کاملاً هندسی است و از ۵ برش با مقاطع برجسته تشکیل شده است و همین ظاهر منظم سبب نامیدن آن به «کلاه اسقف» شده است. شناختن آن به علت فقدان کامل خار و داشتن نقطه‌های بیشمار سفید آرد مانند بر روی خود بسیار آسانست.

گرچه نوع اصلی آن دارای پنج برش است اما یکی از وارته‌های آن بنام «آ. م. کوآدر یگستانوم» نیز وجود دارد که چهاربر است و بهلوهایش فرورفتگی کمتری دارد و از سومین سال عمر خود شروع به دادن گل‌هایی برنگ زرد با گلبرگ‌هایی کاملاً باز می‌کند.

«آ. آرانانوم» با انواع پیش گفته متفاوت است زیرا هم دارای تعدادی خار است و هم نقطه‌های سفیدی به شکل نوار بر روی سطوح هشتگانه آن دیده می‌شود. «آ. آسیر یوم» گیاهبست کمیاب و قابل توجه که باید حتماً پیوند زده شود. زیرا سیستم مربوط بر ریشه دواندن آن بسیار ضعیف و نسبت به رطوبت خیلی حساس است. دونوع یاد شده اخیر از نوع نخست کمتر گل می‌دهد.

ASTROPHYTUM myriostigma

آسْتِرُ فیتوم میریُستیگما

Aylostera deminuta

آیلسترا دُمینوتا

کاکتاسه‌ها

این گیاه بی‌شک یکی از بهترین «کاکته»ها برای گلداران مبتدیست. ساقه کروی شکل آن که برنگ زیبای سبزپررنگ است در بهار پوشیده از گل‌های زیبای قرمز رنگ می‌شود و پاجوشهایی نیز می‌دهد. این گیاه از راه کاشتن بذر خود به آسانی تکثیر می‌شود و از سال سوم زندگی بگل می‌نشیند. چون از انواع منفرداً عقیم است بنابراین دست کم دو گیاه لازمست تا بتوان بذر مرغوبی بدست آورد. زیرا گرده گل یکی از آنان را بوسیله انبرک بروی مادگی گل دیگری منتقل می‌سازند. پس از تشکیل میوه که شبیه تمشک کوچکی است آنها را چیده و در پاکتی قرار می‌دهند و آنرا روی لبه پنجره و در برابر پنجره کامل خورشید می‌گذارند. بدینوسیله بذرها می‌رسد و میوه‌ها شکاف بر می‌دارد. بذر بدست آمده را با مقداری شن نرم مخلوط می‌کنند تا بتوان آنها را روی خاک پاشید و سپس ورقه نازکی از پلاستیک روی آنها می‌کشند تا جوانه بزند. هنگامیکه رشد جوانه‌ها به اندازه‌ای برسد که بتوان آنها را با دست برداشت اقدام به نشاء آنها می‌کنند. شیوه پرورش گیاه از راه کاشتن بذر برای کلیه «کاکته»ها عمومیت دارد.

AYLOSTERA deminuta

آیلسترا دُمینوتا

Cephalocereus senilis

سِفَالسِرُس سِنیلیس

یا: پیلسِرُس سِنیلیس

گیس سفید

کاکتاسه‌ها

«گیس سفید» یا «پیرانه‌سر» صفاتیست که بسیار بجا برای این گیاه که رشد بسیار کندی هم دارد انتخاب شده‌است. بندرت قبل از رسیدن به ارتفاع ۶ متر گل می‌دهد. بنابراین آنرا بیشتر بخاطر موهای بلندی که از هاله‌هایش آویزان می‌شود و بر فراز هر ساقه پوششی پشمی و سفید و درخشان شبیه به کلاه گیس می‌دهد می‌کارند. در زمستان تابع رژیم خشک و یا تقریباً خشک است و در تابستان باید به اعتدال آب داده شود. یک زهکشی کامل که بتواند آب زیادی داخل خاک را تخلیه کند برای این گیاه ضروریست. از اشعه مستقیم خورشید روی گردان نیست و در سرزمین اصلی خود مکزیک نیز از آن بهره‌مند بوده‌است.

«آرژنیرس سلسیانوس» غالباً با «سفالسیرس سنیلیس» اشتباه می‌شود و وجه تمایزش با گیاه یاد شده خارهای نوک‌تیز است که از پشت پشم و پبله‌هایش می‌روید. در صورتیکه «س. سنیلیس» فقط خارهایی به ظرافت ابریشم دارد.

CEPHALOCEREUS senilis

سفالسیرس سنیلیس

Cereus peruvianus

سِرْس پرو و یانوس

کا کتاسه ها

«سِرْس» ها یا شمعهها بسیار معروفست. و در سرزمین کوبری اصلی خود به صورت جارهای بزرگ و پر شاخه دیده می شود. این گیاهان شبها گل می دهد و آنهم در صورتیست که من شده و ارتفاع آنها به ۶۰ سانتیمتر تا ۱ متر رسیده باشد.

«سِرْس پرو و یانوس» که زادگاهش سواحل جنوبی برزیل و آرژانتین است دارای ساقه هائی با ۵ تا ۸ پهلوی فرورفته و هاله ای با ۶ تیغه شعاع مانند و یک تیغه مرکزی قهوه ایست. در گل فروشها دو گونه از این گیاه به چشم می خورد که ساقه های آنها متفاوت است اما هم بهتر رشد می کنند و هم دیدنی تر از نوع اصلی است. این دو نوع به نامهای: «س. پ. مُسنترئوس» و «س. پ. مُسنترئوس» «میتز» نامیده می شوند که نوع اخیر موسوم به «شمع سنگی» نیز هست. و ساقه های کوتاه آن آراسته به نوکهای پستان مانند و برآمده است.

«س. جاما کارو» که غالباً به اشتباه «س. پرو و یانوس» نامیده می شود دارای ساقه هائی ۴ تا ۵ پهلوی نوسان دار و هاله های برخاسته است. افراد ناوارد غالباً بین «میرتیکاکتوس ژنترئوس» و «س. پرو و یانوس» اشتباه می کنند. در صورتیکه گیاه یاد شده دارای خار مرکزی سیاه رنگ قوی و شاخه های کمتر است. این گیاه در زمستان نیاز به هوای گرمتر از سایر کاکتوسها دارد. بطوریکه اگر در چنین هوایی قرار نگیرد لکه ای فلس مانند قهوه ای رنگی تمام سطح آنرا فرا خواهد گرفت اما در عین حال سلامت گیاه بخطر نخواهد افتاد.

CEREUS peruvianus monstruosus
سِرْس پرو و یانوس مُسنترئوس

سِرْس پرو و یانوس
CEREUS peruvianus

CLEISTOCACTUS strausii

کلِیسْتِکاکتوس استرُسی

Cleistocactus strausii

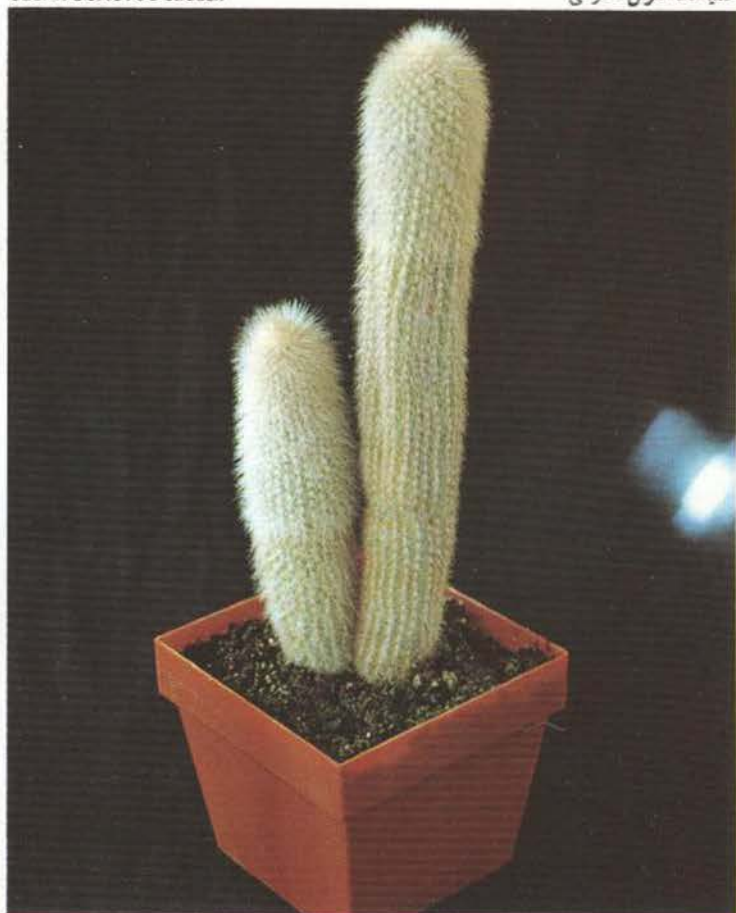
کلِیسْتِکاکتوس استرُسی

کا کتاسه ها

زادگاهش فلاتهای مرتفع بلیویست. ساقه های آن از پرزهای سفیدی پوشیده شده است که اشعه خورشید سوزنده این مناطق را منعکس نموده و از تعریق زیاد گیاه جلوگیری می نماید. از سوی دیگر همین پرزها گیاه را در برابر سرما و برف آن نواحی مرتفع حفظ می نماید. بدینجهت این گیاه توانائی تحمل نفاطی را که در زمستان هوا زیاد مرطوب باشد ندارد.

«کلِیسْتِکاکتوس استرُسی» در ۴ یا ۵ سالگی انشعاباتی می دهد و هنگامیکه ارتفاع آن به ۶۰ تا ۸۰ سانتیمتر برسد شروع به گل دادن می نماید. گلهایش که به اندازه ۸ سانتیمتر و لوله ای شکل بزرگ قرمز رنگ و زنگ و پرتوهای بنفش است درست بر نوک ساقه پدیدار می شود. اگر چه گلهای کاملاً باز نمی شود ولی در عین حال پرچمها و مادگی آنها بخوبی دیده می شود.

«اسپُستُکا لاناتا» نیز قدری به این گیاه شباهت دارد ولی رشد آن کمتر از اینست و انگهی ساقه آن در بالا ضخیم تر از باین می شود. از طرف دیگر پرزهای سفید آن نیز بلندتر و در انتهای ساقه ها پرشت تر از «ک. استرُسی» می باشد.

Cotyledon

گنیلدن

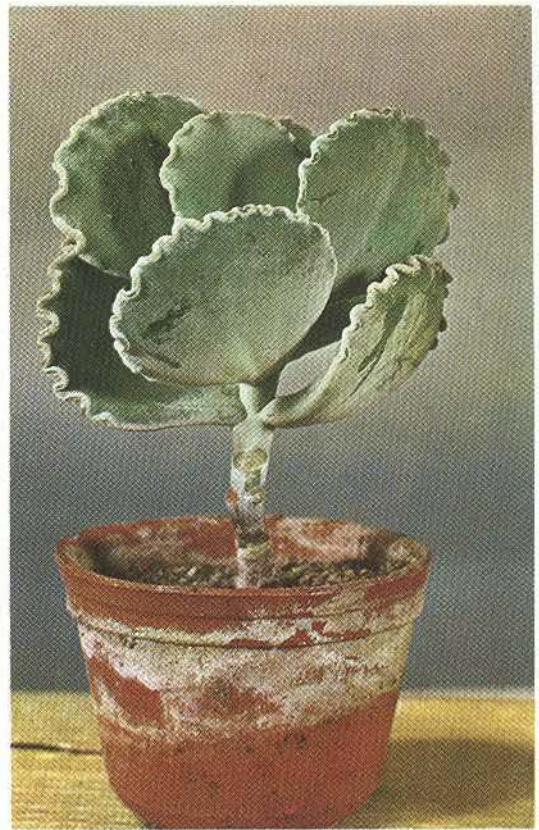
کراسولا سه‌ها

اصولاً دو نوع «گنیلدن» که متعلق به آفریقای جنوبیست پرورش می‌یابد.

۱- «ک. آریکولانا» که ارتفاعش به حدود یکمتر می‌رسد و ساقه نیرومندش انشعاباتی می‌دهد. این گیاه دارای برگهای گرد متقارن رنگ سبز مایل به آبیست و جدار خارجی آنها از قشری شمع مانند پوشیده شده است ضمناً دورادور پهنه برگ را یک مغزی ارغوانی رنگ فرا گرفته است.

۲- «ک. اوندولانا» که قدش کوتاهتر و ساقه هایش ساده است. برگهای درشت این گیاه به شکل صدف و لبه‌های آنها بنحوی مجاری موجدار است. رنگ برگها سبز مایل به آبی و شمع مانند است. درازای این برگها در حدود ۱۰ سانتیمتر و پهنای آنها نیز به اندازه درازای آنهاست. هر دو این گیاهان گلهای نارنجی یا قرمز می‌دهد و این گلها در تابستان بر فراز گیاه خودنمایی می‌کند. در حقیقت جنبه تزئینی این گیاهان مرهون برگهای آنهاست. این برگها طاقت تحمل داروهای ضد انگل را ندارد و در صورت استعمال این داروها قشر شمع مانند آنها ضایع خواهد شد. بنابراین برای از بین بردن اینگونه حشرات که گاهگاهی به این گیاه حمله می‌کنند باید آنها را یکی یکی با چوب کبریتی که به الکل آغشته شده است از بین برد.

می‌توان بذره‌های «گنیلدن» را با همان دستوراتی که در مورد «آبلسترا دمینوتا» داده شد بشمر رساند. ضمناً این گیاهان را از راه قلمه زدن نیز تکثیر می‌نمایند بدین طریق که قلمه‌ها را در خاک ضعیف و در گلدان کاملاً زهکشی شده‌ای می‌کارند تا هم از بزرگ شدن بیش از حد ساقه‌ها جلوگیری شود و هم برگهایشان از یکدیگر فاصله پیدا کند. چون این گیاهان متعلق به گلخانه‌های سرد است می‌توان آنها را در بالکنهای سرپوشیده و یا جایی که گرمای آن زیاد نباشد نگهداری نمود.

COTYLEDON undulata

گنیلدون اوندولانا

کراسولا لیکنیدیئیس

CRASSULA lycopodioides

Crassula lycopodioides

کراسولا لیکنیدیئیس

کراسولا سه‌ها

گر چه نگهداری این گیاه متداولست ولی باید آنرا یکی از شایسته‌ترین گیاهان برای دارندگان کلکسیونهای گیاهی دانست. هیکلی انبوه و برافراشته با انشعابات متراکم دارد. بطوریکه ساقه‌هایش در زیر چهاردیف از برگ که آنها را دربر گرفته مخفی شده است. گلهای سفید مایل بزرز و ریز و کم اهمیت آن در زیر برگها بوجود می‌آید. این گیاه عجیب که متعلق به دماغه کاب امید است به آسانی کاشته می‌شود. بدین ترتیب که قلمه‌ای از ساقه آنرا در گلدانی با خاک سبک می‌کارند و بزودی ریشه می‌کند و رشد می‌نماید. تیز کردن نوک قلمه‌ها هیأت آینده گیاه را زیباتر می‌نماید. این گیاه برای جاهانی که زیاد گرم نباشد بیشتر مناسب است. وارپته‌ای از آن برگهای ابلق و وارپته دیگری از آن برگهای خاکستری دارد. «کراسولا آرژانس» متداولترین آنهاست که دارای برگهای بیضی شکل گوشتی به رنگ سبز مایل بخاکستری می‌باشد و از این لحاظ به «گنیلدن آریکولانا» شباهت دارد. این گیاه در بهاران نوک ساقه‌های خود را به گلهای سرخ رنگی می‌آراید. «کراسولا پرنولا کا» از گیاهان مجاور همین نوع ولی برگهای کوچکتر به رنگ سبز پررنگ دارد.

کلیه این گیاهان را باید در زمستان با رژیم نسبتاً خشک و در تابستان در هوای آزاد و در تابش کامل خورشید نگهداری نمود.

Echeveria derenbergii

اشور یا درنبرژی

Echeveria

اشور یا (گل ساق عروس)

کراسولاسه‌ها

گلی بنظر می‌رسد. «!ا. ژیبفرا» گیاهست که ارتفاع آن به ۴۰ سانتیمتر می‌رسد و برگهای درشت آن به پهنای ۱۵ سانتیمتر و درازای ۲۰ سانتیمتر است. نوع «متالیکا»ی آن رنگ برزی جالبی دارد. «!ا. هارمی» یا (آلبورتوس اِلگانس) دارای برگهای باریک پوشیده از کرکهای ابریشمی است. همه گیاهان یاد شده در بالا برای آپارتمانها مناسب است زیرا قد آنها کوتاه و هیكلی زیبا دارند. در برابر بی‌آبی مقاوم و به روشنائی کامل نیاز دارند. در زمستان حرارتی در حدود ۱۰ سانتیگراد برای آنها لازمست. بدینجهت گلدانها یا باغچه‌های آنها باید در بالکنهای سرپوشیده یا راهروهای شیشه‌شده واقع شود. این گیاهان را می‌توان چه از راه باجوشها و چه از طریق قلمه زدن برگها تکثیر نمود و قلمه‌ها را در خاک شن‌دار می‌کارند. آب‌دادن بدانها که در تابستان بوفور انجام می‌شود در زمستان باید تقریباً متوقف گردد.

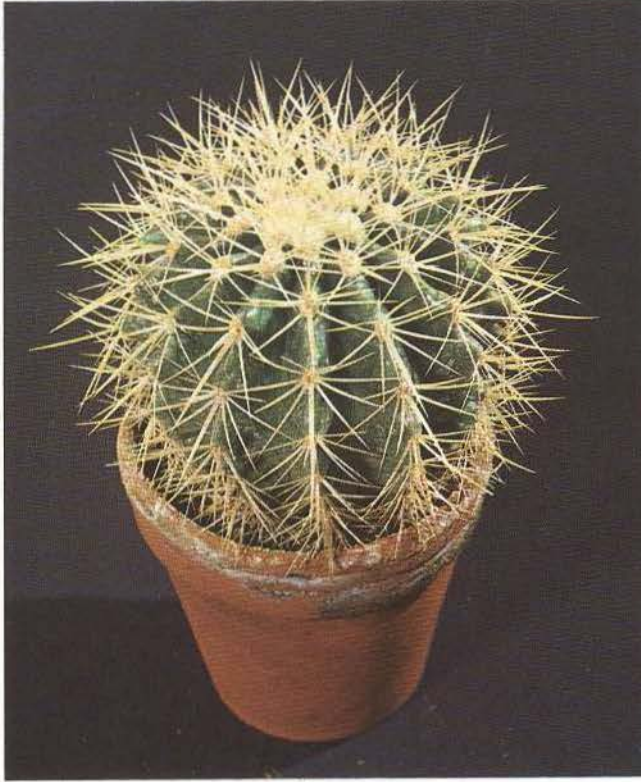
گیاهست مکزیکی که از شاخه‌های مجاور گنیلدن است. برگهائی مثلثی شکل و ضخیم و گوشت‌آلود دارد که به صورت گل فشرده‌ای گرد یکدیگر جمع شده و منظره کلمی را که روی زمین گذاشته باشند بخود می‌گیرد. از اطراف گیاه پایه‌هایی می‌روید که بر فراز آنها گلهای زنگوله‌مانندی برنگهای قرمز یا نارنجی ولی بسیار بادوام می‌روید.

از این گیاه انواع بدون ساقه‌ای نیز وجود دارد که از آن جمله «!ا. دینبرژی» و «!ا. ایکس. دینسا» قابل ذکر است گیاه بادشده اخیر هبیری از این نوع و نوع دیگری بنام «!ا. بیتزا» می‌باشد. برگهای آن به صورت گل نیمکره‌ای بدور یکدیگر جمع می‌شود و از کرکهای سفید برافراشته‌ای پوشیده می‌گردد. در صورتیکه «!ا. سکوندا» یا «گلنکا» که برگهای سبز مایل به آبی دارد در گل‌آرائیهای ابتکاری بکار می‌رود. بطوریکه در پاره‌ای از ترکیبات گیاهی برگهایش مانند بوته

Echinocactus grusonii

ایشینکا کتوس گروسنی (انجیرفرنگی خاردار)

کا کتاسه ها

ایشینکا کتوس گروسنی

این گیاه را که از راه شوخی لقب «بالش مادر شوهر» داده‌اند مانند هندوانه‌ایست که اطراف آن به تقسیماتی منظم و با زوایای برجسته تقسیم شده است و بدین سبب یک نمونه جالب هندسی گیاهی محسوب می‌شود. این زوایا که شیارهای عمیقی را ایجاد کرده است دارای خارهایی بزرگ زرد کم‌رنگ است در صورتیکه قسمت انتهایی ساقه را هاله‌ای نمدی مانند با خارهای تیز پوشانده است. گل‌های نادر این گیاه فقط در نهالهای مسن آن که گاه در طبیعت قطر آنها به ۱ متر بالغ می‌شود مشاهده می‌گردد. زادگاه این گیاه عجیب مکزیک است.

این نوع یکی از نژادهاى ترین انواع «کاکته» هاست بطوریکه هیچکس نمی‌تواند از تحسین این گلوله خاردار پر شیار خودداری کند. در زمستان به آب بسیار کمی نیاز دارد و تغییر گلدان آن باید با احتیاط تمام و بنحوی صورت گیرد که ریشه‌هایش صدمه نبیند. بهتر است در تابستان در معرض تابش کامل خورشید قرار گیرد و اگر چه خاک ضعیف برای آن کافیت است اما برای نهالهای کاملاً بزرگ قدری کود حیوانی کاملاً نجز به شده نیز باید بدان افزوده شود.

ECHINOCACTUS grusonii

Echinocereus fitchii

ایشینسیرس فیتشی

کا کتاسه ها

از ظهور این گیاه در ویرجین گلفروشیها مدت زیادی نمی‌گذارد. و با داشتن گل‌های سرخ زیبایش که گاه قطر آنها از ۵ سانتیمتر نیز متجاوز است در بین کلکسیون‌داران طرفدار بسیار دارد. بذر آنها به آسانی می‌توان کاشت و در اینصورت در دو سالگی شروع به گل دادن می‌کند. ولی کلیه دستورات مربوط به «آپلسترا ڈمینوتا» درباره این نیز باید رعایت شود. زیرا خیلی زود فاسد می‌شود. خاک گلدان آن باید دارای مختصری تورب و ریگ زیاد باشد. ز برا نسبت به سایر انواع خود خاک سبکری لازم دارد.

این گیاه تک‌راسی انواع مختلفی دارد که همه آنها را به نام «سیرس» می‌نامند.

«را. اینا کانتوس» خارهایی در دسته‌های ۹ تایی دارد که ۸ تای آنها سفید و آخرین خار که نقطه انتهایی محسوب می‌شود تیره‌تر است. «را. استرامینس» دارای خارهای بلند خوابیده بزرگ زرد گاه مانند است. اما هیچیک از آنها به سهولت و فراوانی «را. فیتشی» گل نمی‌دهد.

Echinofossulocactus

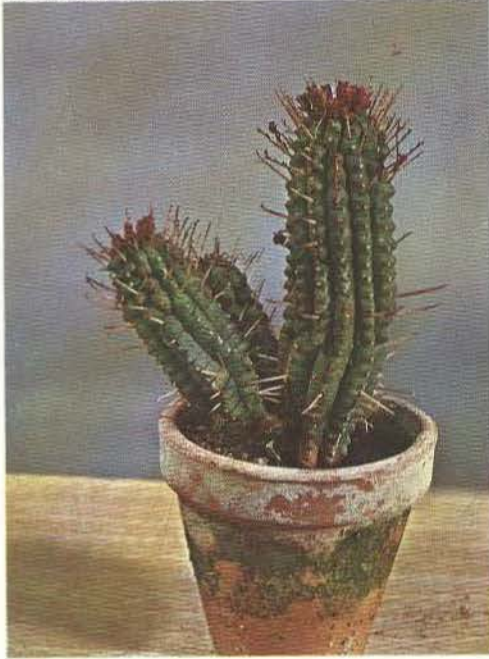
ایشینفسولکا کتوس

یا: ایشینکا کتوس

کا کتاسه ها

این گروه از «کاکته»ها دارای قدی کوتاه و شکلی کرولی با زوایای جانبی متعدد و موجدار است و همانطوریکه ریشه بوئانی این نام می‌زساند این گیاهان شبیه جوجه تیغی است.

متداولترین آنها «را. زاکائیکاسانسیس» است که دارای ساقه‌ای کرولی بزرگ سبز کم‌رنگ است و بر روی نهالهای چهارساله آن گل‌های سفید مایل به گلی ظاهر می‌شود. نوع «لانسیر» گل‌های درشت سرخ دارد که بر روی نهالهای مستر می‌روید. و بالاخره نوع موسوم به «هاستاتوس» آن گل‌های زرد رنگ اما درشتتر از سایر انواع دارد. رشد این دسته از گیاهان بسیار کند است و تمویض گلدان آنها خیلی دیر ضرورت می‌یابد.

Euphorbia

افریبا

(گونه‌های شبه کاکتس)

افریباسه‌ها (فریونیان)

فریونیان دسته بزرگی از گیاهان به اشکال مختلف است. برخی از آنها دارای ساقه‌های ضخیم و گوشه‌ای فاقد برگ و بعضی دیگر دارای ساقه‌های نسبتاً ضخیم و محکم و کمابیش برگ‌دار است. اینها گیاهانی فریه شبیه کاکتوس‌ها و ساکنین مناطق کویری دنیای قدیم بویژه جنوب و جنوب غربی آفریقا هستند. آنها را از طریق شیره سفید رنگ گیاهی که از زخمهایشان ترشح می‌نماید به آسانی می‌توان شناخت زیرا چنین شیره‌ای در کاکتوس‌ها دیده نمی‌شود. جالبترین فریونیان‌های کاکتس‌مانند به شرح زیر است:

۱- «ا.تریگنا» که به «سیرس» شباهت دارد اما مانند همه «فریونیان»ها فاقد هاله است. از این گیاه نمونه‌هایی مشاهده شده است که دارای ساقه‌ای سه پهلو و کمی خاردار است.

۲- «ا.هرمانتیانا» که غالباً با نوع پیش گفته اشتباه می‌شود. این گیاه دارای خطوط سفید رنگی در سرتاسر حاشیه ساقه‌هاست. هر دو این دونوع رشدی سریع دارد.

۳- «ا.مامیلاریس» که ساقه خاردارش با وجود شباهت به ساقه «سیرس» از ۲۰ سانتیمتر بلندتر نمیشود.

۴- «ا.گراتدیگرنیس» که ارتفاعش به چندین متر میرسد و ساقه‌های سه پهلو یا چهار پهلو آن بزرگ سبز پررنگ است. این ساقه‌ها به هنگام سالخوردگی گیاه به صورت طبقات رویهمی درمی‌آید. این گیاه دارای خارهای نوک تیز است.

۵- «ا.ملفریس» که گیاهی نسبتاً معروف با ساقه‌ای کروی بقطر ۱۰ سانتیمتر و شیارهای جانبی کاملاً مشخص است. در صورتیکه «ا.ایسا» تقریباً یک گوی کامل با خطوط جانبی نقطه‌چین سفید و بسیار کمیاب است.

مراقبت از این گیاهان بطور کلی همانند مراقبت از «سیرس»ها و «ا.شینیکا کوس»هاست در بین انواع دسته دوم وارینه «بُزری» از نوع «ا.میلی» از همه جالبتر است. ساقه‌های آن بیکتر می‌رسد و مختصری برگ نیز دارد. خارهای آن فراوان و پرافرشته و تیز است. گل‌های کم‌اهمیت آن دارای دو کاسبرگ قرمز به رنگ شقایق و حائلی زیباست. مدت گل دادن این گیاه در گلخانه‌های گرم بسیار طولانی و تقریباً دائمی است.

«افریبا»ها بسیار مقاوم است و در زمستان نیاز به جانی کاملاً گرم و روشن دارد. در این فصل نیاز به آب کم ولی منظم دارد. این گیاهان را در مخلوطی از خاک باغچه شن دار و خاک برگ می‌کارند. بعضی از افراد نسبت به شیره سفید رنگی که از زخمهای این گیاهان ترشح می‌شود حساسیت دارند و باید با احتیاط بدانها نزدیک شوند.

FEROCACTUS melocactiformis

فِرُکَا کِتوسِ مِلکا کِتِفَرِمِس

Ferocactus

فِرُکَا کِتوسِ

کا کِتاسه ها

هاله‌ای با هشت سوزن درشت خمیده زرد رنگ دارد و قسمت پائین سوزن‌ها قرمز رنگ می‌شود. دو نوع باد شده نخست دارای گل‌های قرمز رنگ است اما نوع اخیر دارای گل‌هاییست که داخل آنها زرد و قسمت خارجی مایل به قرمز است. این گل‌ها بسیار کمیاب و فقط بر روی نهال‌های مسن دیده می‌شود.
شیوه پرورش «فِرُکَا کِتوسِ» ها همانند «اِشِبُکَا کِتوسِ» هاست.

از این تیره تاکنون انواع بسیاری عرضه شده است که معروفترین آنها «ف. ویسلینزی» است که در زمره هندوانه‌های خاردار محسوب می‌شود. ساقه آن کروی شکل و مزین به سوزن‌های بزرگ و خمیده برنگ قرمز است. ضمناً «ف. لانیسپینوس» هم دارای سوزن‌های بزرگ خمیده قرمز رنگ و هم پوشیده از خطوط عرضی است.

«ف. مِلکا کِتِفَرِمِس» که در این صفحه مشاهده می‌شود دارای ساقه کروی است و برش‌های جانبی آن در فاصله هر ۳ یا ۴ سانتیمتر

Gymnocalycium

ژیمنکالیسیوم

کا کتاسه ها

گیاهانی کُربه و گرد و دارای بُرشهای خاردار بسیار است. وجه مشخصه آنها داشتن نوعی برآمدگیست که بر روی آن هاله‌ای وجود دارد. از همین هاله است که خارهای محکمی بیرون آمده است. زادگاه همه این گیاهان امریکای جنوبی یعنی کشورهای آرژانتین و بلیوی و پاراگوئه و برزیل است.

«ز. کهلانوم» و «ز. دامسی» دارای گل‌های سفید است. کاشتن آنها آسان بوده از سال سوم عمر خود گل می‌دهند. «ز. میهانوشی» از ۵ سانتیمتر بزرگتر نمی‌شود. ساقه خاکستری رنگ آن که انعکاسهای قرمزی دارد گل‌هایی نسبتاً درشت می‌دهد که رنگ آنها سبز زیتونی روشن است. وارته‌ای از آن بنام «هیئان» که همیشه پیوندیست دارای رنگ قرمز تند است و سبز بنه‌اش به ماده دیگری تبدیل شده است.

«ز. وانوربانوم» یا «ز. بالدیانوم» گل‌هایی بزرگ ارغوانی پررنگ می‌دهد. اما «ز. ساگلین» گل‌های سرخ کم‌رنگ است. از نوع یاد شده اخیر فقط نهالهای مس آن گل می‌دهد و علاوه دارای خارهای خمیده بزرگ قرمز مایل به قهوه‌ای و بسیار تژیبی است. این گیاهان تابع رژیم گلخانه‌های سرد است و بسیار کم نیاز به آب دارد. نور مستقیم خورشید برای آنها طاقت فرساست و بویزه برای نهالهای جوان مخاطراتی دربر دارد.

GYMNOCALYCIUM venturianum

ژیمنکالیسیوم وانوربانوم

Hamatocactus setispinus

هاماتاکتوس ستیسپینوس

کا کتاسه ها

این گیاه از متداولترین کاکته‌هاست زیرا بسادگی گل می‌دهد و پس از گل میوه‌های گرد آن بزرگ قرمز تند آشکار می‌شود. از این بذرها می‌توان برابر دستورهای داده‌شده در مورد «آپلسترا» گیاهان جدیدی بدست آورد. ساقه آن ابتدا کروی و سپس استوانه‌ای می‌شود و دارای ۱۵ برش جانبی موجدار است. برجستگی‌هایی دارد که از هر هاله آن ۱۲ سوزن قهوه‌ای و ۱ تا ۳ سوزن بزرگ چنگک مانند خمیده بیرون آمده است. گل‌های آن که در تابستان ظاهر می‌شود درشت و پررنگ زرد است اما قسمت مرکزی آنها قرمز و ابریشم مانند می‌باشد.

«ه. هاماتا کتوس» به این گیاه شباهت دارد اما هر هاله آن حاوی ۸ تا ۱۲ سوزن قهوه‌ای رنگ است بطوریکه ۴ سوزن بلندتر در وسط ۳ سوزن سوی بالا و ۱ سوزن خمیده بطرف پائین است. در گل‌روشها وارته‌های دیگری نیز عرضه می‌شود که از پیوند بین نوع مکزیک و نوع نکراسی بدست آمده است.

HAMATOCACTUS setispinus

هاماتاکتوس ستیسپینوس

HAWORTHIA margaritifera

هاوُرتیا مارگاریتیفرا

Haworthia

هاوُرتیا

لیلیاسه‌ها

زادگاه کلیه انواع یاد شده در بالا آفریقای جنوبیست و در سرزمین خود تا نیمه در شن فرورفته است. زیرا همانند «آلئه» از تابش خورشید گریزان و در تابستان نیاز به سایه دارد.

هرچند که اصولاً گیاهانی قانع بشمار می‌روند اما از اواسط تابستان تا نیمه‌های بهار نیاز به استراحت دارند و از شهریور ماه تا آبانماه محتاج به آب فراوانند. اگر آنها را در نزدیکی پنجره قرار دهیم حتی در آبارتمانهای نسبتاً گرم مدتها سرحال می‌مانند. در تابستان می‌توان آنها را در بین سنگلاخها و در محلی سایه یا نیم سایه قرار داد.

طریق تکثیر آنها از راه جوانه‌هاییست که در اطراف گیاه می‌روید و هنگامیکه این جوانه‌ها شروع به ریشه دواندن نمود آنها را جدا نموده و در گلدان قرا می‌دهند.

در نظر اول می‌توان این گیاه را با «آلئه»‌ها اشتباه نمود زیرا از لحاظ گیاهشناسی نیز نزدیک به آنهاست. این گیاه ارزشمند دارای سه نوع اصلی است:

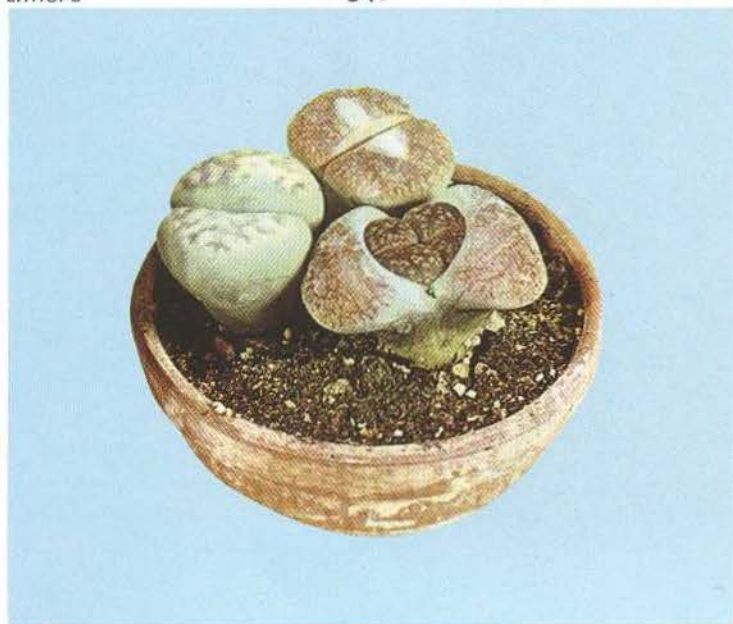
- ۱- «ه. مارگاریتیفرا» که برگهایش بصورت گلی دورهم جمع می‌شود و ساقه آشکار ندارد. این برگهای بسیار ضخیم و گوشتی دارای برآمدگیهای سفیدی شبیه مروارید است.
- ۲- «ه. زینوارتی» که ساقه‌ای کوتاه و برگهایی پوشیده از «مروارید»های درشت حلزونی شکل دارد.
- ۳- «ه. کوسپیدانا» که تقریباً بدون ساقه و دارای برگهای پهن و کوتاه با لکه‌های نیم شفاف است.

Lithops

لیتپس گیاهان ریگی آیز لاسه‌ها

LITHOPS

لیتپس

این گیاهان که از عجایب دنیای گیاهی و شبیه به ریگ است به آسانی با محیط اطراف خود اشتباه می‌شود. هر گیاه از دو برگ ضخیم که جز در قسمت بالا کاملاً بهم چسبیده‌اند تشکیل می‌شود و در همین قسمت است که وجود یک شکاف جدائی دو برگ را از یکدیگر آشکار می‌سازد. شکل آن گرد و قسمت فوقانی آن بخش می‌باشد بطوریکه قیافه سنگهایی را که در میان آنها می‌روید بخود می‌گیرد و همین مطلب موجب نامیدن آن به «گیاه ریگی» شده است. گل‌های آن شبیه به گل میناست و برنگهای سفید و زرد یا قرمز بسته به نوع خود دیده می‌شود. مراقبت‌های مشابه «کاکتوس» هاست و باید در خاکی بسیار نفوذپذیر و نسبتاً ضعیف کاشته شود. در تابستان گلدان آنرا تا نیمه در شن گذاشته و زیر شامی قرار می‌دهند. آب دادن بدان باید به اعتدال و بدون خیس کردن خود گیاه صورت گیرد. در زمستان بدون آب دادن آنرا در جای روشنی می‌گذارند و حرارت محیطش باید بین ۱۳ تا ۱۵ سانتیگراد باشد. این گونه گیاهان همگی متعلق به آفریقای جنوبیست.

Lobivia

لیویا کاکتاسه‌ها

این گیاهان متعلق به گروه «کاکتوس» های کروی مانند «اشیپتیس» ها و «آبلسترا» ها و «ریوتیا» ها می‌باشند. نام گیاهشناسی آنها مقلوب کلمه «بلویا» یعنی کشور زادگاه بیشتر این گیاهانست. گل‌های آنها از داخل دکمه‌های پرزداری که روی سطح جانبی ساقه و نزدیک بنوک آن واقعست ظاهر می‌شود. «لیویا فاماتیمانسیس» یا «ل. دانسیپینا» که معروفترین انواع این گیاهانست دارای ساقه‌ای نیمکره با سایه روشن‌های رنگ قرمز و ۱۵ پهلوی برجسته مجهز به خارهای کوچک قهوه‌ای رنگ است. گل‌های آن که نسبتاً درشت و بقطر ۶ سانتیمتر است شباهت به قیف دارد. این گل‌ها برنگ ارغوانی ولی گلوگاه آنها زرد رنگ است. نوع اصلی آن دارای اشکال متنوعی است.

«ل. ژاژئینا» نیز دارای ساقه‌ای نیمکره است. قد آن کوتاه و برنگ سبز پررنگ و انعکاسهای بنفش است. این گیاه دارای ۲۰ پهلوی برجسته مجهز به خارهای قهوه‌ای پررنگ است بطوریکه یکی از این خارها بسیار بلند و بشکل چنگک است. گل‌های درشت آن برنگ قرمز تیره و گلوگاه آنها سیاه‌رنگ است. از گیاهان مجاور این تیره یکی «پسُد لیویا کرائشوبلیانا» با گل‌های شیواری سفید و گاه سرخ رنگ و دیگری «پسُد لیویا نرآ» با گل‌های درشت و زیبا برنگ زرد طلائی است که قسمت خارجی آنها پوشیده از پرزهای نقره‌ای است و درازای آنها به ۸ تا ۱۰ سانتیمتر میرسد.

این گیاهان کوهستانهای مرتفع در زمستان نیاز به جانی خنک و کاملاً روشن دارند. در غیر اینصورت تعداد گل آنها کمتر می‌شود. در تابستان جانی روشن ولی خنک و مختصری سایه برایشان مناسبتر است. برای این گیاهان نسبتاً قانع خاکی مرکب از خاک برگ و شنهای درشت کافست و آب دادن بدانها باید به اعتدال صورت گیرد.

MAMMILLARIA zeilmanniana

مامیلار یا زئیلمانیانا

Mammillaria

مامیلار یا (انجیر بربرستانی)

کاکتاسه‌ها

«م. پُریلیفرا» که بصورت انبوه می‌روید و گل‌های بزرگ زرد کم‌رنگ دارد و آنرا در تغارها می‌کارند. «م. دیسیپانس» و «م. کانتریشا» هر دو بصورت انبوه درآمده و خارهای شکننده و پراکنده دارند. گیاه یاد شده اخیر به‌سبب گل می‌دهد در صورتیکه «م. بُکاسانا» بالعکس آن ولی گل‌های سفید مایل بزرگ با خطوط قرمز است و بدین جهت سخت مورد علاقه افراد مبتدیست. «م. ویلدی» در تمام تابستان گل می‌دهد و گل‌های آن سفید و آراسته به خطوط قرمز رنگ است. این گیاه در زمستان حرارت را بهتر از سایر «کاکتس»ها تحمل می‌نماید و نیاز بیشتری نیز به آب دارد اما باید از نور شدید آفتاب محفوظ بماند. از مشخص‌ترین گیاهان دسته دوم «م. ساتر سیرها» قابل ذکر است. این گیاه دارای غده‌های برجسته است و گل‌های ارغوانی آن بر روی نهالهای مسن به صورت تاجی خودنمایی می‌کند. «م. میدری» اگر چه در کاشتن مشکلیست ولی مورد علاقه گل‌بازان قرار دارد. خارهای درخشان آن شبیه ابریشم و گل‌های بهاری سفید مایل به سبز یا سرخ رنگش بسیار جالب است.

«م. یلسیانا» ساقه‌ای پشمالود و خاکستری رنگ دارد.

«م. هاهنیانا» و «م. پارکینسی» بنوبه خود بسیار جالبند. این گیاهان بطور کلی قانع و مراقبتشان آسان و برای تزئین آپارتمان مناسب است.

این گیاهان فرجه که دارای هیاتی کروی و استوانی است بر روی ساقه خود غده‌ها یا برآمدگی‌هایی دارد که بطور ماریج قرار گرفته است. این برآمدگی‌ها که بنوع پستان شباهت دارد غالباً پوشیده از خار یا سوزنکهای تیز است. «مامیلاریا»ها که عموماً متعلق به مکزیک است بدو دسته تقسیم می‌شود. دسته‌ای که شیره گیاهی آنها آب مانند است و دسته‌ای که شیره گیاهی آنها شیر مانند است.

معروفترین گیاه دسته اول موسوم به «م. زئیلمانیانا» که در عین حال در خطر فساد قرار دارد توصیه می‌شود که همه ساله جوانه‌های آنرا جدا نموده و بکارند تا جانشینی برای گیاه مسن شوند. گل‌های آن بزرگ قرمز مایل به بنفش تیره است که بقطر ۲ سانتیمتر بر نوک ساقه می‌روید. نوع دیگر «م. اِلگاتا» است که انبوهی از ساقه‌های استوانه‌ای باریک دارد. ضمناً «م. میکزالییا» یا (خوشید کوچک) مجهز بسوزنکهای طلانی رنگ درخشانست.

«م. شیدآنا» در روی ساقه خود برجستگی‌هایی بزرگ سبزرنگ و پوشیده از پره‌های نرم دارد. «م. یلوئزا» سوزنهای رشته مانند زیبا دارد و برای پیوند زدن بسیار مناسب است.

Notocactus

نُتکا کتوس

کا کتاسه ها

«نُتکا کتوس»ها با قد کوتاه خود بیشتر بخاطر شکل کروی و بسیار منظمشان مورد علاقه است. این گیاهان دارای گلهای درشت و بسیار زینتی است و حتی در جوانی گل می دهد. پهلوهای برجسته و بشمار آنها دارای خارهای تیز بزرگهای مختلف است.

«نُتکا کتوس لنینگسی» بخاطر داشتن ساقه کشیده اش با سایر انواع این گیاهان تفاوت دارد. ساقه آن پوشیده از خارهای طلایی با جلوه ای خاص است و قد آن تا به ۲۰ سانتیمتر نرسد گل نمی دهد و گلپوشش ابریشم مانند بزرگ زرد روشن است. نهالهای مسن آن گل فراوان می دهد و گلپوشش چند روزی باقی می ماند.

باید توجه داشت که جلو رشد سریع آن گرفته شود زیرا در اینصورت شکاف برداشته و بر روی ساقه آن بریدگی نازیبانی ظاهر می شود. در چنین حالتی باید قسمت فوقانی ساقه را که بالاتر از زخم باد شده قرار گرفته است بریده و آنرا بصورت قلمه بکارند. این کاکته را از راه کاشتن بذرنیز می توان براحتی پرورش داد.

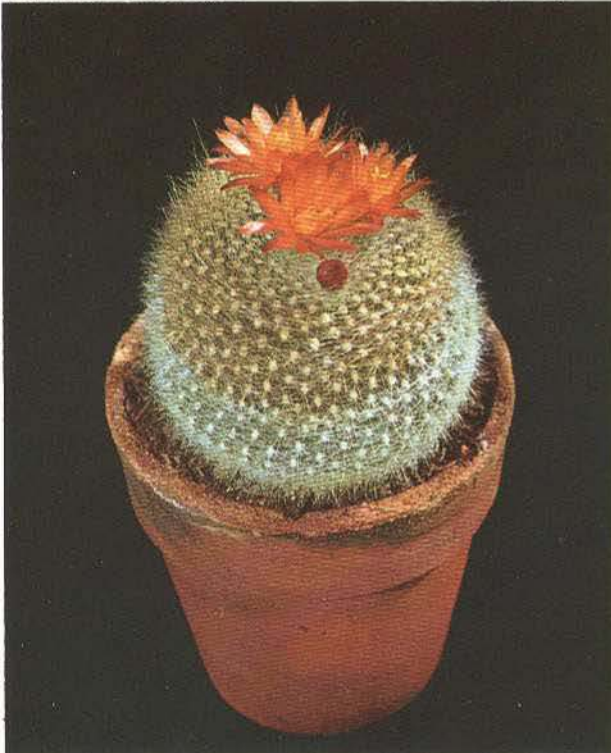

NOTOCACTUS leninghausii

نُتکا کتوس لنینگسی

NOTOCACTUS haselbergii

نُتکا کتوس هایسلبرژی

«نُتکا کتوس تابولاریس» از خانواده های نزدیک به این گیاه و شامل وارثه های زیر است:

«ن. موریکاتوس»، «ن. آپریکوس» و «ن. کسنیوس» با ساقه گرد و نوک بیخش دارای هاله هائی مجهز به ۱۶ تا ۱۸ سوزنک زرد و گلپوشی بزرگ زرد تند است.

«ن. موریکاتوس» دارای ۱۶ تا ۲۰ خار قهوه ای و گلپوشی زرد است.

«ن. آپریکوس» دارای ۱۶ تا ۲۰ خار زرد رنگ آراسته به قرمز و گلپوشی زرد تیره است.

«ن. کسنیوس» سوزنکهای زرد و روشن و گلپوشی زرد قناری دارد.

«ن. آئیس» انبوهی از ساقه های زرد روشن و گلپوشی زرد ۳ تا ۴ روزه دارد.

«ن. سوبمانگوس» تنه ای سبز تیره و پوشیده از خارهای فشرده و نرم دارد.

«ن. هایسلبرژی» کروی شکل و پوشیده از سوزنکهای سفید است و گلپوشی بزرگ قرمز آتشین دارد. این گیاهان اصولاً برای گل دادن نیاز به آفتاب بسیار

دارد. اما «ن. آئیس» نیازمند به سایه است. غالباً گلپوشان کم دوام است. این گیاهان قانع در زمستان از رطوبت زیاد رو بگردانند. کاشتن آنها مانند «اشینیکا کتوس» هاست. طاقت آنها در برابر سرما تا ۱۰ درجه

زیر صفر است.

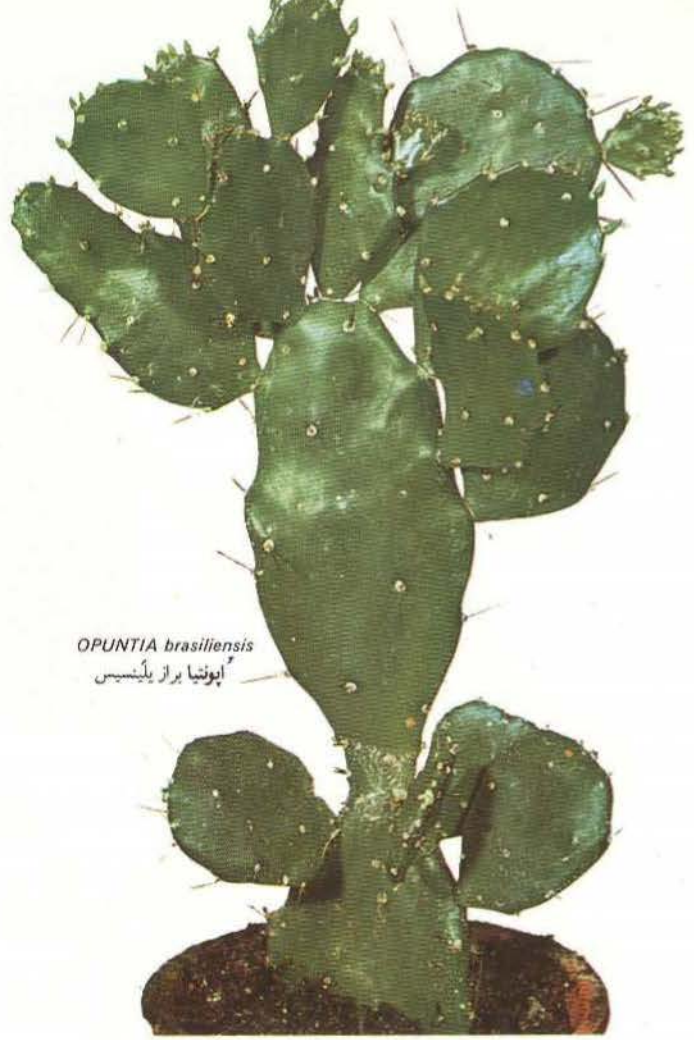
زادگاه این گیاهان برزیل، اروگوئه و آرژانتین است.

Opuntia

اپونتیا (انجیر تیغی)

کاکتاسه‌ها

«اپونتیا»ها مشخص‌ترین و معروفترین گیاهان خانواده «کاکتس»هاست. کلمه «اپونتیا» نام یکی از شهرهای یونان و جاییست که از قدیم ایام و پس از آوردن از سرزمین اصلی خود در آنجا پرورش یافته است. «ا. میکزدامیس» از مشخص‌ترین «اپونتیا»های خار کوتاهست. راکتهای گرد و پخش آن دارای هاله‌هایی آراسته به دسته‌ای از رشته‌های ابریشم مانند طلائی است. نوک رشته‌های یاد شده به شکل قلاب ماهیگیری است و چنانچه به انگشتان دست فرورود بیرون آوردن آن بسیار مشکل خواهد بود. وارینه‌های دیگری از آن بنامهای: «آکسپینا» و «روفیدا» دارای رشته‌های ابریشم مانند تقریباً سفید یا قرمز مایل به قهوه‌ایست. در بین انواعی که راکتهای پهن دارد می‌توان نامهای دیگری مانند «ا. برازیلیسیس» را که در این تصویر نشان داده شده است ذکر نمود. این گیاهان اصولاً دارای اجزائی برنگ سبز کم‌رنگ و هاله‌های سفید دور از یکدیگر است.

OPUNTIA brasiliensis
اپونتیا برازیلیسیس

بمنظور متمایز ساختن گونه‌های استوانه‌ای از «اپونتیا»های دارای راکت پهن نامهای جدیدی بر آنها نهاده‌اند.

«ا. سیلندریکا» به نام «استر سیلندر اپونتیا» نامیده شده است و دارای دسته‌ای ساقه‌های برافراشته و پوشیده از پرزهای سفید پشم مانند است. «ا. وستیتا» همانند گیاه پیش گفته است ولی برزهایش بیشتر و دوامتر است. «ا. سالمیانا» دارای ساقه‌های مدور با خارهای کمتر است و شاخه‌های کوتاهی می‌دهد که با گل‌های قرمز مزین می‌شود و داخل گلها برنگ زرد کم‌رنگ است.

«یتز کاکتوس توپرسوس» منظره‌جالبی دارد و در زمین‌های پیاژهائی تشکیل می‌دهد و باید در زمین کاملاً زهکشی شده‌ای کاشته شود.

«اپونتیا»ها توقع چندانی ندارد. آنها را در خاکی پر از ریگ و سنگ می‌کارند جای آنها باید کاملاً روشن و در تابستان در هوای آزاد باشد. آنها را از راه قلمه زدن به آسانی می‌توان تکثیر نمود. برای اینکار دست را بوسیله پارچه ضخیمی از گزند خارها محفوظ می‌سازند و سپس اقدام به قطع قلمه‌ها می‌کنند. بهتر است بگذارند زخم قلمه‌ها بمدت ۴۸ ساعت خشک شده و آنگاه در خاک شن داری کاشته شود.

Parodia

پارُديا

کاکتاسه‌ها

«پارُديا»ها گیاهان زیبایی هستند که از اسفندماه تا شهر یورماه بدون وقفه گل می‌دهند. نخستین نوع گلدار آن موسوم به «پ. کریراکانتین» است. که ساقه کروی آن پوشیده از تارهای ابریشمین متعددی پرنگ زرد کم‌رنگ است. بر تارک این ساقه گل‌های کوچک شیپورمانندی پرنگ زرد طلایی می‌روید. از این گیاه دو نوع نزدیک بهم دیده شده است که یکی از آنها «پ. تریسپینا» و دیگری «پ. موتابلیس» است. اختلاف نوع اول با نوع دوم در داشتن خارهای زرد خالص و بدون بخش قرمز رنگ است. موسم گل این گیاهان بالاخره با گل‌های نارنجی دو نوع از آنها به نام‌های «پ. هائیرانانا» و «پ. گراسیلیس» پایان می‌پذیرد.

متأسفانه بدست آوردن «پارُديا»ها از راه کاشتن بذر بسیار مشکل است. این گیاهان در خاک شن‌دار بهتر رشد می‌کنند و نیاز به آفتاب فراوان دارند. در زمستان کفایت آنها را در جای خنک و خشکی با حرارت ۶ تا ۱۰ سانتیگراد نگهدارند.

PARODIA aureispina

پارُديا اُرشپینا

Rebutia

رَبوتیا

کاکتاسه‌ها

«رَبوتیا»ها ساقه‌ای کروی ساده یا چندگانه دارد. بر روی این ساقه‌ها شیارجانبی دیده نمی‌شود. اما غده‌هائی دارد که بصورت مارپیچ بر آن قرار گرفته است. پیوندهای بیشماری بین انواع خاردار و دارندگان تارهای ابریشمی سفید آن صورت گرفته است. از جمله دارندگان تارهای سفید ابریشم‌مانند «ر. سنیلِس» و از جمله گونه‌های فاقد اینگونه تارها «ر. مینوسکولا» و «ر. دمنیوتا» و «ر. ویلاسيفلرا» قابل ذکر است. کلیه این انواع در اطراف و یا پائین ساقه خود گل‌های قرمز یا نارنجی رنگی بشکل قیف می‌دهد و این مطلب حتی در مورد نهالهای جوان نیز صادق است. این گیاهان را به آسانی می‌توان از راه کاشتن بذر تکثیر نمود. طرز کاشتن آنها مانند «اشیکاکائوس»هاست. در بهار تا زمانیکه غنچه‌های گل آنها به اندازه ۵ میلیمتر نرسد نباید به گیاه آب داد زیرا در غیر اینصورت خطر ریزش گلها وجود دارد.

Phyllocactus

فیلکا کتوس

کاکتاسه‌ها

«فیلکا کتوس» ها هیبرید هائیکه از پیوند چند گونه انواع مربوط بخود بدست آمده است. این گیاهان زیا گلخانه‌ای درشت برنگ سفید یا سرخ یا قرمز دارد:

رژیم لازم برای «فیلکا کتوس» های هیبرید که از نژاد گیاهان مکزیکی ابقیت بدست آمده است بسیار آسان است. مخلوطی از خاک باغچه مرغوب و خاک برگ برای آنها مناسب است مشروط بر آنکه به سیستم زهکشی گلدان کاملاً توجه شده باشد. چون این گیاهان متعلق به گلخانه‌های سرد است بهتر است آنها را در کنار پنجره‌های آفتاب رو قرار دهند و در تابستان در هوای آزاد بگذارند. معمولاً در زمان رویش باید بفراوانی به آنها آب داد اما در زمستان باید آنها را تقریباً خشک نگهداشت.

این گیاهان از فروردین ماه تا خرداد ماه گل می‌دهند. ترکیب آنها با «زینگاکتوس» ها بویژه از نظر هماهنگی گلها بسیار جالب و تزئینی است.

Rhipsalidopsis rosea

رپسالیدپسیس رُزَا

کاکتاسه‌ها

این گیاه که دارای قطعات بهن و مثلثی شکل است بخاطر کاشتن آسان و برگهای فراوان قرمز رنگش که در پائیز ظاهر می‌شود بسیار ارزشمند است.

در زمستان بیشتر از سایر «کاکته» ها تحمل حرارت را می‌نماید و نیاز برطوبت بیشتری دارد. اما در برطوبت نیز نباید افراط شود زیرا در این خصوص حساسیت بسیار نشان می‌دهد.

Schlumbergera gaertneri

شلومبرژرا گائرتنری

یا: رپسالیدپسیس گائرتنری - ایفیلوم گائرتنری

کاکتاسه‌ها

SCHLUMBERGERA gaertneri

شلومبرژرا گائرتنری

کاشتن این گیاه گویا از سایر «کاکته» ها آسانتر است. ساقه‌های آن به صورت قطعاتی بهن و شبیه به برگ است. آنرا به نام (کاکتوس عید پنجاه) نامیده‌اند و این مطلب در برابر (کاکتوس عید نپل) که همان «زینگاکتوس ترونکاتوس» می‌باشد انجام گرفته است.

گیاهیست نسبتاً مقاوم که در مخلوطی از خاک شن دار همراه با خاک برگ کاشته می‌شود اما باید گلدانش کاملاً زهکشی شده باشد. موقع تغییر گلدان آن پس از تمام شدن گل‌های آنست. در تابستان این گیاه را در هوای آزاد قرار می‌دهند و در زمستان می‌تواند با رعایت مراقبت‌های مربوط به گیاهان فربه در آبارتمان نگهداری شود. در برزیل که زادگاه آنست بصورت ابقیت یعنی بر روی شاخه و تنه درختان جنگل زندگی می‌کند و همین مطلب می‌رساند که تا چه حد نسبت به برطوبت بویژه در زمستان حساسیت دارد.

SEDUM pachyphyllum
سیدوم پاشیفیلوم

SEDUM rubrotinctum
سیدوم روبرتینکتوم

Sedum

سیدوم (گل نان)

کراسولاسه‌ها

«سیدوم»‌های بیشماری وجود دارد که کاملاً روستیک است و گیاهان ماندنی‌ای را برای تزئین باغچه‌ها تشکیل می‌دهد ولی در بین انواع غیر روستیک آن گیاهان آپارتمانی خوبی مشاهده می‌شود که از آنجمله «س. آلاتواد» است.

این عودالصلیب مکر یکی بوته کوچکی با ساقه‌های متعدد گسترده و آراسته به برگهای درهم فشرده دارد. طول برگهای آن در حدود ۲ تا ۳ سانتیمتر ولی ضخیم و استوانه‌ای شبیه به سوسیس‌های کوچکی برنگ زیبای خاکستری مایل به آبی است.

«سدموم»‌ها را بیشتر در خاکی ضعیف و نفوذپذیر و در گلدانی زهکشی شده می‌کارند. در زمستان خواهان حرارتی معتدل است و آب کمی می‌خواهد ولی باید دقت کرد که هرگز آب به برگهای آن نرسد. این گیاهان طرفدار نور بسیار است.

Setiechinopsis mirabilis

سیتیشینپسیس
میرا بیلیس
کاکتاسه‌ها

زادگاه این «کاکته» آرزانتین است. طول ساقه آن از ۱۰ سانتیمتر و قطرش از ۲ سانتیمتر تجاوز نمی‌کند. و در بین گیاهانی که شبها گل می‌دهد جالبترین است. گل سفید و نسبتاً معطر آن در حدود ساعت ۲۱ باز می‌شود و قبل از سبیده دم پزمرده می‌گردد. این گل که دارای دم بلند است در نوک گیاه می‌روید و بزودی تبدیل به میوه می‌شود. می‌توان بنا بر شیوه‌ای که در مورد «آپلسترا دمینوتا» ذکر شد این گیاه را از راه همین بذر بدست آمده به آسانی تکثیر نمود.

Stapelia

استاپلیا

آسکیلیا داسه‌ها

«استاپلیا»ها فاقد برگ است. ساقه‌های چهارگوش آنها که درهم فشرده است غالباً دارای خطوط و لکه‌های ارغوانی رنگ است. گل‌های آنها که در باین ساقه‌ها می‌روید شبیه ستاره دریائی و برنگهای زرد یا قهوه‌ای یا ارغوانی بر حسب نوع گیاهست. ولی بوی خوشی ندارد. «استاپلیا وار یگاتا» که متداول‌ترین این گیاهانست دارای ساقه‌هایی برنگ سبز مایل بخاکستری و گل‌های زرد با لکه‌های قرمز است.

این گیاهان که زادگاهشان آفریقای جنوبیست سیستم ریشه دوانی پیشرفته‌ای ندارد و می‌توان آنها را در ظرف‌های کم‌عمق نیز کاشت. گلدان آنها را فقط هر دو سال یکبار تعویض می‌کنند و خاک مناسب برای آنها مخلوطی از خاک باغچه همراه با مختصری خاک برگ و توب است. ضمناً گلدان آنها باید کاملاً زهکشی شود. در زمستان حرارتی برابر ۱۰ سانتیگراد برای آنها کافیست.

STAPELIA

استاپلیا

ZYGOCACTUS truncatus

ز یگاکتوس ترونکاتوس

Zygocactus truncatus

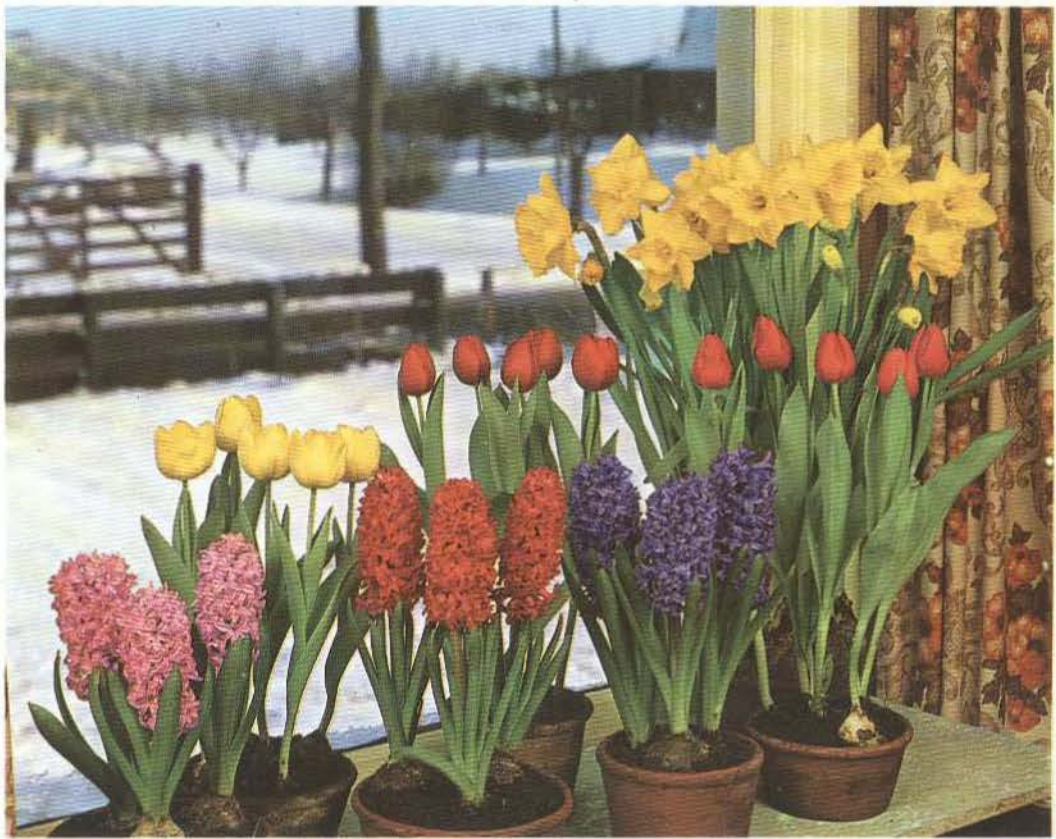
ز یگاکتوس ترونکاتوس

کاکتاسه‌ها

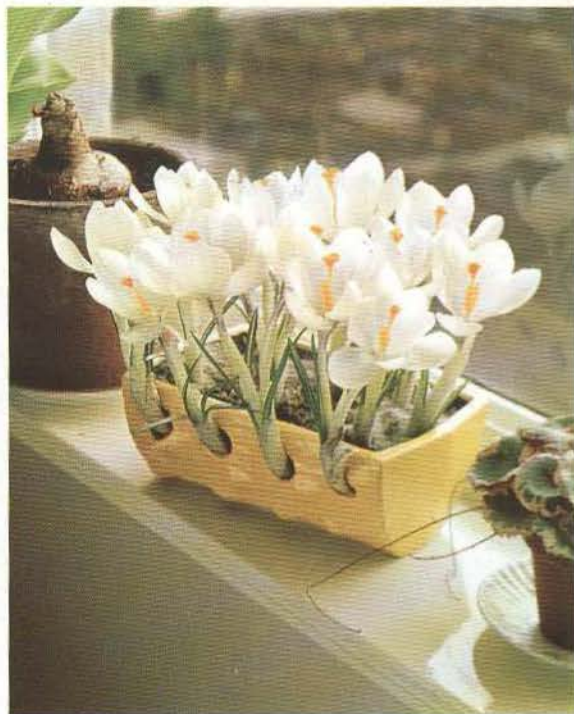
این گیاه در محیطی مرطوبتر و خنکتر از غالب «کاکتس»ها می‌روید. در برزیل که زادگاه آنست به صورت اِبفیت زندگی می‌کند و خود را به اعماق شاخه‌ها می‌کشاند. شاخه‌هایش که برنگ سبز پررنگ است از قطعانی پهن شبیه برگ تشکیل شده‌است. در نوک همین شاخه‌هاست که گل‌های بسیاری می‌روید که آویزان بوده و طول آنها بین ۶ تا ۸ سانتیمتر است. این گلها در زمستان ظاهر می‌شود و مدت زیادی دوام دارد و رنگ آنها معمولاً قرمز یا ارغوانی است ولی وارینه‌هایی با گل‌های بنفش، گلی، سرخ و حتی سفید نیز دیده شده‌است. این گیاه که به نام «کاکتوس عبد ثل» و گاه به اشتباه «کاکتوس اِپیفیلوم» نامیده می‌شود مناسب برای بالکنهای سرپوشیده است. موقع رویش آن تابستان و اوائل پاییز است و در اینموقع نیاز به آب فراوان دارد. غنچه‌هایش در اواخر تابستان و در محیط کاملاً روشن تشکیل می‌گردد. پس از این دوره نیاز به یک استراحت دو ماهه دارد و مجدداً چند هفته قبل از عبد ثل نیاز به آب پیدا می‌کند. آنگاه مجدداً گل می‌دهد و برای رویش آینده به استراحتی یکماهه احتیاج دارد. با پرورش آن در یک گلخانه کوچک می‌توان گلدان بزرگی از آن تهیه نمود. با تکثیر آن از راه قلمه زدن نهالهای انبوه و کوتاهی با شاخه‌های آویزان بدست می‌آید اما با پیوند آن بر روی «سینسیروس» یا «پرسکیا» گیاهانی با قیافه افراشته بدست می‌آید.

les PLANTES BULBEUSES

گیاهان پیازدار

شگفتی‌هایی که بیاری کشت مصنوعی گیاهان پیازدار از بهمن ماه بعد میتوان ایجاد کرد.

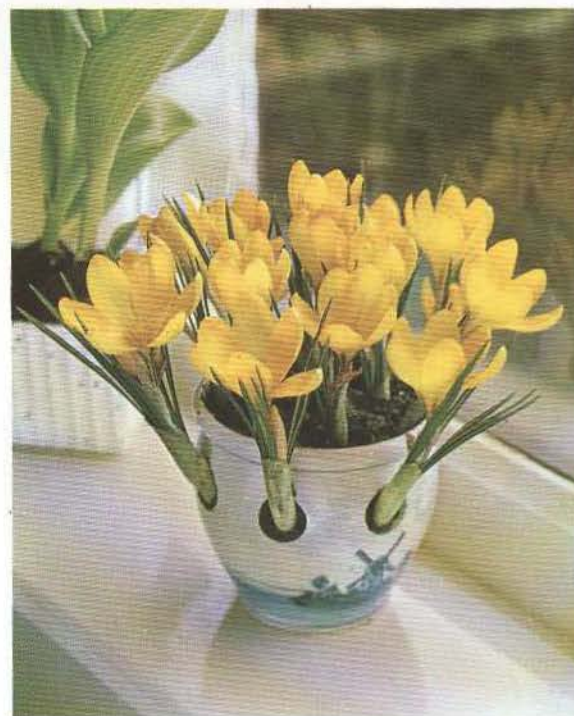

Crocus کُرکوس (زعفران)

ایریداسه ها (زنبقی ها)

«کُرکوس» ها گیاهان پیازدار کوتاهی هستند که متداولترین انواع آن هیبریدهای گرفته شده از نژادهای متعلق به حوزه مدیترانه و خاورمیانه است. قد آنها از ۱۰ تا ۱۵ سانتیمتر تجاوز نمیکند و مشخصه آنها داشتن برگهای باریک سیخ سیخ است. گلهایشان یا منفرد و یا به صورت دسته های ۲ تا ۴ تایی و لوله مانند و برافراشته است. این گلهای زودرس از آغاز بهمن ماه یا اسفندماه شروع بشکفتن مینمایند و برنگهای آبی، بنفش، سفید و زرد که غالباً سایه های تیره تری نیز به همراه دارد دیده میشود.

کشت مصنوعی «کُرکوس» ها ساده است. بدین ترتیب که تغار یا جام یا گلدان مخصوص آنرا که سوراخهایی در آن تعبیه شده است گرفته و در ته آن قشری ریگ میچینند و روی آنرا با مختصری خاک باغچه سبک میپوشانند و پیازهای چاقی را که انتخاب کرده اند بهلوی هم قرار میدهند و روی آنها را نیز با مختصری خاک میپوشانند و سپس ظرف را در محلی تاریک و خنک میگذارند تا رشد نموده و جوانه آنها به ۴ تا ۵ سانتیمتر برسد. در این هنگام گلدان را به جایی که گرمای ملایمی دارد میآورند. اگر این محل نور کافی داشته باشد گلها میشکند و تا وقتی که هوا خیلی گرم نشود دوام پیدا میکند. «کُرکوس» ها در آپارتمانها نیز گل میدهند اما روش کار متفاوت است. بدین نحو که پیازها را در ظرفی بر روی یک قشر سنگریزه میچینند و ظرف را پر از آب میکنند بصورتیکه ته پیازها با آب در تماس باشد. چنین گلهایی بین ماههای دی و اسفند بدست میآید.

Hippeastrum

هیپاستروم

آماریلیداسه‌ها

«هیپاستروم»‌های هیبرید (دورگه) از پیوند چندین نوع که زادگاهشان آمریکای جنوبی بوده است بدست آمده و همه را زیر عنوان «آماریلیس» مینامند.

پيازهای درشت این گیاهان را در باینز درگلدان می‌کازند و در زمستان تیره‌ای قوی از آن روئیده و سه یا چهار گل درشت بار می‌آورد و سپس تعدادی برگ بزرگ سبز روشن از اطرف آن می‌روید. گل‌های این گیاه که گاه قطر آنها به ۱۵ تا ۲۰ سانتیمتر می‌رسد به رنگ‌های سفید، سرخ، قرمز و نارنجی دیده می‌شود و هنگامی برسد کامل خود می‌رسد که گلدان را در جای کاملاً گرمی قرار دهند و خاک آن پیوسته مرطوب نگهداشته شود.

پيازهای «هیپاستروم» را میتوان دست کم بمدت دو سال در یک گلدان نگهداشت. اما در تابستان نیاز به یک مکمل تغذیه مانند کودهای محلول دارد. زیرا در اینموقع است که برگها ذخایر پيازها را تأمین میکنند. خاک مورد استفاده برای تغییر گلدان آنها باید شامل خاک برگ و خاک خنک و مقداری کود حیوانی کاملاً تجزیه شده باشد.

بهرتر است همینکه گیاه از گل دادن باز ایستاد تیره میانی آن قطع گردد و از اواسط امرداد ماه آب دادن بدان بندر بیج کم شده و پياز برای استراحت به محل خشک و گرمی برده شود.

Hyacinthus orientalis

HYACINTHUS orientalis Albulus

هياسینتوس اُر یانتالیس

هياسینتوس اُر یانتالیس

سنبل

لیلیاسه‌ها

در واقع سنبل یک گیاه آپارتمانی نیست ولی هنگام شکفتن گلپایش در آنجا محل ارجمندی می‌آید. برای این منظور معمولاً بیشتر به سراغ سنبلهای هلندی می‌روند، یعنی نزادیکه خوشه متراکمی از گلپای معطر و برنگهای مختلف: سفید، زردروشن، سرخ، قرمز، بنفش و یا آبی می‌دهد.

کشت مصنوعی سنبلها برای استفاده از آنها در آپارتمان با انتخاب بازی درشت که پیرامون آن دست کم ۱۶ سانتیمتر باشد آغاز میشود. آنگاه چنین بازی را در گلدانی کوچک و در خاکی سبک و سالم که حاوی خاک شن داروشاک برگ باشد می‌کارند به صورتیکه بیش از دوسوم پیاز داخل خاک نشود. آنگاه آنرا در محلی خنک و با داخل یک شاسی شیشه‌ای قرار میدهند و روی پیاز را با خاک سبکی می‌پوشانند و مدت شش هفته در این شرایط نگهداری میکنند و بالاخره گلدان را به محلی که حرارتی معتدل دارد می‌آورند و در اینجا است که بزودی شروع بگل دادن میکند.

برای کاشتن آنها در تنگهای بلورین نیز همین شیوه بکار میرود. بدین معنی که ابتدا آنها را در محلی تاریک و در حرارتی بین ۸ تا ۱۰ سانتیگراد نگهداری میکنند تا ریشه‌ها بعد کافی رشد نمایند و سپس آنها را به آپارتمانهای نسبتاً گرم با حرارت ملایم می‌برند تا به گل بنشینند.

گل سنبلها در گلدان یا جام یا تنگ بلورین بین ماههای دی و فروردین بدست می‌آید.

Iris

ایریس (زنبق)

ایریداسه‌ها

Iris reticulata

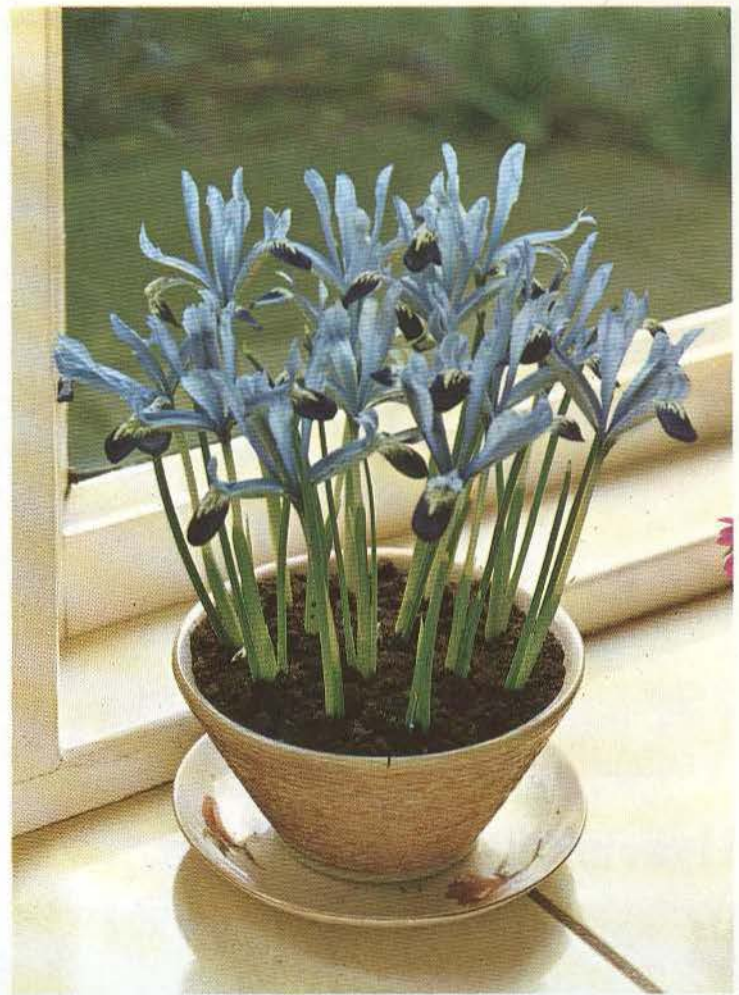
زنبق رتیکولاتا

این زنبق زیبای پیازدار زادگاهش قفقاز و نواحی شمالی ایرانست. گیاهست گربه که قد آن از ۲۰ سانتیمتر بزرگتر نمیشود. دارای گل‌هایی بسیار ظریف و نسبتاً معطر است که بصورت منفرد در نوک ساقه کوتاه این گیاه میروید.

سه بخش خارجی این گلها که بر فراز آنها تاجی قرار گرفته است برنگ آبی زیبای مخملی است و زبانه آویخته‌ای دارد که آراسته به لکه‌ای برنگ زرد پرنقالی و خطوط سفید است. برگ‌هایش فقط مختصری از ساقه بلندتر میشود.

این گیاه از انواع پیشرسی است که از سرمای بهمن‌ماه هراسی ندارد. از پیوند آن با چند گیاه تیره‌های مجاور هیبرید هائی بوجود آمده است که از آنجمله وارینه‌هائی مانند «کلیرت» با قیافه و رنگ دلفریش قابل ذکر است.

زنبق «رتیکولاتا» و وارینه‌های گوناگون آنرا میتوان باسانی در گلدانهای بزرگی که با دقت زهکشی شده باشد کاشت. بدین نحو که پیاز آنها را در ماه‌های مهر و آبان در گلدانی حاوی مخلوطی از خاک باغچه و شن و مختصری تورب سیاه میکارند. و گلدان را در زیر یک شاسی بنحوی میگذارند که در زیر خاک شاسی قرار گرفته و فقط لبه گلدان همسطح زمین شاسی باشد. با آغاز فصل رویش یعنی بهمن‌ماه گلدان را به داخل یک بالکن سرپوشیده و یا جای دیگری که قدری گرم باشد میبرند و در اینجاست که گل‌های زیبای آن شکوفا شده و هفته‌ها باقی میماند.

ایریس رتیکولاتا «کلیرت» Iris reticulata 'Clairette' ایریس داند فردیائنه Iris dandfordiae

Iris dandfordiae

زنبق داند فردیائنه

در بین زنبق‌های پیشرس این گیاه به علت قیافه کوچک و رنگ‌های بسیار زنده خود مکانی خاص دارد. ساقه کوتاه و کلفت آن بیش از چند سانتیمتر رشد نمیکند و بزودی غنچه بیضی شکل متورمی بیار می‌آورد و گلی بسیار جالب بقطر ۵ سانتیمتر میدهد. پیازش بخوبی سرمای زمستان را تحمل میکند ولی بشرط آنکه در خاک پوک و گلدان کاملاً زهکشی شده‌ای قرار داده شود. کشت آن هنگامی ثمربخش است که پیاز را در گلدانی دهانه گشاد و یا تغاری به همان شیوه که در مورد زنبق‌های «رتیکولاتا» گفته شد بکارند. بهتر است پیش از کاشتن پیازها آنها را با گردی از مواد ضدقارچ بپوشانند تا از گسترش انگل‌ها جلوگیری شود. این ظرفها آغاز زمستان را در زیر یک پناهگاه شیشه‌ای بدون هیچگونه گرمائی میگذارند تا پیازها بدون هرگونه مشکلی ریشه کند.

Lilium

لیلیوم (زنبق رشتی)

سوسن

لیلیاسه‌ها (سوسنی‌ها)

میدهند که دیگر جذب نشود. در اینموقع باید گلدانها را در یک زیرزمینی تاریک که حرارت آن از ۱۰ سانتیگراد تجاوز نکند بچینند و هنگامیکه جوانه‌های گیاه به ۷ تا ۸ سانتیمتر رسید سوسن‌ها را به محلی که دارای حرارت معتدلی باشد منتقل سازند. اگر آنها را در نزدیکی پنجره‌ای بگذارند بزودی ساقه‌ها رشد کرده و گلها ظاهر میشود. گلدانهائی که در اواسط اسفند ماه بدین روش آماده شده باشد در اواخر اردیبهشت گل میدهد و آنهائیکه در اوائل فروردین تهیه شده باشد در آخرین روزهای خردادماه گل خواهد داد. آب دادن به آنها باید بی‌درپی اما بمقدار کم صورت گیرد تا خاک گلدان را آب نبرد.

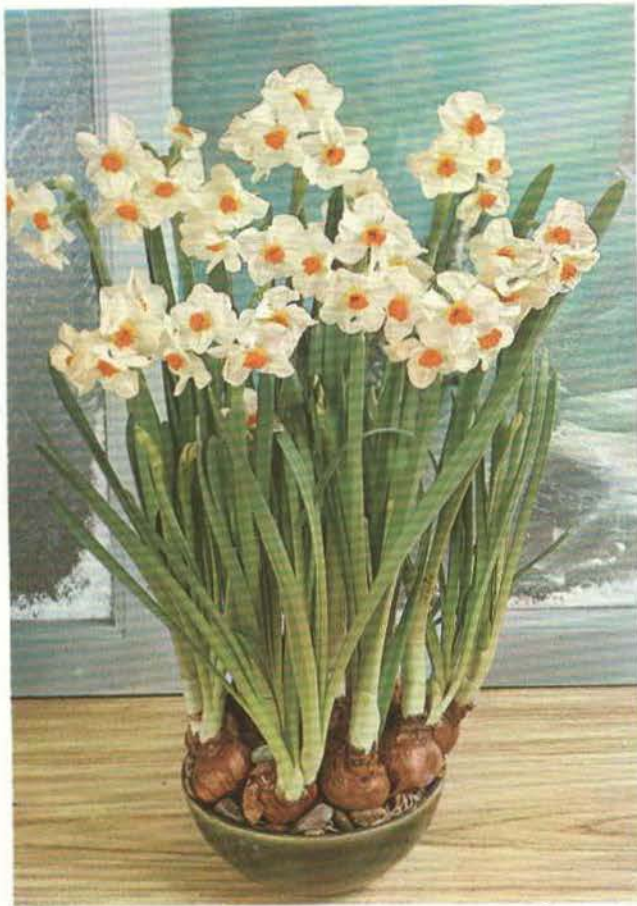
سایر هیبریدهای این خانواده عبارتست از:
 «سینابار» یا گلهای قرمز آجری تیره
 «آنشامان» یا جادو با گلهای قرمز پرتقالی
 «جان ابوتز» با گلهای زرد.

مدتهاست که سوسنها را برای استفاده در آپارتمانها پرورش میدهند. اما با پیدایش سوسنهای هیبرید آمریکائی که وارینه‌های آنها دارای گلهای فراوان و رنگهای زیباست این امر بیشتر متداول شده است.

وارینه‌ای از آنها بنام «هارمونی» را به آسانی میتوان در گلدان کاشت. بدینگونه که چندین پیاز را در ظرفی بگنجایش ۲ تا ۳ لیتر جای میدهند و پس از آنکه ساقه آنها به ۶۰ تا ۸۰ سانتیمتر رسید نوک هر ساقه با تعداد ۶ تا ۸ گل درشت کاملاً باز رنگ نازنجی زیبا آراسته میشود.

پیازها را در فروردینماه در ظرفهای بزرگی که کاملاً زهکشی شده و ته آنها را بستری از شن بقطر ۲ سانتیمتر پوشانده است میکازند. بدینگونه که ابتدا ظرف را تا نیمه از خاک مناسب پر میکنند و پیازها را روی آن قرار میدهند. سپس بقیه ظرف را با خاک پر کرده و بصورت توده یا پشته‌ای در می‌آورند. این خاک نیز باید حاوی دو حجم خاک باغچه شش‌دار و دو حجم تورب و یک حجم ریگ درشت باشد. آنگاه آنقدر آب

NARCISSUS poetaz

نارسیسوس نرگس شاعر

NARCISSUS pseudonarcissus

نارسیسوس پشدنارسیسوس

Narcissus

نارسیسوس

نرگس

آمار تولید اسه ها

شیوه پرورش سایر نرگسها بدینگونه نیست بلکه باید همانند زنبقها و لاله ها ابتدا در جای تاریک و خنکی برای ریشه کردن نگهداشته شود و سپس به محل گرمی بیاورند. بنابراین آنها را تا دهم یا پانزدهم دیماه در شرایط یاد شده نگهدارند و سپس نرگسهای ریشه داده را به آپارتمان میآورند. از این زمان بمدت 4 تا 5 هفته نرگسها بگل مینشینند و حرارت مناسب برای آنها حدود ۱۵ سانتیگراد است.

چنانچه جای آنها بسیار گرم باشد ساقه و برگهای آنها ولو شده و به اطراف خم میشود و مدت گل دادنشان نیز خیلی کوتاه میگردد.

در کاشتن نرگسها بر روی ریگ های شناور باید دقت نمود که سطح آب همواره یکسان بماند و حرارت دقیقاً کنترل شود. زیرا چون پیازها نشیمنگاه ندارند در صورت زیاد شدن گرما و پژمرده شدن برگها پیازها در خطر واژگون شدن قرار میگیرند.

انواع بسیاری نرگس وجود دارد که برخی از آنها بومیست و زادگاه تعدادی دیگر اروپای جنوبی یا شرقی میباشد. معروفترین آنها «نرگس شیپوری»، «نرگس بیهمتا» و «نرگس شعرا» است. اما نرگس «دسته گل» یا نرگس استانبولی که از هر ساقه اش چند گل میروید در اروپا کمتر معمول و متداولست.

کلیه انواع نرگس را میتوان در گلدان یا تفرهای گل پرورش داد. گاهی آنها را در گلدان و در مخلوطی از خاک شن دار و زمانی آنها را در تفرار فقط بر روی ریگهای غوطه ور در آب میکارند. بدین منظور باید از درشتترین پیازها استفاده نمود و آنها را در کنار یکدیگر و کاملاً چسبیده بهم روی ریگهای یاد شده چید بصورتیکه ته پیازها به آب نرسد. اما در گلدان روی پیازها را نیز باید خاک داد.

نرگس استانبولی را نیز در آپارتمان میکارند و پیازهائی را که در آذرماه به کشت مصنوعی در میآورند در شبانگاه عید نئل گل میدهد.

Scilla

SCILLA sibirica

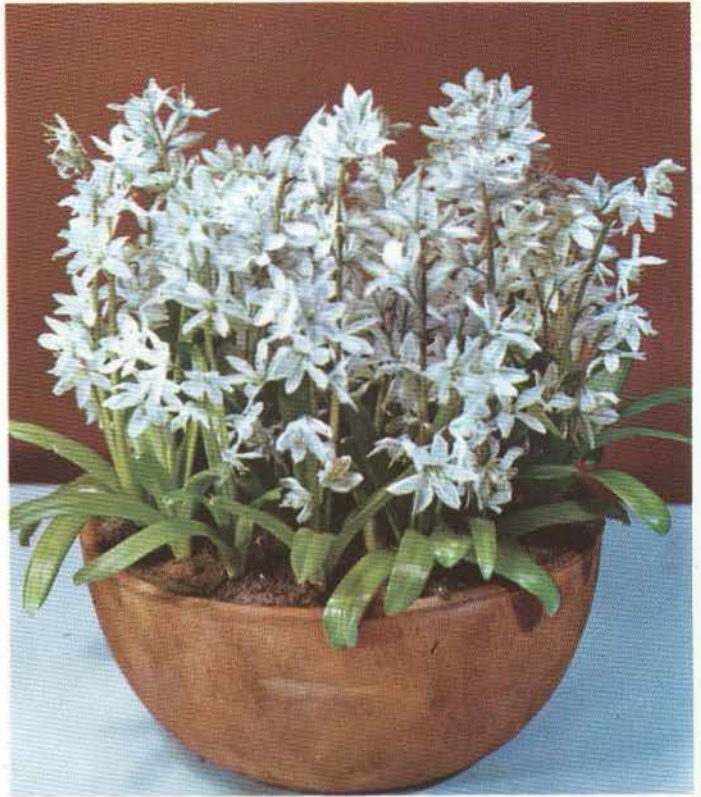
اسسیلا (سیرترئینی)

لیلیاسه ها (سوسنی ها)

انواع گوناگونی از سیرها و بویژه نوع معروف به «اسیلا سیریکا» را چه به تنهایی و چه همراه با زنبقها و لاله‌ها در تزئین جامهای گل و با باغچه‌های آپارتمانی بکار می‌برند. گیاهان ظریف کوتاهی هستند که از هر پیاز آنها یک یا چند شاخه گل می‌روید. سیر سبیری گل‌های بزرگ آبی آسمانی دارد و گل‌های گیاهان مجاور آن بزرگ آبی پررنگ و یا سفید است. ارتفاع آنها عموماً از ۱۵ سانتیمتر بیشتر نمیشود و گل‌هایشان که خیلی پیش‌رس است بین ماه‌های بهمن و اسفند بدست می‌آید.

این رستینهای روستیک کم‌توقع است و کاشتن آنها همانند لاله‌هاست. بدین گونه که آنها را در پائیز در گلدانی حاوی خاک‌های سبک می‌کارند و پس از چند هفته نگهداری در محلی بسیار خنک به آپارتمان می‌آورند. اگر هوای آپارتمان معتدل باشد سر به‌آوردگی رشد نموده و ظرف دو یا سه هفته گل میدهد. گرچه اینگونه گلها جلوه گل‌های بهاری را ندارد ولی به علت پیش‌رسی فوق‌العاده خود ارزشی بیشتر کسب مینماید.

پیازهائی که در آپارتمان گل میدهد از ذخائر غذایی خود عاری شده و نمیتواند برای کاشتن در باغچه مورد استفاده قرار گیرد.

Tulipa

تولپیا (لاله)

لیلیاسه ها (سوسنی ها)

لاله‌ها و زنبقها را میتوان با ارزش‌ترین گیاهان پیازدار آپارتمانی دانست. مزیت آنها نه تنها مرسوم رنگ‌های زنده گلها بلکه آسانی کشت آنها نیز هست. به گونه‌ای که اینکار از عهده هر فرد علاقه‌مندی بر می‌آید.

مناسب‌ترین انواع برای اینکار گونه‌های کوتاه قد یا گربه‌آنست که از ۲۵ تا ۳۰ سانتیمتر بزرگتر نمیشود و گل‌های ساده یا مضاعف است ولی انواع دارای گل‌های مضاعف بخاطر دوام بیشتر گل‌هایشان و سازگاری بهتر با محیط آپارتمان بر نوع دیگر ترجیح دارد. پیازهائی درشت لاله را در مهر یا آبانماه در جام یا گلدانی که حاوی خاک باغچه شن دار باشد می‌کارند بنحویکه در کنار یکدیگر چیده شده و نوک پیازها با سطح خاک گلدان یا جام تماس باشد. کسانیکه باغچه در اختیار دارند گلدانها را در نقطه کاملاً زهکشی شده‌ای از باغچه در خاک قرار داده و روی آنها را بکشر ۲۰ سانتیمتر خاک میریزند و سپس با کاه یا برگ خشک شده می‌پوشانند و در غیر اینصورت گلدانها را در یک زیرزمینی یا انبار تاریک و خنک می‌چینند. در این شرایط است که پیازها ریشه داده و جوانه می‌زنند و هنگامیکه جوانه‌ها به ۴ تا ۵ سانتیمتر رسید گلدانها را به جای گرمی می‌برند. این کشت مصنوعی را نمیتوان زودتر از اواخر آذرماه شروع کرد و معمولاً سه هفته بعد گل میدهد. پیازهائی که بدین روش گل داده‌است دیگر قابل استفاده نخواهد بود.

Zantedeschia

زانیدشیا (شیپوری)

یا: ریشاردیا، کالا، آروم

آراسه‌ها

زانیدشیا ایتیکا

ZANTEDESCHIA *aethiopica*

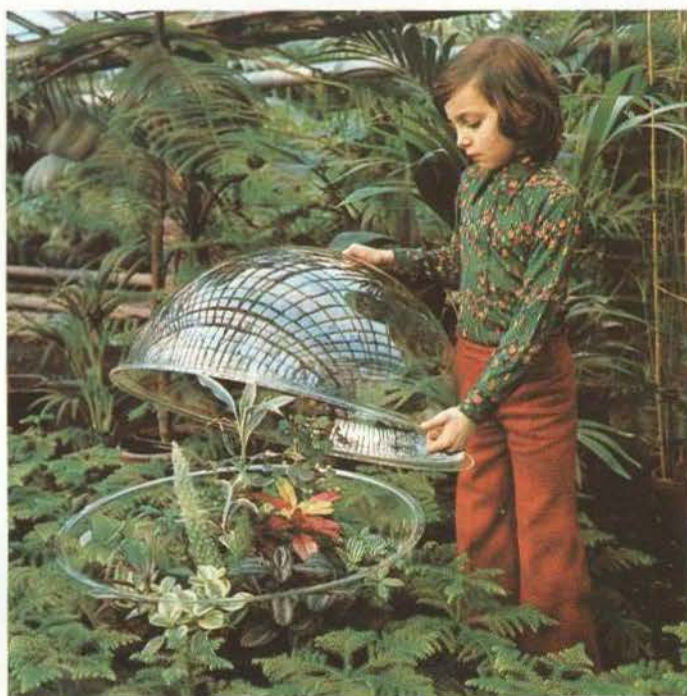
شیپورکهای سفید «آروم» معروف خاص و عام است و در تهیه دسته گل مورد استفاده بسیاری از گل فروشان قرار دارد. گیاهی که موجب پیدایش آن شده است نوعی متعلق به آفریقای جنوبیست که برگهای درشت نوک تیز بزرگ سبز پررنگ دارد. گل‌های کم اهمیت آن بدور خوشه‌ای جمع شده و پایه آنرا کاسبرگ بزرگ و ضخیمی بزرگ سفید ناب و به شکل قیف در بر گرفته است و همین قسمت «اسپات» است که بخش زینتی گیاه را تشکیل میدهد. گونه‌ای نزدیک به این گیاه موسوم به «زرالینا» است که زادگاهش آفریقای جنوبیست و «اسپات»های آن بزرگ زرد تخم مرغیست.

این گیاه تزئینی را میتوان برای مدتی محدود در آپارتمان و بوژه بالکنهای سرپوشیده و راهروهای شیشه‌شده که مجال کافی برای رشد دست و پاگیر آن دارد نگهداشت. بدین منظور ریشه‌های زینتی مانند آنرا در ماههای شهر بور و مهر به صورت هر ۲ یا ۳ سبزه در یک گلدان ۱۸ سانتیمتری میکارند و

آنرا با خاکی مغزی شامل قسمتهای مساوی از خاک باغچه و بهن چرب برمیکند و سپس گلدانها را در جای نسبتاً گرمی میگذارند. «آروم»هایی که در چنین محلی و در معرض آفتاب قرار گیرد تا حدود ۶۰ الی ۸۰ سانتیمتر رشد میکند. کمبود نور موجب بلاسیدگی برگها و خم شدن آنها میشود. از لحظه آغاز رویش فعال گیاه باید مرتباً بدان آب داد و فصل گل دادن آن سرتاسر زمستانست. در اواخر اردیبهشت ماه برگهای «آروم»هایی که در ساسی کاشته شده است شروع به زرد شدن نموده و ناگهان میافتند و از این هنگام به بعد یعنی تا اواخر تابستان و رسیدن موعد مجدد رویش زمستانی باید گلدانها را خشک نگهداشت.

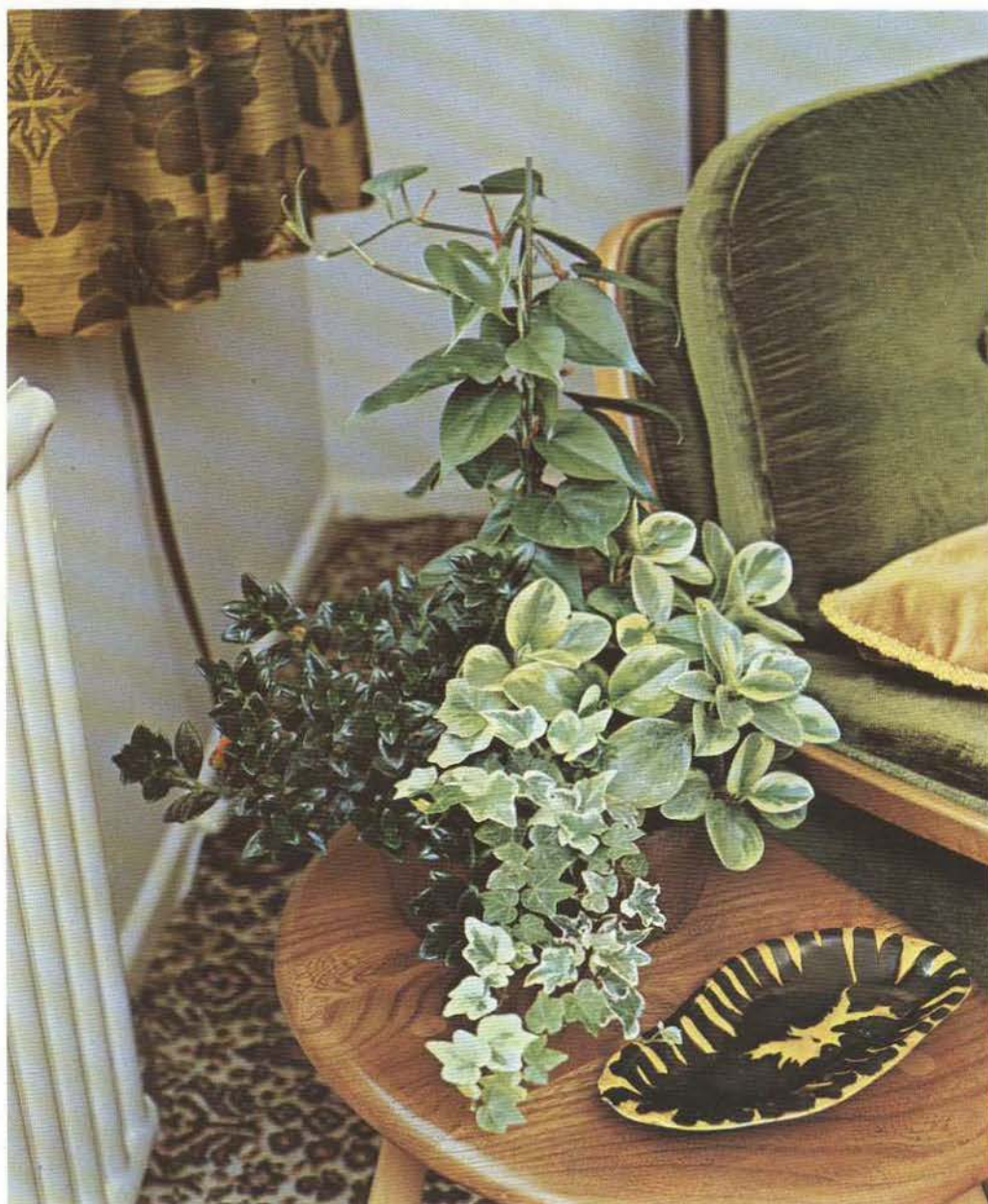
«آروم»ها را میتوان بخوبی در یک گلخانه سرد و یا یک بالکن سرپوشیده که مختصری گرم باشد نگهداری نمود اما در چنین شرایطی گل‌های آن دیرتر و در حدود بهار بدست خواهد آمد.

یک باغچه کوچک زمستانی

یک جام بزرگ پلاستیکی میتواند پناهگاهی برای مجموعه‌ای از گیاهان زینتی قرار گیرد. در این تصویر جام مورد نظر در یکی از گلخانه‌های گرم گذاشته شده است ولی جای معمولی آن در آپارتمان یا سرسرائی با تهویه مناسب و نزدیک پنجره است. سرپوش آن که معمولاً بسته است محیط گرم و مرطوب مناسب برای گیاهان استوائی را فراهم میسازد. آب دادن بدینگونه گیاهان بسیار دقیق است و سرپوش جام همه روز بمدت چند ساعت برداشته میشود تا رطوبت فوق العاده‌ایکه محیط مناسب برای رشد انگلها و قارچهاست ایجاد نشود.

از گیاهان خود بهتر استفاده کنید...
صفحات بعد چگونگی آنرا برای شما بیان خواهد نمود.

نمونه‌ای از گل‌آرایی‌هایی که اثرات عمیقی بر انسان میگذارد و در آن گیاهان متقابلاً بیگدیگر ارزش میبخشد.

یک نمونه زیبای گل آرایی

که با استفاده از گیاهان زیرتحتقی یافته است:

هیدرا کاناریسیس «گلوارڈ مارنگو»

گدیائتم، آسپینوم نیدوس، پیرنیا

کاپراتا، سنتیلیا، هیدرا هلیکس «شیکاگو»

گیاهان آپارتمانی

علاقه به گل در سالهای اخیر گسترش بسیار یافته است. گیاهان معاصرین همه روزه ما شده‌اند و نه تنها در آپارتمانها بلکه در دفتر کار، ورودی فروشگاهها، سرسرای هتلها و کلیه مؤسساتی که برای مراجعان خود در صدد ایجاد محیطی آرام و راحت هستند با ما زندگی میکنند. در عصریکه مانند قرن ما به گسترش سریع شهرها مبتلاست این گیاهانند که با لطف و زیبایی خود شمه‌ای از طبیعتی را که زندگی مدرن هر روز از ما دورتر میسازد به محیط ما نوس ما می‌آورند. بدین جهت لازم بنظر رسید که اطلاعات جامع و مصوری را در یک اثر شایسته جمع‌آوری نمائیم تا کلیه استفاده کنندگان بتوانند گیاهان اصلی آپارتمانی را بشناسند و از بین آنها به انتخاب بردارند و بالاخره شیوه مراقبت و نگهداری آنها را در وضعیتی مطلوب بدانند. در اقامتگاههای انسانها گیاهان در شرایطی قرار میگیرند که با ویژگیهای سرزمین اصلیشان کاملاً متفاوت و در نتیجه بسیار نامساعد است، مقدار خاک اندک گلدان یا باغچه مصنوعی، نور نا کافی که غالباً موجب بیرنگ شدن اندامهای سبز گیاه میشود، کمبود رطوبت محیط از جمله عوامل عدم موفقیت گیاهانی است که در آپارتمانها پرورش مییابد و از موجبات کوتاهی عمر آنها بحساب می‌آید. در عین حال خوشبختانه گیاهانی وجود دارد که با بکار بستن مراقبتهای ویژه در باره آنها میتوانند مدتها در آپارتمان بمانند و انسان را نیز راضی و خشنود نگهدارند و همین گیاهانست که در این کتاب مطرح شده است.

گیاهان ریگی مانند «لیئیس» را در پشت بنجره آبارتمانها نگهداشت. زیرا تأمین نیازمندیهای آنها که کاملاً مغایر با گیاهان قبلی است در زمستانهای سرد بسختی ممکن میگردد.

در مناطق دارای آب و هوای مدیترانه‌ای گیاهانی میروید که از لحاظ حرارت توقع چندانی ندارد. اما مناطق استوایی دارای ویژگیهایی است که غالب گیاهان دارای گل و برگ زینتی از آنجا میآید. قسمت اعظمی از گیاهان تزئینی موجود در گلخانه‌های کنونی را مکتشفین و مسافران یا هیأت‌های مذهبی از مناطقی آورده‌اند که اینک مختصراً به شرح آنها میپردازیم:

«سینیر»ها و طاووسی‌های گل‌زرد متعلق به جزایر قناریست. در صورتیکه «لریه-رژ» از منطقه مدیترانه بدست آمده و پیازهای سیکلامن ایرانی بروی تپه‌های سوریه و فلسطین دیده شده است. منطقه استوایی قاره آسیا زادگاه انواع «فیکوس» و «گردیلین»های ابلق و «کاردینا»های معطر است.

آفریقای استوایی اگرچه سهم بزرگی در این باره ندارد معهداً زادگاه انواع گوناگونی از بنفشه‌های «اوسامبارا» و «سانسویریا» «لرانتی» و «دراکانثا»های ابلق است.

در جزیره «سُکُترا» واقع در جنوب عربستان «بگنیا»ی جالبی با گل‌های سرخ در اواخر قرن گذشته پیدا شد که میتوان آنرا مادر «بگنیا»های زیبای کنونی از جمله «الائیر» دانست. زادگاه گیاهان فربه و بویژه «کاکته»ها آمریکای مرکز است.

اما «آگاو»ها و «کالانشه»ها و همچنین «کراسولاسه»ها از آفریقای جنوبی آورده شده است.

گیاهان زینتی برگ آمریکای استوایی و مخصوصاً برزیل در حوالی سالهای ۱۸۵۰ میلادی به اروپا آورده شد.

اکنون گلخانه‌های عصر ما بصورت مؤسسات پرورش گل عظیمی در آمده است که گیاهان را بتعداد بسیار زیاد تکثیر مینماید و باره‌ای از انواع مانند «فیلدندرن»ها را از نظر هبیرید کردن و بدست آوردن واریته‌های جدید بصورت منابع پر ارزشی در آورده است.

از دیگر گیاهان خاص آمریکای استوایی باید «بوگن ویلیا»های رونده و «پوتسیئا» را که گل‌های درخشانی میدهد ذکر نمایم. ضمناً جزایر دوردست اقیانوسیه علاوه بر انواع گوناگون «آرالیا»های ظریف و ارزشمند خود گیاهان دیگری چون «گلدیالم»های رنگین برگ و «باندانوس»های عجیب و نیز نخلهای بزرگ و کوچکی را به مجموعه گیاهان تقدیم داشته است.

هبیریدها و اسبُرها

انواع اصلی گیاهان بسیار با ارزش است اما تعداد آنها در برابر مجموعه گیاهان موجود در گلخانه‌های نوین بسیار اندک است. بدین معنی که در سایه ابتکارات باغبانان هبیریدهای زیبایی از پیوندزدن انواع اصلی گرفته شده است که در حال حاضر اکثر گیاهان تزئینی و گلدانی را آنها تشکیل میدهد. مثلاً صدها واریته جدید از آزالیاها در اثر پیوندهای پی‌درپی انواع چینی و ژاپنی بدست آمده است که هر کدام امتیازات ویژه‌ای دارد و بیش از یکقرن است که دست‌اندرکاران این حرفه گیاهان بومی بسیاری را در طریق بدست آوردن گونه‌های تازه پیوند زده‌اند و واریته‌های بدست‌آمده را برای رسیدن برنگهای باشکوهی که هم‌اکنون در گیاهان مشاهده میشود به پیوند گرفته‌اند. چنانکه یکی از نمونه‌های بارز چنین اقدامات پیشرفته و طولانی‌ارکیده‌هاست که در حال حاضر بیش از هزاران واریته آن که

غالب مردم گیاهان مورد علاقه خود را با نام دلخواه خود مینامند که معمولاً مفهوم روشنی هم ندارد. مثلاً لقب «ستاره بیت‌الحم» که به گیاهی بنام «آرتنگال عربی» از انواع پیازدار آفریقای شمالی داده‌اند با مشخصات «کامپانولا ایرفیلا» بیشتر مطابقت دارد. یا مثلاً «ژرانیوم»های هوای آزاد که گیاهانی ماندنی و روستیک و متعلق به سرزمینهای معتدلتست هیچگونه ارتباطی با «ژرانیوم»های انبوه که زادگاهش دماغه کاپ امید بوده و در واقع همان «بلازگنیوم» میباشد ندارد.

باتوجه بدانچه گفته شد و نمونه‌های بیشماری که میتوان در اینمورد آورد غرض آنست که اسامی کلی برای معرفی گیاهان کافی بنظر نرسد و باوجود آنکه نام لاتین آنها گاهی اوقات نامأنوس مینماید باید پذیرفت که تنها نامیست که ارزش بین‌المللی داشته و میتواند هویت گیاه را بنحو مطلوب بیان نماید.

از سال ۱۷۵۳ فردی بنام «لینه» از اهالی سوئد قاعده‌ای را برای نامیدن گیاهان بنا گذاشت که مبتنی بربرکاربردن دونام برای هر یک از انواع گیاهانست. نام نخست را اختصاص به نوع گیاه داد: «آزالیا»، «فیلدندرن» و غیره که میتوان آنرا به نام خانوادگی تشبیه نمود مانند: احمدی، یوسفی بزرگی و... و نام دوم را برای تعیین گونه آن در نظر گرفت مثل: «آندیکا» یا «ویریدیس» که در واقع بمنزله نام کوچک مانند: باقر، حسین و محمود است. بدین روش هنگامیکه «بریمولا ابگنیکا» گفته میشود. این دونام بطور قاطع و روشن معرف گیاه مورد نظر خواهد بود.

برخی از گیاهان در بین خود دارای نسبت و فرایتند که معمولاً به طرز قرار گرفتن گلها یا چگونگی رویش آنها مربوط میشود و لذا به صورت خانواده دسته‌بندی میشوند مثلاً میگویند خانواده «اریکاسه»ها و این عنوان بطور مثال «آزالیا»ها را با گیاهان دماغه کاپ امید در کنارهم قرار میدهد. تعداد زیادی از گیاهان زینتی وجود دارد که مستقیماً از تیره خاصی مشتق نشده و حاصل پیوندهای مکرر در بین انواع مختلف است بطوریکه چه از نظر گل و چه از لحاظ شکل برگ با والدین خود متفاوتست. این گونه گیاهان را به نام «واریته» یا «کولتیوار» مینامند. مثلاً میگویند کولتیوار «مرو» یا معجزه از گیاه «هیدرانژا مارگفیلیا» یا واریته مروارید نوازی از گیاه «آزالیا سیمیسی»

اما در عین حال چنین متداول شده است که کلمه واریته را برای اشکال مختلف نوع اصلی یک گیاه آنچنانکه در طبیعت دیده میشود بکار میبرند. چنانکه گفته میشود: «سرس پروویانوس مونسترئوس».

گیاهان آبارتمانی از کجا آورده شده است

این گیاهان دارای هزاران نوع و واریته است که برخی از آنها مانند «فُرنتاز با»ها یا «سیکلامن»ها بسیار متداول و بعضی مانند انواع دارای برگ زینتی بسیار کمیابست.

دلیل کمیابی گیاهان نوع اخیر را یا باید در عدم تناسب محیط منازل با طبیعت آنها و یا مشکلات موجود در تکثیر آنها جستجو نمود. مثلاً کمتر میتوان انواع «ارکیده» را در گلدانهای آبارتمانی مشاهده نمود؛ زیرا تهیه محیط مرطوبی که مورد نیاز غالب واریته‌های آنست در آبارتمان بسختی امکان‌پذیر خواهد بود. یا بندرت میتوان مجموعه‌ای از

هر یک زیباتر از دیگری است بدست آورده اند. در دهه های اخیر علمای علم ژنتیک نیز بیاری باغبانانی که در گذشته صرف تجربه شخصی به گونه های جدید میرسیدند شتافته اند و چنانکه میدانیم هیبرید کردن گیاهان و مطالعه دقیق نتایج پیوند آنها موجب بهبود نژاد شگفت انگیزی در باغچه ها و سیکلامن ها شده است.

در بین گیاهان زینتی برگ نیز از راه جهش یا «موتاسیون» به اخذ واریته های تازه ای توفیق یافته اند چنانکه بناگاه گونه های بسیار متنوع و جالبی بدست آمده است. مثلاً دیده شده است که بر روی یک «گلدیائیم» جوانه ای ظاهر میشود که پس از بزرگ شدن برگهایش هم از نظر رنگ و هم از لحاظ بریدگی و کنگره های اطراف خود با گونه های قبلی این گیاه کاملاً متفاوت است. چنین حالتی را که جهش یا «موتاسیون» نام دارد باغبانان برای سهولت «اسپر» مینامند. البته همین گونه جوانه ها یا «اسپر» هاست که امکان گرفتن قلمه و در نتیجه پیدا شدن واریته جدیدی را فراهم میسازد.

یک فوژر معمولی مانند «نفرلیس اگزالتاتا» حاصل هیبرید کردن پنجاه گونه فوژر مختلف با برگهای کنگره دار یا معجد بدست آمده از انواع ابتداییست. در خصوص برخی از گیاهان گلدار نیز همین مطلب صادق است. چنانکه گاه مشاهده میشود در بین شاخه های یک گیاه شاخه ای با گلهای متفاوت با رنگ سایر گلهای آن ورثیده است. مثلاً «اسپر» های آزالیا های مختلف بهمین گونه پیدا شده و موجب بدست آمدن واریته های جدید گردیده است و در خصوص «بگنیا» ها و داودی ها نیز شیوه کار بهمین منوال بوده است.

غالب گیاهان دوستدار جای روشن هستند اما کمتر گیاهی یافت میشود که بتواند تابش مستقیم نور خورشید را تحمل کند.

چگونه باغبانان گیاهان را پرورش میدهند.

امروزه نیز بر روی گلهای داودی پیوندهای بیشماری صورت میگیرد و هدف از این کار نه تنها بدست آوردن گیاهانی زیباتر و رنگارنگتر است بلکه منظور دست یافتن به نهالهاییست که بتوانند طی برنامه فشرده تری بمر برسند. چنانکه این گیاهان تنها گیاههاییست که توانسته است نمونه هایی بدهد که سراسر سال برگل باشد.

بیست سال قبل انسان میتوانست تغییر فصول سال را از روی ویرترین گل فروشیها تشخیص دهد. زیرا لاله ها و سنبله های گلدانی رسیدن اسفند ماه و «هرتا زایا» های سرخ و سفید و آبی آمدن اردیبهشت ماه را اعلام میداشت و آغاز تابستان شاهد بازگشت «گلکسینیا» ها و «بگنیا» های سوخ دار بود. در صورتیکه گلهای داودی همراه با شبنمهای پائیزی ظاهر میگردد و بالاخره «آزالیا» های پشیرس و «سیکلامن» ها در شانگه عید نئل فراوان میشود.

اکنون با وجود آنکه غالب گیاهان گلدانی عادت خود را نگهداشته است. اما انواع دیگری نیز هست که باینند زمان شکوفائی معمول خود نمیباشد. و این مطلب بشکرانه شیوه هاییست که از بیست سال پیش تا کنون در آزمایشگاهها پیدا شده است. مثلاً برای داودیه که گیاهان روزهای کوتاه نامیده میشود و جز در آغاز پائیز که شبها بلندترین مدت خود میرسد گل نمیدهد. اکنون بدون توجه به فصل کفایت شبها روی گیاه را با پرده تیره رنگی بپوشانند و آنها را وادار به غنچه دادن نموده و در روز مورد نظر شکوفا سازند و از سوی دیگر برای جلوگیری از فشرده شدن گلها در یکدیگر آنها را در نیمه های شب روشن نمایند. همین شیوه برای «آفریبا پولشیرما» و «بگنیا لاتیوا» و «کالانشه» ها و برخی از کیده ها نیز انجام شدنیست.

بمنظور آنکه گل «آزالیا» ها که در آغاز مرداد ماه شکوفا میشود تا فروردین ماه سال بعد بدون وقفه ادامه یابد آنها را تحت رژیم روزهای کوتاه و حرارت نسبتاً گرم قرار میدهند. یا برای «سیکلامن» ها که در گذشته جز اواخر زمستان آشکار نمیشد اکنون با استفاده از محیطی مرطوبتر از محیط عادی آنها را اواخر آذرماه بشمر میرسانند.

اگرچه روشهای یاد شده در بالا برای کلیه انواع گیاهان تزئینی اجراء شدنی نیست ولی روزی خواهد رسید که کاشتن آنها با برنامه ریزی بمراتب دقیقتری از لحاظ بدست آوردن گلها در موعد مقرر تحقق یابد.

چگونگی ازدیاد گیاهان

در غالب موارد کاشت و تکثیر گیاهان آپارتمانی از عهده افراد عادی خارج است زیرا چنین کاری معمولاً مستلزم اطلاعات و همچنین در اختیار داشتن وسائلی است که افراد غیر حرفه ای فاقد آتند. لذا برای اینگونه افراد مصلحت آنست که نهالهای بالغ و حتی گلدار را برای خود تهیه نمایند. اما در عین حال بهتر است بدانیم این گیاهانی که قسمتی از جهان پیرامون ما را تشکیل میدهد چگونه بدست میآید و وسایل مورد استفاده در تکثیر آنها چه بوده است. گذشته از آنکه برخی از گیاهان که مقاومتر است میتوانند بوسیله افراد غیر حرفه ای نیز تکثیر یا تجدید گردد. مثلاً بدست آوردن چند گلدان از یک گلدان انبوه «آسپیدسترا» و یا تهیه چند نهال جوان از «کلرُفُتوم» یا «نفرلیس» از راه ریشه های جانبی آنها برای هر فرد غیر حرفه ای نیز میسر است.

همانند سایر رُستنیها. گیاهان آپارتمانی نیز با از راه کاشتن بذر و یا قسمتی از سوخ و یا بخشی از ساقه یا برگ خود تکثیر میباید. که مورد اخیر را قلمه زدن یا جوانه گرفتن و یا خوابانیدن مینامند. کاشتن بذر اصولاً برای فوژرها، نخلی ها، کاکته ها و گیاهان فربه، مارچوبه ها، کالیستراها، سیزرها، سیکلامن ها، باجمال ها، گلکسینیاها، کلیویاس ها، سُلانوم ها، پیمانته های تزئینی و بگنیها معمول است. تهیه بذر بسیاری از فوژرها آسانست زیرا بر روی برگهای بالغ آنها پس از میوه دادن ظاهر میشود. اما کاشتن بذر و پرورش نهالهای جوان از این راه نیاز به گنخانه های مخصوص دارد. برای کاشتن بذر سایر گیاهان نیز نه تنها محیط ویژه ای لازمست بلکه بذرهاشان باید از مناطق استوائی آورده

شده و بوسیله افراد متخصص پرورش یابد. بدینجهت تهیه آنها غالباً بسیار مشکل بوده و متداول نیست. زیرا کاشتن بذره‌های بسیار ریزی مانند «بگنیا»ها که هر ۳۰ تا ۴۰ هزار دانه بذر آنها فقط یک گرم وزن دارد نهالهای بسیار ریز و ظریفی میدهد که مستلزم مراقبتهای دقیقی در نخستین هفته‌های رویش است. قلمه‌زدن از رایج‌ترین شیوه‌های تکثیر گیاهان آپارتمانی است. وجه بسیار است گیاهانی که از این راه تکثیر میشود و چنانکه میدانیم قلمه‌زدن شامل جدا کردن یکی از اعضای درخت مانند ساقه یا برگ و قرار دادن آن در شرایطی است که بتواند سایر اندامهای مورد نیاز برای تکمیل گیاه مانند ریشه و جوانه‌ها را بوجود آورد. باید دانست که همانند کاشتن بذر قلمه‌زدن نیز غالباً مستلزم در اختیار داشتن گلخانه‌ای مخصوص است تا بتواند محیط و شرایط لازم برای ساقه یا برگ را به منظور رویدادن اندامهای جدید فراهم سازد. از سوی دیگر برخی از قلمه‌ها بسختی ریشه میکنند و تجربه افراد حرفه‌ای در بکارگرفتن شیوه‌های علمی موجود از جمله تزریق هرم‌های تسهیل‌کننده رویش قلمه‌ها نتایج فراوانی در بر داشته است. ضمناً گیاهان بسیاری نیز وجود دارد که شاخه‌هایشان بسادگی ریشه میکند که از آنجمله: داودی‌ها، هرنانز یاها، پجک‌ها، سیبوس‌ها ترادسکانتیاها قابل ذکر است و برگ گیاهانی چون:

بگنیارکس، سانیویریا، سنتلیا، پرمیا، ایشوریا نیز بخوبی قابل قلمه‌زدن است ولی برای هر یک از موارد یاد شده نیز در اختیار داشتن وسایلی از جمله یک گلخانه کوچک و یا دست کم یک شاسی که نسبت بنوع گیاه تغییر نینماید ضروریست. باید دانست که تنها با پیوند زدن یک گل داودی یا یک «هرنانز یا» کار تمام نمیشود، بلکه پس از آن قلمه‌ها را باید تا لحظه گل‌دادن پرورش داد و این مطلبی است که بدون تجربه کافی نتایج لازم را در بر نخواهد داشت.

قلمه‌زدن «ترادسکانتیا» و «کاکه»ها و گیاهان فربه که الیاف پر آبی دارد در تابستان بسادگی انجام پذیر است. زیرا اینگونه گیاهان میتوانند در برابر تخیر آب خود تا پیدا شدن ریشه‌ها در ته برگها و ساقه‌های قلمه گرفته شده مقاومت نمایند و قلمه‌های «سیبوس آلترنیفلیوس» را اگر در سطح آب طرف یا جامی قرار دهند بخوبی میگردد.

اگر بخواهیم برگگی را چه با دم‌برگ و چه بدون دم‌برگ قلمه بزیم باید آنرا در خاکی سبک و یا مانند ساقه در شن فرو کنیم. گاهی نیز در مورد برخی از گیاهان مانند «سانیویریا» یا «بگنیا»ها حتی میتوان هر برگ را چند قسمت نموده و هر یک را به تنهایی در خاکهای بادشده فرو نمود. گلکاران حرفه‌ای برگهای «بگنیا»ی رگس را انتخاب نموده و پس از ایجاد شکافی در برگ برگهای اصلی آنها را روی شنهای خیس می‌چسبانند. برگها بزودی از طرف سطح زیرین خود ریشه میدوانند و شروع به جوانه‌زدن میکند. زمانیکه این جوانه‌ها برسد کافی رسید آنها را جدا نموده و در لیوانهای کوچکی میکارند.

بعضی از گیاهان آپارتمانی مانند «آسپیدسترا»ها بصورت آنبوه میروید و هنگامیکه گلدانهای آنها کاملاً پر شد میتوان سوخ آنها را بقطعات کوچک تقسیم نموده و از هر گلدان چندین گلدان کوچک تشکیل داد. شیوه کار بسیار آسانست و کافیست که ساقه زیرزمینی یا ریشه‌های حجیم این گیاه را با چاقوی باغبانی قطعه قطعه کنند. این روش حتی در خصوص «کلرفیتوم»، «نفرلیس»، «سدوم سیلندی» و «سانیویریا» و بویژه «س. تریفاسیاتا، لرنتی»، که رنگ ابلق طلائی برگ خود را جز از این راه حفظ نمی‌نماید متداولست. زیرا چنانچه از برگ گیاه اخیر قلمه گرفته شود فقط نوع سبز برگ آنرا بعمل خواهد آورد.

گاهی نیز تقسیم سوخ را همراه با تقسیم برگها و جوانه‌هایی که در

اطراف بوته گیاه روئیده و ریشه کرده است انجام میدهند و این روش بیشتر در مورد «کلرفیتوم» و «نفرلیس» و «ساکزایفراگا سارمانتز» متداولست. این شیوه برای تکثیر گیاهان بسیار عملی است و بدست آوردن سریع تعداد بیشمار گیاه جوان را مقدور میسازد.

در پایان باید یادآوری شود که شیوه دیگری نیز زیر عنوان (خواباندن هوایی) یا (خواباندن کیسه‌ای) وجود دارد که هدف از آن بیشتر جوان ساختن گیاهان پیر است. روش کار بدین طریق است که ابتدا بر روی گیاه نقطه‌ای را که مایلند از آنجا گیاه تازه‌ای بگیرند انتخاب نموده و در آن محل شکافهائی سطحی ایجاد مینمایند تا الیافی زخم‌مانند برویاند. همزمان با این امر دو قسمت مذکور را با مقداری خز یا تورب قهوه‌ای مخلوط با شن مرطوب پوشانده و با استفاده از یک نوار پلاستیکی تیره‌رنگ و مقداری نخ محکم در محل مذکور ثابت مینمایند. بزودی در آن محل ریشه میروید و هنگامیکه تصور شد ریشه‌ها به حد کافی رسیده است ساقه گیاه را از زیر محل ریشه داده قطع مینمایند و قسمت بالای قطع‌شدگی را در گلدان میکارند و بدین ترتیب نهال جدیدی با چهره‌ای بمراتب زیباتر از گیاه اولیه بدست خواهد آمد. این روش برای «فیکوس»ها و «دراکائنا»ها و «فیلدنڈرن»ها بکار میروید.

تعداد اندکی از گیاهان آپارتمانی نیز مانند «آزالیا»ها و گاهی اوقات «کاملیا»ها از راه پیوند زدن بدست میآید که این شیوه تکثیر مستلزم تخصص و صلاحیت باغبان است.

فیلدنڈرن اگر یکار دیوم را می‌توان به آسانی در آپارتمان قلمه زد.

نگهداری گیاهان در آپارتمان

اما باید یادآوری شود که اصولاً رُستنیها تا حدودی سازگاری دارد و حتی میتواند در مختصر حرارتی که کمتر یا بیشتر از حدود تعیین شده باشد زندگی نماید. مثلاً کندشدن حرکت آب گرم در رادیاتورهای شوفاژ آپارتمانها با پائین آمدن درجه حرارت گلخانه‌ها در شب مطابقت دارد و بهیچوجه جای نگرانی یا تلاشی را برای جبران این امر باقی نمیگذارد. مطلب قابل توجه دیگر تغییرات ناگهانی درجه حرارت در زمستانها و بویژه بهنگام تعویض هوای اطاقهاست.

در چنین مواقعی باید مطلقاً گیاهان را جلوی پنجره‌های باز شده و در معرض هوای سرد و مرطوب قرار ندهیم بلکه آنها را موقتاً به محلی که پنجره‌هایش بسته است منتقل سازیم.

نور

نور و روشنائی از جمله بیشترین کمبودهای گیاهان آپارتمانیست و با وجود آنکه گلخانه‌ها روشنائی لازم را برای گیاهان تأمین مینماید در عین حال گیاهانی وجود دارد که حتی روشنائی آنجا نیز بویژه در زمستان برای رشدشان کفایت نمیکند.

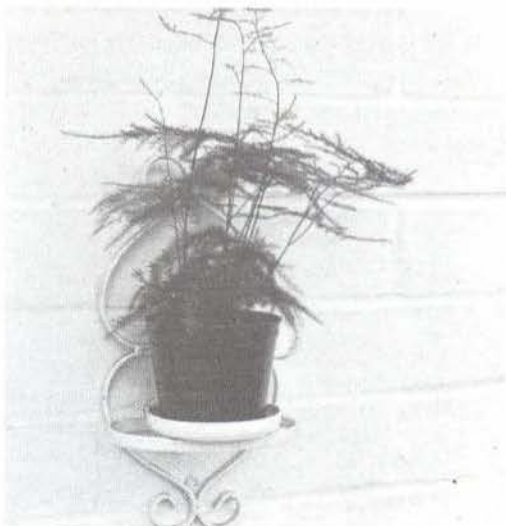
برای گیاهان گلدار نزدیک پنجره‌ها بهترین محل است اما مشروط بر آنکه گاه‌بگاه گلدان آنها چرخانده شود تا نور بتدریج بکلیه جوانب آنها برسد. مفهوم این مطلب مسلماً این نیست که «سیکلامن»ها یا «بگنیا»ها و یا «گلکسیپتیا»ها را باید در معرض تابش مستقیم خورشید قرار داد. زیرا در چنین صورتی گلهایشان بسرعت پژمرده خواهد شد.

درجه حرارت

برخلاف تصور همگان در این باره توصیه‌های بسیاری لازم نیست. زیرا گرمای غالب آپارتمانها با اندازه کافی یعنی در حدود ۱۸ تا ۲۰ سانتیگراد است و چنین حرارتی برای بیشتر انواع گیاهان استوائی و حتی آنهاییکه با کشت مصنوعی در گلخانه‌ها پرورش یافته مناسب است. مطلبی که تا حدودی باعث تأسف است اینستکه از بالکنهای سرپوشیده و راهروهای شیشه‌شده و حتی باگرد نورگیر بله‌ها برای گذاشتن گیاهان گلخانه‌های سرد (که شبها به حرارتی بیش از ۱۰ سانتیگراد نیاز ندارد) استفاده نمیشود. در صورتیکه گیاهانی مانند: «کلرفیتوم»، «کلایرا»، «فانتسیا»، «سیر نیوم» و «آسپیدسترا» را میتوان بدون هیچگونه مشکلی در اینگونه جاها بثمر رساند و فقط لازمست که به آنها آب داده شده و گردوغبار برگهایشان تمیز شود.

انواع گیاهان گلخانه‌های معتدل را باید در اطاقهایی که حرارت متوسط آنها بین ۱۳ تا ۱۵ سانتیگراد است قرار داد. زیرا چنین حرارتی برای شکوفای ساختن گلهای «سیکلامن»ها و داودیهای گلخانه‌ای و نیز «گلکسیپتیا»ها کاملاً مناسب است.

چون نوع گلخانه مربوط به هر یک از گیاهان معرفی شده در این کتاب بطور مشروح و روشن بیان گردیده است. بنابراین برای مراقبت از هر یک از انواع آنها میتوان به دستورات رژیم مربوط بدان مراجعه نمود.

«آسپاراگوس پلومسوس» یکی از بهترین گیاهان با برگهای زیتنی است.

برگهای سبز و ابلق گیاهان کاملاً با یکدیگر هماهنگی دارد.

لذا بهتر است بهنگام تابش شدید خورشید برده‌ها را انداخته و یا پوشش پنجره‌ها را ببندند. اما در فصل بارندگی گذاشتن گلدان گیاهان در برابر شیشه پنجره‌ها عیبی ندارد زیرا با آنها امکان خواهد داد تا حداکثر استفاده را از نور مختصر موجود در آسمان ابری بنمایند.

برخی از گیاهان رنگین‌برگ مانند «گدباثم»ها، «گردیلین»ها و «سانسویریا»، «لرنتی» نیازهای تقریباً مشابهی داشته و بخوبی با نور زیاد سازگاری نشان می‌دهند ولی باید از نور مستقیم خورشید در امان نگهداشته شوند.

بطور کلی کلیه گیاهان دارای برگ سبز خواهان نور ملایم است مگر برخی از آنها مانند «آسپیدسترا» و «فوزر»ها و غالب پیچک‌ها که حتی در زوایای آپارتمانها و بدور از پنجره‌ها نیز بخوبی می‌روید. در اینجا مقصود گیاهان مقاوم است و گزینه تعداد بیشماری از گیاهان سبز برگ روشنائی ملایم ولی نه نیمه تاریک را ترجیح می‌دهد. باید دانست که وارینه‌های دارای برگهای ابلق در مورد نور توقع بیشتری نشان می‌دهد و در صورت دور بودن از پنجره‌های شیشه دار نتایج مطلوب را بیارنمی‌آورد. بیشتر گیاهان متعلق به تیره «آراسه»ها مانند: «فیلدنڈرن»، «سینداپوس»، «آنتوروم» چنین خواصی دارد. بدین معنی که تابش مستقیم نور خورشید برای آنها بسیار نامطلوب و جای نیمه تاریک اصلاً برای آنها نامناسب است.

در پایان باید یادآوری شود که «کاکه»ها (البته باستثناء زینگاکتوس) و سایر گیاهان فربه که زادگاهشان سرزمینهای بیابانست و با آفتاب درخشان خو گرفته‌اند باید در محلی بسیار روشن نگهداری شود تا فصل زمستان را بدون زحمت سپری سازد.

تا امروز نقش اشعه الکتربیکی برای کمک به نگهداری و پرورش گیاهان آپارتمانی بسیار قابل توجه نبوده است. و گیاهان همه روزه دست کم بچند ساعت برخورداری از نور طبیعی نیاز دارد تا ساقه‌هایشان نخشکد و برگهایشان زرد و پژمرده نشود و چهره ترنانه‌ای پیدا کند. اما با تلاشی که صنعت در راه ساختن لامپهای با خصوصیات نور خورشید مینماید. میتوان امیدوار بود که پیشرفتهای فنی روز بروز در ایجاد وسایل روشنائی هر چه مناسبتر با نیاز گیاهان تربیتی توفیق بیشتری یابد.

رطوبت هوا

در گلخانه‌های گرم و با گلخانه‌های خاص کشت مصنوعی، گیاهان در محیطی مرطوب زندگی میکنند و این رطوبت یا از راه افشاندن آب روی برگها و یا روی زمین گلخانه حفظ میشود. اما گیاهان گلخانه‌های سرد زمستان را در محیطی بمراتب کم رطوبت تربیت میکنند ولی در عین حال محیط آنها کاملاً خشک هم نیست. زیرا آب دادن بگیاهان و تهر به پناهگاههای شیشه‌ای نیز بنوبه خود تا حدودی رطوبت را حفظ می‌کند.

باید دانست که بطور کلی نگهداری گیاهان آپارتمانی حتی در محیطی که قدری مرطوب باشد بسیار نامطلوبتر است و از سوی دیگر استفاده از شوفاز در ساختمانها ضمن ایجاد حرارتی دلپذیر هوای اتاقها را بسیار خشک میسازد.

بنابراین نخستین شرط احتیاط برای حفظ گیاهان گلدان یا دارای برگ زینتی دور نگهداشتن آنها از رادیاتورها و یویژه دستگاہهای دارای جریان هوای گرم است. اجرای چنین دستوری در مورد گیاهانی که جلور پنجره‌ها گذاشته شده و غالباً روی رادیاتورهای زمینی واقع میشود بسیار مشکل است. در اینصورت بهتر است که گلدانها را تا نیمه در ظرفی که از تورب پر شده باشد فرونماند و معمولاً چنین ظرفهایی را از چوب میسازند. تورب موجود در ظرف بادشده باید هفته‌ای دو یا سه بار خیس شود تا تخییر رطوبت آن مورد استفاده برگهای گلدان قرار گیرد. راه دیگر برای تأمین نظریاد شده استفاده از دستگاہهای کوچک ایجاد بخار آب است که بوسیله آنها یک یا دو بار در هفته مقداری بخار آب نیمگرم را بر روی برگهای گیاهان و بنحویکه برگها خیس نشود بخش مینمایند.

از آنجائیکه کلیه گردوغبار آپارتمانها در اثر جریان هوای گرم شوفازها برانگیخته شده و مرتباً بر روی برگهای گیاهان می‌نشیند. بسیار بجا خواهد بود که گاه‌بگاه این گردوغبار را با احتیاط لازم و به کمک یک آستری نرم که با آب نیمگرم خیس شده باشد تمیز نمایند.

چون در برخی از روزهای زمستان نیز هوا ملایم میشود و گاه درجه حرارت ببالاتراز ۱۴ سانتیگراد میرسد میتوان با استفاده از فرصت گیاهانی مانند «آسپیدسترا»ها و «نفرلپیس»های درشت و حتی «فنیکس»ها و غیره را که در تماس با هوای خنک خطری متوجهشان نمیشود به اطاقی آورده و درها را باز نمایند.

بدین ترتیب گیاهان مذکور بدون هیچگونه ضرری برای برگها و با رشد و نمو خود گاه‌بگاه از هوای آزاد و محیطی با رطوبت مناسبتر از فضای آپارتمانها استفاده مینمایند. اما بالعکس تذکر داده میشود که هیچگاه گیاهان آپارتمانی در معرض رگبارهای بانیزی یا بهاری قرار داده نشود. زیرا باران این فصول که غالباً بسیار سرد است بدون شک الیاف اینگونه گیاهان و حتی مقاومترین آنها را ضایع خواهد ساخت.

چگونگی تعویض گلدان گیاهان

بیشتر گیاهان آپارتمانی یویژه آنهایکه برگهای زینتی دارد میتواند تا یکسال الی ۱۸ ماه در یک گلدان بماند. اما بسیاری از آنها مانند پیچک‌ها و «ترادسکانتیا»ها و «ساکز یفراگا»های سه‌رنگ و غیره رشدی سریع داشته و باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد. وانگهی این امکان نیز وجود دارد که از راه پذیرائی بیشتر و دادن کودهای محلول که اثرات قابل توجهی دازد در رشد گیاهان دخالت نمائیم.

یکی از نکات مهم آنستکه پیش از گذاشتن گیاه در گلدان توده خاک اطراف ریشه ها را خیس نمایند.

ترکیب خاکهایی که در بازار فروخته میشود برای بسیاری از گیاهان زیستی قابل استفاده است.

گلدانهای پلاستیکی که باشکال و گنجایش های مختلف ساخته میشود برای غالب گیاهان آپارتمانی مناسب است.

بیرون آوردن گیاه از گلدان باید بصورتی انجام شود که توده خاک اطراف ریشه ها دست نخورده بماند.

سفالهای ته گلدان خروج آب اضافی گلدان را تسهیل میکند

به گلدان جدید باید آتقدر خاک اضافه نمود که حد فاصل بین توده خاک اطراف ریشه ها و بدنه گلدان کاملاً پر شود.

خاکی که به گلدان جدید اضافه میشود باید با ملایمت بوسیله انگشتان فشرده شود.

پیازهای «کرکوس» را در مقابل سوراخهای گلدان میکارند.

پیازهای لرگس را باید بطور سطحی کاشت.

اگرچه تغییر گلدان «فوزر»ها و «نخلی»ها و گیاهان دارای برگ زینتی براحتی صورت میگیرد ولی باید دانست که در مورد گیاهانی که با کشت مصنوعی بعمل آمده است وضع چنین نیست و بهتر است نهالهای جوان آنها را از گلفروشیها تهیه نمایند زیرا این گیاهان را پس از تمام شدن گلها بسختی میتوان دوباره بارور ساخت. برای یک باغبان دست کم یکسال طول میکشد تا بتواند یک «آزالیا» را دوباره زنده نماید و چنین کاری از عهده همه کس ساخته نیست. یا مثلاً پامچالها، سیکلامن ها، خلنگی ها و بالآخره «بگنیا آلیتر» پس از تمام شدن دوره رویش خود نمیتواند زندگی مجدد برگردد و باید برخی از آنها را از طریق کاشتن بذر و بعض دیگر را از راه قلمه زدن آنهم طی دوره ای طولانی و با استفاده از وسایل مهم و تخصص کافی تجدید نمود که چنین کوششی خاص افراد حرفه ایست. در این مورد «هراثزیا»ها موقعیتی کاملاً استثنائی دارد چنانکه میتوان آنها را پس از تمام شدن گلپاشان از گلدان بیرون آورده و در باغچه ها کاشت و بوته های بزرگ و انبوهی بدست آورد. بطور کلی نخستین قدم برای تغییر گلدان گیاه شامل تهیه خاک مرغوب و مناسب باندازه کافیت و هم اکنون در غالب گلفروشیها

برای آگاهی از لزوم تعویض گلدان باید بدون توجه به قیافه ظاهری گیاه آنرا از گلدان خارج ساخته وضع ریشه های آنرا مورد بررسی قرار دهیم. بدینمنظور باید گلدان را طوری در دست بگیریم که گیاه وارونه شده و ساقه آن بین دو انگشت محکم نگهداشته شود. آنگاه دایره ته گلدان را پی در پی به کنار میزی بزنیم تا توده ریشه ها کاملاً از بدنه گلدان آزاد گردد. اگر نهال مورد نظر مدتهای مدیدی در گلدان بوده است برای آسانی کار باید غروب روز قبل از تغییر گلدان آنرا آب بدهند تا خاک آن خیس شده و براحتی از بدنه گلدان آزاد شود. در اینموقع اگر مشاهده شد که ریشه های گیاه درهم فشرده شده و قسمتی از آنها در حال ضایع شدنست لزوم تغییر گلدان آشکار میگردد. ولی اگر ساقه و برگها خیلی رشد کرده ولی ریشه ها زیاد تراکم نباشد تعویض گلدان را میتوان قدری دیرتر انجام داد.

بهار مناسبترین فصل برای تعویض گلدان گیاهانست زیرا در ماههای فروردین و اردیبهشت است که رویش مجدد گیاه آغاز شده و سیستم ریشه دوانی گیاه بدون هیچگونه مشکلی ترمیم مییابد. در صورتیکه در اواخر تابستان و یا پائیز بالعکس گرفتن گیاهان مخصوصاً گیاهان ظریف بسیار بکندی صورت میگردد.

انتخاب شود. در این گلدانها که نفوذ ناپذیر است ریشه گیاهان مدت بیشتری مرطوب میماند و آب دادن بدانها مشکل نیست. موقع خارج کردن گیاه از گلدان قطعات سفال یا ریگهای ته گلدان نیز همراه با توده ریشه ها خارج میشود در این موقع باید اطراف و روی توده ریشه ها را با انگشتان و با یک تیغه چوبی خراش داد. سپس قطعه سفال یا ریگ درشتی را برای زهکشی در ته گلدان جدید گذاشته روی آنرا به ضخامت ۲ تا ۳ سانتیمتر خاک بدهند. آنگاه توده ریشه های گیاه را بر روی آنها گذاشته و بتدریج خاک را بوسیله انگشتان در فاصله بین توده ریشه ها و بدنه گلدان بریزند. معمولاً یکمک تیغه چوبی مذکور سعی میکنند خاک را در فاصله یاد شده جایگزین سازند و پس از ریختن مقداری خاک بر روی سطح روئین توده ریشه ها خاکهای افزوده شده را با انگشتان شست میفشارند.

سپس نه گلدان را چند بار به آرامی به میز میکوبند تا خاکها کاملاً جایگزین شود. فاصله ای که بین لبه گلدان و سطح روی خاک باقی میماند از اهمیت خاصی برخوردار است. زیرا امکان خیس شدن توده ریشه ها را به هنگام آب دادن به گیاه فراهم میسازد. حجم فاصله مذکور برای یک گلدان «هتراتازیا» که قطر آن ۱۵ سانتیمتر است در حدود ۲۰۰ سانتیمتر مکعب میباشد.

آب دادن به گیاهان

آب یکی از مهمترین عناصر تشکیل دهنده باخته های گیاهانست چنانکه در الیاف گیاهان جوان میتواند تا میزان ۹۰ درصد آب وجود داشته باشد. لذا موفقیت یا شکست در کاشت و پرورش گیاهان آپارتمانی نیز تا حدود زیادی بسته به آب دادن آنهاست و وجه کوتاهی یا افراط در آب دادن به آنها هر دو زیان آور است.

اصولاً هنگامی باید اقدام به آب دادن گیاهان نمود که بدان نیاز داشته باشند نه آنکه برابر برنامه ای پیش ساخته همه روزه یا هفته ای یک یا دوبار بدان اقدام شود. زیرا نیاز گیاهان از این لحاظ بنابر میزان رشد آنها با تعلقشان به خانواده های گیاهی و بالاخره فصول مختلف سال متفاوت است. بنابراین ابتدا باید ویژگیهای گیاه شناخته شود و بدانند

کسیه هائی محتوی ۱ تا ۵ لیتر خاک گلدانی آماده در اختیار است. برخی از این خاکها را برای پرورش «سنټیلیا»ها و بعضی دیگر را برای گیاهان فربه و بالاخره پاره ای را جهت گیاهان دارای برگ زینتی تدارک دیده اند.

برای «آزالیا»ها و «فوزر»ها یا «فیلدنڈرن»ها باید مقداری خاک برگ در اختیار داشته باشیم و بدان مقداری تورب و شن درشت اضافه نمائیم چنانکه نسبت آنها قبلاً یاد شده است.

خاک مرغوب باغچه ای اگر خیلی چرب و یا بسیار شنی نباشد برای بسیاری از گیاهان کم توقع مناسب است ولی باید آنرا با افزودن مختصری تورب یا خاک برگ اصلاح نمایند.

برای بیشتر گیاهان تزئینی مخلوط خاک یادشده در بالا باید مختصری اسیدی بوده و pH آن بین ۵/۵ تا ۶/۵ باشد ولی برای «کاکه»ها و برخی از پروانه داران مخلوطهای خنثی با pH تقریبی ۷ مناسبتر است. اگر مشاهده میشود که باغبانان به هنگام تغییر گلدان مقداری کود شیمیائی را به خاک مورد استفاده میافزایند نباید این کار مورد تقلید افراد غیر حرفه ای قرار گیرد.

باید دانست که غالب گیاهان تزئینی نیازهای معینی دارند و معمولاً از زیاد بودن املاح معدنی در اطراف ریشه های خود در زحمتند. بدینجهت مخلوط خاک مورد استفاده در تعویض گلدان آنها میتواند چند هفته ای رویش گیاه را تضمین نماید و برای افزودن کودهای محلول باید مدتی صبر نموده و فاصله و تعداد دفعات آنرا نیز متناسب وضع رشد گیاه انتخاب نمایند.

خاک گلدان با هر ترکیبی که باشد باید مرتباً بهم بخورد تا محیطی همسان و نسبتاً نفوذپذیر برای گیاه فراهم آورد. ضمناً چون گلدانهای سفالین نوآب بسیاری بخود میکشد بهتر است آنها را پیش از استفاده چندین ساعت در آب خیس نمایند و در مورد گلدانهای مستعمل باید ابتدا داخل و خارج آنها را کاملاً شسته و پاک نمایند تا کلیه املاح رسوب شده بر روی بدنه آنها حذف گردد. روشن است قطعات سفال یا ریگهای درشتی که بمنظور زهکشی در ته گلدان گذاشته میشود نیز باید کاملاً شسته و تمیز گردد تا از هر گونه رسوب خاکی پاک شود. بکار بردن گلدانهای پلاستیکی در مورد گیاهان تزئینی نتایج سودمندی در برداشته است ولی باید خاک آنها از ترکیب با خلل و فرج فراوان

پس از هر دفعه آب دادن باید توجه نمود که زبر گلدانی آنها تخلیه شود. ز بر این صورت ماندن آب در آنها خفگی ریشه ها پیش خواهد آمد.

پس از هر تعویض گلدان باید توده ریشه ها خیس شود و حتی از ته گلدان نیز مقداری آب اضافی خارج گردد. در صورت لزوم میتوان اینکار را دوبار انجام داد.

که مثلاً «سینر رهبرید»، یا «هرتاز یا» ها و یا «فورژ» های درشت و بطور کلی گیاهانی که شاخ و برگ فراوان دارد از مصرف کنندگان بزرگ آب محسوب میشوند و یا «سیکلان» ها قادر به تحمل خشکی و لوبمدنی کوتاه نمیباشند در صورتیکه «ناسیوریا» ها و بیشتر «کاکته» ها و گیاهان فرجه نیاز کمتری به آب دارد و بخصوص در زمستان بین دفعات آب آنها باید فاصله زیادی رعایت شود. برای اطلاع از اینکه توده ریشه‌های گیاه رطوبت لازم را داراست یا خیر شیوه‌های مختلفی معمولست. نخستین روش تشخیص آن از روی رنگ ظاهری خاک گلدانست. بدین ترتیب که اگر رنگ آن مایل به خاکستری شده باشد نشانه خشکی نسبی آنتست ولی اگر قهوه‌ای مایل به سیاه باشد دلیل مرطوب بودن ریشه گیاه میدانند.

روش دیگر تشخیص این مطلب از روی وزن گلدانست. زیرا وزن خاک مرطوب بر مراتب بیشتر از خاک خشک است. بدینجهت با بلند کردن گلدان و آگاهی از وزن آن میتوان باسانی درباره نیاز آن به آب قضاوت نمود. شیوه دیگر ضرب زدن با مداد به بدنه گلدانست زیرا چنانچه صدای خفیف و نسبتاً گرفته‌ای از آن ناشی شود دلیل مرطوب بودن خاک گلدان و بلند شدن صدای واضح نشانه خشکی خاک و جدا بودن نسبی ریشه‌ها از بدنه گلدانست.

باید توجه داشت که طی دوره رویش فعال بهاری و تابستانی گیاهان آپارتمانی نیاز فراوانی به آب دارد و بهتر است همه روزه و گاه روزی دو بار صبح و عصر آنها را بررسی نموده و در صورت نیاز به آنها آب داده شود. اما در این فصول به بیشتر انواع گیاهان عملاً روزانه آب داده میشود. در روزهای بسیار گرم «هرتاز یا» های گلدانی را باید دوبار آب داد در صورتیکه گیاهان فرجه و متعلق به سرزمینهای بیابانی را که طاقت تشنگی بیشتری دارد میتوان آزادانه آب داد و مثلاً هفته‌ای دو بار بدون هیچگونه ترسی از خشک شدن آنها را آبیاری نمود.

با رسیدن فصل پائیز میزان آب گلدانها بتدریج باید کاسته شود و هنگامیکه «کاکته» ها و گیاهان فرجه به دوران استراحت خود وارد میشوند جز با فواصل بسیار و آنها تنها جهت امکان ادامه حیات نباید به آنها آب داد. چنانکه در فاصله بین دو آبیاری ممکنست ریشه‌ها تقریباً بحالت خشکی درآید بویژه اگر جای آنها در بالکنهای سرپوشیده و اطافهای خنک باشد. در آپارتمانهاییکه درجه حرارت آنها در زمستان هیچوقت از ۱۸ تا ۲۰ پائینتر نمیرود باید برطوبت خاک گلدان بیشتر توجه نمود. زیرا تبخیر سطح خاک گلدان و تنفس گیاه نه تنها بخاطر حرارت موجود بلکه به سبب خشکی هوا در اثر ادیاتورها بیشتر میشود.

آبی که به گیاهان داده میشود باید حرارتی متناسب با محیط داشته باشد و آب سرد جاری در لوله‌ها برای این مقصود مناسب نیست. بدینجهت باغبانان آبر را در طشت‌های زیرپیشخوان گلخانه «میخوابانند» و سپس مورد استفاده قرار میدهند. در موقع آب دادن باید توده خاک گلدان کاملاً خیس شود و خاک آبر را بخود جذب نماید نه آنکه آنرا روی سطح خود نگهدارد. زیرا در صورت اخیر آب جلورسیدن هوا به ریشه‌ها را گرفته و سبب فاسدشدن یا خفگی آنها میشود. اهمیت زهکشی گلدانها نیز از همین مطلب ناشی میشود. ضمناً گاهی از اوقات که گلدانها را در داخل روکش قرار میدهند چه بسا اتفاق میافتد که آب در داخل آنها جمع شده و انتهای ریشه‌ها را خفه میکند.

بنابراین گاه‌بگاه لازم است که از زهکشی بودن خاک گلدان اطمینان حاصل شود و در صورت لزوم گیاه را به آرامی برداشته و ریگهائی را در ته گلدان قرار دهند و بجز در مورد چند گیاه کاملاً استثنائی هرگز اجازه داده نشود که آب در زیر گلدانها بماند زیرا این آب موجب تجزیه خاک و فساد ریشه‌ها خواهد شد.

به هنگام مسافرت و یا غیبت چند روزه در بهار یا تابستان ابتدا باید گیاهان آپارتمانی را کاملاً آب داده و سپس آنها را در یک کیسه

پلاستیکی کاملاً شفاف گذاشته و سرکیسه را محکم ببندند و آنرا در محل کاملاً روشن ولی خنک بگذارند. بدین ترتیب آبی که بوسیله برگها تبخیر میشود در کیسه محیطی مرطوب فراهم میسازد تا گیاه بتواند بمدت چندین روز خود را در وضعیتی مطلوب نگهدارد. اما گیاهانی مثل «ناسیوریا» می‌تواند تا بازده روز بدون هیچگونه مشکلی بی‌آبی را تحمل نمایند.

لاوک‌ها و باغچه‌های مخزن‌دار

چند سالی است لاوک‌ها و باغچه‌های پلاستیکی مجهز به مخازن آب ب بازار آمده است. بطوریکه وقتی مخزن آنها را پر آب میکنند میتوانند بمدت دو یا سه هفته از راه قتیله رابطه بین گیاه و مخزن آب مورد نیاز آن را تأمین نمایند و این شیوه بسیار عملی وسیله اطمینان بخشی برای آب دادن ملایم و منظم رشتنیها محسوب شده و علاقه‌مندان بگل و گیاه را از دغدغه و تشویش آب دادن راحت میکند. اما باید هر چند روز یکبار و پیش از آنکه آب مخزن تمام شود آنرا بر نمود. برای آسانی اینکار قیفی در سطح ریشه گیاه در یکطرف و درجه اطمینانی که نشان‌دهنده میزان آب موجود است در طرف دیگر مخزن تعبیه کرده‌اند. تنها عیبی که بر اینگونه ظروف گرفته‌اند قیمت نسبتاً گران آنهاست که البته در این میان هزینه اوقات صرف شده برای آب دادن و طراوت گیاه و از همه بالاتر ارزش فوق‌العاده پاره‌ای از این گیاهان که غالباً در اثر توزیع نادرست آب در گلدانها پژمرده میشود از یاد رفته است. بنابراین رویهمرفته چنین وسایلی برای کلیه گیاهان جالب و برای نهالهای ارزشمند بهاری دارای ارزشی فوق‌العاده است.

قد گیاهان

با گذشت زمان و بویژه در پایان زمستان برخی از گیاهان ساقه‌هائی افتاده و کمابیش لخت پیدا میکنند. یکی از راههای رفع این نقیصه «خواباندن هوئی» شاخه‌هاست و راه دیگر هرس نمودن آنها در آغاز بهار قبل از شروع رویش فعال مجدد گیاهانست. چنانکه شاخه‌های انبوه بیچک‌های سبزی ابلق، مانند افاقیای پیچ و بیچک جزایر قناری و یا «سیسوس» ها «ترادسکانتیا» ها «سینداسوس» ها و بالاخره «فیلندرن» ها را بدین روش اصلاح مینمایند. ضمناً «فستیرا دلیسیرا» یا «فیلندرن پرتوم» را که شاخه‌های بلند و گاه عاری از برگ پیدا میکنند از پشت یکی از جوانه‌های جانبی آن هرس میکنند.

چفته‌بندی گیاهان

در بین گیاهان آپارتمانی انواع بسیاری وجود دارد که ساقه‌های بسیار دراز و گسترده یا رونده و خزنده دارد. کاشتن اینگونه گیاهان در ظروف آویزان یا گلدانهای روی چهارپایه مناسبتر است زیرا بدین ترتیب شاخه‌ها آویخته شده و منظره زیباتری بخود میگیرد. گیاهانی مانند «آسپاراگوس اسپرنگری» و «فیلندرن آکریکاردیوم»، «پلینیا» و «کلومینا» و غیره از اینگونه محسوب میشود که گاه نیز بهتر است آنها را بوسیله تکیه‌گاه چفته ببندند.

چنین تکیه‌گاههایی را معمولاً از نوع با موسهای نازک انتخاب میکنند تا در عین ظرافت استحکام لازم برای اینکار را داشته باشد. اما برای «فیلندرن» های بسیار درشت معمولاً این تکیه‌گاه را از جنس

پلاستیک اختیار نموده و آنرا به ضخامت ۳ سانتیمتر از خزّه میپوشانند. ضمناً برای نگهداشتن خزّه‌ها دندانه‌های ظرفی بر روی تیره پلاستیکی تعبیه شده است. بدین ترتیب گیاه خود را به تکیه‌گاه میچسباند و برگهای زیریاش از رطوبت موجود در خزّه اطراف آن که مرتباً آب داده میشود برخوردار میگردد. چنین وضعی به گیاه نیز فرصت میدهد تا بتواند با هوای خشک آپارتمانهای بسیار گرم در زمستانها مبارزه نماید.

نگهداری از برگهای گیاهان

در داخل ساختمانها غبار بسیار نرمی وجود دارد که بر روی کلیه اشیاء از جمله شاخ و برگ گیاهان می‌نشیند و رنگ آنها را تیره و کدر میسازد. بدینجهت بایستی گاه‌بگاه این غبار بسیار ریز را بوسیله یک آستری نرم و یا یک اسفنج مرطوب پاک نمود. برگهای محمل مانند یا آنها که دارای فلس‌های نقره‌ای ظریف است نمیتواند با آستری مرطوب تمیز شود. بدینجهت در اینگونه موارد از یک برس نرم یا یک قلم‌مو استفاده میکنند. برای شفافتر و زیباتر نمودن برگهای درشت‌وصاف مانند برگ «فیکوس»، «پالمریا» و «فیکوس»ها بجای آب از آبجو و گاه مخلوطی از آب و شیر نسبت مساوی و یا محلول روغن سفید تابستانی استفاده مینمایند و روغن سفید مذکور علاوه بر نقش پیشگیری از ابتلاء گیاه به شته موجب پیدایش رنگ قرمز خوش حالتی در برگها نیز میشود.

برگ گیاهان سبز باید گاه‌بگاه با یک آستری نرم و مرطوب تمیز شود.

بیماریها و انگلهای گیاهان

برای گیاهان تزئینی نیز بیماریهایی وجود دارد که ریشه آنها گاه فیزیولوژیک و گاه انگلی است ولی معمولاً خطری جدی برای آنها محسوب نمیشود.

برای پیشگیری از اینگونه بیماریها شایسته است کلیه دستورات بهداشتی مربوط به اعمال گیاهی چون تنفس، عمل کلروفیلی، تعریق، تغذیه متعادل و غیره رعایت گردد و از سوی دیگر از اشاعه عوامل بیماری

توسط نهالهای مریض جلوگیری شود.

گاهی اوقات بر روی برگها لکه‌های خشک و نسبتاً پهنی دیده میشود که عامل آنها بیماری نیست بلکه حاصل سوختگی برگها بهنگام قرار گرفتن در پشت پنجره‌های آفتابگیر در تابستان یا کمبود آب و یا افراط در استفاده از کودهای شیمیاییست.

خشک شدن اطراف برگهای پیر «مُستیرا» و یا ریزش برگهای پائین «فیکوس»ها امری طبیعی است. زیرا اگرچه این دو گیاه دارای برگهای دائمی است اما این برگها جاودانی نیست و با گذشت زمان پژمرده شده و میافتد و در چنین مواردی جستجوی عوامل انگلی کاری بیوده است. اما در عین حال رعایت باره‌ای از مراقبتها مانند: آب دادن به گیاه، شستشوی برگها، تغییر گلدان آن در وقت مناسب، گزینش جایی کاملاً روشن ولی بدون آفتاب مستقیم خورشید برای آن و بالاخره تدارک محیطی نه چندان خشک پیر شدن گیاه را بتأخیر انداخته و برگهایش را مدتها سرزنده نگه میدارد. در مورد «مُستیرا»ها میتوان حتی حاشیه خشک شده برگها را با قیچی چید.

بیماریهای جدی گیاهی و باکتریهای خطرناکی که درباره گیاهان گلدانر هوای آزاد خیلی متداولست کمتر سراغ گیاهان زینتی آپارتمانی میآید. ولی گیاهان دارای الیاف گوشتی دچار نوعی فساد ریشه میشود که علت آن افراط در آب دادن به گیاهان بویژه در زمستانهاست.

بیماری دیگری که بصورت گرد سیاه‌رنگی شبیه به «سن» ظاهر میشود. موسوم به «دودزدگی» است. این بیماری که لکه‌هایی را بر روی اندامهای سبز گیاه موجب میشود به علت فارچی است که بر روی سطح برگها و ساقه‌ها زندگی مینماید و از ماده شیرینی که با خود گیاه در اثر تابش شدید خورشید میتراود و یا در اثر وجود حشراتی مانند cochonilles و پucerons ها بوجود آمده است تغذیه مینماید. این بیماری بخودی خود خطری ندارد اما موجب تضعیف فعالیت کلروفیلی شده و گیاه را کیف و ناز بیا میسازد. با این بیماری مستقیماً مبارزه نمیکند بلکه جلوگیری از طریق مبارزه با حشراتی که عامل غیر مستقیم محسوب میشود میگیرند.

باید دانست که انگلهای حیوانی بمراتب متداولتر و خطرناکتر از امراض گیاهیست و با اینگونه انگلها از جمله pucerons ها و cochonilles ها نار عنکبوت‌های قرمز و گاهی نیز aleurodes ها باید جداً مبارزه کرد.

«پوسرن» حشره بسیار ریز است که بدنش نرم و برنگهای سبز و خاکستری و سیاه دیده میشود. این حشره در نوک جوانه گیاهان و برگهای تازه آنها لانه کرده و شیره نباتی گیاه را میمکد و آنرا در اثر نیشهای خود بدقوار و ناز بیا میسازد. این حشره که بسیار زادوولد بوده و بسرعت افزایش مییابد مانع رشد و رویش گیاه میشود و شیرهای پس میدهد که بر روی آن دوده‌ها گسترش مییابد. در طبیعت بسیاری از حشرات از تغذیه «پوسرن»ها زندگی میکنند. اما در آپارتمانها نمیتوان روی آنها حساب کرد بلکه باید از راه داروهای ضد انگل که براساس ترکیبات فسفری چه همراه و چه بدون روغن ساخته شده است بدفع آنها پرداخت. زیرا اثرات اینگونه فراورده‌های دارویی با دوامتر از داروهای مالیدن است.

«گُشنیل» که حشره‌ای نظیر «پوسرن» است شامل دو نوع میباشد: یکی از ایندو به شکل سپرهای پهن است که لاکه قهوه‌ای رنگ با خاکستری دارد و معمولاً خود را به پشت برگ میچسباند بطوریکه روی رگ برگها و گاه ساقه گیاه قرار میگیرد. اما نوع دوم آن پوشیده از نوعی موهای نرم سفیدرنگ است که در زیر آنها کاملاً پنهان میماند. این

باشیدن داروهای نفتی میتوان بالاخره گیاه را از شر این انگلهای راحت ساخت.

عنکبوت قرمز به کرمهای ریزی گفته میشود که برنگ قرمز یا زرد مشاهده میگردد و بقدری ریز است که بزحمت میتوان با چشم غیر مسلح آنها را دید. این کرمها را به هنگامیکه هوا گرم و خشک باشد بفراوانی میتوان در پشت برگها مشاهده نمود. در اثر نیشهای بیشمار آنها لکههای کوچکی بر روی برگها ظاهر میشود که موجب پژمردگی و قهوه‌ای شدن آنها میگردد. ایجاد رطوبت بسیار زیاد از زادوولد این کرمهای ریز جلوگیری مینماید و راه دیگر مبارزه با آنها سمپاشی با ترکیبات فسفر یا داروهائی مانند tetradifon یا dicofol میباشد.

ضمناً aleurodes ها یا مگسهای سفید حشرات بسیار ریز است که بندرت در آپارتمانها دیده میشود راه مبارزه با آنها سمپاشی با همان داروهائی است که در مورد «پوسرن»ها بیان گردید. مشاهده مورچه بر روی گیاهان نشانه وجود مخفیانه «پوسرن» و «گشیل» در آنجاست. مورچه بخودی خود ضرری ندارد ولی وجود آن برای استفاده از شیره است که انگلهای یاد شده ایجاد می کند.

حشره بیشتر بر روی ساقه‌ها و دمیرگها و پشت برگها مشاهده میشود. چنانکه اگر برگ گیاه غلافی شکل باشد، حشره در محل اتصال برگ بساقه لانه کرده و بدین ترتیب از بین بردنش ناممکن میگردد. زیرا در جایی پناه گرفته است که دسترسی بدان بسیار مشکل و در عوض حمله به اندامهای سالم از آنجا بسیار آسانست.

این حشره نیز مانند «پوسرن» ساقه‌ها و برگها را میمکد و از بین میرد. از این حشره ماده شیرینی بفراوانی ترشح میشود که منشاء «دودزدگی» است. تا زمانیکه تعداد این حشرات زیاد نشده است میتوان آنها را بوسیله یک آستری مرطوب و یا حتی انواع سبزمانند آنها بوسیله ناخن جدا نمود و از بین برد و در غیر اینصورت مداوانی با مواد نفتی بخصوص در موقع تولد نوزاد آن یعنی در تیرماه برای غالب گیاهان ضروریست. این حشره که زادوولدی بسیار سریع دارد گاه بقدری فراوان میشود که قشرهای ضخیمی را در زیر برگها تشکیل میدهد که نظیر آن را بر روی خرزهره‌ها بخوبی میتوان دید. در اینگونه موارد روش مداوای پیش گفته اثری ندارد و متأسفانه باید مقدار زیادی از شاخ و برگهای آلوده گیاه را کوتاه نمود. و بعضی از شاخه‌ها را بوسیله شعله از بین برد. اگرچه جوانه‌های سالم نیز کم کم بدان مبتلا میشود اما با

ساقه‌های بسیار نازک را باید به تکیه گاههایی چخته بست.

برای ساقه‌های پیچنده در نظر گرفتن یک تکیه گاه ضروریست.

Index

A	page	page	page	page	
<i>Abutilon</i>	4	<i>Coleus</i>	36	<i>Hedera</i>	58-59
<i>Acalypha hispida</i>	4	<i>Columnea</i>	38	<i>canariensis</i>	58
<i>Achimenes</i>	5	<i>gloriosa</i>	38	<i>helix</i>	58
<i>Acorus</i>	5	<i>Cordyline</i>	38	<i>Hibiscus</i>	60
<i>Adiantum cuneatum</i>	6	<i>australis</i>	38	<i>rosa sinensis</i>	60
<i>Aechmea</i>	7	<i>congesta</i>	38	<i>Hippeastrum</i>	119
<i>fasciata</i>	7	<i>rubra</i>	38	<i>Howeia forsteriana</i>	61
<i>fulgens</i>	7	<i>stricta</i>	38	<i>Hoya carnosa</i>	61
<i>Agave</i>	98	<i>terminalis</i>	38	<i>Hyacinthus orientalis</i>	120
<i>americana</i>	98	<i>Cotyledon</i>	102	<i>Hydrangea macrophylla</i>	62
<i>victoriae-reginae</i>	98	<i>undulata</i>	102	<i>Hypocyrtia glabra</i>	63
<i>Aglaonema</i>	8	<i>Crassula lycopodioides</i>	102		
<i>picta</i>	8	<i>Crocus</i>	118	I	
<i>treubii</i>	8	<i>Crossandra</i>	40	<i>Iris</i>	121
<i>Allamanda</i>	9	<i>Cryptanthus</i>	41		
<i>cathartica</i>	9	<i>acaulis</i>	41	K	
<i>nerifolia</i>	9	<i>bivittatus</i>	41	<i>Kalanchoe</i>	63
<i>Aloe</i>	98	<i>zonatus</i>	41	<i>Kentia</i>	61
<i>variegata</i>	98	<i>Cyclamen persicum</i>	42		
<i>Amaryllis</i>	119	<i>Cyperus</i>	41	L	
<i>Ampelopsis brevipedunculata</i>	9	<i>Cyrtomium</i>	44	<i>Lilium</i>	122-123
<i>Ananas</i>		<i>Cytisus</i>	44	<i>Lithops</i>	109
<i>comosus</i> <i>Variegatus</i>	10	<i>racemosus</i>	44	<i>Lobivia famatimensis</i>	109
<i>Anthurium scherzerianum</i>	11				
<i>Aphelandra</i>	12	D		M	
<i>Aporocactus flagelliformis</i>	99	<i>Dieffenbachia</i>	45	<i>Mammillaria</i>	110
<i>Aralia japonica</i>	51	<i>amoena</i>	45	<i>Maranta</i>	64-65
<i>Araucaria excelsa</i>	12	<i>bowmannii</i>	45	<i>bicolor</i>	65
<i>Arefegia</i>	68	<i>regina</i>	45	<i>leuconeura</i>	64
<i>Asparagus</i>	14	<i>Dipladenia</i>	46	<i>makoyana</i>	64
<i>falcatulus</i>	14	<i>x rosacea</i>	46	<i>Miltonia</i>	66
<i>plumosus</i>	14	<i>Dizygotheca</i>	46	<i>Monstera deliciosa</i>	67
<i>sprengeri</i>	14	<i>Dracaena</i>	47-48		
<i>Aspidistra lurida</i>	13	<i>fragrans</i>	47	N	
<i>Asplenium nidus</i>	15	<i>reflexa</i>	48	<i>Narcissus</i>	124
<i>Astrophytum myriostigma</i>	99	<i>sanderiana</i>	47	<i>Neoregelia</i>	68
<i>Aucuba</i>				<i>carolinæ</i>	68
<i>japonica</i> <i>Crotonifolia</i>	15	E		<i>striatum</i>	68
<i>Aylostera deminata</i>	100	<i>Echeveria</i>	103	<i>Nephrolepis</i>	69
<i>Azalea japonica</i>	16-17	<i>derenbergii</i>	103	<i>cordifolia</i>	69
<i>obtusa</i>	16	<i>echinocactus</i>	104	<i>exaltata</i>	69
<i>simsii</i>	16	<i>grusonii</i>	104	<i>Nertera granadensis</i>	70
		<i>Echinocereus</i>	104	<i>Nidularium</i>	68
B		<i>Erica gracilis</i>	49	<i>Nopalxochia</i>	114
<i>Begonia</i>	18-19-20	<i>x willmorei</i>	49	<i>Notocactus</i>	111
<i>x lucernæ</i>	18	<i>Euphorbia</i>	105	<i>leninghausii</i>	111
<i>masoniana</i>	18	<i>mammillaris</i>	105	<i>tabularis</i>	111
<i>rex</i>	19	<i>milii</i> <i>bojeri</i>	105		
<i>Schwabenland</i>	19	<i>pulcherrima</i>	50	O	
<i>Beloperone</i>	21			<i>Oliveranthus</i>	103
<i>Bilbergia rhodocyanea</i>	7	F		<i>Opuntia</i>	112
<i>Blechnum gibbum</i>	22	<i>Fatsyhedera</i>	51	<i>brasilienis</i>	112
<i>Bougainvillea</i>	23	<i>Fatsia japonica</i>	51	<i>cylandrica</i>	112
		<i>Ferocactus</i>	106	<i>Oreocereus</i>	100
		<i>Ficus</i>	52-53		
C		<i>benjamina</i>	53	P	
<i>Caladium</i>	24	<i>diversifolia</i>	53	<i>Pandanus</i>	70
<i>bicolor</i>	24	<i>elastica</i>	52	<i>sanderii</i>	70
<i>Calceolaria</i>		<i>lyrata</i>	52	<i>veitchii</i>	70
<i>x herbohybrida</i>	25	<i>pandurata</i>	52	<i>Parodia aureispina</i>	113
<i>Callistemon</i>	26	<i>pumila</i>	53	<i>Pelargonium</i>	71
<i>Camellia</i>	27	<i>radicans</i>	52	<i>grandiflorum</i>	71
<i>Campanula isophylla</i>	28	<i>Fuchsia magellanica</i>	55	<i>Pellaea</i>	72
<i>Capsicum annuum</i>	28			<i>rotundifolia</i>	72
<i>Cephalocereus senilis</i>	100	G		<i>viridis</i>	72
<i>Cereus</i>	101	<i>Gesneria cardinalis</i>	56	<i>Pellionia</i>	72
<i>peruvianus</i>	101	<i>Gloxinia</i>	88	<i>daveauana</i>	72
<i>peruvianus monstroosus</i>	101	<i>Grevillea</i>	56	<i>Peperomia</i>	73
<i>Chamaedorea</i>	29	<i>robusta</i>	56	<i>argyrea</i>	73
<i>Chlorophytum elatum</i>	29	<i>Guzmania</i>	57	<i>caperata</i>	73
<i>Chrysanthemum</i>	30	<i>Gymnocalycium</i>	107	<i>magnoliifolia</i>	73
<i>Cineraria</i>	87	<i>Gynura</i>	57	<i>obtusifolia</i>	73
<i>Cissus</i>	31			<i>sandersii</i>	73
<i>antarctica</i>	31	H		<i>scandens</i>	73
<i>capensis</i>	31	<i>Hamatocactus setispinus</i>	107	<i>serpens</i>	73
<i>rhombifolia</i>	31	<i>Haworthia</i>	108	<i>Phalangium</i>	29
<i>striata</i>	31	<i>margaritifera</i>	108		
<i>Cleistocactus strausi</i>	101			T	
<i>Clerodendrum</i>				<i>Thunbergia</i>	92
<i>thomsoniae</i>	32			<i>alata</i>	92
<i>Cleyera</i>	32			<i>Tradescantia</i>	93
<i>Clivia</i>	34			<i>Tulipa</i>	125
<i>Coccoloba</i>	91			V	
<i>Codiaeum</i>	35			<i>Vallota</i>	95
				<i>Vriesia</i>	94
				<i>splendens</i>	94
				Z	
				<i>Zantedeschia</i>	126
				<i>Zebrina</i>	95
				<i>pendula</i>	95
				<i>Zygocactus truncatus</i>	116

چاپ شده در چاپخانه MAURY
پاریس

شماره ثبت کتابخانه ملی ۲۱۷
حق چاپ و انتشار در ایران
محفوظ و مخصوص ناشر است.

حروفچینی و مونتاژ فارسی در ایران
از
شرکت حروفچینی خودکار
خرداد ۱۳۶۰

